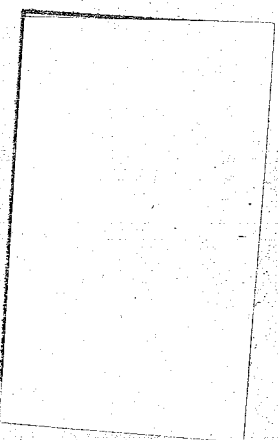

FEYZUL SABAH

(RUFAT ERKANI
VE
EVRADI ŞERİFİ)

BAŞLIK

Bir gün Şeyhim Mustafa efendi hazretlerine bir sohbet esnasında Ali'yeyi Rufai'ye erkanını türkçe'ye tercüme etmek mevzusu olunca, edebim olmadan niyaz edince bir an düşünüp, gülerек yüzüme baktı, Ve sözlerini gayet sakın olarak, dın islam Arabistan'da zuhur ettiğı için yazılan bütün kitablار arabi lisanıyla yazıldığı için bizim dergah efendileride zamanında eserlerini eski türkçe olarak yazdılar. Bu yazılan eserleri bir araya toplayarak yeni türkçe'ye tercüme etmeğe karar verdim. İşte Nihat efendi seni bu işe vazifeli tayin ettim, dedi. Ve anlatmaya devam ederek insan okuduğunun manasını anlarsa yapmış olduğu ibadetin ne olduğunu anlamış olur. Bu bilgi ve ibadet zikrinle daha fazla feyiz almış olur. Bu gayeyle hazırlanmış olduğum kitabın ismini Ali'yeyi Rufai'ye erganı koydum. Çünkü Ali'yeyi Rufai'yenin bütün içtihatları tercüme edilmiştir. İnşallah bilmeyenler nazarında faydalı olabilmişsem kendimi mutlu sayarım. hu..

Not : Bu eserin yazılmasında büyük emeğı geçen şeyh'imın Halifesi Şeyh Hüseyin efendiden Hak erenleri razı olsun.

Dirgi - Baskı

Özdemir Basımevi
İstanbul — 1985

Şeyh Mustafa Hazinedar

~~Yokas~~lara Üsküip Rufai Dergahı Şeyhi

Doğum tarihi : 1309

Dari bekaya irtihali : 14 Şubat 1974

Not : Yazmış olduğum bu eserde herhangi bir kelime ve imla hatası yapmışsak kusur görülmesin. Erenler ganidir, hoş görsünler. Hu. Fakir Nihat Karakaş

İZAHAT

Bu yazdığımız Tarikat'ı Rufai'ye erganı ve yolu hakkında bazı bilgi vermemiz lüzumlu olmuştur. Şöyleki, hakikat bilinsin. Bu yazmış olduğumuz eser Türkiye'mizde Türkiye'nin Kurtarıcısı o yüce Kumandan ve Devlet adamı aynı zamanda dinini bilen hakikatli kişi olan ilk Reisi Cümhur sayın Mustafa Kemal Atatürk, harice ve dahilile bütün dergah, tekke ve zaviye Şeyh'lerine birer bildiriye göndererek dergah, tekke ve zaviyelerin kapanmasını istedi. Bütün Şeyh'ler bu isteğe evet deyip Türkiye'de ne kadar dergah varsa kapatıldı. Bu demek değil ki bu yol batıl yolu yobazlık yolu değil. Fakat öyle dergah ve zaviye ismi altında güya hakikat yolu diye ne dolaplar dönüyordu. İşte Atatürk bunun için hepsinin kapanmasına rıza göstermişti.

Bu hakikattir. Ve doğrudur. Şüphemiz yoktur. Bugün Türkiye'mizde Lâiklik vardır. Kişi dininde serbesttir. Hazreti Peygamber hiç bir kimseyi zoraki İslâm dînine davet etmedi. Emir ilâhî Devletleri hakikat olan İslâm dinine davet etti. Çünkü Cenabı Resulullah emir öyleydi. Öyle buyurdu.

İşte Sayın Atatürk'de kişinin dininde serbest olduğunu Lâiklikle ifade etti. Zoraki dîn olmaz. Dîn kişinin

sanımı bileceği ve seveceği olmalıdır. Çünkü Dininde yacacı ibadet o kişiyi feizlendirip ahlaklandırması lazımdır. Şimdi ise esasımıza gelelim.

Tarikat : Tarikat Seriat'ın bir ilerisi olan Allah'a daha yakın ve bu âlemde Allah'a aşık olan kişilerin yoludur. Bu kişi siyaset bilmez. Onun tek gayesi yalnız, Allah'a olan aşkıdır. Bir derviş günlük nafakasını temin etmek için çalışır, çalıştığı gün, az veya çok demez. Hep eyvallah deyip şükür eder. Dervişin bütün derdi Allah aşkıdır. Aşk öyle bir şeydirki, bu lisanla ve yazmayla anlatılacak gibi değil. Acizane anlatmaya çalışsam rezil olurum. Hazreti Ahmet Rufai buyurdu, Aşk deryasına daldım kendimi buldum. Manası olda gör. Hu.

Üsküp Rufai Tekke'sinin Tarihi

Üsküp Rufai Tekkesinin banisi Hacı Mehmet babadır. Bederi İsmail Galkandele'nin (Grupçin) köyünden Üsküp'e inmiş Mehmet babayı henüz çok küçüktken götürmüştür. Mehmet baba haiz olduğu zekâ ve kabiliyet sayesinde az zamanda tahsili ilim ederek Maliye'ye girmiş o zamanın Sandık emeni demek olan Hazinedar memuriyetiyle mevsuf olmuştur. Vazifesine devam ettiği sıralarda Üsküp'e Arap Seyyit Rufai Meşainden (Hacı Hatife) adındaki zat bil zat Mehmet babaya giderek görüşmüşlerdir. Fakir Mehmet babayla Seyyit Hacı Hatife hazretlerinin bu buluşmalarını Hazreti Şems ile Hazreti Mevlâna'ya biraz benzetirim. Zira Üsküp'e gelen Arap Seyyit Hacı Hatife hazretleri hiç bir kimseyi aramaksızın o zamanın Maliye Sandık Emmini yani Hazine-darı Mehmet babaya gitmesi ve kendi aralarında üç gün üç gece kapanıp Halvet etmeleri ve bu üç günden sonra Mehmet babanın Mehmet baba olduğu anlaşılmıştır. Gene mevzuuya gelelim, Mehmet baba Şeyh olduktan sonra Maliye'den istifa ederek satın aldığı bir Babhaneyi tekke'ye bil tahvil bir Rufai Tekke'si açmıştır. Bu Tekke'nin kışatı Hicri (1233) senesidir. Bundan sonra Hacı gitmiş ve Hacı'ın avtedinde az yaşamış, (1238) senesinde dari bekaya intikal etmiştir.

2 nci Şeyh Sadettin Efendi

Mehmet babanın oğlu Hacı Sadettin efendi bostinişin olup Tekke'yi biraz daha tevşi ederek birde çeşme akıtmıştır. Şeyh Sadettin efendi bir ilim Ademi olup bütün ömrünü mütealâ ve yazı ile geçirerek bir çok seyahatlar yapmıştır. El yazısı ile bir Mushafî şerif yazmış ulum Zahire'ye ve Tarikatı Ali'ye müteallik bir çok kitaplar istina etmiştir. Şeyh Sadettin efendi o zamanın meşhur Mesainden ve kerameci kevnîye sahibi (Siruzli Şeyh Ali) Efendiden Hilâfet almış, onbeş sene kadar Tekke'de Postişlik etmiştir. Şeyh Hacı Sadettin efendi (1296) senesinde Kurbi Hak'ka intikal etmiştir.

3 ncü Şeyh Mehmet Efendi

Şeyh Hacı Sadettin efendinin yerine oğlu Hacı Mehmetil Bakır efendi Bostinişin oldu. Şeyh Mehmet efendi (1256) senesinde dünyaya geldi. (1291) senesinde icaza azimet etti. (1314) senesi sefer ayının üçüncü salı gününü dari Ukbaya irtihal eyledi. 58 sene ber hayat kaldı. (1282) de Sofya'lı Abdullâh efendiden Hilâfet alarak kapel alâka tam 40 yıl tekke'ye ifayı hizmetle Bostinişin oldu. Şeyh Hacı Mehmetil Bakır efendi asrının Ulemâi ve füzelası arasında mümtaz bir şahsiyet idi. Bir çok Hastaları enfazı pakından şifayap olurlardı. Bürhani Rufai'yeyi kemaliyle icra ederdi. İlmî ve fazileti kendisini bilenlerin umumî tarafından taktir olunurdu. Hüsnü ve hat ve letafet ifadeye malik idi. Sözleri gayet müteessir ve Hakîmane idi. Şahsı kayet güzel, Vücutu müte nasip müdever cehrelî ve şişmanca idi. Yüzünde daima bir şahit benice ve Melâhat parlar idi. Görüştiği insanlara daima vazil nasihat söyler ve nutkundan cevahir

hikemmiyet itibar eylerdi. Ulemaesraf ve rical, Hükkümet ve bila istisna bütün ahali kendisini ziyaret ederdi. Fatl ve irşatından behremment hat ruhani olurlar idi. Haili hayatında kinseyi incitmez herkese siyal olarak hümmet ve muamele ederdi. Şeyh Mehmetil Bakır efendi, Harap olan Tekke'yi yeniden inşa ve kuruyan çeşmeyi baştan başa tamir ile ihya etmiştir. Fukarayı sever, daima erbabı fakir ile sohbetten hoşlanırdı. Geceleri ibadet ve mücahit nefsiye ile imrar ederdi. Kadın ve Erkek bir çok Derviş'leri feyz olurlardı. İlk Halife'si El basanlı İshak idi. İkinci Halifesi Müdderisinden Şeyh İdris efendi Üçüncü Halifesi biraderi Şeyh Hacı Bedrettin efendi olmuştu.

Şeyh Hacı Bedrettin efendiye Hilâfet verdikten sonra Manastr ahalisinin iltiması ricasıyla Şehri meşkurde Hanlar öñü Rufai Tekke'sine gönderdi. Şeyh Hacı Bedrettin efendi ömrünün nihayetine kadar meşkur tekke Bostinişlik etmiştir.

4 ncü Şeyh Sadettin Efendi

Şeyh Sadettin efendi Mehmetil Bakır efendinin yerine Tekkeye Bostinişin oldu. Tekke'yi biraz daha tevşi ederek Türbeyi şerifleri tamir etmiştir. Amıcası olan Şeyh Hacı Bedrettin efendiden Hilâfet alarak (1316) senesinde Tekke'ye Bostinişin oldu. Bir ilim Ademi iktidarlı ve Şair olduğu halde bir Arifi billah idi.

Tekke'yi fevkalade idare ederek Asrının Ulema ve füzelası arasında mümtaz bir şahsiyeti vardır. Bürhani Rufai'yeyi kemalle icra ederdi. İlmî ve fazileti kendisini bilenlerin umumî tarafından taktir olunur idi. Hüsnü hat ve letafet ifadeye malik idi. Ve bir çok eserler ihvat

na yadigar bırakıp dünyaca ve Türkiye'nin tanınmış olduğu kıymetli sairimiz Yahya Kemal Beyatı'yı yetiştirmiş ve Seyh Sadettin efendinin nutkunla ahlâkları feyiz almıştır. Seyh Sadettin efendi bir çok Mühibban ve birde Halife'si Kumanağa kasabasında (Çukurkale Baba Hayrullah'a) Hilâfet vermiştir. 6 Şubat 1936 senesinde dari ukbaya irthal etmiştir.

5 nci Seyh Ahmet Efendi

Seyh Sadettin efendinin dari ukbaya irthalinden sonra Tekke münhal kalıp Seyh Mehmetîl babanın hemşire zadesi olan Seyh Ahmet efendi, (1936) senesinde Pizren'li Seyh Hüseyin efendiden Hilâfet alarak Tekkeye Bostunışın oldu. Ve vazifei mühimmesinde devam ve iktidarlı bulunduğu gibi Tekke'ye de çok hizmet etmiştir. (1936) senesinde daru ukbaya irthal etmiştir.

6 ncı Seyh Mustafa Efendi

Seyh Ahmet efendi dari ukbaya irthalinden sonra sene 1939 tekke münhal kalıp Üsküp Mesailerini bir araya gelip Seyh Mustafa efendiye Tekkeyi idare etmesi için bir Fatıha verdiler.

Kendisinin halisane dürtüst olmas bütün Üsküp Meşai ve İhvan tarafından taktir ediliyordu. Bir ara ihvanlardan bir zat Pizren'li Rufai Şeyh'i Hüseyin efendiye bir mektup yazarak Seyh Mustafa efendiye Hilâfet vermesi için arzıhal eyledi. Seyh Hüseyin efendi Üsküp'e gelerek İhvanlara şöyle buyurdu. Mustafa efendiye Hilâfet vermeme için müracaat ettiniz. Ben Fakirde severek Mustafa efendiye Hilâfet vereceğim zira yerine lâiktir.

Hilâfet alan Seyh Mustafa efendi terbiye fazilet ve mütevazılığı ile ondan evvelki Şeyh'lerini aratmayıp Tekkeyi Harice ve Dahile tanıtip bir ziyaretgah haline getirdi. Tito başa geçince bütün Halkın malını elinden almıştı. Ne hikmetki Seyh Mustafa efendinin malına el sürmedi. İşte Erenlerin himmeti ve kerameti açık ve aşikâr oluyor. Seyh Mustafa efendi 1956 senesinde bir zuhurat üzerine Malının yarısını satarak Muhacir olarak İstanbul'a geldi. Bir Halifesi vardır. Oda Üsküplü şimdi halen Sağmalcılarda oturur Hüseyin Efendi.) Seyh Mustafa efendinin ilk Derviş'idir. Seyh Mustafa efendiyi İstanbul'da ne kadar Meşai varsa hepsi sever ve takir ederlerdi. Yaşamış olduğu hayatında kinseyi incitemiş daima fakir ile sohbet etmiş ve bize bıraktığı bu kıymetli eser onun tarafından hazırlanmış ve üzerinde çok titiz davranmıştır.

Tekke'nin Meydan Dahilindeki Kapının üstündeki Mermere yazılan Mahkuk Beyitler.

Kutbu alem Hazreti Rufai kim odor.
Çifte Sancak bir le Ehlullah içinde bi bedel
Şüphe yoktur vasıl kulbi Resulullah olur.
Beyti ihlâs ile her kimle andan aldı el

Çeşme üzerinde mahkuk beyitler.

Bu kuru çeşmei bak El Hacı Sadettin kim
Yem hemet ile ihya edüp ol Şeyh'i zaman
Mez matemde idi günkü sebil ettiği dem.
Kerbelâ Erleri Ervahını kıldı şadan.
Bir hesapta çıkarp bende kemali tarih
Hüseyin Aşkına çarı ola bu mayi revan.
257, 418, 37, 214, 525, 178, sene 1240

Türbe'nin kapı üzerine yazılan Mahkuk Beyitler.

Be bak fash ve İrfan devaste Hazreti Pir'an
Hemmi ayende mebrut Dervişan deli rişan
Derin dem Şeyh Sadettin ibni Şeyh Mehmet Hem.
Kezkeret zin kezreki bahçıvan Hazreti Rahman
Eğer kevi dertanem gulam şiris tanem
Mekân Sadettin Şeyh alâ but tarih rulettan
Bina keret miri Seyfullah benayii türbe raulah
Çe çay up ziyaretgah zemin tarih ev bestan

Rulet — 1269

Bina Türbe — 1273

Türbenin kapısının Beyitleri Farisi olduğu için Ter- ciime ettik.

Oniki Pir'an hazaratının fazl ve İrfan bağına
Derviş'an delir İnsan daima gelir, giderler.
Bu vakıttâ Şeyh Sadettin İbni Şeyh Mehmet dahi
Bu gezergahı henadan cıvarı Hahreti Rahman'a
Eğer desenki seni bilirim işte ben şiristan
İmam Ali'nin kölesiyim Şeyh'in mubarek makamı
Cenneti Alâda'dır ve bu cümle ruhlele tarih düşer.
Seyfullah bey türbe binası Allah için yaptı
Ne güzel ziyaretgah türbe binasının tarihinde.

Kale es Seyyit el kebir el Rufai kaddes Allahü sürre
Surreul Ali. Radiyallahü anna ve anabihî fi hikme
Mültefti Lâ yasli müşşekik lâ yufli.

T e r c ü m e s i

Sağa sola bakınan vasıl olamaz, Şek iden felah bu-
lamaz. Demekki mesali diniyete aklıyata kabulmak mak-
sata vasıl olamamaktadır. Şek etmek ise felahıtan mah-
rumiyetten...

Süzüşan bir Beyit

Hürmet id ey arşı alâ ilâhi ahıma
Koptu mazlumane kalbinden gider Allah'ıma.

Sadi

Acı bir hakikat.

Sanma kim saat çalar bil başına tokmak vurur
Sona bir saat daha yaklaştın ey kafil deyü.

Surri

Rendane bir Beyit.

Rendan besminde saki büyük bir nam eyledi.

Surri

Bir Cami duvarında görülmüştür.

Kuldan kula bela gelmez Hak yazmayınca
Haktan Kula bela gelmez Kul azmayınca

Lâ Etri

N e f e s

Makamı vahdette düştüüm yapana
Yapanın yollarını seçtimde geldim.
Arif isen sırrın acma nadana
Arif'in sırrını seçtimde geldim.

Mümin isen dinle ey kalbi selim
Canımı Mürsit'e eyledim teslim.
Gür'uhî naciye olunca nedim
Dizari Resuli gördümde geldim.
Anasırdan libas giydirdi bana
Mescut Melâike düştü seyrana.
Adem oldum ezel geldim cihan'a
Yedi kat gökleri aşımada geldim.
Erenler cem'idir Kurkların demi
Kurkların deminde sürdüler demi.
Kurkların bezninde gördüm Adem'i
Haki payına yüzüm sürdümde geldim.
Bosnevî'ym sözüm kendi özumdür
Kâmil olan çıkmaz kendi sözünden.
Bu ilmi okudum gönül yüzünden
Bin yıllık namazı kıldımada geldim.

Nefes

Merhaba hoş geldin ruhi revanım merhaba
Ey lep şirin şeker lâ mekânım merhaba
Çün lebbin cam cem oldu nefhayı ruhîl kudûs
Ey cemalim ey cemalim bahritikanım merhaba
Gönüme hiç senden üski nesne lâyük görmedim
Suretim, Aklım, Okulum cisimü canım merhaba
Ey Melek siretlü dilber can fedadır yoluna
Çün dedi lâhmike lâhmi kane kanım merhaba
Geldi yarım naz ile sordu Nesimi niceşin
Merhaba hoş geldin ey ruh revanım merhaba.

Nefes

Her nefeste bul hayat'ı cavidan
Halkayı tevHITE gel aşık heman
Zevki zıkrullah ile kat cana can
Halkayı tevHITE gel aşık heman
Bulmak istersen cananım
Masivadan kesede diu demegim
Behere yap it feyzi hakka canım
Halkayı tevHITE gel aşık heman
Olma Dünya'da sefai dil hayat
Koy hayali bezme gel ol ehli hal
Raksin isterse olsun helâl
Halkayı tevHITE gel heman
Bulmak istersen zevki mudam
Zikri Hakka sıtkı ile kıl ihtimam
Sırrı Şeyda gibi her suphi şan
Halkayı tevHITE gel aşık heman.

MUKADDEME

İptidai insanlar rehber isterler, bizde bu kitabımızda rehber olmak ve hakiki Rufai'ye ve hakikat olan bütün hakka giden yollardan bahis edeceğim. Cenabı Hak Kur'anı Keriminde buyuruyor: (Vebde kü ileyhil vesilete) yani Allaha doğru gitmek için bir vesile arayınız demektir. Vesile rehberdir. «Rehberde» yol gösteren manasıdır. Allahı bulmak için Muhammed rehber oldu Muhammed'i bulmak içinde Ali rehber oldu. İnsan kendini nefsinin bilmek için Allahı bilmeye, Allah'ı bilmek içinde bir müşüde varmağa muhtaçtır. Müşüde rehbersiz varılmaz. Müşüde varılmayınca hak bulunmaz. Hak bulunmayınca insanın kendi nefsinin bilmeye ikti-

darı yetmez. İnsan odurki rehber aradı «Mürşüde vardı» Hakkı buldu. Kendisini bildi. Bu sözler kısa kısa birer vecizelerdir. Fakat çok manalârı ve hikmetleri müstemilürki Dervişliğin usul esasını teşkil eden bu rumuzlardurki mızraklı kitabına ilmihal tesmiye edenler ya-nılmışlardır.

O ilmi galdır. İnsan için asıl ilmi hal ilmi letundur. İlmi letunun bitayeti vardır. Amma nihayeti yoktur. Buna binaen bizde bu kitapta ilerde bahıs ettiğimiz gibi esas olan dervişliğin mübadesinde ve bazı ahkâmından bahıs edeceğiz. Bunlar gerçi sureta müteallik şeylerdir. Maksadı aksa ise surettir. Fakat yolu yoluylan bilmişler, eğer yol yoluyla aramamıza feyiz hasıl olmaz. Feyzi olmayan insan asla nasip ve zevk alamaz. İşte Dervişliğin iptidası bir rehber bulup bir şeyh'e varmasıdır. Ve ondan el almasıdır. Zira şeyh'i olmayanın dini taklittir. İmanını tahkika yetiremeyen müslüman ise nakıstır. Nakıs ise mel'undur. Aşiki billâh Yunus Emrem böyle diyor.»

Kıyamet kopunca mahşer kurulur
Herkesin hali ande sorulur
Şeyh'i olmayanlar ağlar yerinir
Dönmem şeyhinden aman Allahım

İptidayı bilmeyen intihadan behreder olamaz. Bir nefeste böyle söylemiştir:

İptidaden yol sorarsan
Yol Muhammed Ali'nindir
Dört kitaptan sorarsan
Sır Muhammed Ali'nindir

Gece olur gündüz olur
Cümle alem dümdüz olur
Gökte kaç bin yıldız olur
Ay Muhammed Ali'nindir

Varma münikürün yanına
Şirki dokunur tenine
Nalet yezitin canına
Can Muhammed Ali'nindir

Bir müslüman kelimeyi şeadetle şirki celileden selâmet bulmuş demektir. Fakat şirki hafiden kurtulamamıştır. İnsan şirki hafiden kurtulup tasviyei kalb ve ahlak etmeyince insani kâmil olamaz. «Kâmil» insan evvelâ noksanını bilendir.

Çünkü kişi noksanını bilmek gibi irfan olamaz. İnsanı kâmil insan evvelâ noksanını bilendir. Çünkü kişisi noksanını bilmek gibi irfan olamaz Demişlerdir. Şatafatlı dünyaya gelenlerin hepsi gidecektir. Hiç kimse kalmayacaktır. İnsaniyetini bilmeyen insanın hayvandan farkı yoktur.

Gelir bir bir
Gider bir bir
Kalır bir

Zaten şunute aldannayan gözler birden gayriyi görmez. Her vakit zat birdir. Zâtın ise hükmi yoktur. Revî dilberde tecelli geçmi aşkıtan temaşa eyleyen hep birdir. Hep odur. Tecelliler tekerrür, temâşalar, tekestür ede dursun asıl ve esası yine birdir. Yine odur. Aca-ba o kimdir? Mülhiddini Arabî diyor: (Ente belâ Ente hüve) yani sen sensiz o sen.

Hosça bak zatınaki

Züptei adem sensin sen

Merdümiude dedi (Ekvan olan Adem sensin sen)

İsa Ruhullah idi, Musa Kelimullah idi fakat Hazreti Muhammed Abdullah'dır.

Kul olmayınca kimse sultan olamaz. Hakka kul ol kula kul olmaktan kurtul. Kul olmadan sultan olanlar hakiki sultanlığa erememişlerdir. «Badişah olsanda» derlerki, er kişi niyetine Hakiki sultanlık nedir? kimseyi dildenk azar etme. Sultanlık budur. Dünyaya gelmekteki maksat insan kendisini bilmesidir. Çünkü ilmin gayesi ırfandır. Bak fırsatını terk etme başına bir çare ara Müşide varözünü bil. Ve sonra kendine gel. Dünya ahretin bir tarlasıdır. Ne bulunursa burada bulunur. Burada kör olan ahiretde her yerdede her vakıta kördür.

Haktan ayan bir nesne yok
Gözözlere bünhan iniş

Dünyaya gelmek yemek içinse onu hayvanda yapıyor. Mal toplamak ise Nemrutun malını toprağın dibine batırdı. Taç, Taht ise Süleyman ve emsali ne oldu? Ol Sultanın yeller eser şindi yerinde. Kolun var çalışsın, Elin var tutarsın, Gözün var görürsün, Dilin var söylersin, Aklın var düşünürsün bunlar sana birer emanettullahdır. Emanete hiyanet edenin hali pek yamandır. Ne yapıyorsun? fırsatlarını heba ediyorsun. Encam kâın hüsrandır. Fırsat elinden gitmeden kendine gel. Uyku dathıdır. Fakat insanı işinden geri bırakır. Yorulup yollarda kalırsın. Menzili maksuda varamazsın. Görmüyormusun ki, kâinat akıp gidiyor. Bu akıntı senide sürükleyip gö-

türecektir. Müttet devri felek bir demdir. Adem bir nefes dalgalar arasında yuvarlanıp her nefeste alt üst olan bu ceyran içinde halinden haberi olmayan insan,

Benzer olmayaki
Ummanı bilmez gandedir.

gönüllerde bir dert yüreklerde bir sıı varki can içinde gizlidir. Kendini bilenler onu dinliyorlar, onun irşatından ilham alıyorlar.

Bütün dünya halikindir
Abit eliyle işleniyor
Hakkın emri olmayınca
Sanma bir depremir

Hak tecelli eyleyince
Her işi asan eder
Halk eder esbabını
Billâ zade ihsan eder.

Bu bir nurdur, bir fikirdir. Bunu körler görmüyor. Şaşıllarda tersini görüyor. Erbabı basiret daima bu nurun ziyasına gözleri açıyor. Onun zevkine kulaklarını tıkamıyor. Muhammed'in miracını duyduğunu? onun sırrını anladığını? nereden nereye gitti? nerede kimi buldu? Musa'ya (Lente rani) yani göremezsın denildi.

Lente rani deseler bin kere
Yine sen ağ gözünü didare.

Ne karıştırıyorsun kitapları. Ne acıyorsun babları (İkre

kitabıke kefabı nefsike) hitamını işitmetimmi? kendi kitabımı oku. Sana bu yeter. İki alemden ne var hep sendedir. Derman arayan dertilerdir. Halbuki

Derman aradım derdime
Derdim bana derman imiş.

Derdini bilmeyenler dermanı nasıl bulacaklar. Canımı sevmeyenler canımı nasıl sevecekler. Muhabbetten Muhammed oldu. Hasıl göklerde Anka arayacağına bir kere kafa taşının içinde dolayan hemayı aşka bak Göklerde değil gönüllerdedir. Sen bir kere kendi cevriinde dolayan kendi miradımı gözle.

Aynayı düttüm yüzüme
Ali götündü gözüme

İslafın asarından iditilip hulaseten best ve beyan edilen bu mukaddeme binlerce sayfalar dolduracak kadar tafsilatla müsait bir mevdudu. Biz ihtisar ettik. Arife bir işaret kâfidedir, Denizi görmeyen kimseye denizden alınmış bir bardak su ile onun mesatını bildirmek mümkün olamaz. Buna binaen dervişlerde bir söz söylenir, girdi gör, derler. Manevi hissi ve zevki olan şeylerin hepsi böyledir. Tatmayan bilmez, bu mukaddeme alel umum dervişlik mesleğine şanıldır. Her hangi bir tarikatın mukattematı bunlardan ibarettir. Ahkam cihetine gelince aşağıda yazacağımız şeyler yalnız tarikatı Ali'yeyi Rufai'ye münhasır olacaktır. İşte mukattememize hitam vererek kesiyoruz. Hidayet her zaman ve her vakit Cenabı Allahın lütuf ve inayetindedir.

Not : İleride Bîrhan için yazılan dualar yalnız Rûfai'lere aittir. Başkası yaparsa âbes olur ve yanar, sakıncası büyüktür. Aman Allahım.

İMAN ve İTİKAT

Ey derviş imanın varını? İmana canı dilden bağlanabildimmi? Neye iman edebildiğini bilebildimmi? Sen dervişliğe girip hak erenler katarına katıldığın vakit bir müslüman idin, kelimeyi şehatedi çekmiş idin, acaba şehatedini şüut ile takviye edebildimmi? İmanda, gözünde hissesi vardır. Gönünde hakkı vardır. Bunların kemâli hakkını verebildimmi? Tarikatı sadece bir takım merasım ve ahkâmdan ibaret zannettinse aldandın, Muhammed ve Ali'nin kurduğu bu yolun hakikatına irebildimmi? Şeriat, Tarikat yoludur. Varana hakikat, Marifet andan içeri. Senin gibi bir beşer olan Şeyh'e kısmınla, canınla, varınla ne için teslim oldun.? Ondan ne bekliyorsun? ummadığını bulamazsın ne yapacaksın?.. Allah evvallah.

Aşkı billâh Yunus Emre böyle buyuruyor.

Kıyamet kopunca mahşer kurulur
Herkesin hali anda sorulur.
Şeyhi olmayanlar ağlar yerinir
Dönmem Şeyhinden aman Allah.

Ey aziz imanım kavidir, itikatın habbel metindir. Hakka iman ettim, kendimi bildim, Müslüman idim Mümin oldum. Şehatedimi şüuda yerdirdim. Gözüüm, gönülüm hak-kele yakın ile doludur. Şeriat ve tarikatın içeri, Hakikat ve marifeti buldum. Mümin, Müminin aynasıdır. Ben Şeyh'imın miradına döndüm. Ondan nasibimi bekliyorum. Erenler ganidir. Mahrum komaz. İnşallah. Her vakit ıktarımda dururum, Gönlüme şek ve güman gelmez. (Aşık Yunus ne diyor:?)

Ederim cevlan kılalın seyrân mest olup hayran şeyh
eşiğinde
Aldım himmeti geçim zülmeti içtim hayatı Şeyh eşiğinde
Yunus'um elhak didarı Müştak aşkım uşşak Şeyh
eşiğinde

Dost elinden içtim sebil
Ruhum vucuduma oldu kefil
Mürşidi kâmil den aldım mehil
Gördüm sülûkü oldum ehil.

Hasan İpçi «Kâtibi»

NASİHAT

Oğlum canınla, başınla, Malınla, Evladınla ve bütün mevcudiyetinle erenler yolunu tutunumu? bu fakiri Şeyh'iğe Hazreti sultan seyyit Ahmet Rufai'yi Pir'iğe bütün bu ihvânı can kardeşliğe kabul etti mi? Allah eyvallah ettim der. (Gelme, gelme, Dönme, dönme, gelenin malı dönenin canı katarımız ehlullah katarıdır. Yolumuz erenler yoludur. Dinim dini Muhammed Meşrebim Alevi Mezhelim Caferidir, Oniki imâmı bil, Öndört mahsumu tanı pençeyi Ali Abaya uy. Muhammed'in dostlarına dost ol.» Tevella) Et sev Düşmanlarına Lanet oku (Teberra) et sevine Elinle, Dilinle meîin ol doğruluktan ayrılma, Allahı bir bil Muhammed'i hak Peygamber bil. Muhammed'in dört yarı «Ali, Fatma, Hasan, ile Hüseyin'dir.» Bunlara her an ve her zaman ıktida et nutuk hakla. Nutkun canı vardır, Tarikatı aliye fukarasına hizmet et İhvanına yardım et. Büyüklere hüürmet küçüklere şefkat göster. Kimseyi incitme. Her şeyi hoş gör, Düşkûnlere imdat et. Hastaları hoşla, Yolumuz hak yoludur. Fakri

fena yoludur, her belâya sabret, Her nîmete şükret, her şey haktandır, Nefsini ez. Kalbini düz. Bu nasihatları söyledikten sonra Şeyh bende seni evlâtlığa kabul ettim. Hak erenler desteğin olsun.

DEVECCÜH

Deveccüh Dervişlikte bir esastır. Manası Mürşit cemaline nazar etmele feyiz almaktır. Malumdurki fikri en ziyade göz altadır. İnsan gözüyle bir çok şeyler gördükçe fikri dağılır, fikir cemiyeti hasil olmaz. Göz bir noktaya mebut kalırsa bittabi fikride vahtedi vucüt bulur. Deveccüh iki türlü olur, biri aşklar, yirmi dört saatte en az bir defa mürşit cemaline nazar etmele muştak bulunurlar. Bu nazardan aldıkları feyiz ruhaniyle zevk ve ruhiyetlerini daimin ederler. Biride yalnızca zikir edecekları vakit Mürşit hayalini karşılarına alıp deveccüh etmele zikirlerini bir noktaya cem ederler. Sonra virtlerini çekmeye başlarlar. Ve nihayette yine bir defa deveccüh ederler. Ve hatime verirler.)

Veçhi Ademde işaret
Haddut baksan
Yek nazarda okunur
Çifte Muhammed Ali

Mihırabı hakikat veçhi mürşittir. Her şey helâk olur, yalnız veçhi hak bakı kalır. Dervişler deveccühü (El nazari ilâ veçhi alâ ibaretü) hadisi şerifinden almıştır. Deveccühten gaye maksat veçhi Mürşitten cemalîlâhiye zata intikal etmektir. Ve havadiri def edip cemiyeti fikriye ve sefai kalp hasıl olmaktadır... Fahfehern.

Çırak oldum alemde yanına geldim
El aldım aht verdim sözümde kaldım
Söz kelime değil aşğın kaldım
Ehlîbeyt aşkını gönüme yazdım

✓ Kutbunda kabemde her yönüm sensin
Allah'da Resul'de Ali'mde sensin
Aşığı billahım sultanım sensin
Kabrimde karşıma çıkanda sensin ✓

Ahmet'er Rufai yolun güderim
Tüm cümle aleme hizmet eylerim
Nihat'ım Şeyh'ime niyaz ederim
Dönemem Şeyh'imden aman Allahım.

Fakir Nihat

İNTİSAP

- 1 — Sohbet
- 2 — El almak
- 3 — İkrar
- 4 — İrsat

Bunları bir bir izah edelim:

1 — SOHBET, intisabı malumdurki dervişlik nesepe değil haseptir. Yani babadan, dededen tevaruz ile intikal etmez. İnsan mutlakaka kenisi kazanır. Her derviş Mümin'dir. Fakat her müslüman derviş değildir. Allahın birliği-ni Muhammed'in Peygamberliğini ikrar eden her müslüman derviş olabilir. Dervişliğe intisabın birinci kade-

mesi sohbettir. Mesela bir müslümanın kalbinde bir aşk uyanır, maneviyata ve ahlaka dair gönülünde bir meyil hasıl olur. Dekkelere devama başlar, Her delkenin can kardeşleriyle sohbette bulunur. Kulaktan feyiz alır. Nihayet arzusunun dain edeceği bir günde gönülünün muhabbet ettiği bir Şeyh'e intisab etmeğe karar verir. O vakit bu mürittir. Bu mürit için evvela bir rehber lazımdır. Rehberine intisap eder. O vasıtaıyla tarikata girmek aşkını Şeyh'e arz eder. Şeyh'in tayin ettiği bir gecede veya bir günde ihvan ıctına eder. Meydan açılır, divan kurulur. Talime sebil verilir. Sebil için cana Mühiip denilir. Mühiip Erenler katarına katılmış ve kendisi nişanlanmış olur. Buna billhasa El almak arziyet derler. El alan derviş sohbet dervişliğinden bir atım ileri atmış olurki artık bu can o meydanın malı olur. Ve başka bir Şeyh'ten el almak hakkını kendisinden iskat ederek bir mihraba tapmış ve bir ile teslim olmuş bulunur. Mühiip her halde nefsinin iradesini terk ederek müridin iradesine tâbi olması gerekir. Nutuk haklamak mühiibin en esaslı bir vazifesidir.)

2 — EL ALMAK :Sebil içmek ekseriya mubarek gecede yatsı namazını kıldıktan sonra icra olunur. Fevkalâde bir zaruret olmadıkça gündüzde yapılabılır. Yatsı namazından sonra Şeyh mihrapta yüzünü ihvana döndürdüğü vakit halkai zikir kurulu. Ve kuuten yatsı usulü yapılır. Zikir bittikten ve gülbent çekildikten sonra ihvan ıkıyam eder. Şeyh'in sol tarafında mihraptan semahana kapısına doğru durur. Bir saf veya cemaata göre bir kağıt saf teşkil ederler. Ve ayak üzeri eller niyaz halinde yan el sol omuz, sol el sağ omuz üzerine konulmuş olduğu halde dururlar. Bittabi çiraglar uyanmış ve meydan açılmış olur. Rehber teslim olacak derviş alıp semahane kapısından harice çıkar. Orada dervişe bazı

talimat verir. Ve bazı nasihatler söyler. Talimat huzura ne vaziyette gürileceğini nasıl el tutulacağını öğretmek demektir. Nasihatler şunlardır. Kardeş tarikatı Ali'yeyi Rufai'yeyi daili olmağı erenler katarına katılmayı mevcut olan bu Şeyh'e can ve başla teslim olmayı murat ediyormusun? Derviş eyvallah der. Hak yolu dervişlik yolu rıza yoludur. Gitme, gitme dönme, dönme yoludur. Gölünden şevk ve künmanı çek kalbini pak tut. Hak erenler divanına gireceğiz. Edep gözet, benliği at. Sonra rehber önde derviş arkasında olduğu halde rehber kollarını ni yaz vaziyeti üzerine omuzlarına bağlar. Dervişde iki elini rehberin iki omuzu üzerine uzatarak rehberin ellerine tutunur. Rehber bir nida eder. Destur ya sahibel Meydan sonra kapıdan içeri dervişle beraber girer kapı yanında durup üç adım ileri giderek es selâmı aleyküm ya ehle şeria, diye nida eder. Şeyh Mıhraptan ve aleyküm selâm ve rahmetullahü ve berekâtühü şeriati Muhammed'iye hak lillâhi el fatiha. İhvan karşıda cehren Selâvat ve sırren fatiha okurlar. Rehber yine üç adım atar. Esselâmü aleyküm ya ehle Tarika der. Şeyh ve aleyküm selâm ve rahmetullahü ve berekâtühü Tarikatı Ali'ye hak lillâhi el fatiha. İhvan karşılar. Kezallık cehren selâvat sırren fatiha okunur. Rehber yine üç adım atar. Esselâmü aleyküm Ehlel Hakika der. Şeyh ve aleyküm selâm ve Rahmetullahü ve berekâtühü hakikatullahi taalâ hak lillâhi el fatiha kezallık...

Rehber üç adım atar. Esselâmü aleyküm ya ehlel Marife der. Şeyh karşılar. Ve aleyküm taalâ Hak — (El gulbül şüfai men elehat lehülusut ve hazehat li heybedihl afai seyyidina ve Mevlana es seyyit Ahmet el kebiril Rufai kaddes allahü sürrehül Ali) Lillâhi el fatiha. Kezallık fatiha okunur. Eller yüzlere sürülür. Bundan sonra Şeyh Mıhrabın Seccadasını katlar. Rehber Şeyh'in önünde diz çöker. Evvelâ sağ avucunu sonra sağ dizini

sonrada sol dizini öper. Ve Şeyh'in iki dizini arasında yününü secteye sürer. Bu suretle niyaz eder. Bade kalkar. Derviş sağ bileğinden sağ eliyle muhakkim tutup Şeyh'in eline tesli meder. Derviş evvelâ sağ avucu ile Şeyh'in sağ avucuna yapıştır. Bu suretle el almış olur. Sonra Rehberin yaptığı gibi el ve diz öper. Ve dizleri üzerine oturur. Şeyh dervişin başını çeker. Sağ kulağına Telkin eder. Derviş kabul ettim eyvallah der. Cevabını verir. Bundan sonra Şeyh cehren Kelimeyi tehvide başlar. İhvan hep birden iştirak ile beraber zikir ederler. Rehber iki elini dervişin iki omuzu üzerine veda eder. Ve zikirde sağdan sola doğru tarzında olan hareketi talim eder. Sebül üç seyle verilir. Zeytin yağı, Süt, Hurmadan ezilmiş şerbet. Bunların hangisi ise kulpsüz bir fincan toprak olması yani sırca olmaması şarttır. İçinde hazırlanmıştır. Şeyh fincanı eline alır, ve iki avucu içine gömerek üç defa nefes ve nefa eder — nefes okumaktır. — (Birinci defada Fatıha süresi, ikinci defada (Vediyi süresi) üçüncü defada (Yuhipbinehüm Kehipbillâhi vellezine amenü eşsedühben lillâh ya Raufu ya Cami Ya vedul ya Ali ya Azim ya Allah ya Nur ya Nurel nur. ya Hadî) okunur. — nefa demek Şeyh şerbeti ağzına alıp bir müddetcek tutuktan sonra tekrar fincana dökerek üzerine Hiü de-yüp üfürmesine nefa denir. — Üç nefadan üçüncüsü daha uzun olmalıdır. Çünkü son defadır. Ve bu nefada ceveri feyuzat tekmi etmiş olur. Buna Sebül derler. Şerbet dahi derler. Sonra Şeyh sağ avucu ile fincanı dervişin sağ avucu içine koyar. Söyleki Fincan iki avuç içerisinde kalır. Şeyh şerbeti son damlasına kadar dervişe ıçtır. Fincanı çekip yere bıraktıktan sonra sağ avucu ile dervişin göğsüne üç zarbe yapar. Yani üç defa hafifçe ve fazla ile vurur ve aşk olsun der. Bade rehberin iki avucu ile dervişin omuzlarını, kollarını, arkasını, göğsünü karına kadar bir kaç defada delek eder, yani ovar. Ve bu

delek Şeyh kelimeyi tevhit zikrini kesinceye kadar devam eder. Şeyh Muhammed Resulullah deyip zikre hitam verince ilâhîl fatiha der. Selâvat cehren fatiha sıren okunur. Eller yüzlere sürülür. Bade alel usul dervîşi arkasından itip Şeyh'e niyaz ettirir. Ve kaldırıp ayak üzeri durdurultuktan sonra kendisine kendisinde Şeyh'le niyaz eder. Malûndurki niyaz Şeyh'in sağ avucunu ve iki dizi uçlarını öpmek ve önünde dizleri arasında seçte etmek, işte bu seçteyi ademdir. Ezelde Allah bütün Mev'cudate Ademe Seçte ediniz, diye emir etti. Her şey seçte etti yalnız iplis etmedi onun için mel'un oldu. Lânet zinciri boynuna geçti. Meslek şeytana tabi olanlarda mel'undurlar.

Seçtei Adem'de tutma
Meslek Şeytanı sen.

Bunlar bittikten sonra Rehber delâlet eder. Yeni Dervîşin mevcut bütün İhvan ba sefa ile müsaftaha ettirir. Müsafta iki kişinin dört eli parmaklardan bileklere kadar birbirine rapit olunur. Ve birbirine sürünerek geri gəlir. Dervîş Şeyhle el alıp kendi iradesini onun iradesine Nahi ettiğini ve bendeliği kabul ettiği gibi ihvan ile Müseffa etmeside cümlesiyile can kardaş olduğuna ve onlarda bu kardeşliği kabul ettiklerine işaretir. Müsaftaha bittikten sonra rehber ve yeni dervîşte ihvane karışır. Bade Şeyh gılbent çeker. İhvan Allah Allah Allah Allah der nida ederler. Nihayette Şeyh ya Allah der. Bütün ihvan birden üç defa Hü diye siha ürerler. Semaheden hepsi beraber çıkarlar. Odalarda sohbet yapılır ilâhiler, Nefesler, Gazeller okunur. O gece yeni dervîş Hitmet etmeğe müzaviftir.

Semahane de giriglar söndürülür. Şeyh'de çıkmazsa yeni dervîşe bazı telkinat yapacağı his olunur. Herkes

çıkıttan sonra rehberini dervîşi tekrar semahane kabusundan içeri sokar. Ve kendisi çekilip ihvane karışır. Bu Şeyh ile dervîşin Helveti demektir. Şeyh dervîşe bu halvette Esma yan zikir talim eder. Ve teveccüh usullerini söyler. Teveccüh tarikatta bir esastır. Dervîş Şeyh'ni her yerde hazır ve nazır bilecektir ve dâima Şeyh'in nazarından feyiz alacaktır.

GÜLBENT BUDUR. Allah Allah Eyvallah vakitler aşk ola hayırlar feth ola Şerler def ola istedikler kabul ola Muratlar hasil ola gönümüzden Hakka feth bab ola kerimi Muhammed nebi sırrı Mürteza Ali Pir'imiz iki ci-handa destegimiz Sultan Seyyit Ahmet Rufai gerçek Erenler demine Hü diyelim ya Allah Hü Hü Hü

DIKKAT — Rehber dervîşi Şeyh'in huzuruna götürürken dört selâmda üçer adım atacaktır, demiştik. Dört kapı selâmı budur. Dört selâmda üçer adımdan on iki adım atmış olur. On iki İmame işaretir.

Üçer üçer dörde verdin oniki
Onikidir mühminlere rehnuma

İçer içer meyhanede dem çeker
İçindeki sırrımı söylemezdim herkese
Aşkımdan Allah'ımı zikir ederdim her gece
Buldum şükürler olsun Allah elhamdülillah

Zahitlerden duymadım Hak Muhammed aşkı
Kapamıştım içime aradım ben aşkı
Zikrederdim bilmeden Allah Muhammed deyü
Buldum şükürler olsun Allah elhamdülillah

Sevgili çalabımın ismi ile başlarım
Şeyh'im sana yalvarır niyazımı yaparım

Hizmetimde kusurum hoş görür bağışlarsın
Buldum şükürler olsun Allah elhamdillillah

Yolum Muhammed Ali Ehlibeyt Çâferidir
Şeyh'im Sultanım Mürşidim Mustafa Hazineदार
Pir'im Hazreti seyyit Ahmet er Rufai'dir
Buldum şükürler olsun Allah elhamdillillah.

Hizmetimde zayıfım himmet buyur sultanım
Nihat kulun yalvarır ayağına kapanır.
Şaşkınum perişanım Şeyh'im sana yaranım
Buldum şükürler olsun Allah elhamdillillah.

Fakir Nihat Karakaş

3 — İKRAR : Dervişlikte ikrar meseleyi mühümme-
si esasın ruhunu teşkil eder. İkrar insanın Kâmillik
iman ve itminhamını ile olur. İkrar bir aduh ve peyman
demektir. Mürşit ile derviş beyinde bir can pazarlığı-
dır. İkrardan dönen dininden dönmüş olur. Naki
sul'at yani ahtını bozan kimsenin düşmanı bilzat Allah'-
tır.

İkrarınıza ser verir ahte kaviyiz.
Biz Şahi velâyet kuluyuz, hem Alevi'yiz.

Hizmet bine ikrar bire derler. İkrarlı bir derviş ik-
rar verdiği Şeyh'inden başka bir Şeyh'e ikrar veremez.
Ve nasip alamaz. Bunu yaparsa nakisil ad olunur. Ayeti
kerimede (Ve evfuva bil ahdi) buyurulmuştur. Yani ah-
tınıza vefa gösteriniz. Zira ahtınızdan sorulacağsınız.
Ahtından dönen kendi nefsine zulm etmiş olur. Ahtın-
da durana Allah büyük ihsan eder. Ahtın büyük ehem-
miyeti Allah indinde pek büyüktür. İnsanların indinde
de mukaddesdir. Çünkü ahtını tutmayan yalan söylemiş

demektir. Yalancılara ise Allah lânet eder. Kendi nefsi-
ne zulm eden kimse zalimlerin en fenasıdır. Zalimlere
lânet yağar. (Lânetullahe alen zalimin) İkrare ait mîra-
sim dervişaneve bir dervişe ikrar verilmeğe zamamı der-
vişin isdidat ve istihkakı ile Şeyh'in irade ve icazetine
göre tayin olunur. İkrar verecek derviş, Sakallı olması
Seyri sülûk görmüş bulunması, katil dellak yani dellak-
lık yalancı mürrayı olmaması şarttır. Bu evsaf için
Şeyh'in ve O tekke'deki ehli ikrar dervişanın emniyet ve
kanaat tammesi bulunmalıdır. Zira emnin sadık olmayan
ehli ikrar olamaz. Çünkü ikrar ile inkâr bir yerde dura-
maz. İki zıt şey bir yere istima edemez. İşte bu şeriate
haiz olan ve Seyri sülûğu ikmal etmiş bulunan bir der-
viş ikrar almağa talip olur. Veya Şeyh'i manevi bir emir
ve işaret ilham olunurda Şeyh kendisi dervîşi davet eder.
Emir ve işaret olunamı söyler. Herhalde bu pazarlık
Şeyh ile derviş arasında tarafının rızasıyla akt olunur.
Dervişlikte ikrarın ehemmiyeti pek büyüktür. Bunun
için ikrar vermek ve verilmeğe en sahi ve sağlam emniyet
ve kanaatlerle olabilir. İkrarın ikinci kısmı vardır. Mü-
cerret ikrarı : Mütehet ikrarı tariki Bektaşiyede bu iki
kısmın birbirinden farkı vardır. Fakat tarikat Rufaiyede
her ikisi birdir. Ehli ikrarın mücerret yahut Mütehet ol-
ması hayiz emniyet değildir. Bu böyle olmakla beraber
mücerret ehli ikrarde olabilir. Yalnız bir şey vanki Mü-
cerret ikrarı verenler bilahire tehel ederse ikrarını nakis
etmiş olamaz. O yine ehli ikrardır? Halbuki Bektaşiyede
bu bir akıştır. Şeyh'in emriyle ikrar verilecek mubarek
bir gece tayin olunur. O gece bütün ihvan Dergahta top-
lanır. Ehli tarik olmayan nadanlar, Münkürler kabul
olunmaz. Meydan kapusu set olunur. Yabancı kimseler
yok ise ikrar yatsı namazı klındıktan ve yatsı usulü ya-
mi zikri bittikten sonra icra olunur. Bil desatîf yabancı
kimseler bulunursa mutlaka onların gitmeleri beklenir.

İki bil tabi yarı gece de hatta şehere kader tehir olunur. Yabancı demek, maksat ehli tarik olmayan ve dervişliğe intisabı bulunmayan kimseler demektir. İkrar merasimi için bir Rehber ve iki Nakip lâzımdır. Bunların her üçü ikrar verecek dervişin sadık ve halis bir can olduğuna kefil ve diğer ihvanda şahit olurlar. Rehber ikrar veren dervişin rehberi olduğu gibi iki Nakibin birisi sağ yol arkadaşısı diğeri sol yol arkadaşısı demektir. Siyah bir çarşaf hazırlanmıştır. Bu çarşaf Şeyh'in Mihrabının sağ tarafında katlanmış bir halde durur. Çırağlar uyandırılır. Çırağların adati oniki olmalı ve yağ mumu bulunması daha evlâdır. Oniki çırağın altısı mihrabın sağında altısında Mihrabın solunda bulunur. Meydan nakibi var ise o yok ise rehber ve sağ sol arkadaşlarından birisi bir çırağ uyandırır. Ve çırağ gülbentini okur. Gülbent budur. (Allah Allah evvallah çırağı Ruhsen fahri dervişan kanun evliya nuri enbiya hayırlar feth ola şerler def ola istekler kabul ola Muratlar hasil ola Münkir, Münafik kahır ola yuf Yezit'e Rahmet Mümine Pirimiz iki cihan-da desdegimiz Sultan Seyyit Ahmet Rufai gerçek erenler demine Hü diyelim ya Allah hü...) Erenler mahfelinde çırağ uyandırmak büyük bir esastır. Çırağsız mahfil olmaz. İşte bu vecih ile bir çırağ uyandırdıktan sonra diğer çırağları bu çırağdan uyandırmakta adabı tarikâtın ihtisasıdır. Çırağlar uyanır. İhvan saf düzer. Şeyh Mihraba geçer. Usûl üzere arkasını kipleye verip yüzünü mahfile döner. Ve diz üzeri oturur. İhvan ayak üzeri dururlar. Rehber ve sağ sol arkadaşları ikrar verecek olan derviş alıp semaheden çıkarılır. Haricte rehber haydi hazır olun huzura der. Arkadaşlardan birisi sorar? nereye gidiyorsun? nereye giriyorsun? dur anlaşılm. Diğer arkadaş cevap verir, «görmüyormusun, Mahfil erenler haremünde ihvan toplanmış çırağlar uyanmış, meydan açılmış, Divan kurulmuş, Huzura yüz

süreceğiz. İkrar vereceğiz. Mürsüt'le ad edeceğiz.» diğeri söyler, «öyle ise bikere bu canında rızasını almak gerekir.» Rehber sorar: «Erenler duydu mu? bu sözleri? Hak kelâmıdır. Bu yol rıza yoludur. El ele el Hakka varır. El tutacaksın, İkrar vereceksin, Nasip alacaksın, Adu ve peyman zincirine bent olacaksın. Bu ellerin üzerinde Allahın eli vardır. Gıtme, gıtme, Dönme, dönme altına sadık kalacağmısın? Yolunda sabit duracağmısın? Abdettikten sonra dönmek yoktur. Gelenin malı dönenin canı düşündün mü bunları? Hesaba katın mı? Derviş evvallah canımla, başımla kurbanım» der. Bade rehber derviş arkasına alır. Ellerini üstilen omuzlarına koydurur. Kendide kollarını çapraz olarak omuzlarına ve dervişin elleri üzerine koyup rap eder. Sağ sol arkadaşlarda dervişin biri sağında ve diğeri solunda dururlar? ve vaziyet dervişane alırlar. Rehber nida eder. Destur ya Sahibelmeydan: Mihraptan, Şeyh ihvana sorar. Ey ihvan ba sefa bu gelen candan razı ve hoşnutmusunuz? Bu mehalin ehli ve eri olduğuna Allah huzurunda Şehadet edermisiniz? İhvan Allah evvallah Ellahü Melâhü derler. Sonra Şeyh rehberce cevap verir. (İnna fe-nahnaleke Fethan Mâivina.) O vakit rehber, Derviş sağ sol arkadaşları kapıdan içeri girerler. Ve dururlar. Rehber nida eder. Esselâmü aleyküm ey şeriat erleri, Şeyh cevap verir. «Ve aleyküm selâm ve rahmetullahi ve berekâtühü lillâhi el fatiha. Rehber ve diğerleri üç adım atarlar. Esselâmü aleyküm ey tarikat erenleri. Ve aleyküm selâm ve rahmetullahi lillâhi el fatiha. Yine üç adım Esselâmü aleyküm Ey hakikat pirleri. Ve aleyküm selâm ve rahmetullahi ve berekâtühü lillâhi el fatiha yine üç adım Esselâmü aleyküm ey marifet serverleri. Ve aleyküm selâm ve rahmetullahi ve berekâtühü Ehlel ve sellem lillâhi el fatiha. Dört kapı selâmı tamam olur. Sonra rehber mihraptan bir Şet alır, ve dervişin boynu-

na dolar. Ve bu tercümanı okur. (Yüzümüiz yerde özü-
müz darda Hak babına geldik. Divane durduk. Kurba-
nımız vardır. Erenler ganidir. Lütüf ve ihsan isteriz. Der-
man sizden der.) Allah evvallah. Şeyh cevap verir, Ka-
buli sağ yoldas söyleder. (Barik Allahü fıküm ve fina ra-
diye Allah anküm ve anne ya ehlel cema ve iman, veya
mahşeral uhuvete vel ihvan veya mental fatli ve ihsan
ceza cümüllahi hayren bil teslim vel ikan.) Sol arkadaş
söyle. (Allahü ekber kabulüke kabulü hak ve hazihî hap-
lil metnül mutlak zalike fatillâhi yuhlihi men yeşa
vallahü zül fatli azim.)

Bundan sonra rehber derişin boyunundan darından
tutup Şeyh'e teslim eder. Şeyh evvelâ derişin boynun-
daki darı alıp tekbirler. Ve nakip şeddi kuşadır. Şöyle-
ki Şeyh şeddi derişin sağ tarafından dolayıp belinden
iki ucuna iki eline tutar. (Azemetullahi tekbir) der. Bü-
tün ihvan hep beraber, tekbir çekerler. Şeyh şeddin uç-
larını açıp bir düğüm bağlar. Ve sıkır. Yine bir tekbir
çekilir. Üç düğüm, üç teksir-hepsi dört tekbir olur. Son-
ra Şeyh baş parmağını ağzında ıslatıp düğümler. Üze-
rine koyar. Ve şeddi mühürler. Erenler hizmetinde ke-
merbent ol der. Sonra Şeyh mihrabın sol tarafında ha-
zır duran Fahri alır. Not fahir harakiye demektir. Bu
Harakiye üzerine büyük ve siyah ve yün bir sarık sarıl-
mış olması şarttır. Başında yani tepesinde de Rufai gü-
lü vardır. Sarıktan Harakiye boyunca bir dalyasanda
sarıklıdır. Şeyh Harakiye eli ile tutup dört tek-
bir çekilir. Her tekbirde dört hisse bir hissesini dön-
derip dört tekbir çar erkân tamann olur. Bundan sonra
derişin başına giydirir. Ve sağ avucuna harakiye üzeri-
ne koyup tağ ırfanı giyirdim, fakr ile fah et der. Son-
ra hırkayı alır. Derişin arkasına sağ tarafından atar.
Ve üzerine yerleştirir. Öntü kavuşturur, bir tekbir çek-
tirir. Sağ yanını giydirir. Bir tekbir sol yanını giydirir.

Bir tekbir sol yanını giydirir. Bir tekbir yakasına, üstü-
va azası ile baş ve şehadet parmağıyla mes eder. Bir
tekbir, tamann dört tekbir olur. Sonra sağ tarafı sol ta-
raf üzerine bindirerek kavuşturur. Ve kezalk baş par-
mağını ağzı suyu ile ıslatarak derişin kalbi üzerine hır-
kayı mühürler. Ve hırkayı fenayı giydin, gördüğünü ört,
Görmediğini söyleme der. Onlar bittikten sonra deriş
cihaz tahriki ile meçiz olur. Deriş, Rehber tarafından
götürüldüğü vakit başında ve üzerinde Harakiye ve hır-
ka bulunmayacaktır. Şeyh derişi mihrapta bil zat giy-
dirmesi lâzımdır.

Bade şeyh (Fahle mennehü Lâilâhe illallah) deyip
tevhit zikrine başlar. Hep ihvan sada ile zikir ederler.
Rehber siyah örtüyü alıp mihrabı sarar. Örtünün bir ta-
rafından sağ arkadaş, diğer taraftan diğer arkadaş tu-
tarlar. Örtü büyük olacak olmalıdır ki Mihrabı kaplayabilsin.
Rehber'de ayakta durur. İşte ikrar şindi başlamış olur.
Bu halvetgah derişin Mirac'ıdır. Şeyh derişin sağ avu-
cunu kendi sağ avucu içine alır. El ayaleri muhakkince
bir birine temas eder. Baş parmaklar, gençel yapılır. Bu-
nu Bektaşî'ler Lâ derler. Şeyh sağ eteğinin ucunu deri-
şin sol eline verir. Deriş eteği sırtına tutar. Sonra şeyh
bu ayeti kerimeyi okur. (Eğuzu ve besmele çeker) (In-
nellezine yu bailuke innema yu bayi umnallahe yettulla-
hi fevka eydihin. Yedullahi fevka eydihin yedullahi fev-
ka eydihin femenne kesefe innema yen küsü alâ nefsihi
femen evfa bima ahete aleyhullahe fese yuhlihi ecren
azima. Sadakallahül azim.) Şeyh bunu okuduktan sonra
üç defa Hü deyip ağzını derişin ağzına dayar. Ve üç de-
fa nefa eder. Yani üfürür. Sonra bunları söyleder. (Oğlum
yahut kızım canımla, başımla, malımla, evladımla ve bü-
tün mevcudiyetiminle Erenler yolunu tuttummu? Bu fakiri
Şeyh'iğe Hazreti Sultan Seyyit Ahmet el Rufai'yi Piri-
ğe, bütün bu ihvanı can kardeşliğe kabul ettiğimi? Der-

viş, Allah eyvallah ettin der. Gelme, gelme, Dönme dönme, gelenin malı, dönenin canı, katarımız Ehlullah katarıdır. Yolumuz erenler yoludur. Dinin: dîn, Muhammed'dir, Mesrebın, Alevidir. Mezhebin Caferidir. Oniki İmamı bil Ondört mahsumu tanı. Pençeyi Ali abaya uy. Muhammedin dostlarına dost ol. «tevellâ» et Düşmanlarına Lânet oku. «Teberra» et eline, beline, Diline Metin ol. Ser ver Sır verme. Yalan söyleme doğruluktan ayrılma. Allahı bir bil. Muhammed'i Hak Peygamber bil. Muhammed'in dört yarı Ali, Fatma, Hasan, Hüseyin'dir. Bunlara her an ve her zaman ıktida et. Nutuk hakla Nutkun canı vardır. Tarikatı Aliye Fukarasına hizmet et. Büyüklere hürmet küçüklere Şefkat göster. Kinseyi incitime, her şeyi hoş gör. Düşkünlere imdat, hastaları hoşla. Yolumuz Hak yoludur. Fakir fena yoludur. Her belâya sabır et. Her nimete şükr et. Her şey Haktandır. Nevşini ez, Kalbini düzelt. Bu nasihatleri söyledikten sonra Şeyh, bende seni evlatlığa kabul ettim. Hak erenler desteğin olsun. Ve Muhammed Resulullah deyüp kelimeyi tevhit zikrini keser. Rehber perdeyi açar. Derviş, Rehber iki arkadaş Şeyh'e usûlen niyaz ederler. Rehber ıkrarlı dervîşi evvela iki arkadaşı ile «Müseffeha ve meaneka» yani el ele tutuşmak ve kucaklaşmak demektir. Ettirir. Sonrada kendisi bu tepriki ifa eder. Bütün canlarda müsaffa ettirilir. Bundan sonra Şeyh Gülbent çeker. GÜLBENT BUDUR? Allah Allah eyvallah aşkımız daim İhvanımız kaim ola. Meydanımız gülşen ola. Geçmişlerimizin Ervahi şat ola, Allah Muhammed, Ali, Fatma, Hasan, Hüseyin, Oniki İmam, Ondört mahsum Enbiya, Evliya, Pirhan, Hazirin Gaybın, Pir'imiz Sulhan Seyyit Ahmet'er Rufai gerçekler demine Hü diyelim ya Allah Hü... Bu suretle Şeyh ve ihvan semahaneden çıkarlar. Ve Çerağlar söndürülüp resme hitam verilir. Bundan sonra, «Bektaşîler Fukara sofrası açarlar. Ve

dem içerler. Nefes okurlar. Ve sohbet ederler. Rufai'lerde dem yoktur. Dem yerine dervîşin haline göre hazırladığı tatlı bir yemek yenilir. Ve tatlı bir şerbet içilir. İlâhiler, gazeller, Nefesler okunur. Can muhabbetleri yapılır. Epeyce bir vakit geçer.

DİKKAT — Derviş o gece giydiği cihaz dervîşhane ile durur. Sonra onları soyar. Ve saklar. Daimi elbisesi ne ise onunla işine gücüne gider. Bazı ıkrarlı dervîşlerde daima elbiseyi ruhanîyesiyle gezerler. Bunun her ikisi birdir. Elbisenin ıkrare daili yoktur. Bu can artık ıkrarlı dervîş sayılır. İkrar ise ahte vefa etmekle olur. Yoksa,

Dervîşlik yolu hennan
Taci hırkası değil.

DÖRT — İRSAT :İkrarlı bir dervîş Tarikatı ahkâmın müntehasına varmıştır, alacağını almıştır. Bulacağı nı bulmuştur. O bir insanı kâmil sayılır. Yolunda şüphe si ve itikatta noksanı kalmamıştır. O sahip emanettir. Şu kadar varki başkasını irşat edemez. Tarikat emanetlerini diğer bir taliba veremez. Eğer ıkrarlı bir dervîş Meydan açmak, İrsat etmek dilerse halife yapılır. Ve Şeyh'i ona Hilafet vermeye borçludur. Şeyh'i Hakka yürütmüş ise İkrarını Muhafaza etmek şartıyla her hangi kâmil bir Şeyh'den hilafet alabilir. Ve Meydan açabilir. Malumdurki, Tarikatı Ali'gede meydana açmak, Halife olmak san ve şöhret, celp ve menfaat gibi sahibelerden külliyyen ari ve beridir. Yine malumdurki halife olan zat sadaka almaz. Katıyen deseül yani dilencilik kendisine haramdır. Kimsenin hukukuna tecavüz edemez. Çünkü kendisi bir mürittir. Bir ahlâk numunesidir. Bir dervîş yalnız ihvanına yardım etmeğe borçludur. Bir halife ise Müslümanlara hatta 72 millete bütün in-

sanlara hizmetçi demektir. Buna binaen Şeyh'lere Ha-demil fukara denilir. Meydanında lokna yedirir. Sey-yahları, Garipleri besler. Hastalara nefes eder. Muska yazar. Herkesin derdini dinler. Herkesin derdine der-man olmağa çalışır. Hiçbir şey içinde bir para ücret ta-lep edemez. Vucidi malı bütün mevcudiyetini Allah yo-lunda vakf eder. Para biriktiremez. Hediye kabul eder. Fakat bir eliyle alır diğer eliyle verir. Kendisi için bir şey ayırmaz. Daima tekkesindir. Başka bir işte meşkil olamaz. Tekkesine gelecek ihvan ve ahbabı ve herkesi hoşlamakla mükelleftir. Lokması yok ise bir fincan kah-ve içirmeğe mecburdur. Herkesi müsavi nazar etmeğe ve içirmeğe mecburdur. Herkesi mütasavvıf edemez. Me-mnurdur. Dosdunu düşmenden tefrik edemez. Tek-muriyete giremez. Dikkân açamaz. Serveti olabilir. Tek-kenin bir evkafı bulunabilir. Ancak, varını yoğunu Allah yoluna sarf etmeğe borçludur. Dünyanın her şeyinden mahrum-disine müsavi sayılır. Dünyanın her şeyinden mahrum-dur. Daima fakir ile iftihar eder. Yalnız esası olarak bir vazifesi vardır, oda ırsattır. Şeyh'ler iki kısımdır. Biri kendi evini veya müstessarif olduğu bir binasını Tekke yapar. Diğer hazır yapılmış bir tekkeye Şeyh olur. Bu-nun ikisinde birdir. İkisinde kendisinin değildir. Allahın malıdır. Hakikatte bir meydana malik olmayan kimse-ye hilâfet vermek usûle maliktir. Ancak ilmi ahlâkı ik-tidarı kuvvetiyle açmağa min killü el veçhe muktedir-dir. Olan bazı zevat Kâmile vardırı bunlar nereye gitse seccadesini serer. Ve meydan açabilir. Bunlarla hilâfet derik edilmez. Hocalık gibi Şeyh'likte cer yoktur. Gerçi ihvanını nezirleri fakat bu nezirler Şeyh'in şahsına ait değildir. Yine erenler meydanındır. Başında ve üstün-de erenler kısvesi bulunan şeyh her ne suretle olursa ol-sun hanei berduşane öteberi dolaşıp para toplar veya dlenirse onun Taç ve hırkasını alıp kendisini merdüt ilan etmek bütün rical tarikatın borcu ve vazifesidir.

Ehli tarik olanlar bu borcu ödemeğe ve bu vazifeyi yap-maya her zaman gayret etmelidir. Derviş olanlar ihva-nundan istimdat edebilir. Hatta bazı kayıt ve şartlarla kıfaf nefse kadar selman'da edebilir. Fakat Şeyh'ler asla selman bahsi inşallah gelecek sayfada ayrıca beyan ede-riz. Şeyh'lerinesası iki vazifesi vardır. Bunların biri maddi biride manevirdir. Maddi olanı tekkeyi imar etme-ğe ve daima açık bulundurmağa bedeniyile, malıyla ve bütün mevcudiyetiyle kayret etmek manevi olanı Al-lahın kullarını Allah yoluna sevk edip ahlâklarını islah etmektir. Bu esası vazifelerini ifa etmeyen bir Şeyh ve-lev meydana sahibi olsa bile Şeyh ad olunamaz. Tarikat emanetullahıdır. Şeriatın mahzıt şeriatı Muhammed'iye-siz tarikatı Ali'yye olmaz. Muhammed, Ali yek vucüttür. Biri birinden ayrılmaz. Muhammed Ali ile kurdu bu yo-lu. Ehli şeriate mübah olan bir çok şeyler ehli Tarikata haramdır. Meselâ ehli dünyaya Ahret haramdır. Ehli ahrete Dünya haramdır. Ehli tarikata; Her ikisinde ha-ramdır. Tarikat yalnız rıza yoludur. Baki olan bir yüz-den başka yüz görmez. Mevcut olan haktan başka bir vucit tanımaz. Lâ mevcude illâhü...

HİLÂFET CEMİYETİ

Hilâfet cemiyeti de ekseriya gece olur, gündüzde olması mümkündür. Hilâfet alacak zatın Tacı, Hırkası, Rıdası hazırlanır. Birde seccade yapılır. İki Sancak ter-tip ve ahmal olunur. Bunların numuneleri minet gadin is-lâptan alâka gele şekillerden olması lâzımdır. İşte isti-sar olunacak hilâfet cihazı bunlardır. Bunlarda dedarik olunduktan sonra o şehirde ne kadar sahibi Meydan Şeyh'ler var ise davet olunur. Ve onların ihvanından mü-nasip kimseler, bilhassa ehli ikrar olanlarda çağılır. Hi-

lâfet cemiyeti Ali'nindir. İkrar merasimi gibi hafi değil-
dir. Vaktin Hakimi, Müftüsü, Memurundan Esnafian,
Akrahadan arzu olunan zevat davet edilebilir. Bilhassa
Mifti'i beldenin bulunması pek münasiptir. Ulemadan
derişanı sevenleri Tekke alemiyle ihtilaf edenleride, ça-
ğınak münasip olur. Bu davet bir akşam yemeği olma-
sı en münasibidir. Yemek üç sofradan aşağı olmaz. On-
iki sofra olması ise tam bir tertip olmuş olur. Yemekte
zerde yapılmaz. Zerde Tekkelere girmez. Çorba, Yağni,
Sebze, Helva yemekleri olmalıdır. Yemekler gani ve ne-
fis olması şarttır.

DAVET NASIL YAPILIR.

İhvan Tekke'nin kahvecisi veya nakibi tarafından
şifâhen davet olunur. Diğer zevata teskereleer yazılır. Sa-
hip meydana Mesaieye gelince onlar Tekkenin Nakibi ile
ehli ikrar ihvandan iki kişi ki üç kişilik bir heyet ruha-
niye tarafından davet edilmelidir. Şöyleki: «Nakip re-
fikleri ile beraber elbise derişhanesi lâ best oldukları
halde bir tekkeye giderler. O tekkenin meydan odası ka-
pısına gelince bir nida eder. Destur ya sahibel meydan,
Erenler tarafından elçiyim». Arz edecek hacetim var.
Şeyh içerden eyvallah Ehlen ve sellen diye duhul icaze-
ti verir. Üçü birden girerler. Şeyh'e niyaz edip görüşür-
ler. Nakbın elinde dört yeşil yapraklı bir dal vardır.
Bunu evvelden hazırlamıştır. Bu dal küçük yeşil ve lâ-
tif olmak üzere intihap olunur. Meselâ Kış ise muhafat-
za olunmuş portakal dalı Yaz ise meyvalı çiçekli ağaç-
lardan bir dal olmalıdır. Yalnız zekum ve pelit ağaçları
olmamalıdır. Nakip bu dalı Şeyh'e taktım eder. Şeyh
alır ve öper sonra başına tacına takar. Davet heyetine
yer gösterilir. Hal hatır sorar Kahve, Sigara ikram eder

Nakip söyler, Eyvallah azizim, Meydanımızda bir can
uyanacaktır. Hilâfet alacaktır. Nazarınızda tesrifinizi
Şeyh'imiz ediyorlar, der. Şeyh ehlen ve sellen, Selmi-
na ve et ana diye cevap verir. Her tekke sahibi olan
Şeyh, Bu suretle davet olunur. Davet gecesi, mutlak
mubarek bir gece olmalıdır. Meselâ Cuma, Pazartesi ge-
celeri Gandil geceleri ve sair bu gibi mubarek geceleri
Salı ve Cumartesi geceleri olmaz,

Davet bittikten sonra

Cemiyet gecesi hütilil eder. Sabahdan akşama kadar
tekkenin bütün ihvanı işlerini bırakırlar. Tekke'ye işti-
ma ederler. Yemekleri hazırlarlar, kotarırlar. Tekke'yi
siler süpürürler. Lâzım gelen şeyleri tedarik ederler. O
gün tekke şenlenir. İlahiler okunur. Sohbetler yapılır.
İhvan arasında derişhane ve Arifane lâtife cereyan
eder. Arzu olunursa tekke'lere mahsus olan saz çalınır.
Akşama garip davetliler iştima eder. Akşam namazı kıl-
ınır, kısa bir zikir yapılır. Mevcut Şeyh'lerin en Muh-
sin en muhteremine tekke Şeyh'i tarafından fatiha tek-
lif eder. Bunlar bittikten sonra, yatısıya kadar yemekler
yenilir. Yemekler bitince yatısı namazıda yaklaşmış olur.
İki güzel sesi selâmı selâm ve gıfte ezan okurlar. Ve iki
münasip Nahadi şerif okunur. Ezandan sonra, Nakip
semahane kapısında bir nida eder Yüksesk ses ile (Alla-
hiümme salî alâ seyyidina Muhammed'in ve alâ Ali Mu-
hammed) diye feryat eder. Cemaat kalkar. Semahaneye
girerler. Yatısı namazını eda ederler. Yine kısa bir Zikir
olur. Namazdan sonra Şeyh'ler sağlı sollu Mührabın iki
tarafına ve ihvanlar gelişi güzel semahanenin her tara-
fına yüzlerini kipleye karşı koymak üzere dizilirler. Şeyh
elbiseyi Ruhaniyesini iktisa eder. Nakip Seccadesini
açar. Şeyh, Mühraba geçer. Yüzünü kipleye verir. Mihr-
abiyeyi harfîyen okur. Mihrabiye budur. (El medet ya

Allah medet. Destur ya Resulallah. Medet destur ya Hüseyin Ali Aba medet destur Ümmi ya eseneyi aşere Medet destur Ya sahibel Tarik'ya sahibel Makam ya Sultan Seyyit Ahmet el Rufai medet destur ya Şeyh'i Meadet minkel Medet bade cehren illa) El fatha der. Hep cemaat karşılarlar? Eller yüzlere sürülür. Şeyh yüzünü meydana döndürür. Mıhrabına diz üzeri oturur Şeyh'ler Mıhrabın iki tarafına otururlar. İhvan saf, saf ayakta niyaz halinde dururlar. Bu suretle meydan açılmış olur. Meydan Gürsat olunduktan sonra nakip çırağ terci'manını okur.

(Vallahî nurus semevât vel erdî.) deyip alev usul
çırağları öylece olduğu veche üzere uyandırır. Çırağlar
mihrabın iki tarafına altıardan on iki olmak üzere sı-
ralanmıştır. Çırağlar uyandırıldıktan sonra Şeyh mihra-
bında bir Hutbe-i Tarikat okur. Hutbe-i tarikat budur.
(Eğuzu besmele okunduktan sonra (İnî cailül fil erdî
Halifeten sadak allahül azim levâ'el müresbi lenna ha-
refiü rabbi sadaka resulullahül kerim, satri soffe-i sefa
mai ikubbe-i vefa Hatemil enbiya şefii ruzi ceza annî
bilîi hazreti Muhammed, inil Mustafa. Vasi Resül zevci
betül sahip livayı mahşer saki kevsir Hazreti İmamül
Alyyül Mürteza Saibül berat menbeül hayat, Fahrül
muhtatterat. İmami Hasan, eynül Hüsey'nî ve Hazreti
Fatimater zehra. Lülli vel mercan seyyidül ünsü merci-
ban. Sibtein nebi Ebneynil Ali Hazreti İmami Hasan'î
müşteba ve Hazreti İmami Hüsey'nî Şehidi Kerbelâ Se-
lâvetullahü aleyhim ecmeîn. Oniki İmam On dört mah-
sumu kemer bestikân Aktaıp budelâ nukabba efdat Ari-
fin, Vasilin, Kâmilin, Hazirin, Gaibin saibül makam vel
irşat ebel alemeyn es Seyyit Ahmet el kabir Rufail Hü-
sey'nî Seyyit Abdülgadir Ceylanî, Seyyit Ahmet Bedevî,
Seyyit İbrahim Dussuki Pir'ane azizan kaddeş Allahü
ve esirarehüm ve radiyallahü taalâ anhüm ecmeîn. Al-

lahümme salî ve sallim ve barik alâ esrefi ve es adi nuri cemil Enbiyayı vel Evliyayı ve Şüedayı vel Fukarayı ve salihın ve selâmın ael murselin ve Alhîm velhanditül-lâhî rabbil alemin lillâhî el fatiha.) Hütbe bitince nakip sağ sol arkadaşları iki naşîi hilâfet alacak zatı alıp Şeyh'in huzurunda durup, baş kesip, niyaz ederler. Şeyh hazır olan cemaate, sorar, Ey hazır olan erenler, bu can Meydan ehlullahla hilâfet, almak sahibi irsat olmak diler. Bu meydana ehli ve vazifenin erimidir? Hakında ne buyurursunuz? Cümlesi «Ehlühü, Mahalihüh» derler. Sonra rehber ve diğerleri baş kesip niyaz ederler. Ve semahaneden çıkarlar. Bunlar altı kişidir. Rehber hilâfet alacak zat sağ sol arkadaş iki naşit yani zakir, rehber önünde yeni halife arkasında, arkadaşların biri sağında biri solunda naşitlerde arkadaşlarının arkalarında ve ael usul niyaz vaziyetinde semahaneden içeri girerler. İki arkadaşın ellerinde ağaçtan yapılmış birer tepsi bulunur. Sağ arkadaşın tepsisinde halifenin taçı, hırkası, rıdası ve seccade-i, Sancakları bulunur. Sol arkadaşın tepsisinde, Bir güddüm bir zarp bir tük ve bir def bulunur. Rehber dört kapı selâmını vererek, üçer adım atar. Hepsini onu takip ederler. Her selâma Şeyh cevap verir. (Lillâhî el fatiha) der. Ael usul Selâvat fatiha okunur. Her fatiha akabinde, Sağ naşit ve Sol naşit sıra ile ve yüksek ses ile birer nead Şerif okurlar. Naşitler tarafından okunacak şeylerin en münasibi bunlardır. Birincisi (Yetiş imdadına kefil amansın. Ya Resulallah Melâzi mültecai acizansın Ya Resulallah. Huzuru Hakta isyanın değildir. Kabili dadat asanesin Şefii bi gümansın Ya Resulallah Ol demki Nebî'lerle Velî'ler O hayran desturi şefaate senindir. Yine meydana sen Ahmet ve Mahmut Muhammed'sin efendim. Haktan bize ihşamı müeyyetsin efendim. Üçüncü Mashar esrarı Muhammed'in efendim. Müeyyet Ahmet'le müeyyetsin efendim.

dim. Namin okunur bezi Vilâyetle Rufai Rûfat'la bu alende. Müeyyetsin efendim. Ey gutbi letun, Hazreti Sultani Rufai Ey Arif kün mayeyi ırfanı Rufai. Vecet ve cezbâtındaki keyfiyet ve halât ıbr başka tecelli san ey can Rufai) Bunların yerine diğer minasip şeylerde okunabilir. Bunlar birer numüne olarak yazıldı. Nasîtlerin hüsnü intibahı, bu işi daha iyi suretle temin eder. Dört selâmı bittikten sonra rehber tepsideki darı yani şeti alıp Şeyh'in dizi üzerine kor. Ve niyaz edip kalkar. Yeni Halifeyi Şeyh'in önünde oturtur. Niyaz ettirir. Şeyh şetti alıp halifenin boynuna dolar. Ve bir düğüm akt edip uçlarını rehberin eline verir. Var mezat öyle der. Rehber ewelâ Şeyh'lere bir bir halifeyi gezdirtir. Erenler esiridir. Satlıktır. Gönüllerinizden ne kopar. Diye sorar. Şeyh'lerin her biri Kelime-i tevhit, İsmi celâl ve sair esmaullah Selâvatı şerife verirler. Meselâ adetini söyleyerek fakirden bin bir ismi celâl der. Sonra bu hitabı İhvanın unumuna birden yapar. Onlarda gönüllerinden koparıklarını verirler. Nihayet rehber kendisini satın alır. Oda bir şey verir. Sonra Şeyh arz eder. Şeyh'ten bir fatihayı şerif der.

DİKKAT : (Halife olacak zat buraya kadar baş açık yalın ayak, Hırkasız, Çeharsız bir halde bulunur. Müzahiyyete bittikten sonra rehber halifeyi mihrabın tarafında iki rekât nezir namazı kıldırır. Bu namaza Vuslat namazı derler) Baş açık kılmır. Halife namazı bitirdikten sonra Mihrap önünde ayak üzeri durur. Şeyh iki rekât namaz kılar. Buna şükran namazı derler. **DİKKAT :** Sır hilâfet nedir? «Sır hilâfetine telkin derler» bazılarıda bazı esmai ilâhiye gösterdiler. Hakiki hilâfet budurki (Fealem fe Ali) Mevhibule tahlik ederek. Bundan hasıl olacak şeydir. Eserdir. Sır hilâfet madenki sırdır, efsal esma ile hiç bir alakası yoktur. O haldır. Halin bir şahıstan diğer şahısa intikali feyzin bir kalpten diğer bir

kalbe intihalıdır. İcabı ile kabul kaideyi asliyesine göre Mürşit ve halife arasında bu pazarlık olduktan sonra, Şeyh «Muhammed Resulullah» deyüp kelimeyi tevhit keser) Sancaklar açılır, Şeyh Lillâhi el fatiha der. Cümle tarafından karşılanır. (Sonra Şeyh halifenin belinden şetti çözüp ikiye yani uzunluğa iki kat yapar. Sağ ve sol ucundan dört parmak kadar, daha uzun bırakır. Ve uçları sağ tarafa gelmek üzere halifenin boynuna asar. İşte buna rida derler, ki Şeyh'lere mahsustur. Bade Şeyh halifenin Ridasından sağ pençesiyle tutup «Kum ya» halife yani kalk ey, Halife der. Bade «Kud» yani otur der. Ve üç defa bu suretle kaldırıp oturtur. Sonra meydana Erenlerde seni Halife nasip ettim. İzniam icazeti tam ile irşade ruhsat verdim) Hitmetinde sadık ve vazifende metin ol. Yolunu düzelt Rıza Allâhtan ayrılma. Bundan sonra erkân tarikat üzere her şey mezunsun. der, Bunlar bittikten sonra Şeyh mihraptan kalkar. Odasına çıkar, meşai hep beraber odasına içtima ederler. Sobhette bulunurlar. Halife dilediği yerde Semahane seğadesini serer. Ve zikre başlar. Bütün ihvan ve dervişan zikre iştirak ederler. Meseiden arzu eden davette zikre girerler. Kıyâmı zikirler olunur. Halife Şeyh'lerde meydana gösterir. Onların bir kaçıda zikir yaptırır. Semahane neşeli veceli zikirler olur. Meydan odasında Ruhlu lâîf sobhette olur. Halife zikir yaparken Şeyh'in semahaneye girmeye hakkı yoktur. Çünkü Meydanı halife sine teslim etmiştir. İki Arslan bir bostta oturamaz. Zikir bittikten, hitame erdikten sonra halife emanetlerini toplar. Ve Şeyh'le ve diğer meşai ile görüşerek veda eder. Gider. Herkes dağılır. Hilâfet cemiyeti hitam bulmuş olur.

Yeni halifenin vazifesi bundan sonra başlar. Kendi kasabasında olmazsa diğer kasabalara gider. Çarşıktar alemi dolaşır. İrşat vazifesine müsait zaman mekân ve

mehal arar. Hilâfet almaktan maksat yalnız Seyh olmak değil ümmeti İslâmîyeyi irşat etmektir. Mesleğin esası budur. Meydan açmak, can uyandırmak Şeyh'in en birinci işidir. İş gücü hep budur. Buna muaffak olanlar indellah mesuliyetten kurtulurlar. (Ve illâ felâ)

SEYRİ SÜLÜK

Seyri sülûğün dervişliğin esası değil fakat şartıdır. Far değil sunnetir. Bektaşîler seyri sülûğü sohbetle gösterirler. Mevlevî'ler Binbirgün çile merdan verirler. Bunların tafsîlâtına hacet yok. Çünkü ehline malumdur. Na ehli ise böyle şeyleri okunmaz. Binaenaleyh niçin za-hit söyleyelim. Bizim burada mevzu bahis edeceğimiz doku sofîyenin seyri sülûğüdür. Bu yazıları yazmakta maksatımız şudurki: «Tarîkî Ali'yenin ahkâm ve erkânı günden güne andi ve keyfi devhlât ve teptilâte uğramak tadır». Bilhassa bu kadar efdâl meşayî sofîye yetiştiren Türkiye evvelkisinde Dervişlik ve tarikat bu gün memnu ve resmen mülga bir halde bulunuyor. Bizde bu rada, Yani cenubu Sirbiya'da, Bosna'da, Arnavutlukta ve sair bir çok yerlerde Tekkeler henüz açık ve tarikat ahkâmı çaridir. Dervişliği büsbütün Dünya yüzünden kaldırmamanın imkânı yoktur. Nitekim İslâmîyet'e mahv edilemez.

Binbir misyöner dağlısa
Bin kâin olsa peyda
Mümin tenesrî etmez
Müslim tehehüt etmez.
Çünkü birdir
Birdir cenabı hak birdir
Halk taadat etmez

Halk taat etse
Alem temehat etmez.

Dervişlik bir maneviyattır. O kalpten calidir. Bir gün olurki bütün ahkâm ile zahir olur. Tarîkî sofîyede seyri sülûğün sebil dervişliğinden hatta sohbet dervişliğinden bile başlar. Kısaca tarîfî budurki Şeyh dervişe virt verir. Ve derviş emir olunduğu vecchi üzere zikrullah eder. Ve bu suretle nefsi ile mücadelede bulunur. Nefsini galebe edip tafsîyeyi kalp ve tafsîyeyi kalp ve teskiyeyi ahlâk eder. Seyri sülûk budur. Umumi tarîkî sofîyenin seyri sülûk hakkında verdikleri ve eserlerine yazdıkları tafsîlât böyledir. Şöyleki, «İnsanda yedi nefis vardır. Nefs esasen birdir. Fakat nefsin islâhile yedi derece yeter. Edeceğinden nefsi insani her derecede ayrı birer isim ile yat olunur.» İsimler bunlardır. : (Emmar, Levame, Mülheme, Mütmeinne, Radie, Mordine, Safiye.) Bu yedi nefsin isimleri birer Kur'an, Kerimde zikrolunmuştur.

«İnnel nefse le emmaretün bi suî» Felâ Uksimu bil nefsil levameti» «Ye elhamelha fucu reha ve takvabeha» «Ya Eyyetuhel mevsil mütmeinne» «İrcii ilâ rabobike radiden» «Merdiyeden» Yedi nefsin her birini terbiye ve tezkîye eden birer zikir vardırki bunlardır. (Lâilâhe illallah) «Ya Hü», «Ya Hake», «Ya Hay», «Ya Gayyüm», «Ya Gahhar» bunlara esmai sep'a derlerki usulî esmadır. Her bir usul esmanın bir isminde ferî vardırki feru esmadır. «Ya Vehhap», «Ya Feddah», «Ya Valid», «Ya Ehat», «Ya Samet», «Ya Ali», «Ya Azim» usulî esmanın devamında fazla hararet ve cezbât hasıl olduğu vakit feruh esma ile tahlif olunur. Yani bir mütteet, meselâ Lâilâhe illallah terk edilip yerine «Ya Vehhap» zikir edilir. Hararet ve cezbe sükûnet bulduktan sonra yine usulî esmaya devam olunur. Her bir usul esma için birde

Feri isim vardır. Demektir. Yedi esma usulünün her birinin birer nuru vardır. Renkleri bunlardır. Birinci «Gök» İkinci «Kırmızı» Üçüncü «Sarı» Dördüncü «Beyaz» Beşinci «Yeşil» Altıncı «Kara» Yedinci «Renksiz». Her esmanın bir seyrî vardır? İllallah «İllâ» «Ali yullah» «Meal ullah» «Fena fillâh» «Anullah» «Bekâbillâh» Her bir ismin bir taliki vardır. Birinci «Bedene» İkinci «Tabiata» Üçüncü «Dünyaya» Dördüncü «Akıla» Beşinci «Eftale» Altıncı «Sıfata» Yedinci «Zata» Her bir ismin bir ünvanı vardır.))

«Birinci Müslüm» «İkinci Mümin» «Üçüncü Mühîp» «Dördüncü Mütteki» «Beşinci Dervîş» «Altıncı Veli» «Yedinci Mürşit». Her nefsin birer sıfatı vardırki, her sıfatın yedişer kısmı olur. Emnarenin: «Birinci Hırs» «İki Behil» «Üç Gazap» «Dört Şehvet» «Beş Haset» «Altı Gırrur» «Yedi Şirk».

Levamenin : Bir «Levna» İki «Heves» Üç «Meğer» Dört «Acaba» Beş «İşret» Altı «Temenni» Yedi «Kahar».

Mühemen : Bir «Sohbet» İki «Kanaat» Üç «İlim» Dört «Tevazu» Beş «Tövbe» Altı «Sabır» Yedi «Sefa».

Mütmeneinin : Bir «İhsan» İki «Tevekkül» Üç «Amel» Dört «İbadet» Beş «Şükür» Altı «Rıza» Yedi «Tevazü».

Radiyenin : Bir «Keramet» İki «Zahit» Üç «İhlâs» Dört «Şevk» Beş «Zevk» Altı «Zikir» Yedi «Vefa».

Merdiyenin : Bir «Liütf» İki «Edep» Üç «Fikir» Dört «Kurbîyet» Beş «Hüsniâhlâk» Altı «Dain» Yedi «Tecelli».

Safiyenin : «İlmel Yakın» «Aynel Yakın» «Hakkel Yakın», «İnâmî Kâmil» «Fena Fillâh» «Bekâ Billâh» «İhsanî Kâmil» «Ehli Sütlük» «Sehli Sütlük»...

Böyle misal getirmişlerdir. Meselâ bir insan bir Pınar kazmak dilesse evvelâ ona lâzım olan şey kazma kürekler. Bunlar Zikir, fikirdir. Sonra bir Mühendisi lâzımdır. Zira yan tarafa giderse bir daha açılmış olurki ebedülâbad suyu bulamaz. Buda mertebeyi ve Mürşittir. Kuyu kazmaktan asıl maksat suyu bulmaktır. Suda veleti kalp, ve feyzi hakttır.

SÜLÜK : Sohbet dervişliğinden başlayarak İkrar dervişliğine kadar hidam bulur. Seyri sütlük görmeyen cana ıkrar verilmez. Sütlük ne kadar müttet devam eder? Bu her halde Salihın istitadiyle Mürşidin reyî ve rızasına bağlıdır. Sütlük görmeyen dervîş olabilmir? Olur. Fakat ehli ıkrar olamaz. Sütlük nereden kalmıştır? Tercime: Allah celle celâle Kurânî keriminde buyurdu. (Eğer bilmezseniz bilmediğinizi zikir ehlinde sorunuz. Bu haber sahi senetle İmâmî Ali Keremallahü Veche'den geldi. Ali Resulullah'tan sordu? Ya Resulallah bana söyle dedi, Allah'a en yakın, Allah'ın kullarına en kolay, Allah'ın indinde en efdal yol hangisidir? Muhammed dedi Ya Ali sana bir şey söyleyeyim. Ben onunla Peygamberliğe nail oldum. O nedir Ya Resulallah? Zikre devam etmektir. Zikrin fazileti bunnudur? Halbuki bütün insanlar zikir ediyorlar. Ya Ali kıyamet kopmaz yer yüzünde Allah Allah diyen bir kinse kalmadıkça. Nasıl zikir edeyim? Bana yaklaş, gözlerini kapa, sesini yükselt. Üç kere ben zikir edeceğim. Sen dinle Üç kere sen zikir et ben dinleyeyim. Sonra Muhammed Sallallahü Vesellem üç defa Lâilâhe illâllah derken lailâhe'yi sağdan başlayıp illâllah'ı solda bitirdi. Gözleri kapalı idi. Sesini yükseltmiş idi. Bu zikri Ali dinledi, ve usul üzerede Ali üç defa zikir etti. Muhammed dinledi. İşte Ali ne gördü ise orada gördü.) Elhamdülillâh.

Yukarıda asıl ve tercümesi yazılan ibareden anlaş-

hyorki zikri Hazreti Ali'ye bil zat Hazreti Muhammed telkin etmiştir. Ve bu talimiyile Sütlük esasını eda eylemiştir. Binanaleyh dervişliğe sünnet Muhammed ve er-kân olarak kalmıştır. Bunda zerre kadar şevk ve şüphe yoktur.

Mevlevîlerin binbir gün çileyi merdani, Bektaşîlerin sobbetide Ashabı sobbetten alınmıştır. Bunlarda hak-tır. Tariki sohfiyede de bu veçh ile seyri sütlük gösteren-ler ve görenler vardır. (Vallahül hadî).

S E L A V A T

Allahümme salî ve sellim ve barik alâ Seyyidina Muhammed'in ve alâ Alihi adede İn'amillâh il kerim. ve ifdalihi.

Allahümme salî ve sellim ve barik alâ Senedina Muhammed'in ve alâ alihi adede in'amillâh il kerim. ve ifdalihi.

Allahümme salî ve sellim ve barik alâ Mürşidina Muhammed'in ve alâ alihi adede İn'amillâh il kerim ve ifdalihi.

Allahümme salî ve sellim ve barik alâ Şemsildauğa Muhammed'in ve alâ alihi adede Kemalillâhi ve yeliku bi kemalihi.

Allahümme salî ve sellim ve barik alâ Betrit duca Muhammed'in ve alâ alihi adede kemalillâhi ve yeliku bi kemalihi.

Allahümme salî ve sellim ve barik alâ Hayrî vera Muhammed'in ve alâ alihi adede kemalillâhi ve yeliktî bi kemalihi.

Allahümme salî ve sellim ve barik alâ Nurul hüda Muhammed'in ve alâ alihi ve sahibî ve sellim.

Not : Üçüncü selâvatta yani Mürşidina okunduğu vakit sağ el niyaz vaziyetinde göğse konacaktır.

Bu selâvata tekkelerde selâvati kemalihi denir. Yalzdığı veçh üzere yedi defa okunur.

EVRATI ŞERİF

Evratı şerif şindiye kadar bunu doğru olarak bir kaç yerde bulunduğumuz halde eksik ve yanlış olarak okunduğunu gördük. Bunun üzerine hem doğrusunu hemde terciine olarak okuduğundan bir feyiz alınsın diye aşağıda tercümesini sunacağız. Çünkü kişi okuduğunu bilirse alacağı Ruhani hissi daha güzel olur. Bu Evradı şerif Ali'yeyi Rufai'ye mahsustur.

Bismillâhırahmanırahim.

Berakâti seyid Ahmet er Rufai mükerremmetil nebi bi hümrîti sırrı surre tül «fatıha süresi okunacak»

Eğuzu besmeleden sonra

Kulhüvallahü abet Allahü samet lem yelut velenâ yulet velen yekünlehtü kufufen ehat «üç defa oku».

Bismillâhırahmanırahim.

Kul eğuzu bi rabbil feleki min şerri mâ halâka ve min şerri gasâkin iza ve kabe. Ve min şerri nefesati fil ugadi ve min şerri hasidın iza hasete.

Bismillâhırahmanırahim.

Kuleğuzu bi rebbil nasi melikinnasi ilâhinnasi min

seril vesvasil hannasi Ellezi yuvesisu fi sudrinnasi
minel cinneti vennas.

Bismillâhırrahmanırrahım.

Fatıha suresi okunacak.

Bismillâhırrahmanırrahım.

Elif lâın mıın zalikel kitabı lâ reybe. Fıhı hüden lıl
müddelkine ellezine yuhminune bil gayrı ve yukınu nes
selâte ve mıınma rezeknahüm yunfıküne vellezine yumi-
nune bına unzile ileyke vema unzile mıın gaplıke ve bıı
ahıretuhum. yu kınun ilâ ıke alahüden mıın rabbihim.
Ve ilâike hümitıl mılıhune.

Ve ilâhıküm ilâhün vahidün lâ ilâhe illâ hüverrah-
manırrahım. Errahmanırrahım, Errahmanırrahım. Al-
lahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyul gayyumu lâ de huzuhü sı-
netün velâ nevmin lehüma fı semavati ve mafıl erdi.
Menzellezi yesfeu indehu illâ bi iznıhı yağlemuma beyne
eydihim vema halvehüm. Velâ yuhidune bi şey'in mıınıl-
mıhı illâ bıma şae ve sıa kırsiyühis semavati vel erda
velâ ye uduhü hüfzihuma ve hüvel alıyyıl azım. Lillâhı
mafis semavati ve mafıl erdi. Ve intübedü mafi enfisü-
küm. Efduhü yuha sıbıküm bihıllâh fayağ fıru lımen ye-
sâü ve yü azzıbu. Men yesâü vallahü alâ küllü şeyin ka-
dırun. Amana resulu bıma unzile ileyhı mıın rabbihı vel
mumınune küllün amene billhâhı ve melâikerihı ve ku-
tubihı ve rüsulihı lâ nü ferriku beyne ehadin. Mıın rüsü-
lihı ve kalı semihna ve etahna gufranke rabbena ve
ileykel mesıru. Lâ yü kelli fullahü nefsen illâ vısaıha le-
hama kesebet ve aleyha mekesebet. Rabbena lâ tü ahiz-
na inne sına ev ahat'ana rabbena velâ tahmil aleyına is-
ren kemaha meltehu allezine mıın gaplıne rabbena velâ
tuhammına malâ ta katelena bıhı. Vağfuanna «Vağfir-
lena» verhamma» üç defa oku.

Ente mevlâna fensurna alel kavmil kâfirine ya men-
hü vallahillezi lâilâhe illâ hüverrahmanırrahım, Errah-
manırrahım, Errahmanırrahım. El melikü el küddüsü es
selâmi el mığmını el müheymını el azizi el cebbarü el
mütekebbirü el halikü el berîü el müsavvirü el gaffarü
el kahharü el vehhebü El rezzakü el fetahü el alımu el
kabıdu el basıdu el hafızu el raifu el muızzu el muzıllu
es semiu el basıru el hakemu el hakkı el lâtıfu el habı-
ru el halımu el azımu el gâfurı es şekırruh ei Aliyu el
kebiru el hafızu el mukıttı el hasıbu el celilü el cemilu el
kerımu el rekıbu el mucıbu el vasıu el hakımu el vedü-
dü el mecıdü el basıdü es şehidü el hakkı el vekılu el
kaviyyu el metınu el velıyyu el hamıdu el muhsi el müp-
tıü el muıdu el muhyi el muhidu el hayyü el gayyım el
vahıdu el mecıdu el vahıdu el ehadu es sametü el kadı-
ru el muktediru el mukaddımu el muhahiru el evvelu el
evvelu el ehıru ez zahıru el batınu el veli el müteali el
berru el tevabbu el muntekımu el afuvvu el raifu el ma-
lıku el mulkı zülcelâli vel ikrami el müksıdu el cemiu el
ganıyyu el muğni el maniu ed daru el nafıu el nuru el
hadıyi el bedıu el baki el varısu el resıdu (Es sabır üç
defa oku) Cellet ve azamete hü ve ammet neva lehü.

19 defa innehu mıın sıleymane ve innehu bismillâ-
hırrahmanırrahım okunacak. Ellezi dekaddeset anıl eş-
bahi ensalı sıfatıhu ve şehidet birı bıyyetihı ve ayatu-
hu ve dellet alâ vahteniyetihü mesnu niyyetıhu vahıdun
lâ mıın killetin ve mevcudun lâ mıın illetin bıı birrı mari-
fun ve bıı ihسانی mevsufun, marifun bı lâ nihayetın ewe-
lün kadımun bıı ibtidain. Ve ahırtın, kerımun bıı, inti
hain lâ yunsebu ileyhil bennu velâ tufnıhı tebedelıl ev
katı velâ tu hüssınune küllıl mahlukati tahı kahri aza-
metihı ve enruhu beynel kâfi vennumi ve bı zikrihi eni-
sel muhlısune ve bı rubıyyetihı tekarrel uyumu ve bı tev-

hidihî tehecel müsebbihune heda ehle taatihî illâ siratin müstakimim ve ebaha ehle muhabbetihî cennetin neimi ve alime adede. Enfasi mahlukatihî biil mihli kadimi ve yera harakâti erculli nemli fi cehil leyil behimi yuseb-bihul tahiru fivekrihi ve yu mecciduhil vahsu fi kafrihi muhidun bi amelun abtîhi sırrihi ve cehrîhi ve kefilun muhinune bidehyidihî ve nefsîhi ve tatme innul ku-lîl muhinune bidehyidihî ve kesfi durruhi ve min ayatihî lubu ve cihlet bi zikrihi ve gafere zumbel müsibine keremen ve şey'in ilmen ve gafere zumbel müsibine keremen ve hilmen leyse kemisilhi şey'un fil erdi. Velâ fissanai ve hüves semul besir. (Allahümme fihnes sue bima şih-te inneke alâ matesau kadirun. Üç defa oku.)

Ya nimel mevlâ veya nihmel nesir, ve lâ hayle velâ kuvrete illâ billâ il aliyül azim. Subhaneke lâ uhşi se-ma en aleyke ente kema esneyde alâ nefsike celle veçhu-ke ve azze cahuke yef alillahi maye sahu bi kutrehi, ve yahkimu ma yuridu bi izzetihî ya hayyu ya gayyumu ya bedi as semavati vel erdi. Ya malikel mülkî ya zel celâli vel ikrami lâ ilâhe illâ ente bi rahmetike nestegisu ya gi-yasel mustegisine lâ ilâhe illâ ente bi cahî Muhammed'in sallallahü taalâ aleyhi ve sellem. Ya erhamerrahimin ir-hamna ya erhamerrahimin ve fikna. Ya erhamerrahi-min aslihna rahmetullahi ve berekâtuhu aleykimen eh-lel beyt, innehi hamidun mecit innema yuridullahü li-yus hibe ankimmür riçhe ehlebeyt ve yu tahirekim ta-hire. Innellâhe ve melâiketehü yusallune alen nebi ya eyu hellezine amenu sallallahê aleyhe vesellimu teslima.

Allahümme salî ve sellim alâ seyyidina Muham-med'in kema salleyde alâ ibrahim'e ve alâ Ali İbrahim'e ve barik alâ seyyidina Muhammed'in ve alâ Ali Muham-med'in kema barekte alâ İbrahim'e ve alâ Ali İbrahim'e fil alemine inneke hamidun mecidun. Adede halkike ve

rizae nefsike ve zinete arşika ve midade kelimatike kü-l-lenna zekerekes zakirune ve kafele anzikrikel gafilune Allahümme salî ve sellim efdale selâvatike alâ eşrefi mahlukatike seyyidina Muhammed'in ve alâ Alihi ve sahibihî vel sellim. Adede malumatihî ve midade kelima-tike küllenna zekerekes zakirune ve gafele anzikrikel ga-filune Allahümme salî ve sellim alâ seyyidina Muham-med'in abdike ve nebîke ve habibike ve resulukel nebi-yül ümmi ve alâ alihi ve sahibihî ve sellim. Adede mafis semavati ve mafi erdi vema beynehuma ve ecri lütfuke fi umurina vel müslümüne ecmeine ya rabbel alemine. Allahümme salî ve sellim alâ seyyidina Muhammed'in ve alâ Alihi ve sahibihî ve sellim. Adede mekâne ma ye-küne ve adede mahü ve kâinü filmullahi. Allahümme salî ve sellim alâ ruhi seyyidina Muhammed'in fil erva-hî ve salî ve sellim alâ cesedehi fil ecsadi ve salî ve sel-lim alâ kabrihi fil kuburi fe hüven nuru ve salî ve sel-lim alâ ismihî fil esmai, Allahümme salî ve sellim alâ seyyidina Muhammed'in saibül alâmeti ve kamameti ve salî ve sellim alâ seyyidina Muhammed'in saibis şefaati vel kerameti ve salî ve sellim alâ seyyidina Muhammed'in saibin nubuveti vel risaleti. Allahümme salî ve sellim alâ seyyidina Muhammed'in nillezi hüve ebha mineş semsi vel kameri ve salî ve sellim alâ seyyidina Muham-med'in adede Hasanati ebu bekrin ve Öneri ve Osman'a ve Ali'yül Hayderi ve salî ve sellim alâ seyyidina Mu-hammed'in adede ne-badl erdi ve evrakış seçeri. Alla-hümme salî ve sellim alâ seyyidina Muhammed'in nil nebiyül melihî sahibül makamîl alâ ve lisanîl fasihi. Al-lahümme salî alâ seyyidina Muhammed'in nillezi cae bil hikmeti vel mev izzetihî vel refeti vel rahmeti ve alâ Alihi ve sahibihî ve sellim. Eydale salâtike ve selâmike adede malumatike ve midade kelimatike küllenna zekerekes zakirune ve kafele anzikrikel gafilune. Allahümme

salli ve sellim alâ seyyidina Muhammed'in abdike ve resuli kellezi cem ade bihi eş dedel nufuzi ve nebi kellezi ne verden bihi zul amel kulubi ve habibi kellezih ehar-tehi alâ külli habibin. Allahümme salî ve sellim alâ seyyidina Muhammed'in nillezi cae bil hakkil mubin. Ve erseltehu rahmeten lil alemine ve şefial nüznibine yöv-me yekümin nasuli rebbil alemine. Allahümme salî ve sellim alâ seyyidina Muhammed'in kema yen begilî şerefi nubuvetihî veli izamî katihil azimî ve salî ve sellim alâ seyyidina Muhammed'in hake katihî ve muk-tarihil azimî ve salî ve sellim alâ seyyidina Muhammed'in nir resulî kerim. Mütagil emini. Allahümme salî ve sellim alâ seyyidina Muhammed'in ni habibi ve alâ ebihî İbrahim'el Halil ve alâ ehiyi mürsel melimî ve alâ ruhî İhlâhî ihşel emini, ve alâ abdike ve nebike Süleymane ve alâ ebihî Davut'e ve alâ cemil enbiyayı vel mürseline ve alâ ehli taatike ecmine min ehli semavatı ve ehli erdine küllema zekerekes zakirune ve gafele anzikrikel gafılune. Allahümme salî ve sellim ve barik alâ ayınl inayeti ve zeynel kıyameti ve kenzil hitayeti ve tirazil hülli ve arusil memleketi ve şemsî şerati ve lisânî hüçeti ve şefial ümmeti ve imanı! Hazreti ve nebiyül rahmeti es aduna Muhammed'in ve alâ ehiyi muhsel ke-rahmeti. Ve alâ ruhî İhlâhî ihşel emini, ve alâ Davut'e ve Süley-man'e ve Zekeriya ve Yahya ve Şihayip ve alâ alhim. Küllema zekerekes zakirun ve gafele anzikrikel gafırın. Allahümme ya da imel fatih avel beriyeti ya bastel ye-deyni bil atiyeti ya sahibelmeva hibis seniyeti ya gafir-zembi ve atieti salî ve sellim alâ seyyidina Muham-med'in hayril vera seciyeti ve alâ alhi ve ashahil bere-redil nekiyeti. Vakfirlena ya rabbena fihazihî nakiyeti Vakfirlena ya rabbena fihazihî suphiyeti. Vakfirlena ya rabbena fihazihî cemiyeti Lâ ilâhe illallah Muhammed'ün resulallah İbrahim Halilullah sallallah hü aleyh ve sel-

lem. Ya seyyidi ya resulallah ya seleti ve ye melezi ve zuhri ente tektini hak lailâhe illallah Muhammed resulallah İbrahim Halilullah sallallah hü aleyh ve sellim ya saibel vakti ya gavsîl zamani veya hilâsetel enbiyayı ya cevherel keveynî hak lâ ilâhe illallah Muhammed resulallah İbrahim Halilullah sallallah hü aleyh ve sellim ya rafîal zera ya melce el fukara ve ente hayrıl vera ya saibel ayneynî hak lâ ilâhe illallah Muhammed resulallah İbrahim Halilullah sallallah hü aleyh ve sellim. Cealtu mehta resulallah mutemeti lâ ilahü inde tektini yu kâfîni hak lâ ilâhe illallah Muhammed resulallah İbrahim Halilullah sallallah hü aleyh ve sellim iza el-ani besrun vellezi me ahu bi fatihî inde tektini yu laktîni hak lâ ilâhe illallah Muhammed resulallah İbrahim Halilullah hü aleyh ve sellim. (Alhi elfe selâtin bedeha mi edün medbetün fi se manine ve elfedisine) Üç defa okunacak.

Hak lâ ilâhe illallah Muhammed resulallah İbrahim Halilullah sallallahü hü aleyh ve sellim. Sallallah ve sel-lem alen nuril mubini Ahmet'el Mustafa seyyidel mur-selin. Ve alâ Alhi ve sabihî ecmein. Ya Allah Ya rah-man irhamil müslüman. Ya Allah Ya rahman irhamil ve fikil müslüman. Ya Allah Ya rahman unsuril Müslüman. Elfu selâtin elfu selâmın ales sırrıl azın Ahmet el Mus-tafa eşrefel alemin. Ve alâ Alhi ve sabihî ecmein. Ya Hannan Ya Mevnan teveffena avel iman. Salâti ve selâ-mı alâ betrit tamam. İlâ yogmıl kıyameti vefi tuğlis ze-manı selâvatullahi alâ men lehus şammetu nebiyyina Muhammed muzallenlün bil gamameti.

Ya Mustafa şey'en lillâ ya sırren min sırullah
Ya Mustafa şey'en lillâ ya feyzen min feyzullah
Ya Mustafa şey'en lillâ ya nuren min nurillâh
Ya Mütecelli irham zullî ya mute Ali aslih hali

Ya Mütecellî irham zullî ya mute alî aslîh halî
Ya Mütecellî irham zullî ya mute alî aslîh halî

Ya Resulallahî gavsên ve mededen. Ya Habîb allahî aleyke mutemetî Ya nebi allahî künlena şefîan ente vallahî şefîün lâtüret Ya rabbî ente allah Ya rabbî ente allah Ya hasbî ente allah yesirlena ilme lâ ilâhe illallah Hatemen nebiyyına Muhammed'in resulallah. Hakkan sıtkan. Allahümme salî ve sellim ve barik alâ eşrefi es adî nurî cemîl enbiyayî vel murselin vel evliyayî vel şüedayî vel fukarâyî ve salihîn ve selâmın ael murselin ve alihim velhamdilillâhî rabbil âlemin. Sübhane rabbîke rabbil hizzeti anme yasefun ve selâmun ael murselin ve alihim velhamdilillâhî rabbil âlemin el fatiha. Fatiha suresi okunacak.

D U A S I

Bu iki kelimeyi mübareke ile yaşarız. Bununla ötürüz. Öldükten sonra bahis oluruz. İnşallah iman edenlerdeniz. Cenabı Allah ulumuz, Efendimiz Hazreti Muhammed'e lâîk olduğu tazına bizim tarafımıza isal etsin. Kezâlık adına evlâdına, Ehlibeytine, Ezvacına, Ashabına ve etbağına vasil eylesin. Bundan sonra Allahın kulbî ve kavsi ve sevgilisi olan nurî gandîlî ve irşadat ve meânî sahibî ve futuhât ve fuyuzatın babası Muhammed'in silâleyi dairesinden bizim büyüğümüz bey efendimiz iki sancak sahibî seyyit Ahmet Rufai'ye vasil eylesin ki Büyüktür. Ve İmam Hüseyin evlâdındandır. Allah bizi onun güzel ve pak olan nefesleri bereketi ile müsteft eylesin. Din hususunda ve Dünya işlerinde amin. Ey yardımcımız olan Allah Sensin, rahmetinle ey rahmetlerin en ziyade ve pek çok daha merhametlisi olan Allah, İzzet sa-

hibisi olan rap, meth edenlerin vasıflarında çok daha alidir. Cümle Peygamberlere selâm, Alemlerin olan Allah hamd ve dua. El fatiha, fatiha oku.

— T E R C Ü M E —

«Yamenhü Allahü hillezi lâ ilâhe illâhü» Ya Allah O allahki ondan başka allah yoktur. Yalnız o vardır.

Errahmanü, (Merhametli) Errahümü, (Sevkatli) El meliki, (Patışah) El Kuddüsü, (Mukaddes baki) Es selâmu, (Selâmet veren) El Mühimnü, (İman eden) El Müheyminü, (Kurtaran) El azizu, (İçret sahibî) El cebbarü, (cebir eden) El mütekebbirü, (Kıbrılı) El Halik, (Yaratan) El bariyu, (İhsan eden) El müsavvirü, (Tasvir eden) El gaffaru, (Mağfiret eden) El gahharu, (Kahreten) El Vahhabu, (Bağışlayan) El Rezzaku, (Rızık veren) El Feddâhü, (Açan) El Alimu, (Bilen) El Gabidu, (Sıkan) El Basidu, (Genişleten) El Hafizu, (Cebir eden) El Raifu, (Kaldıran) El Muazzemu, (Aziz eden) El Müzelli, (Zelî eden) Es Semiu, (İşiten) El Basiru, (Gören) El Hakimü, (Hakim olan) El Adlî, (Adil olan) El Lâifu, (Lütf eden) El Habiru, (Haberî olan) El Halimu, (Mülâyım) El Azimu, (Büyük) El Gaffuru, (Af eden) El Şükürü, (Şükür eden) El Ali, (Yüksek) El Kebir, (Ulu) El Hafizu, (Koruyan) El Mukidu, (Vaktini bilen) El Hasibu, (İhsan eden) El Celilü, (Sür et) El cemilü, (güzel) El Kerimu, (Cömert) El Gayyûbu, (İnatçı engel) El Muhibu, (Kabul eden) El Vasir (Geniş) El Hakimü (Hüküm eden) El Adıvu (Seven) El Mecidu (Şereflî) El Bahisu, (Sebeb olan) Es Şehit, (Şahit olan) El Hakku, (Gerçek) El Vekîlu, (Vekâlet eden) El Kaviyyu, (Kuvvetli) El Metinu, (Metanetli) El Evvelü, (Efenidi) El

Hamidu, (Hamd eden) El Muizzu, (Sayan) El Muptu, (Bağlayan) El muittu, (Bitiren) El Muhisu, (Diriltiren) El Muittu, (Öldüren) El Hayyu, (Diri) El Gayyum, (Ayakta duran hazır nazır.) El Vacidu, (Bulan) El Macidu, (Şerefli) El Vahidu, (Birinci) El Hađu, (Bir) Es Sametu, (Baki olan) El Gadiru, (Kutretli) El Muktediru, (İstedigini yapar.) El Mukaddimu, (Tez yapan) El Muinu, (Tehir eden) El Evvelü, (Seven) El Müte ali, (Yükselten) El Berü, (Sadık) El Tevvab, (Tövbe eden) El Müntekimu, (İhtikam alan) El Afur, (Af eden) El Rauf, (Acıyan) Malikel mülk, (Mülk Sahibi) Zül celâli vel ikram, (Sırt ve keremlî) El Muksidu, (Taksim eden) El Camiu, (Toplayan) El Ganiu, (Zengin) El Mugni, (Zengin eden) El Maniu, (Veren) Eddaru, (Zarar eden) El Nefiu, (Menfaat veren) El Nuru, (Parlak) El Hadu, (Hidayet eden) El Bediu, (Sanaatlı) El Bakiu, (Daim duran) El Varisu, (Mirascı) El Reşitu, (İrşat eden) Es Sabiru, (Sabır eden)

Atedil esma : 99

(Cellet azametühü ve Ammet navalihü) (Ki büyüklüğü ayan oldu ve nimetleri beyan oldu.)

«Ellezi Tekadese anil eşbahi zatuhu» (O Allanki zatı şübhelerden beridir.)

«Veddene zehet an müşabedihil ensali sıfatuhu» (Sıfatları emsale benzemekten münezzehtir.)

«Ve şehidet bi ruh bu biyetihî ayatuhu» (Allahlığına asari şehadet eder)

«Ve dellete alâ vahteniyetihî mesnu atuhu» (Yaptığı şeyler birliğine delâlet eder.)

«Vahidun lâ min killelin» (Birdir fakat birliği azlıktan değildir.)

«Ve mevcudun lâ min illetin» (Mevcuttur fakat vücudu bir sebeb ve bahaneye müstenit değildir.)

«Bil birri marufun ve bil ihsani mevsufun» (İnan ile bilinmiştir. İhsan ile vâf olunmuştur.)

«Marufun bilâ gayetün ve mevsufun bilâ nihayetî» (Sonu olmamakla maruftur. Nihayeti gelmemekle mevsufur.)

«Evvelün gâdımın bi lepti ain» (Evveldir eskidir amma iptidası yoktur.)

«Ve ahırın kerimün bilenti hain» (Ahırdır cömerttir amma intihası yoktur.)

«Lâ yun sebu ileyhil benunnu» (Ona evlâları vardır denilemez.)

«Velâ duknühî deda ulil ev kati velâ duhi» «nuhus sinune» (Vakîllerin gelip geçmesi onu fani edemez. Seneler onu kocalatamaz.)

Küllil mahlukat tahte kahri azametihî» (Yaratılan bütün şeyler onun büyüklüğünün hükmü altındadır.)

«Ve emruhü beynel kâfi vennun» (Onun emri kaf ile nun arasındadır. Yani kün ol demesiyle olur.)

«Ve bi zikrihi enisel muhlisune» (Onun zikri ile hâlis kullar insiyet ederler.)

«Ve bi ruhyetihî tekarrel uyunu» (Onu görmekle gözler sevinir.)

«Ve bi tevhithip tehe cel müsebbihune» (Onu tevhit etmekle ehli zikir ferahlanır.)

«Heda ehle taatihî ilâ sıratın müstekimin» (Ona ibadet edenleri doğru yola götürür.)

«Ve ebeha ehle muhabbetihî cennetî neimî» (Onu sevenlere nimetlerle dolu cennetler verir.)

«Ve alime adede enfasi mahlukatihî bi ilmilkadimî» (Nufusi mahlukatın adetini ilim kadimi ile bilir.)

«Ve yera harekâti er culî nemlî fi cinehil leyli behimî» (En karanlık gecelerde karancaın ayaklarındaki hareketi görür.)

«Yusebbihî hîl tairu fivekrihî» (Kuşlar yuvalarında onu zikir ederler.)

«Ve yu mecciduhîl vahşu fi kafrihî» (Yabancı hayvanlar inlerinde ona tazım ederler.)

«Muhitün bi amelîn abdi surrî ve cehrihî» (Kulun işlerini gizli ve aşikâre ehade eder.)

«Ve kefilîl lîl mîhminîne bitehyidihî ve nasrihî» (Ehli iman olan kullara kendi kuvvetiyle ve yardımıyla kefilidir.)

«Ve datne innul kulûbu ve cilet bi zikrihî ve keşfihi durruhi» (Onun zikri ile kalbler mütmeîn olur. Ve cilâlanır. Ve kalblerden gamlar, gasavetler açılır.)

«Ve minayetihî ente küme seman vel erdu bi emrihi» (Onun emriyle göklerin ve yerlerin olması ve durması onun eserlerindendir.)

«İhata bi killî şeyin ilmen» (İlmi ile her şeyi sorar.)

«Ve gaffer zunnube müstümüne keremen ve ilmen» (Günahların kusurlarını lütuf ve mülâyimete bağlar.)

«Leyseke mislihi şey'ül fil erdi velâ fis semai ve hü ve semiül ali» (Gökte ve yerde ona benzeyen hiç bir şey yoktur. O işitir ve bilir.)

«Allahümme fines sue bima şihte ve keyfe şihte inneke alâ matesau kadirun» (Ya rabbi istediğin sebeble ve dilediğin suretle bizden fenalığı çek. Çünkü sen istediğini yapmağa kadirsin.)

«Ya nimel mevlâ ve yani mel nesir. Guhraneke Rab-bena ve ileykel mesir» (Ey güzel Allah ey yardım göçek olan rap mağfiret ancak sendedir. İlticamız sanadır.)

«Velâ havlâ velâ kuvvete illâ billâil aliyyül azim,» (Kutret, Kuvvet yoktur ancak büyük ve yüksek olan Allahın kutreti ve kuvveti vardır.)

«Subhaneke lâ ugsi sena en aleyke ente kama esneyde alâ nefsike» (Ya Allah sen süphansın senin methlerini ben sayamam sen kendi nefsini bildirdiğin gibi ben bildiremem.)

«Celle veçhuke ve azze cauke» (Senin yüzün parlaktır. Ve mekânın büyüktür.)

«Yef alillahü mâ ye şau bi kutretihî ve yah kunnuma yurıdu bi izzetihî» (Allah kendi kutretiyle istediğini yapar. Ve nasıl isterse izzetiyle öyle hüküm eder.)

«Ya hayyü Ya gayyummu ya bedi as semavati vel erdi. Ya malikel mülki ya zel celâli vel ikrami.» (Ey дайma diri ve mevcut olan Allah Ey gökleri ve yerleri yaratan Allah Ey mülke malik olan Allah Ey Celâl ve ikram sahibi olan Allah.)

«Lâ ilâhe illâ ente bir rahmetike nestegisu ya giyasel müstegisine» (Ey kendisinden başka allah olmayan allah, Ancak Allah sensin. Senin merhametine sığınırız. Senden yardım isteyenlere yetişup yardım eden Allah.)

«Lâ ilâhe illâ ente bi cai Muhammed'in sallallahü

aleyhi ve sellem.» (Allah yoktur Muhammed'in makamı hak için. Ancak Allah sensin sallallahü aleyhi ve sellem.)

«Ya erhamerrahimi irhamna» (Ey bütün merhametlilerden pek çok merhametli olan Allah bize merhamet et.)

«Ya erhamerrahimin ve fikna» (Ey bütün merhametlilerden daha pek çok merhametli olan Allah bize muvaffakiyet ver.)

«Ya erhamerrahimin aslına» (Ey bütün merhametlilerden daha pek çok merhametli olan Allah bizi islâh et.)

«Rahmetullâhi ve berekâtühü aleyküm ehlel beyt» (Ey ehlibeyt Muhammed Allahın rahmeti ve bereketi sizde lâyiktir.)

«İnnehi hamidun mecidun.» (O Allahki hamd eder ve şereflidir.)

«İnnema yurudullahü lîyûs hibe ankünül rişse ehlel beyti. Ve Yu tahireküm tathiren.» (Muhakkak surette Allah sizin üzerinizden fenalığı atmak ister. Ey ehlibeyt Muhammed sizi tahir ve pak etmiştir.)

«Aleyhi ve sellumu teslim» (Allah ve melekleri Peygambere selâvat okurlar. Ey iman edenler sizde ona salât ve selâm ediniz.)

«Allahümme salî ve sellam ve barîk alâ aynil inayeti.» (Ya rabbi salât ve selâm ile mubarek kıl, inayet kaynağı olan Muhammed üzerindeki.)

«Ve Zeynel kıyameti» (Kıyamet gününün ziyneti, şafiidir.)

«Ve kenzil hidayeti» (Hidayet hazinesidir.)

«Ve tirazil hülli» (Elbisenin müdalisin alâmetidir. Zahirin sırrıdır.)

«Ve arusul memleketi» (Memleket gelinidir, -müceddet-.)

«Ve şemsiş şeriatı» (Şeriat güneşidir.)

«Ve lisanil hücceti» (Kuran'ın dilidir.)

«Ve şefil ünmeti» (Ünmetin şefiidir.)

«Ve İmamîl hazreti» (Huzurun imamıdır. Cımanı ve rahmanı cemiyetlerin.)

«Ve Nebiyyil rahmeti» (Rahmet peygamberidir.)

«Es aduna Muhammed» (Bizim mubarek ve eşref olan Muhammed'imizdir.)

«Ve alâ ademe ve Nuh'in ve İbrahim'el Halil ve alâ ehiyi mulsel kelim. Ve alâ ruhillâhi ihşel emîn.» (Adem Peygamber, Nuh Peygamber dost İbrahim Peygamber ve kardeşi söz söyleyen Musa Peygamber ve Allahın ruhu olan İsa Peygamber üzerine de salât ve selâm olsun.)

«Ve alâ Davud'e ve Süleyman'e ve Zekeriya ve Yahya ve Süeyip ve alâ alihim Küllema zekerekes zakirune ve gafele anzikrikel gafilün» (Davud, Süleyman, Zekeriya, Yahya ve Süeyip peygamberlere ve onların alına da salât ve selâm olsun. Zakirlerin zikir ettiği ve gafil-lerin zikirden gafilikleri sayısınca selâvat ve selâm eyle yarabbi.)

«Allahümme ya daima fatli alel beriyeti» (Ey halk üzerine kerem ve ihşam dai molan Allah)

«Ya basite ye deyni bil atiyeti» (Ey ata ve lîtuful için iki elini uzatan Allah yet kutret.)

«Ya sahibel meva hibis seniyeti» (Ey büyük müret sahibi olan Allah)

«Ya gafires zemi ve atiyeti» (Ey günahları ve hataları bağışlayan Allah)

«Salli ve sellim alâ seyyidina Muhammed'in hayril vera seçiyeti» (Mahlukatın hayırlısı olan efendimiz Muhammed'e selât ve selâm eyle)

«Ve alâ alibi ve ashabihil bereredin kiyeti.» (Sadık ve mütteki olan alına ve ashabında selât ve selâm eyle)

«Vakfirlena ya rabbena fihazihil vaktiyeti» (Ya rabbimize mağfiret et bu vakitta)

«Vakfirlena ya rabbena fihazihil suphiyeti» (Ya rabbimize mağfiret et bu sabah zamanında.)

«Vakfirlena ya rabbena fihazihil cemiyeti» (Ya rabbimize mağfiret et bu cemiyette)

«Lâ ilâhe illallah Muhammed'ün resulullah İbrahim Halilullah sallallahü aleyh ve sellen.» (Başka Allah yoktur, ancak bir Allah vardır. Muhammed Allahın Peygamberidir. İbrahim Allahın dostudur, Allahın salât ve selâmı üzerine olsun.)

«Ya seyyidi ya resulallah, Ya senedi veya melezi ve zilhi ente tektini hak lâ ilâhe illallah Muhammed'ün resulallah İbrahim Halilullah sallallahü ve sellen» (Ey benim efendim, Allahın Peygamberi Muhammed, Ey benim istinat ve ilticagahım ve hayatım Muhammed. Sen bana kâfisin, sen bana yetersin, Başka Allah yoktur, bir Allah vardır, Muhammed Allahın Peygamberidir. İbrahim Allahın dostudur, Allahın salât ve selâmı bunlara olsun.)

«Ya sahibel vakti ya gavsul zamani velâ hülâsatül

enbiyayı ya cevherel kevneyi hak Lâ ilâhe illallah Muhammed'ün resulallah İbrahim Halilullah sallallahü aleyhi ve sellen.» (Ey vaktin sahibi zamanın müderrisi Peygamberlerin hülâsası ve Dünya ve ahiretin cevheri Muhammed, Başka Allah yoktur, bir Allah vardır, Muhammed Allahın Peygamberidir, İbrahim Allahın dostudur. Bunlara Allahın salât ve selâmı olsun.)

«Ya rafial zera ya melce el fukara ve ente haytül vera ya sahibel hak, Lâ ilâhe illallah Muhammed'ün resulallah İbrahim Halilullah sallallahü aleyhi ve sellen,» (Ey sayesi yüksek ve fukaranın melcai olan Muhammed mahlukatın hayırlısı sensin. Ey iki göz sahibi, yani Hasan, Hüseyin'in cediti, Başka Allah yoktur bir Allah vardır, Muhammed Allahın Peygamberidir. İbrahim Allahın dostudur. Bunlara Allahın salât ve selâmı olsun.)

«Cealtu metha resulillâhi mütemei ve allehi inde tektini yü kâfiri hak Lâ ilâhe illallah Muhammed'ün resulallah İbrahim Halilullah sallallahü aleyhi ve sellen.» (Muhammed'i meth etmeyi ben itimatgan ithaz ettim. Ümüt olunurki kefine sarıldığım vakit bu bana kifayet edecektir. Başka Allah yoktur, bir Allah vardır, Muhammed Allahın Peygamberidir. İbrahim Allahın dostudur, bunlara Allahın salât ve selâmı olsun.)

«İza etuni besirun vellezi meu bi fatihi inde telkini yütlâkini hak lâ ilâhe illallah Muhammed'ün resulallah İbrahim Halilullah sallallahü aleyhi ve sellen» (Kaprimde telkin olunduğum vakit Muhammed'in keremiyle bir müzdeci ve onun refiki bana mütlâki olurlar. Başka Allah yoktur bir Allah vardır, Muhammed Allahın Peygamberidir. İbrahim Allahın dostudur. Bunlara Allahın salât ve selâmı olsun.)

«Aleyhi elle selâtin bedeha mi etün metrübetün fi

semanine ve elfedisine hak Lâ ilâhe illallah Muhammed'in resulallah İbrahim Halilullah sallallahü aleyhi ve sellem.» (Muhammed'e Salâvat olsun doksan sekiz bin yüze zarbi ile hasil olan yekün miktarında. Başka Allah yoktur, bir Allah vardır, Muhammed Allahın Peygamberidir, İbrahim Allahın dostudur. Bunlara Allahın salât ve selâmı olsun.)

«Sallallahü ve sellem alen Nuril mubin.» (Parlak bir nur olan Muhammede allah salât ve selâm etsin.)

«Ahmet'el Mustafa seyyitel murseline» (O Muhammed Mustafa ki Peygamberlerin efendisidir.)

«Ve alâ alihî ve sahbihi ecmeine» (Aline ve ashabına da cümleden salâvat etsin.)

«Ya Allahü ya rahmanü irhamil müslümüne. Ya allahü rahmanü vefikil müslümüne Ya allahü ya rahmanü unsuril müslimane» (Ey merhametli Allah müslümanlara merhamet et. Ey merhametli Allah müslümanlara muvaffakiyet ver. Ey merhametli Allah müslümanlara yardım et.)

«Elfe selâtil elfe selâmın ales sırrı azini. Ahmetel Mustafa eşrefel alemine. Ve alâ alihî ve sahbihi ecmeine.» (Bin salâvat bin selâm büyük sır ve alemlerin en şerefli olan Muhammed Mustafa'ya ve anın âl ve ashabına olsun.)

«Ya hannanü ya mennanü teveffena ael imanı.» (Ey merhamet ve ihsan sahibi olan Allah son deminimizde bizi iman ile öldür.)

«Selâti ve selâmı alâ betrit temamı ilâ yoğmîl kıyameti ve tuğlis zemanı» (Benden salâvat ve selâm olsun ayın ondördü gibi olan Muhammed'e yoğmî kıyamete kadar ve zaman imtidat ettikçe.)

«Salâvatullahü alâ men lehiş şametu alâmetun nebiyyina Muhammed'in müzel lenlün bil gamameti» (Allahın salâvatı olsun o Muhammed'e ki bir ben gibi olan mührü nübüveti onun nişanıdır. Bizim Peygamberimiz o Muhammed'e ki başının üstünde daima bir parça bulut durur ve kendisine gölge tutardı.)

«Ya Mustafa şey'en lillâ ya sırren min sırrillah» (Ey Allahın esrarından bir sır olan Muhammed Mustafa Allah için bize bir şey ver.)

«Ya Mustafa şey'en lillâ ya feyzen min feyzillah» (Ey Allahın fiyuzatından bir feyiz olan Muhammed, Mustafa, Allah için bize bir şey ver.)

«Ya Mustafa şey'en lillâ ya Nuren min nurillah» (Ey Allahın envarından bir nur olan Muhammed Mustafa Allah için bize bir şey ver.)

«Ya mütecelli irhaun züllî ya müte ali aslîh halî» (Ey tecelli eden Allah benim kusuruma merhamet et ey yüksek olan Allah, benim halimi islâh et.)

«Ya resulallahî gavsın ve mededen, Ya habib Allahî aleyke mütemmeti, Ya Nebi Allahî künlene sefian ente valahî şefiün lâ türet.» (Ya Muhammed yetiş ve imdat et. Ey Allahın sevgilisi benim itimatın sanadır. Ey Allahın Peygamberi bize şefaat kıl. Sen Allah hakkı için kü şcfaat kanısın. Senin şefaatin ret olunmaz.)

«Ya rabbi ente Allah» (Ey rap sensin Allah)

«Ya hasbi ente Allah» (Ey kuluna kâfi olan rap sensin Allah)

«Yesirlena ilme lâ ilâhe illallah Muhammed'ün resulallah hakkın ve sıtkan» (Bize ilim tevhidi niyesir et.

Başka Allah yoktur bir Allah vardır, Muhammed Allahın hak ve gerçek Peygamberidir. Hü...)

BAZI LÜGATLAR HAKKINDA TEKKİKAT

Salâvat = Salâtın cemidir. Salât namaz demektir. Ligaten manası bulunduğu halde menchedel istimal hazreti Muhammed'e dua etmek manasına huruf olmuştur. Cenabı haktan hazreti Muhammed için rahmet ni yaz etmektedir.

Selâm = Uyup ve ne kaizden ve ahfattan selâmet bulmak manasına bir duadır.

Barık = Bereketten isim faal olarak bis sıkâe re-caiyedir. Bereket bulmak feiz ve saadet manasınadır.

Rahmet : Rahat kalb husuli.

Rahman = Merhametli sıfatı ilâhiyetendir.

Rahim = Merhametli sıfatı ilâhiyetendir.

Rahman = Yalnız cenabı hakka ihlâk olunur. Ber-ser hakkında kullanılmaz, manası daha ziyade şamildir. Rahmet ilâhiyenin ahmiyetini isbat eder.

Rahim = Beşerde idlâk olunur. Meselâ kalbi rahim terkibi beşerin rekât kalbini ifade eder. Rahmani nezbetle rahim rahmet ilâhiyenin ahsiyetini ispat eder.

Mukit = Vaktinden isim faildir. Vakit, evkat, Muvakkat, Mukiyet.

Mikat = Bu sigalar hep vakit müsaderinden işti-hak etmiştir. Esmâi hüsnadandır. Vaktini bilen demektir.

Rekip = Rekabetten isim faildir. Rekabet başkalarını meni ile kendini ortaya atıp göstermek davasında bulunanların halidir. Esmâi hüсна güzel adlar demektir. Allahın isimleridir. Kuranda zikr edilmiştir. Rahmandan bedai ile subure kadar 99 isimdir.

Fasıl = İlim, hüner ve ziyadelik nakisin zatıdır. Fazilette böyledir.

Salâvat = Peygambere dua manasına olarak bu kelime hristiyan kilisesi İbrani lisanı ile olan dualardan maridiki salutadır.

Duası = Malûndurki Evrat Rufai'ye kelimetin, şahadetin ile hitam bulur. Lâ ilâhe illallah Muhammed resulallah, bu münasebetle ahırında bu dua okunur.

(Aleyha nahya ve aleyha ne muttu ve bina neb asu inşallahü minel eminin ceza allahü anna seyyidina ve mevlâna Muhammed'en bema hüve ehli ve alibi ve ev-lâtihi ve ehlibeytihi ve ezvacihi ve ashabihi ve edbahi sümmel kutbü'l rabbani ve gavsüs semedani kanditül nuhrani mabûbüs sübhani saibül işreti vel meani ebül futuh min nesli Muhammed seyyidina ve mevlâna ebel alemeyn es seyyid Ahmet'el kebir Rufai'l Hüseyin'i kad-des Allahü surreul Ali ve nefca nallahü berekâti en fasi-hil tayi betül tahireti fiddini ve dünya vel ahireti amin. Ya muin bi rahmetike ya erhamerrahimin. Sübbane rab-bike rabbil izzeti ama yasefune ve selâmu ael murselin ve alibin velhamdü'llâhi rabbil alemin. (Duası evradı şerifin sonundaki duanın aynıdır. Tercümesi odur.)

TARZ KIRAAT NASIL OKUNMALI

Tariki Rufai'yeye mahsus olan bu sabah evradını bil zat sahibi tarikat, Hazreti seyyid Rufai tertip etmiştir. Her tarikatın metnu şekilde birer evradı vardır. Fakat cenab Rufai el hak bu virt şerifi zevki selime pek muvafık olarak intihap etmiştir. Dikkat edilecek umumi şartlar evvelâ harflerin ma haric hakkını vermek lâzımdır. Çünkü hâlk ve halk kelimeleri bir nokta sebebiyle yaratan ve tras eden manalarını veriyor. Bu azim fark şayar dikkatin saniyen kelimeleri narabini doğru olarak okunmak şarttır. Meselâ allahümme ya daimül fatle okunursa samianın zevkini bozar. Ve bu megrahattan ruha da nakiyesi his sırayet eder. Bu gibi sehveleri sarf ve nehu ulemasına sorup anlamak ayıp değildir.

Bir hikâye vardır, Bir Seyh ayın gününü müritdamı ile beraber tekkesinde esmail hüsnayı okurlarken hep isimleri merfa olarak okumuşlar, yalnız malikil mülki fetha ile kuraat etmişler. Orada desatim eden bir hoca bade zikir, sohbet esnasında Şeyhe sormuş, Esmail hüsnanın her birini otro olarak okudunuz, malik kelimesini üstün ile, yani mâlkel mülki suretinde kuraat ettiniz, bu niçin böyle acaba? Bu kelimenin bir kusurunu vardı ki halk refinden mahrum ediyorsunuz. Şeyh cevap bulanmış, ve önüne bakakalmış. Mecliste zürefeden bir zatta bulunmuş, bu zat söze karışarak şöyle cevap vermiş. Allahü alem ama Şeyh efendi harf tarifi olmayan malik kelimesine bir harfi nida mukadder bir ya ilâvesiyle nasp ediyor, ki buda cahizdir. demiş. O vakit hoca itiraf etmiş, bu başka, filvaki zarif zatın hocaya cevabı zarifanedir. Ve Şeyhi ceהל ile ithandan kurtarmıştır. Fakat nede olsa bütün esmai merfu olarak okurken mukadder bir huruf nida vehniyesiyle malik kelimesini mensup

okunmak kaideye olsa bile zevki selimi mahaldir. Bu sebeble virt şerifin müntehine hareke koyduk. Azıcık dikkatle gözden geçirilirse selvâ mahal kalmaz. Matbu olanlar ise çok yerlerde yanlışdır. Onlardan ezberlenmemelidir. Zira lisan alısr ve sonra tashii güç olur.

Mususi Şartlar

— Sada —

Virt Şerif = İki türlü okunur. Münferden, Cemhuren, Münferiden okunmak her Rufai dervişinin hakkıdır. Kendi kendine kuraat edebilir. Kendi duyanı leceği kadar hafif bir seda ile sürekli ve içlik okunmalıdır. Cemhuren okunmak talim ve terbiye görmüş müritdânın hakkıdır. Bilhassa sesi kuvvetli ve iyi olanları dinleyerek onlara bir'u olarak okunmak lâzım olan ahengi temin eder. Cemhuren kuraatla best ve fakat güir sedalar elverişlidir. Ahengin hüsnü muhafazası samîin üzerinde tesirler hasıl eder. Ve okuyanların huzuru kalplerine de ço kyardım eder. Fakir İstanbul, Selânik, İzmir, Manisa, Yeni şehir, Kara ferya ve Kübürlü'de bir kaç tarikatın okudukları tarz ahengi dinledim. Fakat Manastırın hanlar önu Rufai tekkesinde duyduğum ahengi ve bu sebeble aldığım zevk ruhaniyi başka bir yerde bulamadım. Meskiir telkede merhum Şeyh Sırrı efendi zamanından kalma iki üç eski ve ihtiyar ikrarlı bende var idi. Evradı Şerifin kuraatında onlar rehber olur, ve diğer ihvanda onlara tebiyyet ederdi. Ve bir Rufai Evradı okunurdu ki tesir kutsiyetiyle melâi alâ bile huruşa gelirdi. Desem mübelâa olmaz.

Kuraatla ahengi yapan ya kuvvetli ve güzel sadadır.

Yahut az çok usul esvade vakıf bulunmaktır. Bu ikisinin biri hudadattır. Diğeride keşbidir. Malumdurki musiki İslâm ulemasının mudekkaddımını ve mütehririni taraflarından çok tetkik edilmiş ve lüzumı kadar uğraşmıştır. Yazılan eski edvar kitaplarında ve bil ahire Avrupa ulemasının itira ve tesbit ettikleri kavait katiyet her nu sadanın yedi perteye tabi bulunduğu bedii bir suretle isbat olunmuştur. Bu yedi sada ile onların arasına sıkıştırılan yarım seslerden gayri olan sadalar falso ad edilmiştir. Vukufi musiki olmayan bir kimse esnayı kıraatte falsolara sapsarsa mutlaka ahengi bozar. Meğerki ve hep ilâhi olarak güzel sadaya malik olsun. İşte ahengin sırrı buradadır. Binanaleyh iyi sadaya malik olanlarla mima imkân musiki kavaidine vukufi olanları kıraatte rehber itihâs etmek ve onlara Pir'u olarak okumak lâzımdır.

İbadette Musuki

İbadette musiki ve çalkıyı tatbik eden en evvel hazreti Davud Peygamberdir. Nebi müşarın ileyne fevkalâde bir surette savt asene malik idi. Bununla beraber Sandur'da çaldı. Esnayı ibadette okuduğu manzumeler, ilâhiler ümmeti gaş ediyordu. Ve sanımı vechide getiriyordu. Musiki hazreti Davud'u mucüzüyei Nubuvetidir. Sadası gür ve kuvvetli gayetli güzel idi. Soft Davud'i sada en yovm dillerde desdan olmaktadır. Dualarda okuduğu vakit kararlarında kaba cargah perdesine kadar iner, ve caalı namelerle okuduğu şeyler Ruh berur olurdu. Hazreti Davud'un mukaddes makamı cargah idi. Nitekim hazreti Muhammed aleyh ve aleyhi selâm efendimizde Kuranı Kerimi çargahtan kıraat buyururlardı. Zat Peygamberiye hümmeten bu gün cargah mak-

ımı istimal olunmaz. Farza kullanılsa bile kaba cargaha kadar falsosuz olarak innmek her erin yapabileceği iş değildir. Bu gün rahatça cargah perdesini bulabilecek gür ve kuvvetli sada binde birdir. Bunu ancak çalgı yapabilir. Hatta Davud Peygamber bile vasıtaya müracaat etmişlerdir. Fakat Peygamberimiz bu mühümmei sesle ıgra buyururlardı. Çalkının Davud'i olarak akort edilmiş pest sadalı kısmı hakiki cargahı gösterebilir. El yovm lâtinler kiliselerinde Santur kullanarak dualarında Hazreti Davud'un mucüzeyi musikisiyesini taklit ile cargah pertesini çapalamaktadırlar.

Peygamberimiz efendimizden sonra zat celi risalet benahiyeve iküfaen ibadette musikiyei tatbik eden. ak-tabül erbadır, ki Seyyid Abdülgadir Ceylani, Seyyid Ahmet er Rufai, Seyyid İbrahim'i Dussuki, Seyyid Ahmet el Bedevi hazreti demektir. Bu Pir'an izam ibadetlerinde tarikata mahsus bir takım çalkılar kullandılar, Kudum, Maskar, Defve, Nefir, gibi. Bunlardan sonrada hazreti Mevlâna Celâleddini Rumi ayinlerinde Ney'i, Dümbelek, Ud, Keman ve kanun gibi çalkıları kullandılar. Ulemai zahirenin mema naat ve fetvalarına rağmen el yovm Arabistan, Rumeli ve sair müslümanların bulunduğu yerlerdeki tekkelerde istimal olmaktadır. Daha sonraları aktabül musikisi hemende her bir tarika tesmil edilmiştir. Bu gün Kudum, Zil, Def her tekkede görülmektedir. Yalnız Mevlevi mütrebi tahsil ve ırası güç olduğu için her tekkeye tanım edilmemiştir. Ve bu musiki ancak Mevlevilere mühasır kalmıştır. Halbuki zamanımızda fen musiki çok terakki etmiştir. Bulunduğu cihette Kudum ve saire lazım gelen esvak samiaıy temin edemektir. İmkân olsada tekkeyede Mevlevi musikisi icra edilse çok daha halâvetli olurdu. Ne çareki örf ve adetten harice çıkamayızki bunu yapmak için ancak yine bir

Pir kuvveti lâzımdır. Virdi şerif cemhuren okunduğu vakit yek zeban ve yek ahenin olarak okunmak tabi mahsusı derişanedendir. Virdi şerifin cemhuren kıratına yakışacak pest ve lâtif sadalardır. İnce sadahlar ise pest sadaların bir oktavlık mukabilini bularak okursalar ahırın daha lâtif ve tesiri daha ruhani olur. Vird şerif ayin günlerinin daireyi şeklinde dizilen ihvan ile buuden okunur. Bade kıyâmı zikir olacaksa ayağa kalkınır. Virdi şerif arasında nehut Muhammed'iyeden bir şey okunmak cezbatı rahmaniye'yi tesiren celp eder. Nead okunursa esmai hüsnanın ahırında okunmalıdır. Arabi olan ve en ziyade okunmağa lâyük bulunan naad şerif zirde mütehan ve tercümeten yazıldı.

Dua Ve Tercüme

— R u f a i y e —

Bi Sultanir Rufai'ye seyyid Ahmet şey'en Lillâ Kutbul keviney ebel alemeyn min nesli Resullallah.

(Ya Allah iki alemin kutbi ve iki alemin sahibi ve Hazreti Muhammed'in silâleyi dairesinden seyyit Ahmet hakkı için bize bir şey ver.)

Telepna bebe mevlâna kerimün leyse yensana ve sadekna bima cana hüves sadık resullallah. (Allah kapısını aradı o Allahki cömerttir, bizi unutmaz Hazreti Muhammed'in tebliğ ettiği şeyleri tasdik etik. Çünkü Allahın Peygamberi Muhammed sadıktır.)

Bi sultanir Rufai'ye seyyit Ahmet şey'en Lillâ kutbül keviney ebel alemeyn min nesli resullâhi. (Ya Allah iki alemin kutbi ve iki alemin sahibi ve Hazreti Muham-

med'in silâleyi dairesinden seyyit Ahmet hakkı için bize bir şey ver.

Muhammed kale ya rabbi suali ümmeti badi ve hebna mines zembi ve gaffarel zunubullah. (Hazreti Muhammed cenabı Allaha dedi, Ya rabbi benden sonra ümmeti isterim. Allah bize günahlarımızı bağışladı. Allah günahları mağfiret eder.)

Bi sultanir Rufai'ye seyyit Ahmet şey'en Lillâ Kutbul keviney ebel elemeyn min nesli resullâh. (Ya Allah iki alemin kutbi ve iki alem sahibi ve hazreti Muhammed'in silâleyi dairesinden seyyit Ahmet hakkı için bize bir şey ver.)

Muhammed zeyne külle zeyn ve şekkal kameral nuseyin imam Hasan İmam Hüseyin ve sallı ya ibadellâh. (Ay'ı bir işaretle ikiye bölen Muhammed kâinatın hüliâselül hüliâsıdır. İmam Hasan ve imam Hüseyin anın Ali'dir. Ey Allahın kulları Muhammed'e ve Ali'na selâvat verin.)

Bi sultanir Rufai'ye seyyit Ahmet şey'en Lillâ kutbul keviney ebel alemeyn min nesli resullâh. (Ya Allah iki alemin kutbi ve iki alem sahibi ve hazreti Muhammed'in silâleyi dairesinden seyyit Ahmet hakkı için bize bir şey ver.)

EMANETLERİN BAZILARI

- S. (Tağı şerif nedir?)
- C. Tağı şeriften murat Muhammed Ali'dir.
- S. Tağın üstüvası nedir?
- C. Alemleri sufliden alemleri ilviye terkidir.

- S. Taçın kubbesi nedir?
 C. Noktayı hakikattir.
 S. Taçın kenarı nedir?
 C. İki cihana hükümdür.
 S. Taç leblebi nedir?
 C. Salıklar üstüvasıdır.
 S. Taçın imanı nedir?
 C. Hakikat menzili'dir.
 S. Taçın göğsü nedir?
 C. Tekbirdir.
 S. Taçın kibleşi nedir?
 C. Pir'dir.
 S. Taçın kilidi nedir?
 C. Her müşkülü hal etmektir.
 S. Taçın farzı nedir?
 C. Erenler sohbetidir.
 S. Taçın sünneti nedir?
 C. Erenler hikmetidir.
 S. Taçın kuslu nedir?
 C. Halktan tizlet edip beri olmaktır.
 S. Taçın canı nedir?
 C. Başta götürmektir.
 S. Taçın hayatı nedir?)

- C. Paklıktır. Ve helâl lokmadır.
 S. Taçın memarı nedir?
 C. Aygar eline vermektir.
 S. Taçın aslı nedir?
 C. Tövbe istiğfardır.
 S. Taçın ferî nedir?
 C. Oğlana ve avrata ırak olmaktır.
 S. Taçın kubbesinde ne yazılmıştır?
 C. Küllü şey'in halik illâ veçhe ileyhi el, hüküm visleyhi tercehüm.
 S. Taçın kapısına ne yazılmıştır?
 C. Lâ ilâhe illa Hayyu gayyum.
 S. Taçın kenarına ne yazılmıştır?
 C. Yasin vel kurani hakimi.
 S. Taçın içine ne yazılmıştır?
 C. Sırrühüm hayatına fil ahlâk vefi enfisuhüm.
 S. Taçın şerefesinde ne yazılmıştır?
 C. Lâ ilâhe illallah Muhammed resulullah Ali'yi veliyullah, Hüseyin nebiyullah. Medih eniallah zebi allah.
 S. Taçın alnına ne yazılmıştır?
 C. Feine ma tevellâ feteühüm veçhullah.
 S. Taçın altına ne yazılmıştır?

- C. Valleme ve Ademe el esma külli ha hümm ar-
zum ve gallemân melâikete.
S. Taçî şerîf kaçtır?
C. İkidir. Biri Tacül Arifin biri tacül cahilündürki,
taçî arifin Pir'inden tahkikle giylmiş tacül ca-
hilün taklit ile giylmiştir.

43 EMANET

- 1 — Mihrap
- 2 — Seccade
- 3 — Sancak
- 4 — Bost
- 5 — Meydan
- 6 — Sofra
- 7 — Sac
- 8 — Sakal
- 9 — Bıyık
- 10 — Taç
- 11 — Far
- 12 — Şemle
- 13 — Hırka
- 14 — Şet
- 15 — Tesbih
- 16 — Rida

- 17 — Kemer
- 18 — Hayderi
- 19 — Gül
- 20 — Saç
- 21 — Kılıç
- 22 — Fırın
- 23 — Zarp
- 24 — Dık
- 25 — Topuz
- 26 — Çilek
- 27 — Çilekeş
- 28 — Tarak
- 29 — Tas
- 30 — Asa
- 31 — Gudum
- 32 — Mashar def
- 33 — Hile zil
- 34 — Nefir ve nay
- 35 — Keşkil
- 36 — Çırağ «Mum»
- 37 — Sıraç kandil
- 38 — Üstüva, yakarın iki tarafında
- 39 — Tanbure

40 — Gül «Tepede taşınan»

41 — Menkiş küpe

42 — Şive, sac kuyruğu

43 — Yeşil yaprak

DİKKAT : Bunların şekilleri her tekke de muhtelif surette görülürse de esasta hep birdir.

43 EMANET BUNLARDIR

— Tarifesi —

1 — **M i h r a p** = Cami mihrapları, Haremminin zemininden bir kağıntı çıkacak olur. Tekkelerde bu yoktur. Haremde bir seviyededir.

2 — **S e c c a d e** = İki siyah çuha üzerinde beyaz bezle işlenmiştir. İsmi seccadedir. Şeyh'lere mahsustur. Ve Tekkelerden başka yerlerde ve mihrabın haricinde döşenmez. Meydan sahiplerinin hakkıdır. Aslı bostur.

3 — **S a n c a k** = Rufai'lerde ikidir, diğer tarikatlarda birdir. Mihrabın iki tarafına açılır, üzerinde bazı şeyler yazılmıştır.

4 — **B o s t** = En iyisi kurban derisidir. Geyik, Ayı, Kurt, Öküz derileri olmaz.

5 — **M e y d a n** = Semanesi Meydan odası kahve odası mevcut olan tekkedir. Bu büyük tekkelerde mihran odaları aş evi bulunur.

6 — **S o f r a** = Aslı meşinden yapılmıştır. Ve halkaları toplanır bir çanta iside meydanlarda tehtadan ya-

pılmış münevver sofralara kullanılır. Oniki kişi sığar, Sofra Ali'nindir. Derler. Orta yerinde keçi küçük bir daire vardır.

7 — **S a c** = İkrarlı dervişler saçlarını kesmezler, uzatırlar. Ve haraki içine toplarlar. Zikir zamanında saçları verilir. Dalgalı zikir saçları olur.)

8 — **S a k a l** = İkrarlı derviş sakalsız olmaz. Sakalı kesmemek salı vermek evlâdır.

9 — **B ı y ı k** = Hiç bir derviş bıyıklarını kesmez. Noksan sıfat tarikatla menfurdur.

10 — **T a ç** = Her tarikatla başka şekilde ve başka renkte olur. Rufai, Gadi Bedevi, Dussuki, Halveti, Sadi ve sair tariki Ali'ye taçları malumdur. Mevlevilerin sikkesi Bektaşilerin etemi taçı meşhurdur.

11 — **F a r** = Sarıklı harakiyedir. Üzerinde Gül bulunur. Rufai'ler siyah sararlar.

12 — **Ş e m l e** = Taçtan ve harakiyeden sarkılan dolyasandır. Ham sofilerin gibi uzun olmaz. Ve yan tarafta sarkıtılır. Eksekiye sağ tarafa bırakılır.

13 — **H ı r k a** = Abadan yapılır. Dervişana mahsus bir ciibedir. Şeyh'ler sofdan yapılmış giyerler. Üstüvasız hırka olmaz.

14 — **Ş e t** = Boğaza, bele bağlanan yeşil kuşaktır. Nakip şeti alendadır, şeti Çavuş, Şeti ve saire kısımları var, ve vaziyetleri ayrı ayrıdır.

15 — **T e s b i h** = Şeyh'lere mahsustur. Dervişan huzuri mürşitte tesbih tutmaz. Mür ayrıdır.

16 — **R i d a** = Şeyh'lere mahsustur. Boyun atkıdır. Biniş üzerine atarlar

17 — K e n e r = İkrarlı dervişler ve seyyahlar taşırırlar. Mesinden halkalı bir karış genişliğinde bir kat bir kusak kadar ön tarafından tunc kukalar ve halkalarla iliklenir. Taşıyanlara kemerbestigâh derler.

18 — H a y d e r i = Kolsuz bir muntandır. Omuz başlarında yaparak şekillerinde iki küçük kapak bulunur. Hayderi üstüvasız olmaz. Bazı dervişler göğsünün iki tarafına iki necef taş tikerler, bunlara hıde derler, bazılarıda medur, ve kenarları kertilki bir taş boyunlarına asarlar. Buna teslim taşı derler.

19 — G ü l = İki karış uzun ucu halka bir demir dir. Ateşte kızdırılıp zikirlerde yalarlar.

20 — S a ç = Adi saç olup ateşte kızdırılıp nar gibi olunca esnayı zikirde başlarına ve saçları üzerine kapatırlar.

21 — K ı l ı ç = Esnayı zikirde iki derviş iki taraf-tan tutar, üzerine bir sabih bindirirler. Ve üç defa semaneyi harmani daireyi madar eder. Sabih yahn ayak kır-lıç üzerine konulur, ve dervişlerin başlarına tutunur. Dervişler kendi karınlarına da kılıç istimal ederler. Zi-kir esnasında karınlarına sürerler.

22 — F ır ın = Dervişler cezbeli zamanlarında her hangi bir fırına girip zikir ederler. Bunun için bir emane-ttir.

23 — Z a r p = Yukarısı ağaçtan bir topuz ve topu-zun etrafına sarkılmış zincirler aşağı uzun ve sivri bir deminden ibarettir. Dervişler zikir esnasında ellerinde çevirip boğazlarına yanaklarına karınlarına ve hatta göz-lerine saplarlar.

24 — T ı k = Uzun ince başı halkalı sivri bir demir-

dir. Dervişler yanaklarına ve kulaklarına göğüslerine saplarlar.)

25 — T o p u z = Ucu ve sapı demir, ateda bir topuzdur. Buda elde taşınır.

26 — Ç i l e k = Ucu düz aşağısı burnalı kalınca bir sobadır. Terbiye tetibe müsteik olan dervişler bununla dövülür.

27 — Ç i l e k e ş = Üstü minkuslu uzun bir demir-dir. Dervişler geceleri uyumamak için bunu alınlarına dayayıp diz üzeri oturlurlar.

28 — T a r a k = Malum şekilde taraktır. Saç, sakal taramak için emanet dervişane-dir.

29 — T a s = Su içmek için demirden yapılmış ate-da dastır. Cezbe halinde dervişler ateşte kızdırıp başla-rına geçirirler.

30 — A s a = Kulağa kadar uzun bir değnektir ki ona dayanarak gezerler. Asayı Musa meşhurdur.

31 — G u d u m = Bakır bir tas üzerine gerilmiş merkep derisi bir nevi tarbuka gibidir. Urulmak için me-şinden bir de tura'sı vardır.

32 — M a s h a r = Def demektir. Adi defterlerden daha büyüktür. Zilleri yoktur. Kasnağın iç tarafında de-mir halkalar sıralanmıştır.

33 — H a l i l e = Zil demektir. Ateda müzikalarda olan ziller gibidir. İki elle çalınır. İki dillidir.

34 — N e f i r = Uzun boynuzdan yapılmış bir bo-rudur. Ekseriya seyyahlar taşır, yağ ve dut ismi şerifi ile nefad edilip çalınır.

35 — K e ş k ü l = Seyahlar taşır, büyük Hindistan cevizi kapuğunun yarısıdır. Seyahlar bununla selman yaparlar.

36 — Ç i r a ğ = Yağ mumudur. Meydanlarda nasip verilecek gecelerde uyandırılır.

37 — S ı r a ç = Gandildir. Mıhraplarda, Meydanlarda kapırları başlarında uyandırılır.

38 — Ü s t ü v a = Hurkann ve hayterinin iki tarafına ensesini dikilmiş parça ve ya işlenen on iki tikiştir. Yakamın iki tarafında bele kadar olur.

39 — G a m ı s = Bir nevi entardır. Zikirlerde giyilir, Mevlevîlerin denureleri vardır.

40 — G ü l = Tepede harakiyenin üstünde taşınır. Çuha üzerine işlenir. Her tarikatın hususi şekilde gülle-ri vardır. Meselâ Rûfai gülü, Gadiri gülü, Sinani gülü.

41 — M e n g ü ş = Kulağa takılan küpedir. Ekseriya Necep taşından olur. Bendi halka beküş diye dervişlerin bir tabirleri vardır.

42 — Ş i v e = Ekseriya seyyahlar saçlarını kuyruk tireler. Hazreti Fatima'nın sünnetidir.

43 — Y e ş i l Y a p r a k = Dört yapraklı bir daldır. Derviş'an meşaiye taktım etmek üzere ekseriya yanlarında taşır.

SABAH USULU

Sabah namazı eda edildikten sonra postlar bir yarım daire olarak döşenir. Dervişan halkai bend olur. Şeyh makamına geçer, Lambalar çırağlar dindirilir. Hep-

si diz üstü otururlar. Şeyh evvelâ Lillâhi el fatiha der, cehren ve cemhuren salâvat hafiyen fatiha okunur. El-ler yüzlere sürülür. Şeyh eğuzu besmele çeker, bade hep birden ve sadayla Rûfaiyenin evradı şerifi okunur. Şeyh'in arzusuna göre Evradı şerif, ya tamamen ya kısmen okunur. Evradı şerif bittikten sonra ki nihayeti yarabbi ente Allah Ya Hasbi ente Allah der. Şeyh yesirle-na ilim der, hep birden lâ ilâhe okurlar. Kelimeyi tev-hidin burada hususi bir kıraatı ve bir ahengi vardır. Ve uzatarak bir defa okunur. Sonra Şeyh Muhammed re-sulullah hakkın ve sadakna deyüp bu duayı okur.

Aleyha naya ve aleyha ne mutü ve biha nep asu in-şallah minel aminin. Cezallah anna seyyidina Muham-med'in ve Ali'hi ve evlâdihî ve ehlibeythi ve zürriyetihî ve evzaclihî ve ashabihî ecmein. Summel gutbiil rabba-nihî ve gavsüs samadani gandilin. Nurani mabuban süp-hani saibül işaratih ve mani ebül fütümün nesî Muham-med seyyidina ve mevlana ebel alemeyn es seyyit ami-rel kebiril Rûfai'l Hüseyini kaddes Allahü sırrül Ali ve menefa Allahü berekâti enfasit tahireti fiddin vel dünya vel ahireti amin. Ya muin bi rahmetike ya erhamerrahimin) Süphane rabbike rabbil izzeti amme yasefun ve selâmun ael mürselin ve alihim velhamdilillâhi rabbil alemîn Lillâhi el fatiha. Şeyh Falemen nehü der, hep be-raber lâ ilâhe illallah zikrine başlanır. Bir müddet zikir ettikten sonra Şeyh Muhammed resulullah der, keser. Bade Ya Şafi, Ya Kâfi, Ya Meafi, Ya Ali, Ya Allah Bade Allah Allah Bade Hayyü Gayyüm Allah. Bade Şeyh ya Allah der, hep birden üç defa uzatarak, Hü... Hü... Hü... denilir. Sonra bir durak ilâhesi okunur. Durak ilâhesi ya güzel sedalı bir kişi tarafından veya hep dervişan ta-rafından cumhuren okunmak usulündendir. Durak ilâ-hesi bittikten sonra Şeyh ya Allah der. Bir müddet de

Hü Hü zikride olur. Şeyh Hü deyüp zikri bitirince der-
vişandan binisi Allahımne salı ve sellin ve barık alâ
esrefi es adi nuri cemil enbiyayı vel murselin vel evli-
yayı vel şüedayı vel fukarayı ve salhin ve selamun alel
murselin ve alihin velhamdülillâhi rabbil alemin diye
okur. Ehli kuran'dan biriside bir aşar şerif okur. Aşar
bitince Şeyh Fatıha çeker. Bade İmnehü min süleymane
ve imnehü deyüp hep beraber Bismillâhirrahmanirrahim
diye zikir olunur. Nihayette Şeyh (Ellâ taluva aley ve
etuni Müslümün) der. Ve bu duayı okur (Hetiyete min-
na ilâ ruh ve seyyidina velına eş Şeyhül seyyit ahmet el
kebiril Rufai kaddeş Allahü alâ) deyüp lillâhi el fatıha
der. Ve karşılanır. Eller yüzlere sürüldükten sonra Şeyh
«Tercuman» okur. Ve dervişan Allah, Allah, Allah, Allah
der.

Dercuman Budur

Allah Allay Eyvallah Sabahlar hayır ola, Hayırlar
feth ola, Şerler def ola, Gönümüzden Hakka fethi bab
ola. İsteklerimiz kabul ola, Muratlarımız hasil ola, Mey-
danımız küşat ola, Geçmişlerimizin ervahi şat ola, Ker-
mi Muhammed nebi sırrı Mürteza, Ali Pirimiz iki cihan-
da destegimiz sultan Seyyit Ahmet'el Rufai gerçekler de-
mine hü diyelim ya Allah Hü, Hü, Hü...

Sonra hep birden kalkarlar. Ayak üzeri türbei şerife
dönerler. Şeyh lillâhi el fatıha der. Ve karşılanır. Sonra
dervişan Şeyh'e bir bir niyaz edip görüşürler. Buda bit-
tikten sonra Şeyh dervişana niyaz eder, ve dervişan Hü
derler. Bu vecchile zikir hitam bulmuş olur?

Sabah usulunda her ne ismi kaçar defa okunur? Bu-
na böylece bazı adetler tayin edilmiştir.

Kelime-i Tevhit 100 defa Ya Şafi Ya Kâfi ilel ahire
12 defa Allah Allah, 100 defa Hayyu Gayyum Allah,
66 defa Ya kâfi 40 defa Ya Hadi, 40 defa Hü Hü 100
defa Besmeleyi şerif 80 defa. Fakat en doğrusu zeykin
tayin edeceği miktarda okumaktır ki safayı kalp hasıl
olabilsin.

Bir Kaç Nefes

Makamı vahtette düştüm yabana
Yabanın yollarını seçtimde geldim.
Arif isen sırrın açma nadana
Arifin sırrını seçtimde geldim.
Mümin isen dinle ey kalbi selim
Canımı mürsidede eyledim teslim
Gürubhu naciye olunca nedim
Dizari resulu gördümde geldim.
Anasırdan libas giydirdi bana
Mescüt melâike düştü seyrana
Adem oldum ezel geldim cihana
Yedi kat gökleri aştimda geldim.
Erenler demidir kırkların demi
Kırkların cemninde sürdüler demi
Kırkların bezminde gördüm ademi
Haki payına yüzüm sürdümde geldim.
Bosneviyim sözüm kendi özümdür
Kâmil olan çıkmaz kendi sözünden
Bu ilmi okudum gönül yüzünden
Bin yıllık namazı kıldımda geldim.

N e f e s

Merhaba hoş geldin ey ruhi revanım merhaba
Ey lep şirin şeker lâ mekânım merhaba

Cün lebbin cam cem oldu nethayı ruhül kudus
Ey cemalim ey cemalim bahrikânım merhaba
Gönlüm hiç senden üski nesne lâylık görmedim
Suretim aklım okulum cismi canım merhaba
Ey melek süretü dilber can fedadır yoluna
Cün dedi lâhmiğe lâhmi kane kanım merhaba
Geldi yarım naz ile sordu Nesimi niceşin?
Merhaba hoş geldin ey ruh revanım merhaba.

N e f e s

Gönlümde kaydadı şahının aşkı
İkrarım imanım Ali'dir Ali
Muhabbet olmuştur gönlüme meşki
Ad ile peymanım Ali'dir Ali
Muhammed Ali'dir ezelde kanım
Fatıma'tül zehradır lâhım la kanım
Hasan, Hüseyin'dir cismimle canım
Ad ile peymanım Ali'dir Ali
On ilki İmame uyar katarım
Arif olanlara cevher satarım
Mürşit eteğini elde tutarım
Her demde sultanım Ali'dir Ali
Cümle evliyadan gelen Ali'dir
Divin kalkanım delen Ali'dir
Bu sırı bildiren bilen Ali'dir
Lâhım la Kuran'ım Ali'dir Ali

— Sırrı —

YATSI USULÜ

Yatsı namazı eda olunduktan sonra dervişan alev
usul halka bent olur. Şeyh makamına geçer, hepsi diz
üzeri oturlar, sabah usulündeki gibi çırağlar dindirir.

mez. Şeyh birden başlar, cumhuren Dervişan başlar, bu
selâvati şerifi okurlar. (Allahümme salı ve sellim ve ba-
rik alâ seyyidina Muhammed'in ve alâ alhi adedein
amillah il kerim ve efdalihı

Allahümme salı ve sellim ve barik alâ senetina Muham-
med'in ve alâ alhi adede in amillâh il kerim ve efdal-
hi.

Allahümme salı ve sellim ve barik alâ Mürşidina Mu-
hammed'in ve alâ alhi adede in amillah il kerim ve ef-
dalihı). — Mürşidina denildiği vakit sağ eller göğse ko-
nacak. Buna tekkelerde selâvati kemaliye denir. Yazıl-
dığı veçhe üzere yedi defa okunur.

Bade Şeyh Falemen nehü der. Hep beraber Lâ ilâhe
illallah zikir olunur.

Bade Allah allah Bade Hü Hü zikir olunur. Hü İs-
minden mukaddem dürek ilâhesi okunur. Ya ferden ya
cumhuren Hü zikri bittikten sonra (Allahümme salı ve
sellim ve barik alâ) ahire bir kişi okur, bir aşer kuran
okunur, Şeyh Lillâhi el fatiha der, ve karşılanır. Bade
Şeyh usulen İnnehü min Süleymane ve İnnehü der. Bir
müddette Besmelei şerif okunur. Nihayetle balâ da ya-
zılan dua okunur. Ve fatihadan sonra gülbent çekilir.
Gülbent ayındır, yalnız sabahlar hayır ola yerine Vakit-
ler aşk ola denilir. Zikir lerin adeti kezalık zevke bağ-
lıdır. Gerek Sabah gerek Yatsı usullerinde her isimde za-
kirler tarafından İlahiler, Gazeller okunması zikrin ru-
haniyesini gönüllerin inbisatını tezyit edeceği şüphesiz-
dir.

AKŞAM USULÜ

Akşam namazı kılınduktan sonra herkes yüzünü kıp-

leye müteveccih tutarak yerlerde, yerlerinden kalkmaz, Şeyh birden başlar, İnnehi min Süleymane der. Hep birden (besmeleyi şerif 19) Lâ ilâhe illallah 12) (Allah 12) (Hü Hü 12). Bunlar zikir olunduktan sonra, Allahümme salî alâ ahırına birisi okunmaz. Güleben çekilmez. Şeyh tekabbel minna Ya Allah der. Hep beraber Hü deyüp niyaz olunur. -Dikkat Umumi zikirlerde gözler yumulmaz. Şeyh'e nazar olunur. Yalnız virt çekileceği vakit gözlerin yumulması tarikatı Ali'ye üsillerinden- dir ki buda hususi zikirlerdir Zikirlerde abdestli bulunmak evlâdır. Zaruret halinde abdestsizde caizdir. Ancak zikirin kalbi pak bulunmak maksat yalnız rizai hak olmak farzı ayındır.

İHYA GÜNÜ

Her tekkenin bir ihya günü vardır. Haftada bir defa ve bazı tekkelerde iki defa gıyâmı zikir olur. Ekseriya tekkelerin ihya günleri Cuma'dır. Ve zikirleri Cuma namazından sonradır. Ramazanda ise geceleri teravih namazından sonra yapılır. Haftada iki defa zikir yapan tekkelerin ihya günleri Cuma, Pazartesi günleridir. Bir şehirde tekkeler fazla miktarda bulunursa haftanın her günü birer tekkenin ihya günü ad olunur. Binanaleyh her gün bir tekkede zikir yapılır. Böyle umum zikirlere Dervişler zikir dedikleri gibi mukabele dahi derler.

ZİKİRLERİN ENVAİ

Zikirin iki nevi vardır. Guden, Gıyamen yani oturarak ve ayak üzeri gudi zikirleri usul denilir. İhya günü zikirlerine zikir mukabele denilir. Tarikatlarda usul zikir-

lerinde bazı fertler vardır. Rûfai'ler ismi celâli çift, çift zikir ederler. Allah, Allah, Allah, Allah derler Mevlevî'ler Tek, tek zikir ederler. Ellah, Ellah der, Sinaî'ler İsmi Hü, Hü dörder dörder zikir ederler. Hü, Hü, Hü, Hü, bir fazla verirler. Diğer tarikatlar ismi Hü çift olarak zikir ederler. Her tarikatın Selâvatları vardır, başka başkadır, ihya zikirlerinde de tarikatlarca mühim fertler bulunur. Gıyâm zikirlerin bir kaç nevi vardır. Başlıca üç kısmdır. Gıyâmı, Devrânı, Semai Rûfai'ler gıyâmıdır. Mihrap karşısında dervişan bir daire teşkil edip öni arkaya ve sağa ve sola sallanarak zikir ederler. Ve ayak üzeri yerlerinde dururlar. Kadiri'ler, Bedevi'ler, Dussuki'ler, Sadi'lerinde zikirleri cuzi fertlerle böyledir. Kadiri'ler Rum ilinde devran yaparlarsada Arabistan müstesna olmak itibarı gıyâmıdırler. Hu'diler, Celveti'ler, Sinanî'ler devranıdırler. Devranilerde halkai bend olup bir tam daire teşkil ederler. Kimi sağ tarafa bazı defa da sol tarafa adım atarak devir ederler. Ve buna Devran derler. Mevlevî'ler Sema ederler, Münferit daire Derviş bir noktada durur, aralarında münasip faslalar bırakırlar. Dönüp tanure şisirirler. Bütün gıyâmı zikirler bu üç esasın az farkla bir ferî sayılır. Esası bu üç nevi zikirdir. Musiki, Rûfai'ler Gudum, Def, Zil kullanırlar Halveti, Sinanî gibi devraniler yalnız gudum kullanırlar. Mevlevî'ler Tümbek, Nay, Ud, Kemane ve Kanun ve Rebab kullanırlar. En esası çalgıları Nay'dır. Nay her tarihin zikrine girer. Bir yadigarı Mevlânâ'dır. Diğer çalgılar ise tariki sofıyeye girmez. Tekkelerde zikir en mühim bir arzuudur. Zakirsiz zikrin dadı olmaz. Araplar buna kavala derler. Zakir İlahi, Gazel okuyan demektir Rûfai zikri Rûfai'yede gıyâm zikri şöyledir. İhya günü meselâ Cuma günü ise Cuma namazına giderler, Camiden avdette Tekkeye girildiği vakit Türbeyi şerifiyeye bir fatiha çekilir. Sonra Şeyh meydan odasına girer, zevât ve

ahbab kimler varsa sohbet olunur. Bir taraftanda Der-
vişan kahve odasında var ise hususi bir odada elbiseyi
ruhaniyeyi giyerler, Harakiyelerini başlarına koyarlar.
Ve hazırlanurlar. Dervişan zakir ve güzel sesli bir der-
viş Semahane kapısına yanasır, niyaz vaziyeti alır. Mih-
raba karşı yüksek seda ile Allahımme salî alâ seyyidi-
na Muhammed'in ve alâ Ali Muhammed diye niyaz eder.
Şeyh kalkar dervişan Semahane kapısının iki tarafına
dizilirler. Şeyh semahaneye girer, arkasından dervişan-
da girip yarım daire halinde Mîhraba karşı Postlar tize-
rinde ayakta dururlar. Şeyh Mîhraba geçince yüzünü
kıpleye dutup Mîhrabiye'yi hafiyen okur. Dervişan elle-
rini dua halinde tutarlar ve sükût ederler.

MİHRABIYE BUDUR

El medet ya Allah, destur ya Resulallah, Medet des-
tur ya İmami Ali'yyül Murteza, Medet destur ya Hazreti
Fatıma, Medet destur ya Hasan-ül müstebe, Medet des-
tur ya İmami Hüseyin el şehidi kerbelâ, Medet destur
Ümmi eseni aşer, Medet destur mahsumi pak, Medet
destur ya Saibel Tarık ya enisel fukara ya ebel alemeyn
ya seyyit Ahmet Rufai, Medet destur ya Şeyhi, Medet
minkeş medet. Sonra Şeyh cehren Lillâhîl fatiha der.
Muhibban karşılar, selâvat cehren fatiha hafiyen oku-
nur. Eller yüzlere sürüldükten sonra Şeyh yüzünü mey-
dana döndürür. Hep birden niyaz edip diz üzeri oturu-
lar. Şeyh berekâti seyyit Ahmet'el Rufai Mükerrerme'ti
nebi bi hürrmeti sır suretil fatiha der. Kezalık dervişan
karşılar, bade Şeyh Eğüzu besmele çeker, hep birden ve
seda ile Evradı şerif okunur. Evradı şerif arasında ve
Esmail hüsnâ nihayetinde cumhuren iki üç beyit bir du-
rak ilâhesi okunur. Sonra ehli kuran bir aşer okur, ve

nihayette (İnnellahe ve melâiketühü yusalline alen nebi
ya eyühellezine amenü salîli aleyhi ve sellemü teslimâ)
okur. Ve sadak allahül azim, der. Yine hep birden Evra-
dı şerifin mabadını sada ile okurlar. Evradı şerif bittik-
ten sonra yani (Ya mütecelli irham zullî Ya mute Ali
asli halî) cümlesi üç defa okunduktan sonra Kelime'i
tevhit gubuden okunacaksa kalkınmaz, (Ya Rabbi ente
Allah) iki defa (Ya Hasbi ente Allah) Yesirlena ilme Lâ
ilâhe illallah okunur. Şeyh Muhammed Resulallah hak-
kan ve sıtkan deyip (Aleyha ve Aleyna ne Mutu) ilâ ahi-
re okur. Muhibban amin der, bitince Şeyh Lillâhî fatiha
der. Ve karşılanır. Bade Şeyh Falemen nehu deyip hep
birden kelime'i tevhit zikir olunur. İlâhiler, Gazeller Za-
kirler tarafından okunur, Şeyh Muhammed Resulallah
deyip tevhiti kesince Ya Hazreti Allah deyip hep birden
gyam ederler. Ve dem tutarlar. Tevhit zikri gyamen ya-
pılacaksa Ya Mütecelliden sonra Ya Resulallahî gavsın
ve medet hep birden kalkarlar. Ayak üzeri nihayete ka-
dar okurlar, Yesirlena ilme Lâ ilâhe illallah deyince
Şeyh Muhammed Resulallah hakan ve sıtkan der, Za-
kir (Allahümme salî ve sellim ve barik) ile ahire okur.
Bade Şeyh bu Meydanın Sahibel hayratın ve on iki Pir'-
an, Azizan ervahi taibeleri için Lillâhî el fatiha der. Ve
karşılanır, bade Şeyh Mîhraba niyaz edip Kutuphaneye
gelir. Eğüzu besmeleden sonra falemen nehu der. Deme
başlar, Dervişan dem tutarlar. Zakir betehtu Bismillâh
gastesini okur. Bade zikre başlanır, Gyamı zikirde Ke-
lime'i tevhit ismi Celâl Cemal zikretmek behemehal lâ-
zımdır.

İster Gudi olsun ister gyamı olsun ilhya günü bu
isimler zikredilir. Bazanda Hay bazan Gayyum isimleri
zikrolunur. En nihayette dalgahı Hü zikir edip oturu-
lar, bir aşır Kuran okunur bade Şeyh dua eder, duadan

sonra Lillahi el fatiha der. Ve karşılar sonra üç defa selâvat ve bir defa tekbir okunur. Öyleki Şeyh Mehvari mevcudat Hazreti Muhammed Mustafa rah selâvat der, yine serveri Kâinat Hazreti Muhammed Mustafa rah selâvat, yine şefi harasat Hazreti Muhammed Mustafa rah selâvat der. Bade azemetullahi tekbir der, bade mühibban Hü Hü zikreder. Şeyh bunu okur (Es selâti ve selâmu ya Resulallah Es selâti ve selâmu aleyke hayre Hallah Es selâti ve selâmu ya seyyidel evvelin ve seyyidel ahirin, ve selâmun al el murselin ve Alihim velhamdilillâhi Rabbil alemın.) Dervişan Hü Hü zikrederken elleri dua halinde tutarlar. Şeyh velhamdilillâhi rabbil alemın deyince eller yüze sürülür. Bade Şeyh gülbent okur, Dervişan Allah Allah Allah Allah der. Nihayette Ya Allah Hü Hü Hü bundan sonra hep birden kal-karlar. Şeyh bir atım atıp Mıhrabın kenarına gelir, Es-selâmu aleyküm ve Rahmetullahü der, Dervişan hep birden ve aleyküm selâm ve berekâtühü derler. Yüzünü dönderir, dervişanda türbeye teveccüh ederler. Azizamı kıram azaratının ervaî tahlîbeleri için Lillâhi el fatiha der. Selâvat ve fatiha okunur. Türbeye niyaz olunur. Bade Şeyh yürür Semahane kapısında yüzünü meydana dönüp niyaz eder. Ve Dervişan ve cemaat Camiden çıkaraklar. Odalarda kahve, Sigara içilir. Ve sohbet edilir. İhya günü Sancaklar sabahdan açılır, ve Postlar dizilir. Zikir hitam bulunca Sancaklar sarılır. Ve Postlar toplanır.

ZARP İSTİMALI

Şeyhin murat ettiği ihya günlerinden birinde ismi Celâl zikri bittikten sonra bir durak İlâhesi okunur. İlâhe esnasında Şeyh'in işareti üzerine Gudunlar, Mas-

hantlar ve Hallieler Mübhana tevci olunur. Durak İlâhesi hitam bulunca Şeyh ismi Hay zikrine başlar, Dervişan hem zikir eder, hemde alâti müzikâyı çalarlar. Bir vakit gelirken Şeyh Kutuphaneden kalkıp Mıhraba gider. Ve yüzünü kipleye dönüp Hazreti Pirden istîmdat eder.

İSTİMDAT BUDUR

Mededeke Ya Rufai El Medet etaat le kernar vel adit, Vel afai el medet sonra bu duayı okur. (Allahümme ya mülnel hadit leyin nehü lena kema leyente li Davud Nebi aleyhi selâm ve kema lelnete li Gavsil azam eb el alemn es seyyit Ahmet el kebiri Rufai kadde Allahü sürrehül Ali) Sonra bir veya iki adet zarp Mıhraptan alır, ve yüzünü dervişana dönüp zarpları elinde baş tarafları yukarı olmak üzere tutar. Dervişan sırası ile giderler, ve Şeyh'ten zarp alıp niyaz ederler. Kaç kişiye zarp verilecekse Şeyh her birine yedden beyet tevzi ve teslim eder. Bade Şeyh ileri yürüyüp Gudun çalarak hatveler atmağa başlar. Dervişan takip ederler, bir daire halinde semahaneyi üç defa devir ederler. Bade Şeyh Kutuphaneye geçer, ve Mıhraba karşı ayak üzeri durur. Dervişan zarpları üç defa istimal ederler. Ve durur, ve üçüncü zarplar boğazlarında ve yanaklarında her kim nereye vurdysa onun üzerine döndürerek bir defada kendileri semahaneyi dair medar ederler. Dervişan zarpları vücutlarından çıkardıktan sonra yine Şeyh yürür, yine üç devir, yine Kutuphanede durur, bu istimal bu suretle üç defa olunur. Üçüncüde Şeyh Kutuphaneye gitmez. Doğruca Mıhraba geçer. Kema gilsabik dervişan zarpları istimal ettikten sonra birer götüüp Şeyh'e teslim eder. Ve yerlerine giderler.

Zarp istimal esnasında ve bittikten sonra alâti mu-

sikiye şiddetle ve hararetili bir müddet daha süratli ismi Hay zikir olunduktan sonra Hay ismine hitam verilir. Ve alâti müsikiye toplanılır.

GÜL YALAMASI

Gül yalamak ekseriya ihya gecelerine veya Kadir gecesine mahsustur. İndel icap günlerinde olur. İsmi Celâl zikri bittikten sonra ismi Hay başlanır. Dervişan yürüyüp Mihraptan Semahane kapısına doğru iki taraf iki saf halinde dururlar. Güller olduktan bir odada hafiyen kızdırılmıştır. Güllerin başlarındaki halkalar nar gibi kızarmıştır. İsmi Hay zikri hararetlenince Güllere vazifedar olan derviş Gülleri mangaldan çıkarıp ve semahaneye getirip teslim eder. Seyh dahi dervişane tevzi eder. Seyh Gülleri aldığı vakit (Kulna ya Naru kevin berden ve selâmen alâ İbrahim Destur ya Rûîafi) deyip avucu ile üç defa Güllerin başlarını ürer. Ve sonra dervişane birer tane tevzi eder. Dervişan hem zikir eder hem gülleri yalarlar. Alâtı müsikiyede hararetili çalmır. Güller soğuyuncaya kadar yalanır ve sonra Mihrapta Seyh'e teslim olunur. Seyh'te alıp mihrabın içine dolur.

KILIÇ İSTİMALİ

İhya günlerinin birinde veya Ramazan ihya gecelerinin birinde Seyh Kılıç istimalini murat ederse mevcut bulunan zabıt yani Subaylardan bir kılıç vermesini rica eder. Kimse de kılıç bulunmazsa Tekkenin malı olan kılıcı alır, (Allahümme ya müleynel hadit ilâ ahire) okur. Ve ağzı ile kılıçın keskin tarafını mest eder. Son-

ra dervişandan iki kişi bir kapaasından diğeri ucundan keskinliği yukarı doğru olmak üzere iki taraftan ikiser elleriyle tutarlar. Kılıçın orta yeri boş kalır, sonra Lâ Ali'yyül tayin henüz balık olmamış bir sahibi dervişandan biri Seyh'in huzuruna getirir. SeyhBismillâh destur ya Seyyit deyip çocuğu ayakları çıplak olmak şartıyla kılıç üzerine bindirir. Çocuk kılıç üzerinde ayak üzeri durup kılıç tutan dervişlerin iki eliyle başlarına tutunur. Üç defa semahane daire medar, bu suretle devir olunur. Sonra çocuk kılıçtan indirilir. Alâtı müsikiye çalmır. Bu da ismi Hay zikrinde olunur.

ATES YEMEK

Kezalk bir ihya günü veya gecesi ismi Hay zikrinde bir mangal kömür ateşi ortaya konulur. Seyh Bismillâh destur ya Seyyit Rufai deyip ve (Kulna ya Naru kevin berden ve selâmin alâ İbrahim) okuyup sağ eliyle mangaldaki ateşi karıştırır. Sonra müibban koşuşup mangalda ateşleri alırlar ve yerler.

SIRÇA YEMEK

Seyh bir sırça şişe ister, meselâ bir lâmba şişesi dervişandan biri getirip Seyh okur ve nefa eder. Sonra dervişe verir. Derviş kâmilien yer.

Ç = dikkat = Bu kerameti Ali'yenin hüsnü iğraasında dervişan ve zeyatın çok olması şarttır. Alâtn hüsnü istimalinde gönülleri pak tutmak farzdır. Menafi dünyevi şöhet gibi şeyler asla hatıra gelmemelidir. Mutlaka Defler ve Gudsun'lar ve saire çalınmalıdır. İstimâl edenler-

den başka olan derişan Hay ismini Hay aşkıyla zikir etmelidir»

KISIMLAR

(Kısım lugaden yemin manasınadır. İstılâhat tarikat-ta ise dua Murat olunur. Mattiyata ait Şeyh'lerde oku-nan dualara azimet dediği gibi maneviyata dair olan şey-lerde okunan dualara kısım denilir.) Derviş Zarp, Tık, Seyif Nar gibi her hangi birinin teshirini istese usulu dairesinde hususi kısımlarına devam etmesi lâzım gelir. Kısım okumak usul şeylerdir. Evvelâ derviş Şeyh'inin izniyle yedi gün saim olur. Ve perhiz eder. Her beş va-kit namazı müteakip adet mahsusi kadar kısım okuma-ğa devam eder. Bi iznillâh ve minneti Pir tesirini mu-rat ettiği kendisine mashar olur. Kısım usul tarikattan değil deferruat meslekiyedendir. Kerameti Evliyayı ispat ve ishar münkirlerin kalplerini yumuşatmak ve onların tarikatı Ali'ye meil ettirmek içindir.)

ZARP KISMI

(Aksemtu aleyke ya şiş bi hakkı menen bedel ha şiş ve bi hakkı Resulim kureys tethal bilâ semmi ve tah-ruç bilâ demim bi çahi Muhammed'in ve Alihi ve bi sır-rı Seyyit Ahmet el Rufai destur).

NAR KISMI

Kulna Ya Naru kevin berden ve Selâmen alâ İbra-him ya naru künlü berden ve selâmen kema künde alâ

İbrahim Halilullah bi iznillâhi ve bi hakkı Muhammed'i ve Ali'hi bi himmeti Seyyit Rufai destur.

SEM KISMI

Bismillâhi hayrel esmai ve bi Rabbil erdi ve semâ ellezi lâ ye durru me asmihi dai ve minhu li külli dain dawai.

Fırına Girmek için

Bunu yazıp üzerinde taşıyacaksınız.

Bismillâhirrahmanirrahim.

Allahümme salli Alâ seyidina Muhammed'in Nebi-yi Sadıki adede mahalekat Ya Rabbi ve entel Haliki. On iki bin kere atese gire, On iki bin kere okuyup fırına ve atese giresin. On iki bin (Kul na ya naru berden ve selâ-men alâ İbrahim ve eradubihî keyden ve cealna hümmül hasirine berden, berden ve eşirtü bi mücizati İbrahim aleyhi selam Allah el kâfi kifa el kâfi velhamdülillâh. Ya Lâtif ya hamayun on iki bin ve bunu yazıp yanında gö-türesin. Bi himmeti Pir keder etmez. Tecrübe olundu, Bismillâhirrahmanirrahim ebediyyün samediyül liba-sine cismi bil marufil marifeti. Es Şeyh Seyyit Ahmet el Rufai ve es Şeyh SeyyitAbdulğadır Ceylani ve es Şeyh Ahmet el Bedevi ve es Şeyh İbrahim Dussuki ve es Şeyh Sadeddinül Cibavi ve sair Piran azızanı yazıp götüre. Bu tamamen haymayıl halinde olup üzerinde taşıyacaksınız.

Fırını girmek Murat edilirse

Fırına karşı bir kere ezanı Muhammed'iye okuyasın, bade Ya Lâtif 129 adet bade bunu okuya (Cün ya Nar cuni berden ve selâmen alâ İbrahim'e) Bade üç defa (Ya

Seyyit Ahmet ya Rufai Ya Kutretullah) diye eğer işaret olursa yani Fırın içinde yalnız yeşil olursa görünürse derhal başına bir şal veya bir aba alıp destur deyüp giresin. Fırın içinde tevhitte mecbur olası. Eğer işaret eylemezse işaret zahir oluncaya kadar ismîlâh lâtîfa meşkul olası. Ta işaret zahir olunca bi iznillâh ve bi himmeti Pir tamam derhal kalbini bozmayarak lâzım gelen mehale Rabbi kalp ederek.))

TIMUR

Alâtiyenin umumuna mahsus kısmı (Allahümme Ya müleymel adit le yennehi li kenna le yente li Davut Nebi aleyhi selâm ve bi cae Muhammed'i sallallahü Ali ve Alihi ve sellem ve bi himmeti Seyyit Sultan Rufai destur.)

(Bu kısımlar her zaman akibinde ikişer bin defa okunur. Her gün beşer vakit namaz yedi günde otuz beş vakit namaz olup kısmın adeti yetmiş bin olur.)

PERHİZ

Tarikatta perhiz şudurki kaç gün edilirse o kadar gün Et, Yağ, Süt, Yoğurt, Ayran, Balık, Yumurta yenmez. Hütlâsa hayvanattan çıkan şeyler yenilmeyip yalnız nebadat Zeytin yağı ve tanesi ve ekmele faazin olunur. Perhiz halvette şarttır, nas iki itilat edilmez. Tıka basa yenilmeyip mide daima boş tutulur. Uykü pek az uyunur. Perhiz nefsi kırmak kalbi ruşen etmek içindir. Perhiz olmayınca kısımlar azimetler müessir olmaz. (Perhiz gecelerinde ekseri dervişan ayak uzatıp yatmazlar. Alınlarını çileken timuru üzerine dayanıp cez ıce uyurlar.)

Perhizin en kısa müddeti üç gündür. Yedi gün kırk gün hatta kırk sene perhiz edenlerde olmuştur. Perhiz mutlak a sefai kalp hasıl olur.

ERBEİN

Şeyh'ler senede bir defa erbein günlerinde halvete kapanırlar. Kırk gün perhiz ederler. Kimse ile görüşmeyip hele kadın yüzüne bakmazlar. Kendilerini kadından adeta na mahrem ad ederler. Kırk günde erbein tamam olur. Ve Şeyh'ler halvetten çıkarlar? Çıkacağı gece ihvan ve ababe tekkelerde büyük ziyafetler verilir. Süreklileri mukabele yapılır, Erbein bilhassa Halveti'lerin hakkıdır. Diğer tarikatlar ricâlde ekseriyetle erbein yapabilirler. Erbein ve va adena Musa erbeine Leylete ayeti cellesinde isbat edilmiş bir usul tarikattır. Erbeine kapananlar halvette feraiz ve sünnet gibi sair islâmiyeyi tamanna ifadan sonra gece gündüz zikrullah, Fikrullah ile meşgûl olmaları şart azamıdır. Tarikatı Rufai'ye gelince Rufai'ler her ne kadar erbeinde çıkarlarsada tarikatlarının esasından saymazlar. Çünkü Rufai'ler halveti değil matemidirler. Binanaleyh teetmemnaha bi aşeri ayeti kerimesi mucibince senede on gün matem tutarlar. Matem hazreti Hüseyini kerbelânın matemidir. Erbaa tarikatları bilhassa Rufai'ler matem müttekattırlar? Bilhassa matem tarikatı Ali'yenin matem tutması da icabatı dervişanedendir. Matem metnu suretlerle doludur. Evdadül sıyanı bade Ramazan şehrillâhil haram hadisi şerifi mucibince sahip olmak lâzım gelir. Halbuki ekseriyetle dervişan oruç tutmazlar. Bir akaliyette tutarlar, Matem orucu farz olmayıp nevafile bulunduğu cihetle matemde oruç her kişinin istediğine bırakılmıştır. Fakat matem etmek her Dervişe tarikatın bir farzıdır. Lâ bet Derviş

olan matem tutmalıdır. Aşhâp taraftan yalnız Mevlevî'ler matem tutmazlar. Onlarında Erbein yaptıklarında yoktur.) Bektaşî'ler muhakkak surette matem tutarlar. Fakat yalnız mersiye ve nefes okumakla iktifa ederler. Sâdi'ler matemî çok kuvvetlidir. Nakşîler ve Halidî'ler tutmazlar. Velhasıl matem tutmak Alevî meşrep tarikatlarının usullerindendir. Binaleyleh Mevlevîlerde Nakşî'lerde de Alevî meşrep Meşai ve derişanda bulunur.

RUFÂİ'LERİN MATEMİ

Üç esası vardır. Hazin, Mersiye su içmemektir. Bu üç esasın bir çok teferruatı varit ihtilâttan ve Dünya meşkalinden mülhimına emkin tevki perhîz siyâm geceleri ihya ve saire Matem alâmeti olmak üzere matem günleri derişan tıraş olmazlar. Matem her sene Muharrem'in ilk gününden onuncu gününe kadar devam eder. Derişan her akşam tekkede iştima eder. Hatika ve Mersiye'ler okunur. Vakai dilisaz Kerbelâ hakkında söz-nak sohbetler olunur. Tarikatı Ali'ye Rufai'ye mensuplarının matemde behemehal halleri değışir. Elbiseleri siyah ol-duğ-u gibi gönülleride mahzundur. Asla gülmezler düğün yapmazlar. Musiki ıstimal ve iştima etmezler. Geceleri Dergahtan cumhuren ve seda ile mersiye'ler okurlar. Güzel sedahlar menferden gazel tarzında sözüştü mersiye'ler okurlar. Hatika ve Kerbelâ vakasına dair eserler okunur. Su Mutlaka içmezler. İsteyen sâim olur. Geceleri gâim olmak kalet mename Riayet etmek şarttır. Evlerine gidenler İmamî Hüseyin ve Şüedayı Kerbelâ ervahı şerifesine zikir kurarlar. Selâvatlar nezir ederler. Ve onunla meşkil olurlar. İhya günleri ve Mukabeleler ve usullar tadil edilir. Tekkede Yatıp kalkanlar geceleri mersiye ve sohbetle, gündüzleri zikir ve ibadetle

meşkul olurlar. Etsiz pek az yemekle iktifa ederler. Şeyh'lerin halvet etmesi dünya işleriyle meşkul olmaması şarttır. Perhîz nezir ederler. Ekmeğ Zeytin tanesi Zeytin yağı bazı sepezden başka bir şey yemezler. Bir kimse ile Dünya umuru için münaza etmek yani söyledti gülmek, Düğün yapmak düğünlerde bulunmak yeni elbise giymek derişan için haramdır. Katiyen su içilmez. Sohbette derişai bile olsa o dahi içmemeye gayret eder. Tahammül edemezse hiç olmazsa surca bardakla su içmeyip bir toprak fıncan içine su koyup bir kaşık kuru kahve karıştırır. Ve suyun tamamını ve lezzetini bozup içer. Ve doyuncaya kadar içmez. Mükellef su ferah komaz hiç bir sebeble fazla mesrur olmaz. Sebilli derişlerde sohbet derişlerinden ziyade olarak matemkeş bulunmakla dikkat ve itina ederler. Rufai'likte matem bir vazife maruzadır»

RUFÂİ'YE ERKÂNINDA MUHARREMDE

— Yedi Yatsı Esmaları —

Bu esmalar yatsı namazı eda edildikten sonra ifa edilecektir. Tarifini şimdiden yapalım. Yanışık olmasın, Birinci yatsı namazından sonra bin defa Lâilâhe illâallah çekiyoruzya İkinci akşam Allah Allah çekmeden 100 defa Lâilâhe illâallah çektikten sonra 1000 defa Allah Allah esmasını çekeceğiz. Yani her yatsı namazından sonra ilkinden başlayacağız hangi gecedeyssek ondan sonra o gecenin esması çekilecek. Aşağıda sunduğum o gecelere mahsus olan esmadır.

1 = Birinci yatsı = 1000 defa Lâilâhe illâallah
2 = İkinci » = 1000 defa Allah Allah

- 3 = Üçüncü » = 1000 defa Ya Vehhap Ya Vehhap
4 = Dör. ncü » = 1000 defa Hayya Hay Hayya
5 = Beşinci » = 1000 defa Ya Mecit Ya Mecit
6 = Altıncı » = 1000 defa Ya Muti Ya Muti
7 = Yedinci » = 1000 defa Ya Kudus Ya Kudus

Yedi yatsıdan sonra üç yatsı 100 defa olmak üzere bütün esmalar çekilecektir.

Bu üç günle beraber on gün tamaml oluyor. Şimdide bu on gün içinde vakit namazlarımızda okuyacaklarımızı aşağıya alıyorum.

SABAH NAMAZINDAN SONRA = 100 defa Lâ ilâhe illallah 100 defa Selâvat 21 defa Ya Allah Ya Muhammed Ya li Ya Hsan Ya Hüseyin

ÖĞLE NAMAZINDAN SONRA = 100 defa Ya Vehhap Ya Vehhap 21 defa Allahümme salli alâ seyyidina Muhammed'in ve alâ Ali Muhammed ve selim 100 defa Ya Allah Ya Muhammed Ya Ali Ya Hasan Ya Hüseyin (İkinci namazı aynıdır.)

AKŞAM NAMAZI = 3 defa Falemen nehü Lâ ilâhe illallah Lâ ilâhe illallah Muhammed Resulullah Ya hayrel halas ya Hızır Ya İlyas ya Kutup ya Kavs sultanî Evliya ya ebel alemeyn ya seyyit Ahmet Er Rufai ricalallah ve ricali kayp. 3 defa Lâ ilâhe illallah Muhammed Resulullah ya Hayrel halas ya Hızır ya İlyas ya Kutup ya Kavs ya sultan el bağdadi Şeyh Abdulkadir ceylani ricalallah ve rical kayp. 3 defa Lâ ilâhe illallah Muhammed Resulullah ya hayrel halas ya Hızır ya İlyas ya Kutup ya Kavs ya seyyit Ahmet el Bedevi rical Allahü ve ri-

cali kayp 3 defa Lâ ilâhe illallah Muhammed Resulallah ya Hayrel halas ya Hızır ya İlyas ya Kutup ya Kavs ya seyyit İbrahim El Dussuki rical Allahü ve ricali kayp. 3 defa Lâ ilâhe illallah Muhammed Resulallah ya Hayrel halas ya Hızır ya İlyas ya Kutup ya Kavs ya sultan aşkın Sadeddini Cibri rical Allahü ve ricali kayp. Bir defa Lâ ilâhe illallah Muhammed resulallah ya Hızır ya İlyas ya Aktap ya Encap ya Abdal ya ricalallah ceyaricalel kayp Uhnuna bi avnillah bi Lütfillah tahayyeten minna Allahümme! fatiha... Ya Allah Hü...

NOT : Bütün namazlardan sonra okunacak : Ve ilâ ervahi cemii Ehlibeythi Lillâhi el fatiha ya Allah hü...

A Ş

Aşri matem yani Muharrem'in onuncu günü yenilen tatlı ve bah husus bir taamıtkı İmamı Hüseyin Şüedayi kerbelânın can aşısı demektir. Evladi Muharrem'in onuncu günü, onundan nihayetine kadar da yapılır. Aş bütün insanlar hatta Kurt ve kuş yer, yalnız yezitler ağzına sokmaz. Lânetullah tekkelerde aş cemiyetine Mesai Dervişan ve Hakim belde ile Ulema ve ahali ve memurundan münasip zevat davet olunur. Çorba yani sebze gibi yemeklerde yapılır. Vakti müsait olmayan tekkeler hiç olmazsa aşla beraber bir fasulya yemeği dedarik ederler. Ve mümkün mertepe ziyade insanlara yedirmeye çalışırlar. Aş cemiyeti bilhassa fukara ile tezyin edilmek ta-rikatın emir ettiği bir vazifedir. Aşdan tabaklarla evlere ve icap eden yerlere dağıtmakta sünneti tarikatındandır. Aş kuşluk, İkinci ve Akşam vakitlerinde olur. En iyisi ikindiden akşama kadar aş cemiyeti yapmaktır. Aş mukaddes bir taamdır, Hazreti Hüseyin'i kerbelâ ve şüedayi Kerbelânın bir can aşısıdır. Herkes tadmak ister bunu nazari dikkate de tutmalıdır.

AŞ NASIL TUNÇ OLUNUR?

1 — Su	20 — Nohut
2 — Şeker	21 — Portakal
3 — Buğday	22 — <u>Yak</u>
4 — Gül suyu	23 — Cuzi tuz
5 — Piring	24 — Tarcın
6 — Bakla	25 — Karanfil
7 — Badem	26 — Kara biber
8 — Fındık	27 — Zencefil
9 — Kestane	28 — Nar
10 — Ceviz	29 — Şeftali
11 — Fıstık	30 — Kiraz
12 — Hurma	31 — Dere yağı
13 — İncir	32 — Muşmula
14 — Kuru Üzüm	33 — Mercimek
15 — Elma	34 — Mısır
16 — Kara Erik	35 — Çilek
17 — Ayva	36 — Süt
18 — Keçi boyunu	37 — Armut
19 — Kuru fasulye	

Bu Harçların Tarifesi

Aşta esas Buğdaydır. Ak buğdayı en münasip olanıdır. Taş tipekte tokmakla ve biraz su ile dövülür. Kapukları soyulur, bittabi buğdayı yıkanmış tas toprak gibi şeylerden temizlenmiştir, su geçme suyu mercidir. Şeker en alâ ve kuvvetli şeker olmalıdır. Nar, tane halinde konulur, Şeftali, Kayısı yıkanarak ve çekirdekleri çıkarılıp yarın şef konulur. Tereyağ bir miktar halis tereyağı konulur. Aş kazana yapılmaz, Muşmula tıyeleri yıkanıp çekirdeği ile konulur. Süt Aş kaynadıktan sonra atılır, Gül

suu en sonra atılır Piring güzelce yıkanılıp buğdayı bir mütet kaynatıldıktan sonra tane olarak konulur. Bakla ve Nohut, Fıstık sıcağ su içerisinde yarın saat tutulup ve kapukları soyulur. Fındık Aş üzerinde bir tepsisi içerisinde konulur. Kapukları soyulur, yoksa kapuklar kırılır, ve temizlenir. Hurma, İncir dilim dilim kesilerek ve yarın sarı ayrılarak konulur. Elma, Armut kapukları ince soyulur dilim dilim kesilir. Çekirdekleri yıkanılır, öylece konulur. Ayva soyulup ceviz büyüklüğünde kesilip ve konulur. Kara erik, Çekirdekleri çıkarılıp konur. Keçi boyunu çekirdekleri yıkanırken burca burca konulur. Ceviz kırılır yarın dilim olarak ufaklı konulur. Kuru Fasulya sıcağ suda kapukları soyulur ve konulur. Portakal, kapukları soyulup dilim halinde konulur. Tuz adet yerini bulsun diye pek az konulur. Tarcın, Karanfil, Kara biber, Zencefil dövülüp toz halinde tabaklarda Aş üzerine konulur, ve serpilir. Mercimek yıkanıp tane halinde konulur. Mısır, kaynatılıp öylece konulur.

Aş buğdayı Aşta esas olduğu için diğer şeyler buğdayın miktarına göre koymak lâzımdır. Su miktarlarında olmalıdır ki bu miktarlar servet ve Tekke'nin kutreine göre ayarlanı. Okka olarak Bir, Üç, Yedi, Oniki, Otuzaltı, Yetmişiki yüz yirmi bundan fazlası nispetle diğer harçların miktarı meselâ evsat olan otuzaltı harçtan müteşkil olan bir okkanın yani esas olan buğdaydır. Buğdaya göre Aşımızı hazırlarız. Çünkü her yerde ve evlerde aşağıda gram ve miktarları hazırlanmıştır ve bu kısasa üzerinden hazırlanabilir.

Meselâ = 36 kilo üzerinden aşağıda Aş tertibi sunuyorum:

Kilo gram	Gül suyu	1
Şeker	54 kilo	Bakla
		1 »

Fındık	4	»	Piring	6	»
Ceviz	6	»	Badem	6	»
Hurma	2	»	Kestane	4	»
Kuru üzüm	3	»	Fıstık	1	»
Armut	2	»	İncir	2	»
Ayva	1	»	Elma	3	»
Kuru fasulya	4	»	Kara erik	2	»
Nar	2	»	Keçi boyunu	1	»
Kayısı	2	»	Nohut	3	»
Muşmula	1	»	Şeftali	2	»
Mısır	1	»	Tere yağı	1	»
Tuz	4 gr.	»	Mercimek	1	»
Karanfil	50	»	Portakal	10 tane	»
Zencefil	50	»	Tarçın	100 gr.	»
Süt	6 kilo	»	Kara biber	25	»

Aş Tertibatı

« Muharrem'in ilk gününden mümkün oldukça Buğday ayıklanmaya başlanır. Yedinci günü dövizilir ve savrulur. Dokuzuncu gün öğleden sonra kazana konulur. Su atılmaya başlanınca kazan başında kelimeyi tevhit okunur. Lizumu kadar su doldurunca buğdayda kazana atılır. Kelimeyi tevhit zikride hitam bulur. Onuncu gece Aş yapmaya mustahak bir Derviş kaynatmayderuhte eder. Diğer dervişan muavini olurlar, Onuncu gece sabaha kadar buğday kaynadılır. Ve kazan başında Mersiyeler okunur. »

Aş için en yegane hizmet kazanı karıştırıp buğdayı su içinde halletmektir. Buna umum dervişan gayret ederler. Ve deberruken her derviş Aş içinde hiç olmazsa bir Hurma bir Elma gibi bir şeyi olmasını ister. Kimi Şeker ve sairî hediyeler alırlar. Harçların her biri zamanında

konulmasına dikkat edilir. Ve neyin ne zaman konulacağını erbabı bilir, Muharrem'in onuncu gününün sabahı Semahane'de Hatika okunur. Bade kazanda Aş kemale gelmiş olur. Şeyh ve dervişan kazan başına toplanırlar. Kazanı daire amadar sararlar. Şeyh Kelimeyi tevhit zikrine başlar. Cümle dervişan beraber zikir ederler. Şeyh kazan kenarında duran kepeği alır, sağ eliyle yarışına kadar Aşla doldurur, ve elinde tutar. İptida kendisi nefâ eder. Sonra dervişan birer birer niyaz edip nefâ ederler. Sonra Şeyh tekrar nefâ edip kepegedeki Aş kazana boşaltır. Ve ismi celâl zikrine başlanarak kepeyle kazandaki Aş bir kaç kere karıştırır. Kepeği kazan kenarına bırakarak bir mütte de ismi cemâl zikri olur. On-dan sonra bir iki beyit mersiye okunur, bir derviş Allahümme salî ve sellim ve barîk, ahırına kadar okur. Şeyh illâhî el fatiha der. Dervişan karşılar, sonra gûlbent çekilir. Gûlbent budur. (Allah Allah Eyvallah Muhammed Ali Hasan, Hüseyin, Fatima on iki imam ondört mahsum Şüedâyı kerbelâ erbabı gaza matem şahu Kerbelâ kerimi Muhammed sırrı Ali sem Hasan demmi Hüseyin eşki revan Fatimai geçmiş erler, Erenler, Şehitler, Gaziler, Gerçekler yuf Yezite lânet zalime rahmet mümine vuslat aşika Pirimiz sultan seyyit Ahmet Rufai demine Hü diye-lim ya Allah Hü Hü Hü) Gûlbent çekilince Aş kemal ve matem hitam bulunmuş olur. Vakti gelince yenilir, içilir Şahi Kerbelânın Aşını sebil ederler.

Rufai'ler Mastâ Üzerine Okuyup Nefes Ederler

« Sıtma = Bir parmak ipliği üzerine bismillâhil şafi ilâ ahıra üç defa okuyup her okuyuşunda birer düğüm bağlanı. Bu iplik hastanın sağ bileğine bağlanır. »

SANCI BAĞLAMAK = Bir kenevir ipliği yani kırnap üzerine üç defa bismillâhîl şafî ilâ ahire okunur. Her defada bir düğüm bağlanır Bu kırnap hastaya verilir, hasta boynundan geçirip sancı hangi tarafta ise koltağı altına etine bağlar.))

SARILIK KESMEK = Hastanın iki kaş arasında çakmak taşının sivri ucu ile bismillâl destur ya Rufai deryip üç çizgi çizilir. Akan kan üzerine hap kadar üç parça sarmısak sürülür, ve sarmısakları üç gün sabah aç karına yemesi tembih olunur. Sarılık sabah erken kesilir.))

D u r s i y e = İhtilâlât tarikatta hastayı basmak demektir. Hasta yüzü koyun upuzun yatırılıp elleri ayakları kolları uzatılıp Şeyh ayakları ile üzerine biner. Basmadan ayaklarına kadar hastayı basar, dursiye üç defa dekerir eder. Hastalara okunan Bismillâhîl şafî ilâ ahire okunur. Ve nefa ederler. Zikirlerin hitamında da Dursiye isteyenlerde olur. Dursiye isteyen Mıhrap önünde uzanır, Şeyh al el usul dursiye yapar. Derişanı çok ve kendisi maruf ve muaseneden olan bazı Şeyh'ler dursiye arzu edenler çok olduğu için zikirden sonra ata biner. Hastaları yol üzerinde sıra ile ve biri birine mülâsik ile yatarlar. Şeyh At ile üzerlerinde gezer.))

Ş e t

Şetin manası lügadisi sırtı bağlanmak demektir, istilâhî tarikatta da bu mana ifade eder. Yani Ehli tarik olanların cümlesi bir birine ihvandır. Biri birinin can kardeşidir. Ve cümlesi bir merkeze bağlıdır. Şet haplıl metin ürvetül vüska olup bir emanetullahıdır. Hazreti Muhammed Sültüm Medineye muhâcîr olduktan sonra kurban bayramında Mekkeye gider ifayı Hağ eder, Me-

dineye gelirdi. Hazreti Muhammed onuncu Hağcî idliki buna (Hağcîl Veda) der. Bu Hağ Hazreti Muhammed'in son hacı idi buna binaen veda Hağ denilmiştir. Hazreti Muhammed Mekke'de ifayı hağ edip Medineye avdet ederken yolda (Gatri hum) denilen bir yere geldi bütün Ashap ve ümmeti beraber idi, Gatri hum'da bir Ayet nazıl oldu, (El yoğn ekmetu le küm din hükküm ve etnemtu aleyküüm) Nimeti yani bu gün dininizi ve nimetlerinizi itman ettim. Cenabı Allahın böyle buyurmasından Hazreti Muhammed kendisinin Ahirete intikal edeceğini his etti. Çünkü Peygamberlikten maksat ahküm islâmın tepliği idi. Mademki din ikmal buldu vazifede idame erdi, demek idi. Hazreti Peygamber emretti 28 Deve palanlarını topladılar, ve bu palanlardan bir minber yaptılar, Hazreti Muhammed bu minberin üzerine çıktı. Hasenatın ve ayeti kerimenin manasını ve kendisinin Ahirete intikali zamanının huşul ettiğini teplik ve revsîr ederken diğer bir ayet daha nazıl oldu. (Ya eyühel Resul bellik ma enzele ileyke) Yani ya Muhammed sana vahiy olunan şeylerin hepsinin Ashap ve ümmetine beyan et. Hazreti Muhammed bu ayeti minber üzerinde okuyup ümmete tepliğ etti. Ve derhal Minberden inip Ümmete hitaben dediki Ey Ümmeti Ashabım raal ve etbağım size bu güne kadar ahkâmı İslâmı tepliğ ettim, bu hitam buldu. Ve kemale erdi, bu günde cenabı Allah size erkânı Tarikatı beyan etmecliğini emrediyor. Bende bu gün bu vazifeyi ifa ediyorum.

Ş e r i a t V e T a r i k a t

Şeriat ve Tarikat kardeşdir, teemmümdür. Biri birinden ayrılmazlar, biri birinin vücudu, diğerinin vücubunu istilzam eder. Bunu böyle biliniz. Ümmet ve Ashap

semina ve amenna dediler. Yani iştik ve inandık, Hazreti Peygamber bu sözü dinletikten sonra dedi ki, İslâm iman ikisi biri birinin gayri mufarikidir. Ben siz ki İslâm idiniz şimdi bu ikrarınızla ehli iman ad ettim. Bina-naleyh size büyük tehsiratım vardır, Ehli iman olanlara cenabı Hak yardım edecek. Bende onlara şefaat edeceğim. İmanınızı hıfz ediniz. (Lâ el küfür badel imanı) yani imandan sonra artık küfür olmaz. İmanına sadık olanlar ehli necat olur. Olmayanlarda hüsranda kalır. Bundan sonra Hazreti Muhammed emretti her bir ehli iman bir ehli ile kardeş olsun. Ve el ele tutuşup aht ver-sin, işte ben kendime Ali'yi kardeş itap ediyorum. Ya Ali gel dedi ve Ali'nin elinden tutup Dünya ve ahiret sen benim kardeşimsin, ben buna aht veriyorum sende razı oluyor ve aht veriyormusun? İmam Ali peki ya Resulallah dedi. Sonra ümmet ve Ahsap Peygamberin müci-bince ehli imandan birini intihap edip herkes bir diğ-erine kardeş oldu. Ve kardeşliğe sadık kalacağına Allah-na ismi azamına yemin ile ant verdi. Arapça buna (Mu-vakat) yani kardeşlik derler. Sonra Hazreti Muhammed böyle buyurdu. Ehli iman kardeşler, Kardeşlik kıymetini biliniz, ve kardeşliğe illel ebet sabit kalınız. Size iki şey emanet bırakıyorum, birisi Kuran'dır diğeri Ehli Beyd'imdir. Bu iki emanet alem ahirette herkesten mükadden bana kavuşur. Çalışınızki sizden şikayet etmesinler. Bu işler bittikten sonra Hazreti Muhammed Hazreti Ali'yi huzuruna celp edip şöyle teplik etti, Ya Ali ben nimet islâmi ve ahkâmı Şeriatı tesis ve teplik ettim. Sende er-kan ve Tarikatı teksis ve teşkil et. Burada mevcut olan cemaata istediği kimselerin ve emin olduğun aşkların bellerini ve boyunlarını bağla. Hazreti Muhammed'in bu emri celili üzerine inamı Ali mevcut olan cemaattan 17 kişinin bellerini bağladı. Ve bu 17 zata kemerbestigan denildi. Halâ bu böyle yat olunuyor.)

Kemer bestigan bunlardır:

Selmani Farisi, Suhip Rumi, Zinnuni Mısı, Ebul Maciz Yemeni, Ebüzel Gaffar, Bilâli Habeşi, Abdullah bin Abbas, Muhammed bin Ebubekir, Cabir Ensari, Ebül Derdai Amiri, Malik Üştür, Cafer Dayyar, Ebu Ubeydede Hazremi, Bürüdeî Eslemi, Ömer bin Zamiri, Ammer ya-sar Gamber..

İşte Tari kindinde tanınan ve pek muhterem olan 17 Kemerbestigan bunlardır. Bunlara Ashabı şet dahi derler. Bu zevat kıranı İmamı Ali tarafından Tarikatın neşr ve teşhisine memur edildiler. Sonra Selmani Pak da Muhammed Ali emriyle 55 kişinin belini bağladı. Mina-naleyh Gadir Hum'da kemer bestiganın adeti 72 kişinin cümlesi ehli tarik olmuştur. Hazreti Ali kemer bestigan-dan dört kişi ayırdı, bunlar, Selmani Farisi, Suhip Rumi, Ebül Maciz, Zinnu Misri'dir. Selmani Horasana, Suphi Rumi Ebul Maciz Yemeni, Zinnuni Mısı'ra gönderdi. Bu dört zat vatanlarında neşri tarikata memur oldular. Sel-man, Huppi Ehli beyt'e ve tesliminde gayet metin ve gavi idi, bunun için Horasan erenleri gayet mükemmel ve vefakâr oldular. Şetin kipleşi birdir. Dışı Nurdur, İçerisi Sırdır. Gusli terki Dünya na mahripaklıktır. Far-za terki mavsivadır. Vacibi hitmeti fukaradır. Seddi edep ve hayadır. Meydanı Muhammed Mustafa meydanıdır. Divanı Ali'yyül Mürteza divanıdır. Uçları Hasan, Hüse-yin'dir. Dini Allahtan korkmaktır. İmanı sohbeti Ehlul-lahtır.

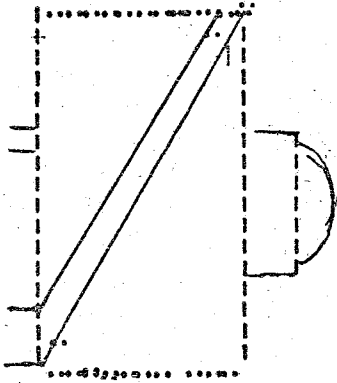
Yedi Peygamber Şet Kullamıştır

1 = Adem	4 = İbrahim
2 = Şit	5 = Musa
3 = Nuh	6 = İsa
7 = Hatemül Enbiya Salâvatullahi aleyhin ecmein.	

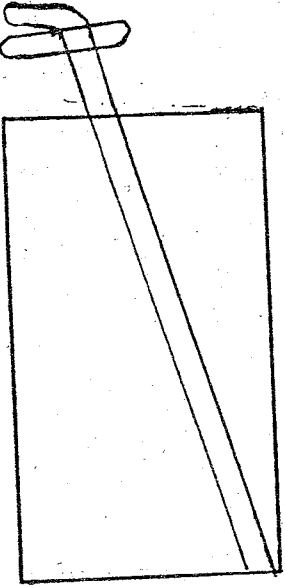
Şetin Nasihatı

Ali'yyül Murteza taat ve ibadet, edep ve haya ehli idi. Gayet cömert idi. Hiç bir vakit rızallaktan ayrılmaz idi. Sende bu vasiyetleri tutarsan Şet sana helâl olur. Hakkın yardımını Evliya'ullahın himmetleri seninle beraberdir. Tutmazsan, hakiki ehli şet olamazsın. Şet sana haram olur. Şetin envai tekkelerde bağlanan şetin 7 envai vardır. Çavuş, Alemdar, Nakip, Nukabba, Halife, Şeyh. Her bir şetin hususi şekli vardır.

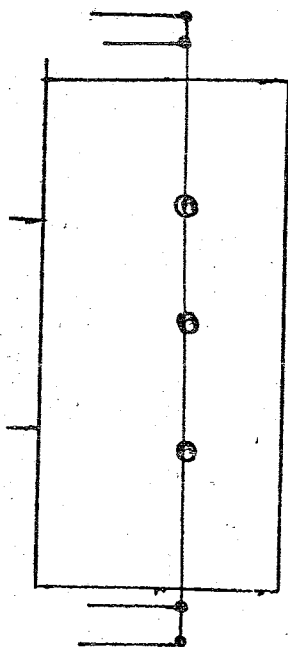
Birinci Çavuş şetti sağ omuzdan sol koltuk altına bir düğüm bağlanır, iki ucu birden sol koltuk altına bir düğüm bağlanır, iki ucu birden sol tarafa sargıtılır.

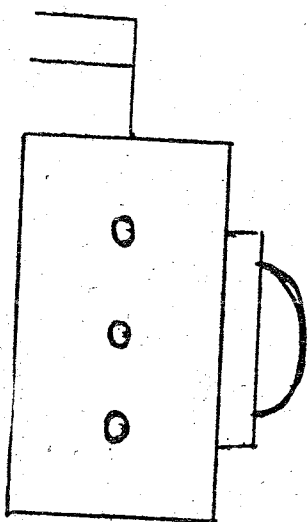
Alemdar şetti sol omuzdan sağ koltuk altına bir düğüm bağlanır. Uçları sağ tarafa sargıtılır.

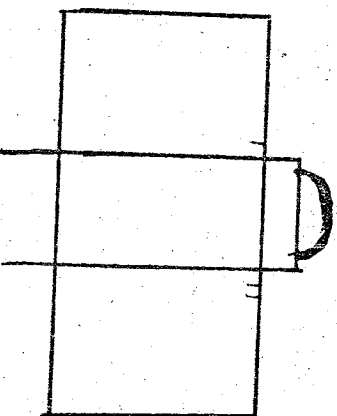
Nakip şetti bele bağlanır. Arkadan dolayıp göğsünde üç düğüm yapılır. Uçları biri sağda biri solda koltuk azalığında şette yapıştırılıp iki tarafa sargıtılır.

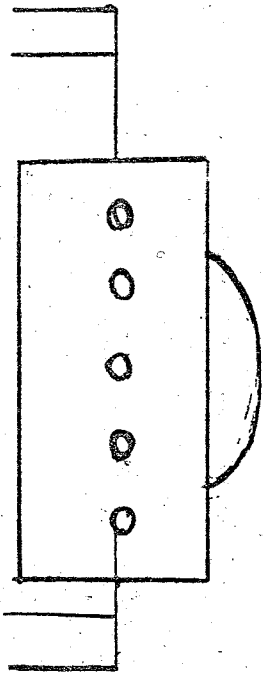
Nukabba Şetti yani nakip şetti gibi bağlarlar. Yalnız uçları ikisi birden sağ tarafa illeştirilip aşağı sargıtılır.

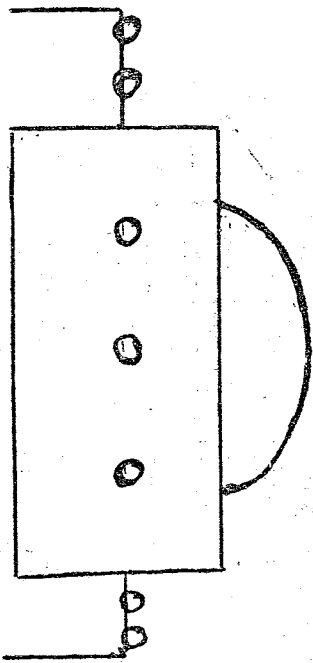
Nücebba = Şetti enseden atılıp iki ucu boyundan aşağı sarkıtılır. Düğüm bağlanmaz.

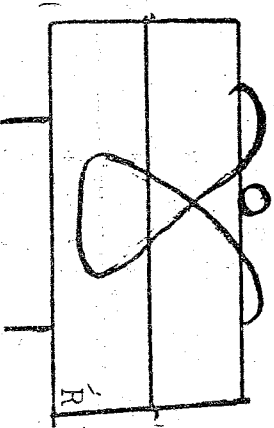
Halife Şetti bele kuşatılır. Göğsünde beş düğüm bağlar. İki ucu iki tarafa sargıtılır.

Şeh Şetti Halife Şetti gibidir. Fakat yedi düğündür.

(Şet emanettullahtır. Yedi kimseye verilmez, ve bağlanmaz. Haramdır. Alel umum mesai böyle iktifak ettiler. Kâfirlere sakalsızlara Mümafiıklara, Mitravilete, Fal bakanlara yani tellaklara sarhoşlara şetin bir nevi daha vrdır ki Lâ elif derler, Bektaşîler elleriyle daima bunu işaret ederler.)

Şetin bağlanması ve çözülmesi Şetin düğümleri tekbir ile bağlanır, Fatihai serifi ile çözülür. Daima adabı tarikat budur. Ehli Şettenlere ehli emanet derler.)

G a l = Hazreti Seyyit Ahmet Rufai gaddes Allahü sürreül Ali (Te Allennül aşka minel şemi fevve şey'ül üşşakili safrati il kevnayn ve ceryanıl demi ve ihtirakil bedeni) XaniAşkı mumdan öğreniniz. Zira Mum aşıkların Şeyh'i ve mürididir. Çünkü rengi sarıdır. Gözyaşı döker ve vücudunu yakar.) (Sadaka men nadak) Şeyh Sadi de böyle diyor, Ey mergi sear aşk zirvane beyanınız yanî ey bilbul aşkı pervaneden öğren,) Aşk meşk ile olmaz. Aşk Allah tarafından insanların fikirleri içinde gizlenmiş bir cevherdir. Bir ateştir. Aşk kendi kendine parlar ve zuhura gelir. Aşktan bi haber olan insan, İnsan değil insan kıyafetinde bir hayvandır. Özü Hayvandır. Onun özü insan isede Aşk beni beserin ezeli bir iptilâsıdır. Her şeyi meşk etmeye saik olan Aşktır. Aşk olmasaydı meşk olmazdı. Meşk olmasaydı, alemde hiç bir adem hiç bir şey öğrenemezdi. Aşk emreder, ve insanlar çalışır, insanlar çalıştıkça hakikatler münkesif olur. Allah Muhammed'e Aşık olmasa idi Kâinatı yaratmazdı. Kâinat yaratılmasa idi Allah bilinmezdi. Aşk her neye taalluk ederse mutlaka onun husulunu icap eder. (Vuslatı aşkın sonudur! diye çok yanlışmışlardır. Evet vuslat bir defalık bir aşka hitam vermiş olabilir. Fakat Aşk yine zail olmaz. Zevkini bir başka yüzdən arar,) Sultanı Vele'tin hususi bir nanesi vardır, bu muhterem mühellif o eserinde aşka dair pek çok izahat lâzime ve dekaik mamedede yazmıştır. İsteyenler o Ali eseri okuyup Aşk hakkında tevhihli efkâr edebilirler. Zaten her hangi bir kitap açsan Aşk hakkında beyanat müfasalat görürsün. Gelelim aşkın tarifi, Aşkın iki nevisi vardır «biri Hayvani diğeri İnsani»

nidir.» İnsan ise her iki kısmına hamildir. Hayvani aşk Mabunelere Mabubelere Masuklar Masukalara mütealliktir. İnsani aşk maneviyata zevkiyata Haklı aramağa ve bulmağa taallik eder. Bu iki kısmın aşkın biri, Aşkı mecazi birine ise Aşkı Hakiki derler. Bu babta ehli aşkın bir sözi vardır, (El mecazu gandaratül hakika) diyorlar. Yani mecaz hakikatın merdivenidir, Köprüsüdür. Mahludurki merdivan olmayınca huruç olmaz, demekki bütün aşklar mecazdan başlar, sonra tekâmül ettikçe hakikata vardırı. Aşkı mecazi bir aşk fanidir, fakat aşk bakının duhul edecek kapısıdır. Mahlukatın fitresinde menküs olan temayyülâtı cinsiyeinin sırında işte budur. (Fa fehemi) Allahında aşkı vardır, bir hadisi kutsisinde (Kiüntü kenzen mahfen feceptu em urefe fea halekal hal-kuli urfe) buyurur, yani ben gizli bir hazine idim istedin ki bilineyim ve tezahür edeyim. Bu sebeble mahlukatı yarattım ki bilineyim' Hazreti Muhammed diyorki (Evveli ma halek Allah Nuri) Yani Allah her şeyden mukaddem benim nurumu yarattı. Bu hadisi şeriften insanların ürefası böyle bir manayı delika istimbat ettiler, Allah gizli idi, kimse onu bilmezdi, hatta bilecek bir mevcut yok idi. Allaha bir aşk geldi istedik ki bilinsin evvelâ Muhammed'in Nurunu yarattı. O Nur perrak ve saf bir ayna oldu Allah o aynaya bakın kendimi gördü. Pek beğendi, Allahın aşkı Muhammed'e taallik etti. Aynaya, yani Nuri Muhammed Allahın bu tecessül karşısında terledi. İnci taneleri gibi düşülen terlerden Allahın aşkı istidat etti. Her katesinden bir Cihan yarattı. Ve her cihanda bir takım mahlukat oturdu. Demekki ayalım mahlukat ve esyanın kâhvesi Hazreti Muhammed'in yüzü hücrimine yarattı. Demekki bu cihanlar bu alemler bu mahlukatı ve bu esyayı zuhura getiren esasen bir aşk

oldu. (Fevillâhi) der. Makal Allah bu rumuzları söyleyenden razı olsun. Bu zeminde güzel bir beyit vardır.

Aşk inîş sıvrak aşk gıkal Aşka sığmaz lâf aşk olmaz kezzaf

İşte halâ aşkların semai sırında cevlan eden anka aşktır. Aşk kuru bir lâf değil gerçektir. Aşk yalan olmaz, zamanımızın bazı müteffekirleri behzade güzelliğ namında bir şey yokturki aşk olabilsin, diyorlar, bu müteffekirler içtihatlarından büyük bir hata etmişlerdir. Diyorlar ki Rum elinde yani İslâm olmayan ülkelerde güzel tanılan bir şey, meselâ Habesistan'da çirkindir. Binanaleyh bu bir adet demektir. Halbuki bilimyorlarki güzelliği aşk yaratıyor. Aşkın zevki nerede olursa olsun kendisi için bir cemel arıyor, ve bunu yaratıyor. Suretteki tenvi bir emir itibarıdır, Hakikat ise tenbih etmez, o daima birdir, aşk yalnız güzelliğe taalluk eder. İnaniyormusunuz? izah edelim, meselâ sizin sevdiğiniz bir kuş var öneğinin At'ı var benim sevdiğim bir Ağaç var, işte bu nevideki fark budur. Yoksa hakikatte bunların hepsine birden sevgi denir. Sevginin Arap'çası Aşktır, burda düşünülecek bir nokta var, buna dikkat etmeli ki tamamen bir fikir husule gelebilsin, insan esrefi mahlukattır. Kurda, Kuşa, Güle, Bülbiile sevgi bağlamakta ise insana muhabbet etmek bittabi daha salim daha nafi'dir. Bir insan her şeyden mukaddem kendisi gibi olan bir insanı sevmesi itiraz götürmez bir hakikattır. Hayvana aşk bağlamak insan için hayvaniyetten daha düün bir hayvaniyetdir. Bir insan aşk olursa bari kendi hayvaniyetini bilmiş olur. Evvelkiye nispetle bu bir hayvaniyeti insanıyedir. Alel iltlak hayvaniyet kabili terakki ve tekâmül olamaz, Fakat hayvaniyet insanıye hakikata inkilâp etmek isti-

datına haizdir. İşte mecaz kantaray hakikattır. Deminde sırrı budur.

Celîm Aşk Dervîşane

(El aşku nurun fî gulup tağruku masivel mabub) Yani aşk kalplerde bir ateştir. Masuktan gayri her şeyi yakar. ki Aşkın nazarında masuktan gayri bir mevcut kalmaz. Dervîşanın Arifleri dedilerki Aşk (Vahdetir.) Bu gayet noktalı bir sözdür. Mecazda olsun hakikatta olsun aşk iştirak kabul etmez. Aşk ile masukun arasına hiç bir şeyin girmemesi aşkın kaati icabat esasiyesindedir. Bunun mecazen, meselâ şudur, bir aşk masukunu yalnız kendisi sevebilsin, ara yerde ayyar bulunmasın. İşte hakikatta bundan başka bir şey değildir. İşte bu aşkın ilvîyetine bac adlı bir şahit, bir insanın bir insana alâkası mümkündür. ki hakikata inkilâbı bilsin. Aşk Yunus Emre bu hakikatı mecnun lisanından böyle anlatıyor, (Yüri Leylâ yüri ki ben mevlâyı buldum.) Malumdurki Mecnun zamanının fîzelâsından bir zat idi Leylâ'ya alâkadar oldu, Melâmeti aşka düştü, Herkes ona me-zemet etti. Filhal Mecnun Leylâ'nın bir aşk sır gerdanı idi, fakat bil ahire Leylâ yüzünden veçhi Mevlâyı bulup aşkı hakikiye erdi. Aşka gayesi her yüzden cemalle lâ yezali seyir etmektir.

Cenal hakkı yüzden görem diyen diller Şekeste aynalar gibi pare pare gerek

Bu beyit bunu ifade ediyorki her yüzde veçhi hakkı görmek isteyen gönüller kırılmış aynalar gibi pare pare olmak lazımdır. Fakat birasiki billâh böyle diyor.

Yüz yüz görünür bir yüze Yüz ayna tutsan yüzdür görünen.

Gerçek fakat yüz gene birdir. Demekki bir yüze yüzlerce aynalar tutsa her aynada bir yüz görürsün. (İşte dervîşlerin aşkı bu tazi bulmak ve bu rumuzu bilmeektir. Familier içinde bakiyi görmektir. Bu mertebenin aşk hayvani ile alakası yoktur. Bu aşk insani kâmil aşkıdır.) Hazreti Muhammed buyurdu Ali'nin yüzüne bakmak ibadettir. Malumdurki Ali bir insan idi, biltabi yüzüde insan yüzü idi. Halbuki insan yüzüne bakmak niçin ibadet oluyor? Peygamber hasa bu hadisi ile şirk emir etmedi. İşte aşkın sırrı buradadır. demektir, ki sen her hangi yüze bakersan bak fakat her yüzde veçhi hakkı gör. Dervîşlerin bu çeşit aşkı daktisi etmeli, pek manalı ve rumuzlu bir hakikattır. Hatta siliğün en belâlı ve fakat en kestirme yolu budur. Seyyit Ahmet el Rûfai buyururlar, Zühri ve takvî mücâhede ve riyazet yollarının hepsini tetkik ettim, aradım, bunlarda hak yoludur, ve lâkin araya rîya karışmakta mümkündür, ve pek uzun müddetlere ihtiyaç vardır, bu yolları gördükten sonra aşk şüedayna döndüm, o yolda pek çabuk yürüdüm, cenanı buldum. Muradımı aldım, ve gördümki diğer yollar da gidenler halâ çabalayıp uğraşıyorlar. Aşk yolu en kestirme en salim bir yoldur, fakat minnet ve mesakatide çoktur. Aşk yolundan gitmek ateşle oynamak gibidir. Aşk iştirak kabul etmez. Kendisinden başka her şeyi yakar. Şeyh Sadi Diyor».

(Aşıkki şetki yarbe has nazar nekert) yani Aşık kim olduki Masuk ona tecelli etmedi. Aşkın tesir etmemesi hedefe varmaması mehaldir. Sen hele hakiki aşık olda Maksudun husulunda asla şüphe etme. Burada gayet

zarifane nokta vardır. Demekki aşık olmak güçtür, yoksa aşık olunca cananı bulmak kolaydır.

Kimdeki aşkın nişanı var durur
Alibet masûma anı erdirdir
Aşıkân keste kan masûkanet
Bir nebayet zekeste kan var.

Bülbül gülün aşkına düştü feryat etti, ağladı hiç bir vakit güle doymadı. Daima ahı zarda kaldı. Pervane mu-
ma aşık oldu, ne figan etti ne de inledi. Vücudunu Nura kalp etti. Vuslat buldu. Demekki Bülbül bir vucûit taşı-
yor, Bir mevcudiyet gösteriyor, halbuki Pervane mevcu-
diyetini feda ediyor, binanaleyh Bülbül feryatta kalıyor.
Pervane'de hakiki vuslata erişiyor. İşte beydin manası
budur. Aşıklar Masûkların visaline ermemişlerdir. Onlar-
da mevcudiyet kalmamıştır. Mevcut olmayan bir şeyden
ise ses işitilmez.

Dervişlikte aşk kendi varlığını hakkın varlığında
mahf etmektedir. Bu hakiki bir aşktır ki mecazdan başlar,
Mecaz aşkı fanilerde olur. Binanaleyh dervişler fani aşk-
larını Mürşit cemaline bağlarlar. Ve oradan kolayca aş-
kı hakikiye uruç ederler.

Muhammed'in Miracı budur. Neler gördü? Ne seyir
etti? nihayet aşkı Ali'nin cemalinde tevhit etti. Oradan
hakkın cemaline erişti.

Çünkü gamusun görüp geçti öte
Vardı irtisî ol ulu hazrete.

Aşk kabili inkâr mı? asla, çünkü insanı çalıştıran,
Bülbülü ötüren aşktır. Daha doğrusu kâhınatı döndü-

ren aşktır. Aşk olmazsa ot bitmez. Ağaç büyümmez. Kuş
uçmaz. Hiç bir şey hareket etmez, Dünya harap olur bü-
tün hayat ölür.

Zümrî uşakın kademe füzela'sı aşk hakkında böyle
hakiki bir söz söylemişler, ve aşka nişan, davaya bür-
han gerek demişlerdir. Dervişliğin en kestirme yolu aşk
yoludur. Fakat aşk en sabit müdür bir yoldur. Amma
visali hakka ondan daha kestirme yolda yoktur. Yoksa,
«Siper eyler gelen mermiye aşık bulsa cananın» kabiliin-
den olan aşıkların aşkı hımandan başka hiç bir şey de-
ğildir.

Eşek aşkı ile insan aşkının bir birinden tefrik ve
temizi her insan için bir vazife beşeriyedir. Bu hususu ki
dervişin aşkı pak ve samimi olması gerektir.

Bulaşık bir aşk dervişin ille ebet yüz karasıdır. Der-
vişin aşk mecazisi Mürşit cemali aşk hakikisi de Aşkul-
lah, Şekullah ve Cemalullah'tır. Hakka vuslat bulan
Erenler için artık aşkı mecazi ihtiyacı kalmaz. Seyyit
Ahmet Rufai Hazretlerinin bir kelâmı vardır, biz Ma-
şukların zümresindeniz. buyururlar. Aşkın nihayeti bu-
dur.» Aşkın bu derecesine ermişler için aşk yahut aşık
kalmamış olur. Masûktan başka bir vucûit görmeler ki
arada aşk ve aşık olabilsin. Külliyyet cüzkiye nispetle bir
derya farz olursa cüzîyet Külliyyete karşı Deryadan alın-
mış bir kadeh su mesabesindedir. Kadeh içindeki su,
ben deryayım diye ittia etse doğru söylemiş olur. İşte
aşk budur. Fakat o kadehten suyu deryaya bırakınca ne
aşk kalır ne de aşık, binanaleyh o suda ben Deryayım da-
vasında sadık olmuş olur. Mensur'un davası bu idi, Aşk-
sız insan hayvan olduğu gibi aşkı olmayan dervişte ham

ervadurki terbiye ve teskiyeye asla istidatı yoktur. Çünkü aşksız hiç bir şey husule gelemez. Bilhassa dervişliğin rehberi aşktır.

C E Z B E

Cezbe Allahın kavlini kendine çekmesinden zuhura gelen hale cezbe derlerki heyecan Ruh demektir. Malumdurki kiplenamedeki ipreyi titreten külliyyet makta tayisebenin cazibesidir. Kızalık cazibe Rahmaniyyetle insani öyle dar heyecan eder.

Cezbenin umumi ve mümkün olan tarifi böyle olmakla beraber dervişlikteki tarifi daha başka şekildedir. Şöyleki cezbe Cemalullahın bir tecellisi ile husule gelen bir hal heyecandır. Bunun zahirde misali şudur, «Bir aşık aşkı ile yanıp kavrulduğu masukunu görsede mahbubu ona nazar etse o aşık derhal bir raseye uğrar. Ve kendisinde ahvali tabiyeden daha başka bir haleti ruhi zuhura gelir.» Zahir batının aynasıdır. Binanaleyh hâkin bir nazarı yani bir tecellisi elbette bir aşıkı bilâhî cezbedar eder. Cezbe Mürit cismaniyeden arz olan sarağı Mürit ruhaniyeden doğan bir hastalıklıdır? Hayır Hazreti Muhammed Vahi ile müşerref olunca kendisini ihata eden faşî cezbatı rahmaniyyeden bir cezbe idi. Bunun insanların aciz ve kasır fikirleri Sara'ya hamel ettiler. Ve Muhammed Mevnundur dediler. Halbuki Mevnun aklısız demektir. Aklısızdan ise Kurani Mubîn gibi bir harika icaz sadur olamaz. Cezbe sekamet ruhtan mütevellit bir hastalk olmayıp bilâkis ruhun tevkâlâde ilviyyeti kemaliyesinden neset eden bir heyecan bediidir. Mansuri Hallaç, Beyazıtı Bestami, İbrahim Ethem ve emsali gibi kademe ain arifin bir meczup ilâhi idiler. Bir

kere bu zevatı keramın ashar Ali'yesini görmelide sonra cezbenin ulviyyetini taktir etmeli.

Dervişlikte cezbe en büyük bir mertebai ruhaniyedir. Şu kadar varki Melâmeti celp eder. Bazı Evliyaulah cezbat rahmaniye ile daima bir meczup ilâhi olarak imrar hayat etmiş ve bunlar dervişlikte bir melâmet yolu açmışlardır. Bunlar sinei üryan ciğer süzan melâmet zâdelerdiki her şeyden hatta kendilerinden bil farik ve münkati olmuşlardır. Tarikatı Melamiye denilen meslek hususi bir tarik olmayıp her tarikatın cezbedar olan ricali Melâmet zadesi vardır. Binanaleyh her tarikatın melâmleri kendi esasî tariklerine olan intisapları muhafaza ederek Melâmi olmuşlardır.)

Cezbe aşkın üst kardeşidir. Cezbesiz Masuk olmadığı gibi cezbesizde aşık olamaz. Fakat cezbei hazn edip temkinini tutan aşıklar meczuplara nispetle ekseriyeti teşkil ederler. Varan gelen cezbe daimi olan cezbenin mühim bir farkı vardır, Hazreti Muhammed'in cezbesi birinci kısımdan idi. Zira kulları Allah yoluna sevk ve irşat etmek mutlaka teplik ahkâmiye mütevekkif idi. Hazreti Muhammed buyurur, «Benimle Allah arasında bir vakit varki o vakita benim bulunduğum makama ne Peygamberler nede Melekler vasil olabilirler.» Ancak cenabi Peygamber bir vakit diyor. Her vakit demiyor bundan anlaşılıyor, teplik ve irşat insanların umumiyyet itibariyle bulunduğu derecede bulunmakta mümkündür. Netice daimi cezbedar bulunan aşıklar kendileri için pek büyük bir makam istihsal etmişlerdir. Fakat bir insanı elinden tutupta o makama ulaştırmaktan müstefindiler. Kendileri ermişlerdir fakat başkasını eristirmekle uğraşmaktan farik olmuşlardır. Onlar sefai kalplerini zevk selimlerini hiç bir sebeble haledar etmezler, fanilerle hiç bir alakaları yoktur. Kendileri beka bulmuşlardır, bu

hal bir için aksayı meratip ad olunur. Amma Peygamberlik, Mürşitlik bu hal ile kabil ifa olmadığı için insanlar arasında malum mürebbi ve Mürşit olanlar ifai vazife mecburiyetiyle daimi cezbedar olanlardan nafi olmak ve insanları denvir ve tekzip etmek itibarı ile mütemazilerdir. Gerci cezbat rahmaniyeden bir cezbe, iki Cihanda yapılan bütün işler değerindedir, denilmiştir. Fakat istifade aneyi husule getiren her halde temkindir. Mansurun Enelhak demesi pek haklı idi, fakat daimi cezbede kılması ondan irşat bekleyenleri meyvus etti. Bilhassa cezbe halinde sudür eden sözler umum nas için makbul bir senet olamaz. Mansur Enelhak nida etti, bu bir hakikat idi «Fakat bunu herkes diyemez». Diyecek olursa yalancılığa hükmün olunur. Yalancı ise Allahın lânetine uğrar. Bu sözü demek için bir insanın bütün mertip beşeriyeyi kat etmesi ve hak ile Hak olması lâzımdır. İşte o vakit Enelhak sözü hakiki bir söz olur. Eşref oğlu Ruminin böyle bir sözü vardır».

Tecelli etti didarın beni mest etti hayran
Enelhak sırrını candan anın için tutmadım pürhan
Çürümüş tellere bir kez eğer desem bir izni kum
Yalın ayak ve baş açık duralar kamusu uryan
Nesref oğlu Rumiym ne insanın ne iznikli
Benim ol daimül beka görüldüm sureta insan.

Erbabı ırfandan bir zata sormuşlar, Eşref oğlu gibi bir Ehlullahıtan Şeriatı garraya muhalif olan böyle bir sözü suduri lâikmidir? Cevap vermiş, Nutkun birinci misrai düşününüzki mest ve hayran olduğumu ikrar ettikten sonra söylemiştir. Binanaleyh Divanı kalem nisdir, yani divane olanlar için bir hükmün yoktur. Bu cevap gayet Arifanedir. Beyaziti Bistami diyor ki? Mansurun söylediği sözü bende söyledim, Mansur başını feda etmekle

sözünü daslık etti beni ise Divaneliğim kurtardı. Yani beşeriyete rucu ettimde kurtuldum. Hakikatta divanelilik Akıllılık, Akıllılık ise divaneliktir demek oluyor.

Dervişlikte cezbeye düşüpde mütemadi surette o halde kalamalar ehli temkine nispetle daha azdır. İrşadı kendisi için bir hizmeti diniye ve mukaddese ad edenler sahibi istiyınca terçih etmişlerdir. Seyyit Ahmet Rufai Hazretleri buyuruyorlar, Ben Mansur zamanında bulunsaydım kendisini sözünden rucu etmeye ikna ederdim. Mansur dört yüz kadar telifat celiye sahibi bir fadıl zaman idi. Beşeriyet kendisinden pek çok istifadeler daha görebilirdi. Ne çareki aşk ve cezbe onun her mevcudiyetini yakıtı. Buda Hak ile hak oldu. Haktan gayriye nazar etmedi.

İbni Kemal kendi zamanının en büyük ve müktedabe bir Alimi idi, fakat ilmüne mağrur idi. Metresesi bir kâşhane idi, Metresenin pencereleri vasi ovaya nazar bulunuyordu. Kendisi pencere başında kemali azimet ve kâr ile kurulup oturur idi. Bir gün huzuruna cezbedar bir Derviş girdi, bir mesele soracağım., ve İbni Kemâl böyle sordu. ? Hocam Allahın ilmüne nispetle senin ilmin ne kadardır? İbni Kemâl, taaciiple bakıp dedi ki, mese-lâ ol misal gerci olmaz, fakat senin akıl ve kasırına göre bir misal söyleyeyim, önümüzdeki ucu bucağı görünmeyen şu vasi ovanın ortasına bir buğday taneşi koysak işte o kadardır. Derviş peki dedi, ondan Peygamberlerin ve senden mukaddem gelip geçen ülema ve füzelânın hisselerini ayır., Bu halde sana ne kadar kalır. İbni Kemâl mephut oldu. Ve bir daha gurur ilmi iddiasından vaz geçip günahına tövbe etti.

Akl ile nakıl ile edilebilecek bir hakikat yoktur. İdraktan aciz olmak idrak demektir, Binanaleyh Aşıklar

akla bir hisse idrak vermemek için zevk vuslatla cezbedar olurlar. Ve bil ahire gayri mütrikleri itrake davet etmek için mütrik olurlar. İşte meşrep Muhammedi bu-
dur. Şeriat bilmekle, Tarikat görmekle davet eder. Hakikat ise bilmekten ve görmekten münezzehtir.

Dersi ne put her anca dersine put Dersine put her anca dersi mebut.

Yani gönülde olan şeyler derse sığmaz. Derse sığmayan şeyler gönülde olur. Demek ki Şeriat ve Tarikat bir derstir. Bir talimdir. Hakikat ise ne talim ve taallim, nede ilimle alâkadardır. Muhasin hakikat gayeyi tevhit olan bir hitmettir. Hakikat muhasata her şey müthamelir. Na mevcuttur. Vahdet mutlaka işrak kabul etmezki ilim ve alem amel veya amil olabilsin. Hazreti Muhammed'e sordular? Allah bütün mevcudatı yaratmazdan mukaddem nerede idi (Kânefil ama), yani bir mecnuliyet mutlakada idi. Cevabını verdi, ve sonra (El an kâma kan) yani şimdi nasıl idi ise gene de öyle idi.) Dedi. Mîzahir maddeye devam etikçe insan için Hak, Hak olmaktan Kul olmak daha evlâdır. İlimler, İbadetler kulğun levazım araziyesinden başka bir şey değildir. Cenabı Allah küin dedi her şeyde bir mevcudiyet suriye zuhura geldi. İrci dedi. Şimdi bütün mevcudat aslına doğru akıp gidiyor. Bu mecraya düşmeyen hiç bir şey yoktur. Bilizat Hakta onunçindedir. Bütün meşhudat bir hayaldir, bu hayalet cariye için mebei ve meat ancak Haktır. Hak için ise mebei vemeat olamaz. Güneşin Nuru her yerdedir, meğerki bizim muvakkat olan kesafetimiz o nuru görememeye sebep oluyor. Kesafet kalkınca gören ve görünen hep biridir. Kesafet bizim zandan ibaret olan varlığımızdır. Bu varlık zandan ileri geçemezki bir vucüt olabilsin. Zan ise bir mevcut olamaz. İşte ak-

lın eremediği ilmin, yetişemediği bu hakikatlara düşenler mecazi bi ilâhiye oldular. Ve nefi vucüt edip mevcudu buldular. Düşümmeliki birmecup, meczup olduğunu bilirse yalancıdır. Hakiki meczup değildir.

HÜLÂSA

Şeriat ahkâmıdır. Tarikat erkândır. Bu ahkâm ve erkâna tabi olan bir insan için fıkıhın ve futuhatın bir ihbarı yokturki o insan bir iltizam cezbelensin, Fıkıh ve Futuhat iki daireyi mabudedir. Fıkıh Seriat'tır. Futuhat Tarikat'tır. İnsan bu iki muhidin çizdiği hudut içinde ubidiyetini bilmekle mükelleftir. Bu muhitlere cezba filan girmez. Vazifeyi ubidiyet hiç bir sebeple sakit olmaz. Bu iki dairenin ahkâm ve erkânı akıl ile vucûda talik eder. Akıl ve balık ve mevcut olan bir insan maddemül hayat, bu ahkâm ve erkânımuata, terbiye ve teshiyesinde bulunmak Allahın emridir. Meselâ Şeriat'te çalar-san elini keserler ve ya buna bedel olmak üzere hapse koyarlar. Tarikat'ta yalan söylersen çelik atarlar, dehit ederler, edep gözetmezsen yuf çekerler. Demek ki sen kendi varlığını bildiğin için bu mülkiyetler altında yasağa mahkûmsun. Eğer varlığın olmasa idi ve ya sen o varlığı bilmese idin bu merasimden azade kalırdın. Bu bilmemek ve ya olmamak meselesi bi söz değil bir hayaldir. Meselâ evet ben yoğun varlığıda bilmiyorum. Demek dekalifin selaseyi tasvık ve terbiyesinden kurtaramaz. Hatta Şeriat ve Tarikat bu gibi iddiaları sahtekârlık sayar. Çünkü davayı bir varlığın eseridir. Buna binaen bende Mansur olur ve enelhak derim diye şatamatta bulunmak küfri ve bilhassa şirki mücip olur. Hakikata gelince Nesimi'yi fetvayı ser'i ile yüzükleri vakit böyle bir beyit söylemiştir,

**Zahidin bir parmağın kessen dönüp haktan kaçar
Gör bu gerçek aşığ serteba yüzlerler ağrılmaz.**

hatta yüzülürken münafıklardan biri karısına gelip te ağrılmaz diyorsun ama yüzün sararıyor dedi. Nesimi şu cevabı verdi, Şemsi Rubum afik vücudunda gurup ediyorda sen onun terk ettiği sarılığ görüyorsun. Malumdurki Nesimi'nin derisini yüzölüler, hemde diri iken.

HAKİKAT

Teklif ve teklifinden meaf olmuş bir kulliyatır. Oda cuze fertlerin namı nişanı yoktur. Hakikate ereyim derken Şariat ve Tarikatı çiğnemek insanların en meşum ve mezalim kısmının işidirki onlara Dünyada Uğbada da azap ve lânet vardır. Hakikatte kiftir, şirk yoktur. Hatta ehli hakikatten biri böyle diyor, Kiftire iman edip cana can katın.

Bismillâhırahmanırrahim

(Ve bi nestein) İman itikat

İman inanmak, itikat bağlanmak demektir.

Kurani Kerim ile beraber dört kitap mukaddes Peygamberler, Dinler, Şariatler ve bütün emirler Nehi'ler hep iman ve itikat sahibi olan insanlara hitap etmektedir. Çünkü amel mutlaka iman ve itikat ile imkân hasıl eder. İman ve itikat olmayınca amel kendi kendine sâkat olur. Meselâ Din Muhammediye iman ve itikat etmeyen bir insanın namaz kılması Uruç tutması ve sair dini İslâm'ın emir ettiği esasetten birini veya hepsini

icra etmesi hiç bir vakit mümkün olacak bir şey değildir. Şariat İslâm'ıye bir insana o emir ve nevahiden mürekkep bir takım teklifatını yapmak için evvelâ üç şart arar., Akıl' Balık, İman ve itikat. Bu üç şart bir insanda mevcut olmayınca hiç bir teplik dini ilemükellef olamaz. Meğnun sahibi ve gayri mühtekat bir şahıs bütün teplikatı ilâhiyeden azadedir. Azadedir, fakat o insan bütün mükâfat maneviyeden de mahrumdur. Artık böyle bir kimse için mükâfat olmadıgı gibi cezada yoktur. Demeki insanın insaniyetini akıl ve insan bölük ve iman ile kemal buluyor. Akıl bir Nuri ilâhidir. İnsana düşünebilmek azası bu vasıta ile verilmiştir. Bölük Kuterullahtan bir cuzi'dir. İnsanın faaliyet zatiyesi bu vasıtayla bahş olunmuştur. İman bir mühibbeyi süphaniyedir. İnsana itimna kalbiye bu vasıtayla sarılı olur.

Harekete mukadder olan bir insan faaliyet şahsiyesini akıl ile muvazene eder. Ve bu muvazeneyi fikir ile amelinin iyi veya fena olduğuna bir hüküm verebilir. Bu hüküm gerek maddiyat gerek maneviyata şamildir. Bu pek katidir, meselâ çok yorgun kimse bir bardak buzlu su içte göğsünü bağrıni açarak serin bir rüzgarı karşı otursa üşüyüp hastalanması muhakkaktır. Hastalanınca kendisine sebebi sorulursa, Et kendim yaptım fena bir harekette bulundum cezamı gördüm demekten derrettü etmez. Maneviyata gelince oda bunun aynıdır. Halikini düşünmeyip Hakkın mevcudiyetine iman etmeyen bir insan intikal edeceği bir alen, diğeride gene böyle söyleyecektir. Fena hareketi neticesinde hastalanan bir insan ile kuvveyi akliesini su istimal eden bir insanın arasında hiç bir farkı yoktur. Biri maddi malumdur, diğeri manevi mesuldur.

ACABA BİR ALLAH VAR MI?

Tarihin yetiştirdiği en eski ve iptidai devirlerdeki insanlar bile bir fikir olduğu delâil tarihîye ile tahakkuk ediyor. Bu fikir fena bir şey değildir. Öyle ham sofilerin dediği gibi kulfürüde icap etmez. Allah var mı diye düşünmek hamil emanet olan insanın vazifesi beresidesidir. Allah yoktur dememeli, yoksa Allah var mıdır diye düşünmeli. Herkes kendi kanaat aklîyesine göre kendince delâil iknaîye aramalıdır. Eski insanlar ilimden, Fenden şimdiki tarz meisedinden ve Şeriat'î içmâiden ari olarak yaşarlardı. Onlar bulundukları yerde ot yiyor su içiyor açık geziyorlardı. Fakat kafalarında böyle bir fikir menkûs idi. Bakıyorlardı niçin Güneş her gün böyle doğuyor, vakti gelince batıyor. Acaba nereden çıkıyor? nereye gizleniyordu? Güneş, Ay, Gün, Gecenin niçin vakitlerini şaşırıyor? Hep bir hal intizamda vukua geliyordu., Niçin, bir vakit oluyorduk, karlar, buzlar, soğuklar oluyor? Yine bir zaman geliyordukki çiçekler açıyor, Dünya güzelleşiyordu. Niçin insanlar gezirken sarı ve kırmızı duruyordu? da hasta oldukları vakit kuvvetten düşüyor, ve hareket etmiyorlardı? Ya sayanlarda ölüyorlar., Ve ölenler nereye gidiyorlardı.? İki bir daha gelmiyorlardı. İşte böyle bir sürü düşünceler en iptidai insanların fikirlerini meşkil edip yürüyordu. Elbette bu işler böyle mükemmel bir intizam altında kendi kendine oluyordu.

Elbette bunları yapan bir vücudun mevcut olması lâzım geliyordu. Acaba o mevcut ne için görünmüyordu.? Acaba nerede saklı idi.? Yaptığı işleri görüpte kendisini görmemek neden icap ediyordu.? Acaba aransa bulunmaz mı idi. Bu fikir tahiri o vakit ne idyise şimdide odur. Bu gün fen göklere uçtu, yerleri deldi, harikalar gös-

terdi. Eşyadaki mahiyeti keşf etti. Defneler buldu, Hazineler açtı. İcratı bu devreyi saltanata esaat etti. Fakat Allah'ın vücut vahitanîyetinden henüz bi haberdir., Henüz meçhul olan kuvveyi külliyyenin asıl ve esası bilinmemiştir. Dinler bir sürü farziyat ile doludur. Kitaplar bir takım itibarat üzerinde yürüyor, Demir demire sürününce ceyran çıkıyor. Suyun buharı hapis edilince şimendiferi yürütüyor. Fakat demiri, suyu yapan Dünya'yı böyle bir zengin tabiatla düzen acaba kimdir.? Hakimler Filozoflar, Felsefeler, Tasaffutlar hepsi hepsi bunu bilmekten henüz acizdir. İnsan sonu gelmeyen bir ilimle daldan dala atlayarak nihayet ölüyor, ve bir sükut ebedi çukuruna düşüyorlar.

Herkes biliyor var bir Allah

Mahiyeti anlaşılmıyor ah.

YENİ NAZARİYELER

Keşf etsede eşyadaki esrarı bu gün fen esrarilâhiye yine men keşf olmaz. Avrupa'nın müteffekirleri eşyadaki mahiyet ve esrarı geyle uğraşıpta bir çok ihtiraat faniyeyi meydana koymaya muvaffak olunca bir kısmı mahsusuda ilâhiyata ayrılarak kuvveyi külliyyedeki hakayık aslıyeyi hal için çalışmayı unutmadılar. Bu kısım ilâhiyeden evvelâ ilim, Ruh hakkında yazılan eski ve yeni eserleri ele alarak tetkik ettikten sonra Ruh hakkında bir takım yeni nazariyeler ileriye sürdüler. Bu nazariyelerin birincisi bekayı Ruh hakkındaki kanaattir. Fakat bu kanaat elektrik itarîhi gibi kati bir neticeyi ifade etmedi. Sözde Ruhları celp ettiler, Masaları söylediler, Ruhlar konuştular, hatta Ruhları temsil edip fotoğraflarını bile aldılar. Ve nihayet bunların hepsi kat'iyet ri-

yaziye ile müsebbet bir şey husulâ getiremedi. Çocuk yazıcağından ibaret kaldı., Avrupa İlhâyunu olan bu gibi işihadar ile mütevekil olduğu cümlelerin malumudur. Şu kadar varki fendeki terakkiyeyi bu mübasta göstermediler. Hala da yerinde sayıp bocalıyorlar. Frenk felsefesi tarafından gösterilen nazariyenin hülasası fezaı na mütenahi ucu bucağı olmayan bir boşluk bitayette bu Fezadan başka bir şey yok idi Bilaherebu Feza içinde bir bulut hasıl oldu, bu bulut avalimin teşkili için bütün eجزayı kenivîye ve sahîrîyi havi idi. Miktarı bilinmeyen bir çok zamandan sonra bu bulut parçalandı, her parça kendine mahsus bir hisse ile teçhis etti. Sonra her parça birer Alem oldu. Bu alemler uzun müttet yaşayacaklar, her biri muhtelif zamanlarda parçalanıp başka bir aleme inkilâp edecekler. Bu inkilâbat devam edecek ve illel ebet temati eyleyecektir. Bulunduğumuz kıtreyi Arzda avalinden bir alemidir. Oda başka bir aleme inkilâp edecektir. Hülasa her şeyde inkilâp devam edecek, ve fakat iki lobatın sonu olmayacaktır. Bu inkilâp mülbettir, fenası yoktur.)

DİNİ İSLÂMIN NAZARİYESİ

Kuran ve Hadis'den :

Hiç bir şeyi yaratmazdan mukaddem Allah amade idi. Ama bir bulut demektir. Ondandır başka hiç bir şey yok idi. Her şeyi Allah sonradan yarattı. Onu kimse yaratmamıştır. O ezeli var idi, ve daima bakidir. Ondandır başka her şey fanidir. Her an hadisat ile geçer, her şey fenaya mahkumdur. Eşya Halikin eser ve eptaisidir. Avalın inkilâp edecektir, yalnız Hayat ve Ahret baki kalacaktır. Allah mekândan münezzehtir, her yerde hazır

ve nazırdır. Halik odur, Rezzak odur, Ruh Rabbin bir emridir, Baas bedel mevt Haktır. Yoktan var eden yalnız Allah'tır. O gözleri görür, Gözler onu göremez. O her şeyi bilir, hiç kimse onun kün ve hakikatini bilemez. O her şeyi işidir, Doğmaz, doğurmaz, Artmaz, Eksilmez. Her şey ona muhtaçtır. Ona kimse yardım edemez, her kese ve yaratılana yardım eder. Diriltlen odur, Öldüren gene odur. Gazabı büyüktür. Fakat Rahmeti daha büyüktür. Her şeyin mebtii odur, Meadi gene odur. Dilerse günahları af eder, isterse azap eder. İstedğini yapar, kimse ona karışamaz. İstedigine hidayet eder, büyük küçük her şeyin mukatteratı onun elindedir. Bütün avallimi idare eden onun yet kudretidir. O her şeyi ihata etmiştir, hiç bir şey onu ihata edemez. Birdir iki olamaz, vardır yok olamaz, hiç bir şey ona benzeyemez, Ortağı yoktur, yemez, içmez, uyumaz, ölmez. Daima Hay'dır, her şeye kadirdir her şeye ayrı ayrı tecelli eden odur Cemali de vardır, Celâli de vardır. Lütfi de vardır, kahrı da vardır, Peygamberleri Rahmet için, Melekleri azap için, Zebanileri Cenneti, Cehennemî var. Hiç birisi onun emri hilâfına hiç bir şey yapamaz. Sıfatı bilinir, zatı bilinmez. Kullarına şah damarlarından daha yakındır. Onun için yakın ve uzak müsavidir.

DERVİŞLERİN NAZARİYESİ

Bir defa şu nefese nazar edelim :

Kutret gandilinden bir nur süzülür
Bir bulut içinde kaldı eyvallah
Bu nurda iptida hilkat düzülür
Mevcudat şeklini aldı eyvallah.

Muhammed Ali'nin nurudur bu nur
Berahi vahdette eyledi zuhur.
Kesret içinde olunca mesdur
Herkesi gümâna saldı eyvallah.

Aslından faslından var mı haberin?
Evel ve ahırda neredir yerin?
Nebdeyi ne idi bilmiyenlerin
Baltası taşlara çaldı eyvallah.

Bu sırrı anlayan bildi kendini
Erenler babından aldı bendini.
Boynuna dolayır baş kementini
Deryayı vuslata daldı eyvallah.

Niyazi Mısırlı'nın bu sözünü dinleyelim :

Bir nesne örtmez hak yüzün
Gözüzlere pürhan imiş.

Muhiddin'i Arap'ının bu cümlesine bakalım :

Ente belâ ente hüve.,
tercümesi : Sen sensiz o sen.

Nesimi ne söylüyor?

Korkutlar Hak demeye döndüler insan dediler.

Sultan Velet'te böyle diyor :

Zahir ve batında seni senden aradım, bildim ki bu
kem ile mekân hep sen imişsin.

Aşık Yunus Emre'de böyle feryat ediyor.,

Sensin bize bizden yakın görünmezsin icap nedir?
Gün aybın yok gökçek yüzün, yüzündeki nikâp nedir?

Mevlâna Celâleddin Rumi bunu anlatıyor :

ℳ Ten candan Can tenden gizli değildir.
Ve lâkin canını görmek için kimseye ruhsat yoktur. ♪

Musa Peygamber niyaz etti., Rabbim bana görün.,
Seni göreyim, hitabı izzet sadır oldu. Sen beni göremez-
sin.,

Ruhîyedullah eğer mehal olaydı, demezdi Muham-
med (Reyytu Rabbi) İmam Ali keremallahü veçhe böyle
buyuruyor., (Lema budu Rabben len ere) Görmediğim
Allâha ibadet etmem.

Mansuru Hallaç (Enel hak) diye bağırır, böyle söy-
leme diyenlere karşı ne diyeyim. Enel batlımı diyeyim
dedi.,

Beyaziti Bestami Hırkasının eteklerini açarak (Ley-
se fi cübbeti sivillah) Cübbemin içinde Allâhtan başkası
yok diye nida etti.

Veysel Garani Muhammed'i görmek aşkı ile Yemen
illerinden kalkıp Medine'ye geldiği vakit Hazreti Pey-
gamberi hayatta bulamayınca Ashabına sordu., Siz Mu-
hammed'i gördünüz mü? evet dediler, biz onun ünnet
ve Ashabıyız. Daima yanında bulunduk, bana tarif eder-
misiniz? nasıl gördünüz? Her biri birer türlü söz söy-
leyip Hazreti Muhammed'in şekli ve şemalinden bahis
ettiler. Veysel Garani, hayır hiç biriniz Hazreti Muham-
med'i görmemişsiniz dedi, sonra İmamı Ali'yi halvet

edip intizar ettiği cevabı alınca, İşte Muhammed'i ancak bu görmüş dedi. Hurifler harflerle uğraşır yirmi sekiz harfi cemali Ademe tatbik ederek Hakkın nutuk olduğuna sahip oldular. Bismillâhırrahmanırrahim, on dokuz harf Muhammed, Ali, Fatima, Hasan. Hüseyin, on dokuz harf diye hurufdan bazı serair keşf ettiler. Lâ ilâhe illâllah on iki harf Muhammed Resulallah on iki harf. Bu gibi desavi uruf hesapları ile esrarı urufa ait bir çok nazariyeler yürütüp zati ilâhiyenin bütün hakikatı yirmi sekiz harf içindedir. Dediler. Yirmi iki günkü seçte yirmi iki, Yirmi sekiz aza üzerine oluyor//

MUKAYESE

Görülüyorki insanlar daima acaba bir Allah var mı? fikriyle uğraşmışlar, uğraşıyorlar ve uğraşacaklardır. Yürütülen nazariyeler içinden biz hülasatıl hülasatlarını alıyoruz. Hepsini yazmak mümkün değildir. Hepside farziyet ve bir takım ihtibarattan ibaretir. Henüz hiç bir nazariye farziyatı bir hatbe bile geçememiştir. Ve muhakkaktırki hiç bir vakıta geçemeyecektir. Dini Islâm'a gelince bütün etyanın en mükemmel ve en sonuncu olan bu dini celilde bize İmanı bil gaybı emir ediyor. Fakat bir taraftan da Akıl ve zekâmız hasebiyle Marifetullahı anbe an yaklaşımağa çalışmamızı da tavsiye ediyor. Ve buna sebeb olmak üzere ibadeti ve tefekkür fiil Allah ile ilimde terakkiyi ve amelde sudık Şeriat'i garrının Dünya umuruna müteallik idarevi bir takım aksanı müteallifesinden başka iman ve itikatta taallük eden üst kısmı Allah için çalışmak, Allahı bilmeye gayret etmek hususâtından ki mükâfat hep Ahret alemine taallük ediyor. Ve Dünyada Allah için çalışanlar Uğbada'da Allahı bilecekler, ve göreceklerrdir, diyor. Bu meseleyi

mühimme Fıkka kitaplarına pek adi bir surette geçmiştir. Akıl Aliye ricali nazarı itikata almıyarak yalnız avamane bir takım mevait ile uğraşmıştır. Hatta Cennet'in duvarlarındaki camur hep muhallebiyedenmiş ne kadar iplithane temsil, Sonra Cennet ve Cehennem nerededir? diye sorulunca İlmullahtadır cevabı veriliyor, Amenna avalım mevcude yalnız üzerinde gezdiğimiz bu kürreyi Arz'dan ibaret değil. Halik hakikinin daha ne kadar alemleri vardırki Kürreyi Arz onları yanında bir hibe kadar kalır. Binaleyle Cennet ve Cehennem de olabilir. Bu kadar avalım mevhule içerisinde Cennet ve Cehennemden başka kim bilirdi daha nelerde vardır. Göremediğimiz ve bilemediğimiz bu avalım mevcudeyi bu gün ehli fen hesap riyaziye ile katı bir surette ispat ediyorlar. Kürrelerin seyrü devrinden Seneleri, Ayları ve sair evkat lazimeyi bir hesap tain ediyorlar. Teessüf olunurki Ulema'i Zahire ve bilhassa mütteire bütün ibadetlere mukabil bir mükâfat olmak üzere Cenneti göstermişlerdir. Ve Cennetin baki olduğuna sahip olmuşlardır. Hey'at Haktan başka baki kalacak hiç bir şey yoktur. Dünya bir ev olduğu gibi ihtimalki Cennet de bir evden ibaretir. Halbuki ahlâkı haseneye malik olan bir insan Cenneti daha Dünya'da iken kazanıyor. Ve buluyor. Bu gün insanların hayır ve menfaatına hizmet eden sahibül hayır beş on fukaranın karnını doyuran bir merdi mükrim vicdanında his ettiği zevki manevi ve Ruhani ile Cenneti bulmuş demektir. Kezalk şer işleyen bir canı gönül inciden bir seride his ettiği azap deruni ile Cehennemi bulmuş demektir.

HAFIZI ŞIRAZ NE DİYOR?

Babam Cenneti iki buğday tanesine sattı, O babamın evlâdı olmayayım eğer ben bir arpa tanesine sat-

mazsam. İşte Hafızın menfaat bahanesine sattığı Cen-
net. Bir takım şek mirurların söylediği gibi lâfzı bi ma-
nadan ibaret olan Cennet'tir. Kurani Kerimde başta ima-
nı gaybı beyan olunmuş ve sonra buna istinaden Cennet,
Cehennem, Melekler avalı Ahret vas vedilmiştir. Ve bi-
ze hepsine iman etmemiz emir buyurulmuştur. Lisan
Seriat'ta iman hakkında ikrar bi lisan ve tastik bil gayp
diye şart koşulmuştur. Lisan ile ikrar malum, fakat kalp
ile dasdik ve ancak dasdik bil gayp ile takyit kılınmıştır.
Yani mevcudiyet ve mahiyetleri birce meçhul olan bir
takım şeyler lisan ile ikrar ettiğimiz gibi de kalben das-
tik etmemizi din bize emir ediyor. Ve biz buna meçhu-
lulinde malumunda aslı ve Haliki olan Cenabı vacibül
vucüt bilinseydi iş çok kolay olurdu. İşte en nazik bir
noktada budur. Binaaleyh acaba bir Allah var mı? fikri
her zaman her insan için varittir. Allahı araştırmak in-
sanın fikri ve ebedi bir derdidir. Bu dert uçundan çilt
çilt kitaplar yazılmış milyonlarca sözler söylenmiş, na-
mütenay nazariyeler yürütülmüştür. Bu bahsa ait bir
misal şöyleki, Beş on ama bir birleriyle Fil hakkında
mubahsaya girmişler, her biri bir şey söylemiş, fakat
söylenen sözler hep birer farzıye hükümünde kalmış. Git-
mişler hayvanatı ehliyeden bir fil aramışlar, ve bulmuş-
lar, körlerin her biri Filin bir tarafını tutmuş ayakları
tutan direk gibi demiş, Kulagını tutan tepsi gibi demiş,
Hortumunu tutan büyük bir boru gibi demiş, gene ih-
tilaf arada baki kalmış. Evet hepsi Fili tutuyor, her bi-
ri tutabildiği yeri vassf edebiliyor, ihtilafta bundan ileri
gelmiyor, Cenabı Hak bir hadisi kutsisinde böyle buyuru-
yor, Ben kulunun zan ettiği gibiyim. Marifetullaha de-
karrup ancak eserden müessere intikal suretiyle olabilir.
Sen asarı nasıl bir gözle, nasıl bir fikir ile tetkik edebili-
yorsan marifetullaha kulbiyetler de o nisbette olabilir.

Nazariyelerdeki taallif aklın ve izanın derecat muhteli-
fesinden devellitt eder. Tefekkür fiil Allahı daha yüksesk
bir insan ile yapanların zevki bittabi daha Alidir İlim ve
irfanın kuvvet ve kemaline göre esyada ve kâinatıdaki
mahiyet ve intizamı müşahade Halik hakikatın vucüt
vahtaniyetine bürahlı letuniye ile yakın iras eder. Bu
veçhle bir itmanan kalp hasıl olur. İşte imanı kâmil
budur. Bazı Azizlerin sözleri bu esastan devellitt etmiş,
bazı işaretlerdirki aralarındaki taallif suri feridir. Aslı-
na gelince hep bir zevkin tecellisidir.

Cümleinin maksudi bir Emma rivayet muhtelif.

Eserden müessereye intikal sureti ile marifetullaha te-
karrup imanı Kâmilin en arifanesidir. İrfan ile husule
gelen iman imanı kâmilidir. İmanı kâmil ile mütmeın
olan kalp daima tecelliyatı ilâhidir. Hiç bir vakit Hak-
tan münkati olmaz. Masivalla onun ininde gayri mev-
cuttur. (Lâ mevcude illâhü) rumuzu onun için aşıkâr-
dır. Her şeyi Hak görür, Haktan başka bir şey bilmez
Haktan başka bir şey görmez. Hak ile Hak olur, Hakka
vuslat bulur.

İMAN VE İTİKATIN Derviş'cesi

Dervişlik bir meslektir. Bitayeti her hangi noktadan
başlarsa başlasın nihayeti Hakka varır. Bilhassa bu
mesleğin bitayeti Aşkıttır. Kapısı muhabbetullahıdır. Der-
vişler eserden müessire intikal meselesini başka bir
darzda ifrak ile nazariyelerini bu tarz mahsusı üzerine
yürütmüşlerdir. Allahın asarı bütün kâinatıan ibaretir.
Es gayri na mütenahiden azım na mütenahiye kadar

bütün mevcudat Cenabı vacibül vücudun yarattığı birer eserdir. Fakat bütün bu ikvan içinde İnsan esrefi mahlukattır. Bunun için marifetullahı insan yüzünde sout etmek en muafık ve kestirme bir yoldur. Yol mana-sına olan Tarık demektir. Buna binaen Dervişler Allahı bilmek için insanı vesile imtiaz ettiler. Ve kendilerine birer Mürşit edindiler. Mürşidin sözünden ve yüzünden feyz ve irşat olarak marifetullahı için insanı ve İnsan içinde insanıyeti şart kıldılar. Mürşit Müridin kolundan tutup doğru yolda yürütecek bir vasıtaadır. Mürşidin cevher ve insanisinde olan aşkullah istidadını açmağa bir vesiledir. Nasılki bir Doktor bir hastayı doti dedaviye alır, ve ona lâzım gelen ilaçları ve de tabir sahiyeyi tayin ederek sonrada hastanın natırası müktezası olan istidat fitrisinden şifa bekler. Mürşit'e Müridin maraz manevi noktalarını araştırarak ona dedabir Sütlükiye itihaz eder. Ve sonra onun kabiliyet asliyesinden terakki ve tecelli bekler. Müridin iman ve itikadı görmediği bir şey değil, gördüğü bir Şeyh'e tealluk eder. Bu alaka der-vişi şek ve şüphelerden vahrette kılar. Arada şek ve şüpheler kalkınca yerine iman ve itminan kaim olur. Bu iman imanı şıuudi olur. Derviş böyle bir iman ve itikadı kazandıktan sonra marifetullahı dekarıup ve terakki etmesi çok seil olur. Çünkü Mürit kâfi mevsivada munkatı olup bir Mürşiti kâmile mebut olmuştur. İşte bir nevi tevhitdir. Bu tevhit yüzünden vahtedi Hakiki doğar. Zaten keseret nedir? Bir yüze mukabil yüz Ayna tutsalar bir yüz her aynada birer şekil ve suret göstererek yüz, yüz görünür. Fakat yüz gene birdir. Bir yüzün görünmesi ancak bir takım inkasat muvakkatlerden ibarettir. Aynaları geçince suretler zail olur. Yalnız asıl kalır, asıl ise dadadı kabil olmayan bir vahtedi mutlakadır. Bu vahtede doğru gitmek için tefrika değil tevhit lâzımdır. Dervişlikte Lâ ilâhe illallah Allah Allah ve Hü diye

yapılan zikirler bir tevhit ikrarıdır. Kalbe konulan iman ve itkatta bir taziyiki cinanıdır. Maddi manevi olan bu iki tevhit bir araya gelince vahtedi mutlakayı Hak irfanına huruç etmek tariki tahsil eder. Ve bu yolda herkes istidatı ezelden nasibedar olduğu miktara göre talâ ve tekerrup edebilir. İstidatı ezelişi olmayanlarda yorulup yorultup yollarda kalır.

Kabiliyet var ise insanda vahi itirake Emir hak isaline her zerredir cebrail.

Kuranda (Vehpe gu ileye el vesile) Allaha vesile arayınız, buyurulmuştur. İnsanın insana ihtiyacı muhakkaktır. Doktor mesleği dedavi, maraz iken maraz olunca diğer bir Doktor arıyor, ve kendi kendini dedaviden aciz kalıyor. Askari kutreün her birinden müessire intikal mümkün isede insan yüzünden olanı Eşref ve evdaldır. Çünkü Mümin müminin aynasıdır, nitekin ay-nadır. Bu alem her şey Hak ile kaim Mıratı Muhammed Allah görünür, daim denilmiştir. Dervişlikte iman ve itikat ile beraber teslimiyat ve inkiyatta arayınız. Mürşit nutku Haktır, nutku hakka karşı eyvallahtan başka bir cevap yoktur. Çile, Mihnet, Zillet ve riyazatlar hep Mürşit nutku ile dervişin katlandığı mühim bir mücahededir. Bu mücahededin ırfan ile hiç bir alakası yoktur. Bunlar dervişin tasviyi kalbi için yapılan şeylerdirki nefsi zalimi mağlup etmek ve derviş Hak yoluna göndermektir. İrfanı ise sobbetir. Dervişin asıl urucu sobbetle olur. Şeyh'ini hak bilen, Hak gören bir derviş özünden Marifetullahın tecelliyatına mahsar olur. Ve sonrada kendini bilmeğe çalışır. Bütün bu furuatın esası (Men arefe nefse Fekat arife Rabbe) Hadisi Şerifdir. Nefsini bilen rabbini bilir demektir. Dervişin nişanı Ah-lâk, Hasane, İslâ hal ve şefkat ile Hak Allahdır. Bütihani

marifeti Nefs ve bu vasıtayla Marifetullah'a yusüldür. İrfan, nefis olmayınca marifeti Rabba imkân olamaz.

**Nefsini bilmeyen ol cahil ebder kişinin
Yüzü insan olur anıma özü insan olamaz.**

Nefs asharı kutretten bir eserdir. İnsana en yakın nefsidir. Eserden müessere itikâl için uzaklara gitmeğe ne hacet, insan kendisini tetkik etmelidir. Ve nefsin-den Rabbini istiklâl eylemelidirki Marifetullah'a hıruç mümkün olabilsin.

**Bu alem Nusai sugra nedir bil Nusai küpra
Çekilmiş rakka takrai garra gönül bir ad
rahmandır.**

Marifeti Nefs kolayımı? Hayır,

**Hosça bak zatına ki züptei alem sensin sen
Merdumi dedi ikvan olan Adem sensin sen.**

**Sen seni bak sen seni
Gerek ise sen sana
Sen seni bilmeyince
Bulamazsın sen seni.**

**Gidecek başka yerim yoktur yok
Yürü ey aşkı Hak kendine gel.**

**Hayali bir yerdesin
Sen arada perdesin
Hak sende sen nerdesin?
Nerde cevap sualı?**

**Yorulup yabanda dolaşma sakın
Nefsini bilmeyen Rabbini bilmez.
Her şeyden nefsiindir sana en yakın
Nefsini bilmeyen bilmez Rabbini.**

İnsan kendini görmek için bir aynaya muhtaçtır, çünkü göz mütehasşiren vasıtayı ruhiyet iken kendi kendisini göremez. Bu hasa ona verilememiştir. Ayna cemali Mürşittir.

**Kıblem sensin sana doğru dönerim
Mihrabındır iki kaşın arası.**

Mürşit yüzünden zevk ve feyiz alan Mürit o aynada kendi özünü görür. Ve sonra kendi özünden Hakkın varlığını istiklâl eder. Bu halde bu dervişin itikadı şüadi olur, ve imanı kâmil olup imnanı kalb hasıl eder. Mollalardan biri ders okumağa giderken Ariflerden bir zata desatîf etmiş, bu zat buna sormuş, Molla nereye? ders okumağa, Onu oku onu, Ertesi gün aynı hal Molla nereye? ders okumağa, Beni oku beni, üçüncü gün tekrar rastlamış, Molla nereye? Ders okumağa, seni oku seni, Sen eğer kendi kitabını okuyabilirsen başka bir kitabı hacetin kalmaz. Allahı anın üstünün şerrinde olmuş bir kitap mütminin isterse niyazı sureti insana bak (İkre kitabı kefabı nefsike)

Kendi kitabını oku, O sana kâfidir. Allah yoluna gitmek için çare vahit alemde hemen kendine gelmektr. Azizim, hele bir kere kendi kendine nazar et. Teşkilatı cismaniyen ne kadar mütenasıdır. Sanki her şey düşülmüş ve yerliyerine konulmuştur. Hiç bir şey ihmal edilebilmemiştir. Her azında bedii bir sanat vardır, ya da ilindeki taksimat o kaynaklar o mecralar o ince boru-

lar o geniş kursaklar nedir? Boğazda tek bir yol var, her şey oradan geçer. Fakat her şeyde yerine gider, yolunu şaşırır. Ya kalb bu mubarek aza hareketi daimiden bir an geri kalmıyor. Her azanın bir istirahat zamanı var iken kalb hiç durmuyor, dinlenmiyor onun durması hayatın hasimesi demektir. Ya fikir bu cevher manevi sâna nereden geldi? niçin sana bir takım şeyler ilham ediyor? Niçin seni her vakit düşünmeye sevk ediyor? Görüyor musun?, anlamıyorum. Alemden mevcut olan ve olmayan bütün şeyler sende mevcuttur. Niçin hazandan, dumanından haz etmiyorsun? bunları sana kim öğretiyor? Dünya'ya çıktığın Rahmî made'ri görsen hayretten ağzın açık kalır?. Son girecek daracık mezara bak-san çıldırırın, acaba sana hayat veren nedir? Ruh mudur? Ruh ise vücudun neresindedir? Mevkiini tayin etmek mümkün müdür? Kuran'da Ruh hakkında kısa keşiyor, maiyetini izah etmiyor. Heyad heyeti umumiye'nin mahiyetini değil hatta bir kalbimizin hakikatini bilmekten biz henüz aciziz.?. Bu acz. beşeriyette daimidir. Esrarı hilkat keşf olunacak gibi değildir. Denilirseki madem böyledir, o halde marifeti nefste gayri kabildir. Evet (El atsu Alil itraki itrak) anlamaktan aciz kalmak anlamak demektir. Halika karşı açzını idrak eden insan aziz olur. Maksat enaniyeti terk etmektir. Hak ile Hak olmaktır. Kendi küçüklüğünü idrak etmiş olur. İnsan Nedir? Meselâ Deryadan alınmış bir bardak su farzetsek bu bir bardak su tekrar Deryaya atılsa ne olur? Cüz'iyek Külliyyete karşı, değilmi, Sende öylesin. Senliğin bardak halindedir Deryaya karşıma Külliyyet olur. Ni yazı Mısrı gibi Arifi billâh olan bir zat Marifetullah ve marifet nefsi hakkında bakınız yanık nutku ile nasıl inliyor.

Aşkınle yandım yıkıldım Allah göklere çıkar duman
Ey benim ulu sultanım Allah bilemem bulayım cemalın
göreyim ya hü.

Aradım sırrın bağını Allah arıtım yürek yağım
Sen arıt kalbın pasını Allah bilemem bulamam seni
cemalın göreyim ya hü.

Niyazi'ym ben gezerim Allah sırrı canında gizlerim
Allah iledir pazarım Şahım bilemem bulayım seni
cemalın göreyim ya hü.

Nitekim Fahri Kâinat efendimizde (Ma harefna ke
hakke marifetike ya maruf) buyurmuştur. Ey maruf olan
Allah ben seni hakikat ırfanıyla bilemedim.

Ey Aşık Mürşit nazarı senin zatında meknus olan
bir defineyi istideade matuftur. Nazar Mürşit o defineyi
açmak ve Nûru parlatmak ister, oda aşkıtır, o nazara
karşı senin vazifen Mürşit nutkunı haklayıp tesir ek-
sirinden ve ırsadını almaktır. Ve damın himmetini dai-
ma dest ıktarında tutmaktır. El ele el Hakka varır. Tari-
kattan maksat bunu bilmektir. Tuttuğun yet yedullah
olduğundan şüphelen ve şek gününün kalmaz, ise imanın
kâmil olur. O yeddi tutan ve bilene himmet, Gayret ve
hitmet kemerini bağlayan hiç şüphe yoktur ki nasibi ka-
dar zevk ruhani ve manevyesini alır. Aşk bir Nuri ilâ-
hidir, o nur senin gönlünde parlayınca seni Hakka doğ-
ru götürür O zaman marifetullah sana tecelli eder. Hak-
tan gelen tecelliyatı hakkel yakın bilirsın. Ve bu bilmek
senin için bir zevk ve nimet azıma olur. Aşk bir şahbaz-
dır, refrefedir, Cebra'il'in yani Aklın ileri geçemeyeceği
sitiretil müntehiden ötesini ve marifet ilâhiyesinin kasr-
ında değil sırf ırfanında husule gelir. Azizler salık bil-

İlahî Rubûyetullah'tan bûs bütün mahrumunda göstermemiş-
lerdir. Bir Arif böyle diyor,

Açılır sana bir kapı ayan olur cemalullah

Bunu bilmeliki bu kapı cemali müşî'tir. O müteali
hüviyetten cemalullah ayan olur. O kapıyı beklemeli, ara
sıra pek itmeli decelliyat inkîşaf eylemelidir.

Bu tevhitte cemel zata ermektir
Görünen kendi zatındır değildir sanma gayrullah.

Şemsi Teprizi'nin bu nutku çok manidardır. Zattan
bahis etmek şirki müciptir, derler. Fakat bu zat öyle
bahis ediyorki İman ve itikadı takviye ediyor. Asıl şirk,
şirki hafidir. Ondan halâs olmanın çaresini armalıdır.
Derişlikte şirki hafi ve günün zulmetleridir. İtikat ve
iman nuru gelince şevk ve güven zail olur. Hak gelince
batıl kaçır, Rehber bu cüzünden söze iman ve itikat ba-
bundan girişmiş olduğu cihetle hatemeye doğru şu son
sözlerinden iman ve itikata ait mübaas derişaneye ile
ikmal etmek istiyor,

Derişlik ar meydana değil er meydana
Gitime, gitme dönme, dönme yoludur.

Hittmet bine fakat ıktar ancak biredir. Bu nefesi okuya-
lım,

Ey derişim diyen aziz can kardaş
Gönlünden sıvayı sürebildimmi?
Müşî't eşğine koyup can ve baş
Bire ıktarını verebildimmi?

Kaflet hicabını çekip yüzünden
İmane geldimmi? kendi özünden.
Hakkı seyr eyleyip insan yüzünden
Sen cemalullahi görebildimmi?

Denilirseki insan yüzüne tapmak merden pereslik ve bil-
hassa şirk değildir. Hayır ezelde Adem'e seçte olun-
mak emir edildiği şeraat Kur'an'ı ile sabittir. Muhte-
rem bir sairin dediği gibi,

Seçteyi ademde tutma meslek şeytanı ben
Kıplegah inmem fakat mertem perest insanı ben.

İnsan yüzü Hakkın cemaline bir vesiledir, yoksa her
şey halindir. Yalnız Veçhi Hak bakidir. Şu kadar vardır-
ki eserden müessere inikal için veçhi Adem her şeyden
daha evdal ve daha lâyiktir. Veçhe Haktır. Müşî't ce-
mali cemalullahın bir Muratıdır. Aşık Nuri İlahiye'yi o
Murat münevverde temasa eder, aramalı yalnız yüzü İn-
san olanı değil özüde insan olan bir mert Hak peresti
bulunmalı. Ve onun yüzünden Miraç Kemal ve irtikabe
çıkıp Hakkın tecelliyatına şahit olmalıdır.

Ziya Paşa

Her taç giyen culsuzi Ethem'mi sanırsın demiş. Ve
bahsi hakiki bir surette desbit etmiştir.

Umumi Sinan Valide,

Derişlik yolu heman taç ve hırkası değil, diye Müir-
şit şekli değil zati maksat olduğunu ifamı eylemiştir.

H a l

Esasen Tarikatı Sadiye mahsus olan hal deberüken Tarikatı Ali'yenin her birisinde bulunur. Bir Derviş Esnai zikirde hallenir, şöyleki zikirlerin galeyah bir zamanında Zakirlerin hüsnü süid ile feryat ve inşat etikleri vakıttta halli Derviş çuş ve huruşa gelir. Halkai zikirde sıgrayıp kendisini Semahanenin orta yerine atar, kesilmiş tavuk gibi kendini yerlere vurur, direr çarbnur. Bu hal bir müddet devam eder. Meselâ beş takika sonra halli Derviş kas katı olur, bir meyyit gibi uzanır. Kendisinden geçer, yayılır. Ve artık onda ne bir hareket ne bir söz sadır olur. Zikir bitinceye kadar hallenen Derviş düştüğü yerden kaldırıp Semahanenin bir köşesine bırakılır. Ve orada bir meyyit halinde saatlerce durur. Zikir hitamında Şeyh veya meydan Nakıbı hallenen Derviş agah eder. Şöyleki iki Derviş halli Derviş düttüp bir direk gibi ayak üzeri kaldırıp dururlar, Şeyh veya Nakip halli Dervişin kulağına telkin verir, Bazi birinci telkinde uyanır. Halli Derviş uyanmağa başlayınca pek şittetli rahşeler geçirir. Dekrar dönmek çarbnmak ister, fakat onu tutan Dervişler zapt ederler. Dekrar hallennesine meydan vermezler. Halli Dervişin bu son çarbnması halli iken seyran ettiği alemlerden gülşenlerden, Cemallerden ayrılmak istememesinden ileri gelir. Hal üzere bırakılırsa hiç bir vakit aylanmaz. Ve en nihayet Hakka gider. Halli bir Derviş hallenirken zapt edilmez, serbest bırakılır. Kas katı kesilinceye kadar çarbnmasına müsaade ederler. Çünkü tutulursa halle nemez, ve sakat kalır. Yada dili tutulur. Yahut azasından bir Felceye uğrar. Halli bir Derviş uyanırken zapt olunur. Artık onun dönmesine müsaade edilmez, zira dekrar hallenirse sonra uyandırılması müşkül olur. Bazanda hiç agah edilemeyip halli mevt ile nihayet olur.

Dervişler zikirlerde hallendikleri gibi bazı defalarda Minarelerde, Deniz, Vapur'larda Bulbul bulunan yerlerde fevkalâde güzel yüzleri temasa. Musiki istimanında hallenirler. Çok defalar Minarelerden yerlere Vapur'lardan Deniz'lere atıldıkları ve hallenipte aylarca ovalarda bir Meyyit halinde kaldıkları varittir. Onu uyandırmak mutlaka hal aşına bir zatın telkin vermesine muhtacdır. Başka hiç bir kinse hiç bir suretle uyandırılmaz. Binaneleyh tehlikelidir. Mürsit'ler tarafından her Derviş'e verilmez. Binde birine ancak verilir. Arzu eden ve Şeyh tarafından münasip görülen Dervişe hal nasip verilir. Şöyleki evvelâ Şeyh Derviş'i bir hafta halvete kapar, ve Riyazata çeker. Her namaz akabinde bu Esmaları okumasını tembih eder. 100 Fatihâ'i 100 Istığfar, 100 Selâvatı Şerife. Bunlar gösterilen adetler üzerine her Namazdan sonra okunur. Bunları okuduktan sonra da ikiyüz elli yedi defada bunlar okunur. Ya Allah Ya Vehhap, Hepli minke halen ve heybeden Lâtilül ezeln ebediyyin hepfi fi cismi halel mürtişen minke ya Vedut Ya Ali ya Azim Ya Allah. ? Mahumdurki bir hafta yedi gün otuz beş vakit Namaz vardır. Her namaz akabinde bu duayı ikiyüz elli yedişer defa okunursa hatım adei 8995 olur. Yedi gün tamam olunca Şeyh Derviş'i çıkarır, Semahaneye Mıhrap içinde huzuruna alır. Üç Hurma veya üç kuru tüziine bunları okuyup Derviş'e yedirir.

☞ Bismillâhırrahmanırrahim Elem yehnin illezzine amenu en tahşea kulubu hermli zikrillâhi elâ bi zikrullahi datmeinu! kulüp inne betşe Rabbike li şeditül bazel betşil şeditü entel cebbarüllezî lâ bu taku intikameke yüyibubühüm kehübbillâhi vellezzine amenu eşettü hüben illâhi Bu okunmuş Hurma veya tüziümü Şeyh bismillâh alâ berekâtillâh ve alâ berekâtillâ Resulillâh Destur ya Sırrı Sadeddilül Cıbavül Şibani deyüp Der-

viş'in ağzına verir. Derviş yerken Seyh Esselatü ve Selâtü ya Resulallah ve aleyküm ya Ehlelbeytül Resulallah der, Derviş Hurma veya üzümü yedikten sonra Seyh Derviş'in göğsüne dayar, ve avucu ile sırtını tutar. Telkin budur (Lâ ilâhe illâhül melikel azizil cebbâr, Muhammed'ül Seyfullâhül galîlibil gâhhar. Destur bi sırrı Sultan Sadeddinül Cibavil Şibani) bunu üç kere okuyup बाद üç defada ya hü. Binanaleyh ehli halin halleneceği esnada nidalara tikkat edip hıfz etmek

Dikkat = Hal eğer sadırdan kalbinden kalpten, Baştan gelirse rahmandır. Ve gayet makbûldir, Eğer Ayaktan gelirse Seytanidir. Ve asla muteber değildir. Hallenen Derviş'i uyandırtıktan sonra gusul ettirmek lâzımdır. Hal Hazreti Muhammed'dan kalmıştır. Vahi esnasında kendisinden gecip hallenirdi. Ve agah olmadığı vakit Bilâli Habeşi yanında Ezan okurdu. Bu hal bir kaç defalar vukua gelmiştir. Bilâl bulunmazsa Hazreti Ayşe güzel sesle bir şiir okurdu: Gül minni ya humera ehri ni ya Bilâl. Yani ya Ayşe bir şiir oku Bilâl. Terennü mü ente demektir. Emir Peygamberidir

— V e c d e t —

Vecdetin manası, Zevki Selim Şevki vîcîtanî ve bunlardan husule gelen heyecan aşıkane'dir. Seyyit Ahmed Rufai Hazretleri buyuruyorlar, (Vacit vahudu vacittu) yani vecdete geliniz. Hakiki vecdet sahibi olmazsanız vecdete gelmiş gibi görününüz. Her şeyde taklit mezmum olduğu halde vecdetin takliti bile makbûldür. Hele Derviş'ane zikirlerde, Sobbetlerde vecdet şart azamıdır. Dervişlik bir hayâtı maneviyedir. Sobbetlerden bir fayda görülmez, vecdetsiz Derviş cansız bir cesede benzer.

Pir'imiz Seyyidimizin buyurdıkları pek doğrudur. Ölü gibi durmaktansa hakiki vecdet olmazsa bile takliti olsun vecdetlenmek bir Derviş için ve Derviş için lâzımdır. Vecdet Hal gibi değildir. Hal'in arifane bir tarzıdır. Hal yerlere çarpılmak, Sıçramak, bağırarak olduğu halde vecdet Arîf'ane, zarifane ve sakine bil Hal'dir. Vecdet olmayan bir Derviş'in avamdan hatta hayvandan bir farkı yoktur. Vecdet ihdîdal dairesinde bir çuş ve hırcıdır. Zikirlerde vecdet kabul olduğu gibi sobbetlerde vecdet sefai kalp husuluna en yegane bir sebeptir. Vecdet taklitten başlar tahkikaka vasil olur. Vecdeti taklit etmekle hiç bir mahsur yoktur, Onun takliti bile merfuptur. Vecdete riya karıştırmak, meselâ vecdete geleyinde beni halk görsün daktır etsin gibi bir fikir vecdet hakkında varit olamaz. Zikir ve sobbetten başka bazı defa insan kendi kendine fikren vadede gelir. Bir şey okur, bir manzara tenâşa eder, güzel bir söz işitir, bir Kumruyu dinler Bahara bakar Gül görür Sümbül koklar. İşte bunlar ve bunların emsali gibi lâtif şeyler vecdetin husuluna bir sebeplerdir. Derviş'likte hal hususidir, binde birine verilebilir. Halbuki vecdet her Derviş'in hakkıdır. Hal gibi vecdet verilmez. Onu Derviş kendi kendine istisâ eder. Halin izni vardır, Ruhsat olmadıkça hal sahibi olmak mümkün değildir. Fakat vecdetin izni istizhani yoktur. Her Derviş için hatta alkî selim sahibi her insan için mubahdır. Dikkat etmeliki vecdet temiz yürekli sağ fikirli insanların halidir. Bahusus Derviş'lerin ve canıdır. Adabı enkân, Musikisi ihvanı olan bir Tekke'ye gidiniz, orada ilk arayacağınız şey vecdettir. Eğer orada vecdet görmezseniz sizi öteki şeylerin tekâmümlü tehsiz ve tahsis edemez. Vecdet vîçdanda doğar gene vîçdanlara nüfûs eder. Vecdet olmayan yerde durulmaz. Orada mutlaka kasavet vardır. Kasavet ise, kasavet getirir. Her vucutta da bir vecdet

vardır. Mevcudat bir cisim, vecdet ise o cisme bir candır. Vecdet içinde hüzün, müzbir, ewelâ bir şenliktir. Vecdetde israf yoktur. Daima insanlar onu metnu bilir. Heran vecdete gelmek her insan için zaruri bir gıdardır.

— F i k k a —

Şeriat ahkâmını fudut, Tarikat erkânını bildiren bir ilimdir. İkisinde amele mütealliktir. İkisinde Allahın emirlerini ve nehlisini beyan eder. Şeriatta ve tarikatta ısrâs lâzım gelen ve korunulması icap eden işleri tahvîl ve izah eyler. Şeriat, Fıkka ile emir Tarikat fudutla amildir. Mızraklı ilmhale ilmhâl dedikleri yanlıştır. İlmî Galdır. Mızraklım mızrağımı çekince tam bir Fıkka kitabı olur. Fakat mütesardır. Tarikat ise mızrak filan taşınmaz. Yani cebir ile emir etmez. Talip olana ameldir. Bu emirleri ihtiva eden kitaba Fudut derler. Müntesar mufassal pek çok Fudut kitapları vardır. Bu kitaplar Derviş'iğin teferruatını nakil eder. Derviş'iğin esasî kulaktan kulağa devir edip gelmiştir. Bu esarî tarikat kitaplarına yazılmamıştır. Ve yazılamazda, Fudut'un manası cömertliktir. Fudut denilince fuduvetli efendi manasına alınmalıdır. Tarikatta fudut Derviş'anın adap ve erkânını vâsî ve islah eden müteber bir usuldür. Fudut fedadhtan gelir. Fetahın manası genç ve cömert sebîk ruhtur. İmamı Ali buyuruyorlar, (Ena ehal fetah) yani ben fethimin kardeşiyim. Demekki fethilerin başı Hazreti Muhammed'indir. Çünkü hâlî fudutta Hazreti Muhammed'in kardeşidir. Gatri Hunda Ali'yi kendisine kardeş etti. Fettah genç manasına olmakla beraber burada senî dâirei bir alaka ifade etmez. Ağır canlı değil demektir. Malumdurki hakiki bi Derviş yüz yaşında olsa

bile gene şunuttur,, sendir. Sevimlidir. Derviş'in ihtiyarî ham ervah sofatları gibi nahata sakal sahate vekar değildir. Dervişler sohbet ehli'dirler. Sözleriyle ruhlara sîklet vermezler. Belki ruhları müteleziz ve mütezesiz edecek bir tarzda sohbet ederler.

Derviş'lik esasen zevk ve şevk yolu olduğu için bu yola salık ve mütezip olanlar, sinnen ihtiyar olsalarda ruhan gene gençtir. Fudut ewelâ Şeriat ahkâmın emreder, sonra Tarikat erkânını söyler. Tarikat'ta adalet en çirkin bir şeydir. Fudut genç ve çürük ruhları arar, ve daima onlara hitap eder. Fudut Derviş'in edep ve erkân tarikatı öğrenmesi için vaaz edilmiş bir usuldür. Halata ruhiye isteyen Derviş ile Mürşit arasında bir sırdır. Bir tecellidir. Fudut yazan kitaplara fudutname der. Fudutnameler pek eskiden yazılmış şeylerdir. Her zamanın şivesine göre yeniden Fudut'nameler yazılmaya ihtiyaç görülenmiştir. Eski bir Fudut'nameden bir kaç sayfa ve bir kaç misal buraya aynen teş ediyoruz.,

Şeyh olan zat bir salıka yedullah tesliminde Şeyh ile salık usul veçle seğadeye duul edip kayıt olduktan sonra satren an satrı çarı olduğu üzere yet dulp ve yedullah suresini bulduktâ ve Şeyh olan zat Allahü ekber dedikte başı üzerinde gıyamda duran Nakip (İnnellezi ve ya veynuke) ayetini ilâ kıraat eder. Bade Şeyh ol salikin sol kulağına üç kere (Esteğfirullah el azim) deyip bade Bismillâhırahmanırahim bismillâ alel dahkik Velhamdülillâh alel tevhik deyip bade (Muhammed Mustafa'ya on iki iman ondört mahsumi pak ve Hatice, tül küpra ve Fatima tül zehrâya iman edip bu itikat üzere eşşedü en lâ ilâhe illallah vahdühülâ şeri ketelêhü ve nazirelêhü velâ mevcut gayrel veleyse gayrullah şey en ebeden eşşedü enne Muhammed'en Resulullah hakkan ve sadakan ve eşşedü enne Muhammed'en minmuri lâhit

taalâ ve eşcedü enne Aleym minmurrillâhi taalâ ve men evdal Ali Resulillâh ve eşrefimin halekullah ve sahip tarikatu annî bîhi seydi ve seneti ve kutretü Es Seyyit Ahmed er Rufai min evladi Ali Veliyullah) dedikten sonra iş bu zikir olunan yirmi dokuz zat kerimlerin dosduna dost düşmanına düşman olasin. Tevellâ ve Teberrayı bilisin. Bunların umuruna evlât, Ayal, Mal, Mülk, Baş, Can feda edesin. Gelme gelme, Dönme, Dönme. Gelenin malı dönemin başı deyip ahtı kabul edip bu iman ve ıkrar üzere oldunmu? deyip Şeyh olan sual edip, salık dahi iman ve ıkrar eyledim deyip (İnnellezine) bu ayeti kerimenin nuzulü ve seneti oldumki bedir kazasına niyet olduğum halde bazı kabile sahipleri kendilerini mücir etmek sevdasında olup kazadan kalmak kastında idiler. Eğer Muhammed bu kazada galip olursa hoş, ve illâ küreyş kâfirleri galip olursa orda bulunmamamıza onlara dönmek asan olur. Bazı bahaneler edip zira bunlar sıtkı ile imana gelmemişler idi. Ol sebepten bari taalâ Hazretleri Muhammed'e yar olanı ve olıyanı malum etmek için bu ayeti kerimeyi inzal etti. Bazı ehli tarik hüsnü enabette talibin kulağına kelimeyi şadeti telkin eder. Halbuki ol talip mukaddem Allahın birliğine ve Muhammed'in hak Resul olduğuna iman etmiş idi. Emre intisalen bir talip Müşit'ten en'abet kabul etmeğe verdiği vakit evvelâ ve Tevellâ ve Teberra telkin ve ol ahte vefa etmek üzere en'abet verip aht ettir. Yoksa kelkei şadeti ol talibe telkin ettiği halde bana aht ve mîsak diye telkin edersin. Ben onun anamdan, Babam'dan işitiğim ve bildiğim bir nesnedir. Pes Tarikatı Ali'ye indinde bir itibar ad olunur. Hini enabetten gelme, gelme Dönme, dönme gelenin malı dönemin başı demektir. Bu demeden murat talibin Müşit emrine tebeyyetindendir, onların tebeyyetleri ol vakit Muhammed'in tebeyyetleri gibi olur. Evvelâ bir talip gönlünden ahlâk zemineyi

terk etmek dilerse rıza Allah niyet halisası bil vuzuh ve istikval üzere olarak daima kenduyi tezelilide tutup Hakka teveccüh edip salanyeti ile ve hulisi hitanla gönülün kabul ettiği bir Müşidin kapılarına varıp kapu bağı ise subhulette urup edip ve destur olduğu halde nefi havadilde ümit ettiği hakka bağlayıp iki ellerini sadarna tutup gönlünden selâm verip ve zahirde niyaz edip ol aziz dahi gönlünden ve aleyke deyip selâmın alıp sana tebessümle nazar buyurdukda Himmte' müntezir olası. Ol azizin dedikleri yerde diz çöküp ve iki ellerini dizleri üzerine koyup oturasın. Yet şeriflerin pus etmek murat olundukta sakın sekerdip gitmesesin Gönlünde müesser olan Esmullahtan bir ismi şerife meşkul olup nefi hatıra edip vecchi pakına ve nutki şerifine müntezir olasin.

Eğer ol aziz sana selâm ve ıkram ve tevazu edip tebessümle nazar buyurup deveccüh ederse: ol vakit sefalları olup senin her ne müşkülün var ise hakla aşikâre veya rumuz ve münasip nakil ile hal ve fet edip, sen dahi gayri halde olmayıp nakil buyurdıkları nutuk paklârın candan kabul, zinhar ve zinhar gönlünden ret etmesin. Ve eğer ol aziz vakti celâlde olup sana rumuz ile tekelüm ederse ve tahzir cevap olursa sen dahi gönlünden incinmeyip cürm ve kusurunu muhterif olup teslimde durasın. Zira anlar kemali merhametlerinden naşi niza ullaah ve terbiye niyetiyle buyururlar. Ve eğer sana çubuk ve kahve verirlerse onların şerbetlerini deru derune muhsil şifa bilip nuş edip andan sonra gönlünden destur deyip vecchi pakına destur aldıkta dest şeriflerin tekabbel edip ve ana arka vermeyip gider. Ve dahi aziz dergâhına vardıkta ve yahut başka mehalde ol azizi seninle sözleştiği emanet ve hikmet sözlerini na mahremelere nakil ve ifşa etmesesin. Ve daim meth ve zeminde

bir kelâm söylemeyesin. Bir nesne talim telkin ederse terk etmeyesin. Ve mütavimet edersin. Bu adap ile hareket edersen avnı hakla sana muratın müyesser olur. Bir günde bir meclisinde taraf hakla gönüllerinde bir sürur hasıl olur, ve lahut havf hida ile bir hüzn gelir, çürüm ve sabka nedamet ve tövbe veistigfar ile babe rizade teveccüh tam zuhur eyledikte kendini ilmel yakın ile ol kâmilin sana muhabbet ve hüsnü teveccühü berekât ile bu halin zuhur eylediğini bilesin. Ol vakit (Elem-ru meamen ehap) livasının tahtına dahil olursun. Ve dahi Mürsit ziyaretine varan Adem rical memurinden ise filan Şeyh'in ziyaretine varayım, göreyim. Halkın meth ettiği gibimidir? benim gönlünde kimi bilip bana haber verebilirmi? Bilemezmi? Kerameti var ise himmet ile ben sahip mübür olayım. Şeyh İslâm ve ya kadı asker olayım Ol zaman anın kemalini inkâr edemem. Ule-madan ise filan Şeyh'in ziyaretine varayım, göreyim ve andan garip meseleler sorayım ilmi ve fazlı kemali nicedir? cevaba kadir olabilirmi? yoksa olamazmı? İman ve itikatını göreyim, ağniyadan ise halk üzerinde nasıl olunacak alem vardır.? Şeyh'in duasını ve himmetiyle tahsil olunur ise ol zaman inkârını terk edip ve ikrar edip kendisine dünyalık ikram edeyim.

Ey aziz bu gibi nefsi esiri rehal batıl sahibi ki mes-neler havai nefsine tabi olup taifi fukaradan her kim ziyaretine müesser olursa Hakla batılı fark etmediklerin-den ol Mürsidi kâmile hareketle nazar edip sualler edip zevklenerek himmetiniz var olsun efendim, sultanım. Deyu fikrî fesat üzere olurlar. Mürsidi kâmil kendilerini ne kıyam ve tevazu ve tebesüm ve ikram edip arifane ve aklîane hareket eyledikte Devlet müntesimin veya ilim ve servetimin iktisadı budur, deyüp benim ziyare-tinden beynel nas makbul ve merktüp olup suret bul-

muştur. derler. İndi gel aziz sana Mürsiti kâmillerin gönüllerinde olan esrarı ilâhiyeden bir nida haber vere-yim., Taki zahmet olup ruhunuz dar olmayanlar hayali faste ile kendülere deveccih edip Ademi gördükte avni hakla bilirler, onların sui niyetlerini bildikleri halde bu gibiler gösterdikleri sıfatı zahireye karşı sıfatı beşeriye gösterip onların lisanlarından çıkan kelimaları dinler-ler. Ve lavzî manalara lütüf ile cevap verirler. Emma arısı Rahman olan kalplerin bu müşillî ziyaretler isti-rabe düşürüp sobbetül ahmak azabı ruh mazmunu ile bunların ahlâk zeminelelerinden ehlaş olmak için gönü-den Hakka niyazda bulunurlar. Kâmil Mürsit'ler avni hakla bu gibilerin islâhı mümkün olmadığı keşf edince mubarek gönülleri gayetle mahzun ve kalpleri münkesir olur. ve bir tühmetü kimse gibi sükküt ederler. O mü-sillî zahirlerde Şeyh'in sükkütünü görüp bu sükkütün sırtına vakf olamayıp anı cahil ve Haktan gafıl zan edip hakaretle nazar edip huzurundan tez ve reftar ile kalkıp gider. Ve bu sebeble işlerine ve evlat ayallarına bir ke-der gelirse ol aziza mezmnet edip, bir zındığın ziyaretine vardığında bu belalara kiniftar oldum derler. İndi ey aziz men bilesinki ehullah libas fukara ve abu kabahte ken-di gönülleri tahtı üzere sultan'dırlar. Ve dahi bilesinki Ehullahın hepsi birdir. Hepsi yek vücüttür. Daima bi-ri birinin gayretini çekerler. Anların birisine eza ve cefa edersen gene cümlesine etmiş olursun, anlar meyyi aşm-la serkerdan olup Dünya umuruna râğbet etmezler. Ve anlar gafillerin cevri ezalarına tahammül etiklerinden gönüllere malik olup Sultan'ı mana olmuşlardır.

Pes indî sen dersinki insanı kâmil nerede? Hey'at Mürsit'i kâmil nerede? Bu fitne ahır zamanda yoktur, eğer olsa ayağı tozuna yüz sürüp abdi menlik gibi hiz-met ederdim. Hala Mürsit'i kâmil suretinde hırka giyip

aba burş olup tesbih ile Ehlullah kısıtinde gezen bu mahluklar zındık cürar terk salâvat e'âl ve akvalini şerî, şerife muhalîf ve mekayır bir takım tembellerdir. İlmi tasavvuftan ve istilâ meşaiden bir iki teserraf kılmış ve kendilerini Pir'i Tarikat yapmışlardır. Bu veçle kurbi Hak davasında gezerler. Dinlerini Dünyalarına değişmiş nesnelerdir.

Pes indî ey azizmen

Gerektirki sen kendi halinde olarsın. Fıkaranın kaffesi-ne hor nazarla bakıp Zümrei Derviş'ane hüsnü zande bulunasın. Zinhar inkâra düşmeysin, Herkese şefkat ve muhabbet edip bir kâmilin sohbetine vesile arayasın. Akibet Hak sana Hak ile Batıl temiz edecek bir ruhsat verir. Kalbini mutmain edecek bir Müşit'i Kâmil gönderir. İnayetî Hakka mashaer olursun.?

E y A z i z m e n

Bu zamanda Ehlullah yoktur deyüp sakın kendini feyzi Haktan duur ve mahrum etmeysin. Bilesin ki Muhammed Mehdi devri demeyince bab feyz kapalı olmaz. Azim çünkü Kâmil'ler mevcuttur. İnkâr ve hata hüsrandır. Aramak talip olmak gerektir. Anlar Haktan gayriyi görmezler. Batla ikîfat etmezler. Nam ve nişanları yoktur. Anları arayıp bulmak Aşkın vazifesidir.?

Tarikatın Adabı

Tarikatın iptidasi enabe gayesi tashiyi nefis tavsi kalp binanaleyh Tarikatta iptidadan imtihaya kadar edep şarttır. Edebi olmayan Derviş noksandır. Seyyit

Ahmet Rufai buyuruyorlar, (Et Tarikatü küllü ha adap) yani tarikatın hepsi edeplerden ibaretir. Fudut'nameler de adabı Tarikat tamamen yazılmıştır. Adap Şeyh'le Derviş arasında ve ihvan arasında cari olan bir takım merasimi suriyedir. Bunların hakikat ve esasat tarafına tesiri yok ise de muhafazai mer'imi Dervişan arasında kadından bir aref olup kalmıştır. Çünkü müteakbil hümmetler deyit uhuvete vesile Hasenedir

Bi edep basma kadem mahvelî Dervişane demişlerdir.

Adabı Tarikatın bazılarını burada beyan edelim:

1 — Şeyhin eli öpüleceği vakit üstü değil avucu öpülür. Çünkü Şeyh bi merbi batındır. Tarikata mensup olan bir Derviş bir Şeyh'in elinin üstünü öpse onu tahkir etmiş olur. Tarikata mensup olmayanlar için bu gayri varittir. Fakat bir Derviş mutlaka bir Şeyh'in avucunu öpmelidir.)

2 — Şeyh huzuruna girmek için evvelâ karşıda Şeyh'e bir niyaz edip bade yaklaşarak avucunu öpmek adabı tarikattandır.

3 — Şeyh'in gösterdiği yerde diz üzere oturmak ve çok maneyanı söylememeli. Rahat otur derse emrini dinlemek cemaatine bakıp feyiz almak sözlerine can kulağını açmak nasihetlerini kalbe nakş etmek ayırtacağı vakit niyaz edip huzurundan çıkmak adabı tarikattandır.

4 — Şeyh'in huzurunda kahve fincanlarını bekleyen Dervişlerin ayaklarını mühürlemeleri lazımdır. Şöyleki sağ baş parmağını sol ayağın baş parmağı üzerine koymak adabı tarikattandır.)

5 — Tekkelerde ayakkapılar dizildiği vakit yüzleri dahilile doğru yani ayakkapıların burun tarafları Tekkenin içine doğru olmalıdır. Aksi tarafa dışarıya doğru konulursa o kimseye yol vermek, bir daha tekkeye gelmemesi ihtiar olunur. demektir. Binanaleyh ayakkapıların ön tarafları daima içeri doğru konulması adabı tarikatıdır.)

6 — Kahve içildiği vakit Şeyh'e ve fincanı alan Derviş niyaz edip avucu ile fincanı öterek teslim etmek adabı tarikatıdır.

7 — Su içildiği vakit diğeri ona aşk olsun ve oda eyvallah demesi adabı tarikatıdır.

8 — Sohbet esnasında mümkün meritebe istilahat Derviş'aneeye kullanmak adabı tarikatıdır.

9 — Şeyh'in huzurunda gözlerini kapamak ve öteye beriyeye bakınmamak ve diğeri bir insanla fısıltı eder gibi konuşmamak adabı tarikatıdır.

10 — Şeyh bir Derviş'e bir şey sorduğu vakit eyvallah azizim nazarınıza malumdur, mukaddemesinden sonra cevap vermek adabı tarikatıdır.

11 — Şeyh'in Mithraptaki seğçadesi ve makamındaki bostunda oturmamak adabı tarikatıdır.

12 — Tekkelerde sigara falan gibi bir şey ikram olduğunda vakit sağ el şadeti parmağının ucunu dudakları üzerine koyup sonra avucu kalp üzerine vas ederek teşekkür etmek adabı tarikatıdır.)

13 — Sofrada yemeğe başlamadan evvel ve yemeği yedikten sonra iki elin baş parmaklarından maada sekiz parmağın uçlarını sofranın kenarına vas edip niyaz

etmek ve gözlerini kapayıp sofraya baş kesmek adabı tarikatıdır.

14 — Sofrada yemek kaşığını ağzından çektiğin vakit sofraya üzerine yüzi koyun kapayıp bırakmak mevlevilere mahsus olmak üzere adabı tarikatıdır. Not: Rufailer kaşığı sofraya ağzı yukarı bırakırlar.)

15 — Sofrada duadan sonra tercüman çekmek adabı tarikatıdır. Tercüman budur: Allah Allah eyvallah bu gitti yenisi gele Hak erenler bereketim vere yeyen yediren, pişiren, kotonanlar murudına ere Nimeti celil bereketi Halil şefati Resul Pir'imiz Sultan Seyyit Ahmet Rufai gerçek erenler demine hu diyelim ya Allah Hü..

16 — İlmi Şerifi serveti, feyzi ne olursa olsun Tekkelerde hiç bir kimseye vecdi abus göstermeyip daima şen ve şuh bulunmak adabı tarikatıdır.

17 — Tekkelerde niza ve kavka ile kesret çıkartmak daima sükutu muhafaza etmek adabı tarikatıdır.

18 — Tekkeler birer dar, Terbile ve merkezi iftan bulunmak itibarı ile oralarda Din evi ve siyasi dedikodularla ihvanın zevk derhununu ve maneviyelerini ihlâl etmemek adabı tarikatıdır.

19 — Tekkelerde sahibi makandan başkası elinde desbih bulundurmaması adabı tarikatıdır.

20 — Tekkeleri açık bulundurmak ve gelen ihvan ve Derviş'an ve zevala kahve ikram etmek adabı tarikatıdır.

21 — Tekkelerin her tarafını temiz ve pak tutmak ve bahçeleri yabani otlardan tathir edip meyve ve çiçek gibi şeylerle tezyil etmek ve zahiri ve Batını mahmur tutturmak adabı tarikatıdır.

22 — Tekkelerde daima üç şeyden fazla yemek yapılmaması ve zerde tabii edilmemek adabı tarikattan-
dır.

23 — Tekkelerde Tavşan yenilmemek ve Tavşan bulundurmamak adabı tarikattandır.))

24 — Tekkelerde seyahini Derviş'aneyi barındırmak hali müsait ise lokma vermek adabı tarikattandır.

25 — Tekkelere girileceği vakit selâmı kalben verip zahiri niyaz etmek ve seda ile selâm vermemek adabı tarikattandır.

26 — İhvanından birinin hal fahrı zaruretime karşı elden gelen muhaveneti derik etmeyip onu harice ve naehlere arz ihtiyaç etmekten korutmak bil cümle ihvan ve Derviş'an içinadabı tarikattandır.

27 — Tekkelerde herkesin şahsına ve mesrebine göre idarei kelâm etmek kinseyi incitmemeye gayret etmek münkürlerin taanına karşı lâkayt bulunmak adabı tarikattandır.

28 — Tekkeler yalnız sohbet, terbiye, Feyz ve irşat evi bulunması itibarı ile oranlarda sanat ve sair kazanç işleri yapılmaması adabı tarikattır.

29 — Tekkelere müdavim ve mensup olan İhvan, Derviş'an ve âhbab niyetlerini niyazi bahriye hasredip şahsi Din evi ve nefsi bir ümüt ve emel taşınması adabı tarikattandır.

31 — Tekkelerde Şeriatî Muhammedîyeye mukayir ahvalinden istinap etmek ahlâkı ihşat edecek hareketlerden tehvi eylemek ve müdavim olanları tevhir ve tenyir etmemek adabı tarikattandır.

32 — Tekkelerde nezir, Hedye gibi şeyler kabul edildiği halde sadaka, İhsan, Rüşvet gibi şeyler alınmaması adabı tarikattandır.

33 — Tekkelerin binaları ve bir katlı toprağa yakın yapılması ve hababire hayalini andırmak ve yüksek binalar yapılmaması.

34 — Tekkelerde Din, Mezhep ve mesrep tefrik edilmeyerek müracaat edecek hastalara nefes etmek muska yazmak ve onların derterine çare saz olmağa çalışmak mukabiliinde bir ücret aramamak bir şey bırakılrsa hakiki ihtiyaç varsa az çok demeyip kabul etmek yok ise almamak adabı tarikattandır.))

35 — Tekkelere Kurbandan başka hayvanat sokmak buna ihtiyaç var ise Alt kapısı bulundurmak ve Tekkenin sükûn ve huzurunu ihlâl etmemek adabı tarikattandır.

36 — Tekkelerde yapılan hususi ayn cemlere ve hasbihallere münkirleri boş boğazları tarikata müntesir olmayanları teşvik etmemek ve İhvanın hal ve neşesi ruhaniyelerini kaçırmayıp hususi Derviş'lik alemlerini asude bir halde temin etmek adabı tarikattandır.

37 — Katilleri, Zalimleri ve noksan ad edenleri Tekkelere sokmamak adabı tarikattandır.

38 — Şeyh İhvanını tekkenin umurundan gayri kendi menafi hususiyesinde istizam etmemesi adabı tarikattandır.

39 — Tekkelerde daima müsavat besere, riayet ediliş hiç bir sebeble bir kimseye nakıs diğere zahit olabilecek ve fukaranın gönlünü kırarak muamelelerle bulunmamak herkesi hoşnut etmeğe çalışmak adabı tarikattandır.

40 — Tekkelerde hattı manevi ve sefai kalp hasıl etmek için musiki ve güzel sesi Hafızlar ve hanendeler bulundurmak adabı tarikattandır.

41 — Tekkeleri mecburi emir Mühîp, gam, keder, Bela, Fukara haline koymaktan çok hazer etmek adabı tarikattandır.

42 — Tekkelerde suretten ziyade hal ve kalbe dikkat edip hiç bir suretle ağlayış ve perişanlığa aldanmayıp herkesin gönlünde bir Arslan yatar mazmununce gelip gidenleri yalnız zevki selimine dikkat etmek adabı tarikattandır.

43 — Tekkelerde daimi surette hınneti deruhne eden Şeyh, Derviş, Kahveci ve saire gibi insanlar kendi nefislerinden tecerrüt edip hakiki bir Hatimül Fukara olmak ve her nevi tecavüz ve tanalara kemali temkin ile yüz germek hiç bir suretle insaniyet haricine çıkmamak adabı tarikattandır.

44 — Tarikatı Ali'yeyi lekedar edecek ahvali gayri lâikadan muhafazai nefis etmek ihtidâl ile hareket etmek ve her şeyde adaletle davranmak cümle mesai ve Der-viş'an için adabı tarikattır.

45 — Tekkelere girip çıkanların manalı manasız sözlerini dinleyip ve bunlardan yalnız tarikatı Ali'yeve temas edecek kısmını ayırıp sadece onlara cevap vererek diğerlerini meskütül ana bırakmak ve lisan mana-sıyla idarei kelim etmek adabı tarikattandır.

46 — Tekkelerde ben denilmez. Benliğe lânet der-ler. Ben yerine emsale karşı fakir, Mürsî'e karşı faki-riniz demek adabı tarikattandır.

47 — Kezallık sen denilmez. Emsale karşı nazarım, Mürsî'e karşı nazarım demek adabı tarikattandır.

48 — Tekkelerde eşîge basmamak adabı tarikattan-dır.

49 — Tekkelerde tarikat Pir'inin ruhuna şerefine Mıhrapta her gece gâdil uyandırmak adabı tarikattan-dır.

50 — Türbelerde mümkünse her kubura değilse bütün türbe için her gece bir gâdil uyandırmak adabı ta-rikattandır.

51 — Kapılara daima sağ ayakla girmek ve kapılardan daima sol ayakla çıkmak adabı tarikattandır.

52 — Tekkelerde Mıhraba ve Şeyh'in postuna karşı ayak uzatmamak Semahaneye ve meydan odasına dai-ma niyazla girmek adabı tarikattandır.

53 — Türbeî Şeriflerden geçerken yatan erenlere ni-yaz etmek ve geçmişlerin ervahı pakına tatiba okumak adabı tarikattandır.

54 — Tekkelerde gıybet, Fesatlık, Yalan, Boş boğaz-lık, Şamata, Kavka, Kesret çıkaran Sarhoşluk, Doğuş-mek, sözüsmek ve yüksek sesle konuşmak mezinun ve mekru olan şeylerdir. Bunlardan istinap etmek adabı tarikattandır.

55 — Mubarek gecelerde, Bayramlarda muhtelif Ev-liya olan türbeleri ihvanı heyet müstemiatiyle beraber Şeyh'te hazır olduğu halde ziyaret etmek ve bir miktar zikrullah yapmak ve geçmişlerin ruhu revanını şat ada-bı tarikattandır.

56 — Tekke Şeyh'leri ve Bacı analar Hakka yürü-dükleri vakit tekkede gönülmek ve kapılarına sanduka-lar yapılmak Levhalar talik edilip sahibi kaprın ismi ter-cümanlı ve tarikatı Ali'yeve sevk eden hitmetler yazılma-sı adabı tarikattandır.

57 — Tekkelerin meydana kapıları daimi açık bulundurmak adabı tarikattır.

58 — Tekkenin Şeyh ve İhvanı her tarikata Fuka-rasını hüsnü kabul ve lâîf etmeleri adabı tarikattandır.

59 — Tekkelerin her tarafı seçilmiş ayet, süs ve hüsnüatı havi levhalarla tezyin etmek adabı tarikattandır.

60 — Levhalarda alâtı İlâhiye ve Hadisi, nebevîye on iki İmam'ın ismi bilhassa hanıseyi Ali aba'nın esmai Şerifesini bulundurmak adabı tarikattandır.

61 — Tekkelerde mümkün ise çeşme bulundurmamak adabı tarikattandır.

62 — Tekke İhvanı Evliyaulahın İlâhi ve nutuklarını ezberlemek adabı tarikattandır.

63 — Tekkelerde mümtesip olan İhvanın az çok musikiye aşına bulunmaları adabı tarikattandır.

64 — Umumi ayinlerde ayn cemlerde okunacak İlâhiler nefesleri ve nutukları usulî nutuk üzerine okunmak adabı tarikattandır.

65 — Her Derviş avam musikisinden Derviş'lik musiksisinin temiz ve kadir olmak adabı tarikattandır.

H ü l a s a

Tarikatı Ali'yenin adabına dair bu musillu yüzlerce mevadi sayıp dökmektense kestirme sözlerle bir hülâsa yapmak daha münaşıptır. Tarikatın adabı beşeriyete nafi ve zevki selimi cazip ne kadar hareket varsa hepsinin camidir. Beşeriyete muzur ve nefreti dai ne kadar hareket varsa hepsi dafidir. İşte bu esasa muvafık ol-

mak üzere insan gördüğü Hasenatı tarikatın adap umumiyesinden olarak kabul edebilir. Bilakis her seyyiatı da adabın harici ad etmek mecburiyetindedir.

Adap ile erkân ile gel erenler meydana

İ s i m l e r i n L ü g a t ı T ü r k ç e s i

Yahu	Manası	Nida gel
Eyvallah	»	Cevap ısıttım
Nazarım	»	Sen misale
Fakir	»	Ben misale
Nazarımız	»	Siz Mürsit'e
Fakiriniz	»	Ben Mürsit'e
Mukavele	»	Umumi Zikir
Ayin	»	Derviş uyandırmak
Ayn cem	»	Hususi sohbet
Usul	»	Hususi zikir
Virt	»	Ferdi zikir
Evrat	»	Sabah Duası
Kudum	»	Dümbelek
Hile	»	Zil
Def	»	Daire
Zarp	»	Şiş
Meydan odası	»	Şeyh odası
Kahve ocağı	»	Kahve odası
Meydan kapısı	»	Sokak kapısı
Çurağ	»	Mum
Dindir	»	Söndür
Uyandır	»	Yak
Hü eyvallah	»	Daslık
* Nutuk haklamak	»	Dinlemek
Allah eyvallah	»	İptidai kelâm
Harakiye	»	Serpüş

Tag	Manası	Başa giyilen alamet
Far <i>Şerh</i>	»	Sarı
Şenle	»	Talyasan
Hırka	»	Cübbe
Lokma	»	Yemek
Dem <i>✓</i>	»	Rakı şarap
Tık <i>✓</i>	»	Büyük iğne
Semahane	»	Zikir salonu
Selman	»	Kapı kapı istemek
Sey en Lillâh	»	İstemek
Nefir	»	Boru
Nay	»	Kamıştan mamul düdüklü
Matrap	»	Musiki
Zakir	»	Zikri idare eden
Niyaz	»	Talep etmektir
Niyaz	»	Hediye
Nezir	»	Adak etmek
Erenler	»	Dervişler
Hak Erenleri	»	Evliyalar
Erenlerim	»	Siz
Azizim	»	Efendim
Aziz	»	Şeyh
Bende	»	Derviş
Devran	»	Umumi zikir
Sema	»	Umumi zikir
Sebil	»	Derviş'e içirilen şey
Serbet	»	Derviş'e içirilen şey
İkrrar	»	Derviş'liğin nihayeti
Şeyh	»	Reis
Nakip	»	Şeyh Muavini
Halife	»	Şeyh
Sancak	»	Bayrak
Keşkül	»	Teseil çantası
Türbe	»	Örtülü kapristan

Kubur	Manası	Mezar sandukası
Nefa <i>✓</i>	»	Üfürmek
Darbe	»	Hafif vurmak
Çile	»	Sopa
Çilek atmak	»	Dövmek
Çileken	»	Dayanacak demir
Muhip	»	Derviş'iğe namzet
Mürit	»	Şeyh'e teslim
Münkir	»	Avam <i>Hece</i>
Yezit	»	<i>Hece u elvan</i>
Küstah	»	<i>Melika kâstak</i>
Merdut	»	<i>Kusurdu kâstak</i>
Yuf	»	<i>Kovulmuş kâstak</i>
Cemal	»	Lânet <i>Yâz</i>
Zahir	»	<i>Yüz Avam</i>
Noksan sıfat	»	Sakat
Şenlik	»	Ateş
Himmet et	»	Ver
Dem	»	Şenleşelim
İhvan ba sefa	»	Derviş kardeşler
Ruhu şat ola	»	Allah Rahmet eyleye
Ruhi revanı şat ola	»	Şeyh'lere
Göçtü	»	Öldü
Çile	»	Terbiye görmek
Çile çıkarmak	»	Çileyi ikmal etmek
Alemi cemal	»	Ahret
Devhit	»	Lâ ilahe illallah
Devhit	»	Zikir
Devhit	»	Ölümlere dua
İsmi Celâl	»	Allah
İsmi Cemal	»	Hü
Ham ervah	»	Kaltaban
Cemali zahir	»	Mabub
Menküş	»	Küpe

Kemer	Manası	Kusak
Başmak	»	Ayakkapı
Gül	»	Tebelik
Haydari	»	Yelek
Gil	»	Kızkın Demir
Mana	»	Rüya
Hakka Yürüdü	»	Şeyh'lere
Gecmişler	»	Ölmüşler
Aşk olsun	»	Sihhat olsun
Aşk ola	»	Merhaba
Kalender	»	Fakir
Alevi	»	Ali Taraftarı
Hak getire	»	Yok
Hak vere	»	Veremem
Can	»	Sadık Derviş
Canlar	»	Derviş'ler
Can arkadaşlar	»	Derviş arkadaşlar
Uryan	»	Çıplak
Tannure	»	Fistan
Bacı	»	Kadın
Bacı Ana	»	Şeyh karısı
Cemali düşmüş	»	İhtiyar olmuş
Celâl	»	Hiddetli
Ayan	»	Uyanıklık
Alemi mana	»	Uyku
Teslim taşı	»	Boyuna asılan taş
Hibe	»	Diğme
Niyaz	»	Elini sadıra koyma
Baş kesmek	»	Baş eğmek
Fudut	»	Tarikat İlmihali
Fudutname	»	Tarikat Kitabı
İnayet ola	»	Allah vere
Peş kadem	»	Ayak hizmetini yapan
Alendâr	»	Sancak taşıyan

Manır	Manası	Para
Devegüh	»	Şeyh'e nazar etmek
Esmâ çekmek	»	Düşmanı kahr için okumak
Harem	»	Şeyh'in evi
Edephane	»	Yüz numara
İnisap	»	Bir Şeyh'e mensup olmak
Perçüman	»	Derviş Duası
Aş evi	»	Mutfak
At evi	»	Ahur
Matem	»	Muharrem'in on günü
Aş	»	Can Aşı
Yedullah	»	Mürşit eli
Nütuk	»	Söz
Mihman	»	Misafir
Can kulağı	»	Batıl kulağı
Can gözü	»	Batıl gözü
Sevran	»	Temaşa
Tevellâ	»	Muhammed ve Ali'yi Sevmek
Teberra	»	Düşmanlarından kaçmak
Sundu	»	Verdi
Soyunmak	»	Derviş olmak
El almak	»	Derviş olmak
Hazreti Şah	»	İmamı Ali
Şehzade	»	Şeyh'in oğlu
Sultanım	»	Şeyh'in makamında
Veleti kalp	»	Kalpte hayat
Halzı nefis	»	Seyrek nefes almak
İrşat	»	Mürşitin vazifesi
Hak Erenler fet eder	»	Hasıl olur
Kesret	»	Dedi kodu
Kesret	»	İnsan kümeleri
Dergah	»	Büyük tekke

Zaviye	Manası	Küçük tekke
Zuhurat	»	Fevkalade
İkîlik	»	Şevk ve şîphe
Mücerret	»	Bekâr
Sahm	»	Efendim makamında
Ümmi	»	Dervîş Alimi
Nefes	»	Esrar
Destur	»	İzin
İmanım	»	Arkadaşa hitap
Dolu	»	Kadeh
Ehli beyt	»	Ali, Fatîma, Hasan, Hüseyin
Halvethane	»	Şeyh'in hususi odası
Müşkülüm var	»	Soracak şeyim var
Aynel yakın	»	Gözen görmek
İlmen yakın	»	Gerçek bilmek
Hakkel yakın	»	Hak olmak
Hak etmek	»	Kazanmak
Mürşit nazarı	»	Şeyh'in tecellisi
Hakla hak olmuş	»	Hakka ermiş
Mürşiti kâmil	»	Mükemmel Şeyh
İnsanı Kâmil	»	Mükemmel Dervîş
Erenlere hilâf	»	Yalan mahal olmaktadır
Rehber	»	Vasîta
Nefes etmek	»	Hastayı okumak
Nuşa	»	Hastaya yazılan yazı
	»	kâğıt
Hamail	»	Hastaya verilen nûsha
Set	»	Bağlanan kuşak
Dar	»	Boyun bağlamak
Niyaz	»	Rica
Siverdi	»	Otuz iki harf
Pençeyi Ali aba	»	Muhammed, Ali, Fatîma, Hasan, Hüseyin

Seyri sülûk	Manası	Her yerde Hakkı görmek
Pir	»	Tarikatın müessisi
Sahip makam	»	Tekkenin Şeyh'i
Hatimül Fukara	»	Şeyh ünvanı
El Fakir	»	Dervîş İnzası
Ebel alemeyn	»	İkî sancak sahibi Seyyit
Erenler güçü	»	Ahmet Rufai
Erenlere malum	»	Mevlevî Dervîşi
Nur ol	»	Siz bilirsiniz
Himmet	»	Muhterem ol
Himmet et	»	Yardım
Ayağın turabı olayım	»	Ver
Ayrı gayrı yok	»	Ricacatta tevazu
Benliğe lânet	»	Teklifsizlik
Yuf	»	Gurura lânet
Baş	»	Lânet
Senede bir defa	»	Okunmak
Gazel	»	Değit biat
Seyyah	»	Besdesiz manzume
Edep gözet	»	Dünyayı dolayan Dervîş
Yeksan	»	Edebe dikkât et
Yeksan bir candır	»	Mütevazi
Sofra Ali'nindir	»	Devazülü Dervîş
Sahibimiz büyüktür	»	Teklifsiz yeyiniz
Dilimiz kesiktir	»	Cesarete davet
Baba	»	Söyleyemem
Dede	»	Bektaşî Şeyh'i
Vuslat	»	Dervîşlerin büyüğü
Nasip Almak	»	Hakkı bulmak
İlahî	»	Dervîş olmak
Nefes	»	Bestelenmiş manzume
Nefes	»	Bestelenmiş manzume
Nefes	»	Ölüyü diriltmek için okumak

Kalende	Manası	Bestelenmiş manzumne
Dık beñt	»	Kılıç kınısı
Mühürlemek	»	Alen usul ayak
Kızıl baş	»	mühürlemek
Rafizi	»	Başa sarılan kırmızı bez
Alevi	»	İmamı Ali'yi sevenler
Gözüm didarda	»	Ali mesrepli
Yüzüm yerde	»	Mürşit cemaline bakırım
Özüm Hakka	»	Mütevaziyim
Sözüm yabana	»	Gönülüm yalnız Hakki
Ser ver sır verme	»	tanır
Erenler ganidir	»	Dervişliğe lâayık olmayan
Er ol	»	söz
Gelme gelme Dönme	»	Sırrımı ifşa etme
dönme	»	İhtiyaç tesellisi
Gelenin camı dönenin	»	Çesur ol
malı	»	İkrar abti
Destar	»	Naks aht etmemek
Huzur	»	Sarı
Divan	»	Mürşit huzuru
Dıklamak	»	Mürşit meclisi
	»	Zıng etmek kurban
	»	kesmek
Meşk	»	Su dulunu
Kemerbeste	»	Kemeri bağlanmış
Meyan beste	»	Beli bağ
Gafil	»	Dervişliği bilmeyen
Bagla dilki	»	Aleni verilen selâm
Kıpleyi batın	»	Mürşit cemali
Seçeyi Adem	»	İnsana seçte
Nuş etmek	»	İçmek
Dar	»	Boyundan bağlanmak

Saka	»	Su dağıtan
Hak erenler nasip	»	İnşallah
ederse	»	Kavka
Kesret	»	Ayakkapı muhafazası
Başnaktar	»	

İ m t i h a n

Bir insan bir Şeyh'ten hilafet aldıktan sonra artık tekke açmağa Derviş yapabilir. Şeyh olan bu zat bir tek-ke açınca bu tekkenin Hükümetcede resmi bir Muamelesi vardırki evvelâ imdihan edenler bazı hükümet ta-rafından tekkesi tasdik olunarak eline bir vesikâi resmi-ye verilir. Bu vesikâlar evvelce Sultanlar tarafından ih-ta edilen berat hümayunlar idi. İnkılâp ahır üzerine şim-dilik nasıl muamele yapılacağı Hükümetce hazirenin bi-leceği bir iştir. Bu böyle olmakla beraber usul el yovm eskisi gibi gene cari olmak bittabi şübhesizdir. Binana-leyh biz yalnız İmdihan hakkında izahat vereceğiz. İm-dihan heyeti nasıl teşkil eder..?

Müftü ve yahut Hakim beltenin telsip edeceği zeva-ta davet teskereleleri gönderilir, Yoğmi mahsusunda mü-nasip bir saatla heyet imthaneye ıstima eder. Muin saa-tinde heyeti imthaneye ıstima eder. Bu ıstima Şeriat'ı mahkemesinde olur. İmtihan heyeti beş kişiden mürek-keptir, birinci Müftü veya Hakim şeri reisi, ikincisi ule-madan iki zat aza, üçüncüsü mesaiden iki zat aza bu he-yetin huzurunda Şeyh'in imthamı yapılır. Ve imthan evrakı tasdik edilerek Hükümete dakim olunur. Hükü-met'ce de icap eden muamele ifa edilerek Şeyh'in eline bir vesika resmîye ika olunur. İmtihan nasıl cereyan eder..?

İmtihan olacak Şeyh heyeti huzuriye getirirler, ve hususi bir seçcade veya bir sandalyede münasip bir yerde oturtulur. Evvelâ ulemadan aza olan iki zattan birisi tarafından bir Müsliman'ın bilmesi zaruri olan meseil dimiyeden bir kaç mesele sorulur. Şeyh bunlara cevap verir. Sorulacak şeyler on sualden fazla olmamalıdır. Mesela şöyle bir liste yapılır.

1 — Erkânı hanse İslâmiyeninde ibarettir.

2 — Bunların, Farzları, Vacipları, Sünnetleri, Müfsiteleri,

3 — İmamet şartları

4 — Nazarı İslâmiyette seferilik

5 — Meşalli fıkrıyeden dört satırlık arabi bir ibarenin tahlili mana ve mefhumu

6 — Na teğvit bir eseri kuran

7 — Şeriatile tarikatın yek diğerine olan rabıta mü-nasebeti

8 — Türkçe iki satırlık bir hünnüad

9 — Tarihi Enbiyadan müteber hakkında küçük bir hülâsa

10 — Hükkümete itaatın menafih Şeriat mümeyyeizi bu dairede diğer bir meşai ile temas edebilir. Fakat ağır suallerle imtihan olacak kimsenin hukukuna gadir etmemeyi nazarı tikkatten dur tutmalıdır. Bu suallere verilecek cevaplar ilmi hal kitaplarında münterig bulun-duğu için tavsiyatından ferakat edildi. Şeriat sualleri bittince tarikat mümeyyizi sorar..?

S — Hangi tarikata mensupsunuz?

C — Tarikatı Ali'yeyi Rıfai'ye

S — Hangi Şeyh'te müstelifsiniz?

C — Filan Şeyh'ten al el usul hılafetname okunur imzalar tetkik edilir.

S — Tarikatı Ali'yenin esası ve gayesi nedir?

C — Esası hüsnü ahlâk gayesi teskii nefis ve tavsii kalptir.

S — İnsanda terbiye edilecek nefis vardır ve bunların tekzibi nasıl olur?

C — İnsanda yedi nefis vardır. Emmarej, Levame, Mülhime, Mütmeinne, Radiye, Merdiye, Safiye. Bu nefislerin terbiyesine müteallik esmai İlâhiyeden her birine mahsus bir ismi Şerifi vardır. Lâ İlâhe İllallah, Hü, Hak Hay, Gayyum, Gahhar, Nefsin terbiye ve tekellümü bu esmai Şerifei zikir edip daimi surette mücahidede bulunmakla olur.

S — Terbiyeyi müridan ne suretle olur?

C — Şeriati Muhammed'iye ahkâmı ve tarikatı Ali'yeyi erkânı dairesinde Müridin itikatını takviye ve imanını teyyit ederek kendisini insanı Kâmil edinceye kadar aval ve hareketını tetkik ahlak, tasvii kalp ettirmekle olur.

S — Şeyh'lerin Tekkelerdeki vazifesi aslıyesi nedir?

C — İbadet, Zikrullah, İrşattır.

S — Tekkeler hangi sual üzerine kurulmuştur?

C — Sohbet, Uhuvet esası üzerine.

S — Pir'i Tarikat Seyyit Ahmet Rıfai Hazretlerinin müstesar bir terciime halini söyleyiniz..?

C — Müktedabihim Seyyit Ahmet Rufai Hazretle-
rinin besyüz oniki senesinde Basra'da doğmuş besyüz
elibeş senesinde Hacca gitmiş ve Medine'yi Münever-
de Rezzayı mütehreyi ziyaret etmiş, ve bu ziyareti es-
nasında cedit alâsı Fahri Kâinat Hatimül Enbiya efen-
dimiz kapri seadelerinden Mubarek sağ elini uzatmış
ve Ahmet Rufai Hazretleri herkesin gözü önünde yet mi-
eyyet Muhammed'iyeyi öpmüştür. Ahmet er Rufai haz-
retlerinin Kurbe Hakka inikali 578 seneyi hicriyesinde-
dir. Basra civarında Ümmü ubeyde mevkiinde mefün-
dur. Müccet ömrü Lâfzai celâle 66 senedir. Hazreti Pir
sahibül nesep bir Seyyit Ali kaderdir. Olan evlâdı Ali-
dendir. 21 vasıtayla silâleyi tahiresi İmamı Ali'yyül
Mürtezaya müntehi olur. Eyyarü hayatında enfazı musa-
rekesinde bütün halk istifade ederdi. El yoğın fevzâtı
Ruhanîyesinde bir çok aşklar müstefiz olmaktadır.
İki Sanaç sahibî olduğu için kendilerine ebel alemeyn
ilak olunmuştur. Bir çok asari gezidesi vardır. Meşhur-
ları (Burhanül meyyit) Mecalisi Rufai'ye olup bir çok
nasai celleyi mühtevi eserleri de vardır. Bederleri sey-
yit Osman bin Seyyit Ali'dir. İki büyük Şeyh'ten terbi-
ye görüp feyiz almıştır. Bunların biri Şeyh Seyyit Ali
diğeride Şeyh Ali'yyül Gahharül Vasati.

S — Tarikatın iptidası nedir.?

C — En'abedir. Yani İnsan günahlarına tövbe edip
ve bir daha işlememeye azim ederek bir Şeyh'in elini
tutmaktır.

S — Şeriat'i garranın erkân hammesi gibi tarika-
tında erkânı hammesi varmıdır.?

C — Vardır. Tövbe, Teslim, Kanaat, Üzlet, Riyaset,
İmtihan. Bu veçle ikmal ve Evradı imdihaneye Reisi ve
heyeti mümeyiz tarafından tasdikten imza ederler.

Hali hazırda İmtihan nasıl ederler.?

Bu imdihan Sirbiya yani Müslüman olmayan bir
Devlette, Avrupa'da olunan İmtihandır.

1 — İmtihan Reisi Meclisi ilmiye Reisi yahut Meç-
lis meskür arasında bir zat olmalıdır.

2 — İmtihan azası Ulemadan iki, Mesaiden iki cem'-
an dört olmalıdır. Aza Tıbbiye ve daimeden olmak
üzere bir mevcut olan birde Müftü bulunmalıdır.

3 — Diğer kasabalarda heyedi imtihan Reisi Ha-
kim'i şer'iler olmalıdır.

4 — Badel İmtihan evrak imtihaneye heyet mümey-
yize tarafından bir beratı tasdik Reisi Ulemaya gönde-
rilmelidir.

5 — Reis Ulema tarafından tasdik olunan evrak im-
dihaneyi müşarin ileyin evrak hazinesinde hıvz oluna-
rak imtihan olan kimseye bir vesika ferman yerine kaim
olmalıdır.

Tekkelerin Enval Hususiyesi

1 — Tekke'lerde Şeriat'ı garranın hilâfına bulun-
mamalıdır.

2 — Tekke'ler birer tarık terbiye yeri olduğu için
dahillerinde daimi bir edep hükmü ferman olmalıdır.

3 — Tekke'lerin ibadetgah olması hesabıyla oralar-
da maddi kazançlar için ameliyata adiyeye yapılmamalı-
dır.

4 — Tekke'lerde nezakete riayet edilmelidir.

5 — Tekke'lerde ıstımal zamanlarında ezanı Muhammed'iye okunup namaz kılınmalıdır.

6 — Tekke'lerde yapılan ayinler ve hususi zikir hıuşu ve huzur ile icra edilmelidir.

7 — Tekke'lerde alenen mey içilmemelidir. Ve sarhoşlar kabul edilmemelidir.

8 — Tekke'lere şıfa için müracaat eden insanlardan pazarlıkla çepri surette para alınmamalıdır.

9 — Tekke'ler hiç bir suretle tahrip edilmemeli mima imkan imarına çalışmalıdır.

10 — Tekke'lerde siyasi dedikodulara asla müsadde edilmemelidir.

11 — Tekke'ler birer ibadetgah ve bilhassa tertibiye evleri olduğu için oralarda siyasi ıstımalatlar caiz değildir.

12 — Tekke'lere teberuat kabul olunur. Fakat kim seden bir şey istemez.

13 — Tekke'lerin iradı varise suret sarfindan mer-ci, resmi haberdar edilmesi mecburidir.

14 — Tekke'lerde ashabı hayır tarafından olunacak futuhat gene tekke umuruna olmalıdır.

15 — Tekke'lerde Çeşme ve pınar bulundurmamak zaruridir.

16 — Tekke'lerde Pir'ani azaman vaaz etmiş olduğu alati musikiden başka Çalkı çalınmaz.

17 — Tekke'lerde İlâhiyet ve asarı Ehlullahıtan gayri şarkı ve türkü misillii şeyler okunamaz.

18 — Tekke'lerde Hilafatname ve Hükümet tarafın dan ve resmi vesikası olmayanlar Şeyh olamaz.

19 — Türbe'darlar Seriat mahkemeleri tarafından bir vesika almağa mecburdurlar.

20 — Tekke'lerde berai ziyarete gelenler her hangi Din ve Millet'ten olursa olsun men edilemez.

21 — Tekke'lerde Enne ekremeküm indallahi et kalam destur İlâhiyesine tepan asabiyesar ve meratip için fukaradan fazla bir hüürnet yapılmaz.

22 — Tekke'lerde yalnız ılemai ve Futelaya ve bir de Hükümdara yani Devleti idare eden Reisi Cumhur, Başbakan'a mahsus olmak üzere ihtiramat ıstisnaya göstermek lâzımdır.

23 — Tekke'leri ziyarete gelen memuri rical Devlet umur şahsiye için taciz edilemez.

24 — Tekke'lerin Şeyh'leri her hangi bir işin ehli ise kârü kesp ile meşkul olabilir. Fakat teseür edemez.

25 — Tekellüm fukkeyı erbabına mütehasşir olan tasavvuvun şathat dırksına bu vesileyle Tekke'lerde perde ve bir tane velhasıl Küfür mücübülğas garıza ıstimal edilmemelidir.

Tekke'lerin Envai

1 — Tekke'ler bir kaç nevidir. Küçük Tekke'lere Zaviyeder bunlar ekserisi Köylerde bulunur. Kasabalarda da zaviyeler vardır. Zaviyelerde oturanlara Zaviyedar derler. Zaviyelerin bazıları Müşcil Vakıf'tır, Zaviyelerde Zaviyedar olmak için Ya Şeyh yâhut İkrarlı bir Derviş olması lâzımdır. Zaviyelerin ekserisi hususi Tarikat Ayinleri ve ibadetleri yapılır. Galenderde umumi zikir olur.

2 — Daha büyücek Tekke'ler Zaviyelerin bir derece daha ilerisidir. Tekke'lerde umumî Tarikat ayinleri yapılır. Tekke'lerde oturan kimseye Postiniş denir. Postiniş'ler mutlaka Hilafetnameye haiz Şeyh olmaları lâzımdır.

3 — Lokması yenilen bir kaç Tekke'nin merci olan Tekke'lere aşitane derler. Aşitanelerin iradeye malik olması şarttır. İhvan ve seyyahın Derviş'aniyei iase ve itam etmesi lâzımdır.

4 — Bir Tarikin Merkez unvanesi olan Tekke'lere Pir evi derler. Pir evinden sahibi Tarikat olan Pir'ler meftundur. Meselâ Mevlevîlerin Pir evi Konya'dır. Rûfai'lerin Pir evi Basra'dır. Kadiri'lerin Pir evi Bağdat'tır. Ve kas halâ haze her tekke Pir evine manel mebudur. Hümmet eder. Fakat her Tekke ahkâm ve ibadet Tarikatı ıcradan müstecildir. Madde den hiç bir alakaları yoktur. Mevlevî'ler ise maddedende alakadar bulunurlar. Şeyh olmak için mutlaka Pir evinin emri müsaadesini almaya mecburdurlar. Bazı ricali Devlet ve esrafi yesar zevat tarikata galebeye rağbet göstererek istilaf etmişler ve konaklarını tekke haline kalp ederek mensup bulunduğu tarikatın ayinini ve ibatedini kendi mülklerinde icra ederler.

Namaz Duası

Eguzi besmeleden sonra, Elhamdülillâhi rabbil alemin ve selâtü ve selâmu alâ resulina Muhammed'in ve alâ Ali'hi Ehlibeythil tayyibine tahirin. Elhamdülillâhi illezi caalena mil ümmeti habîbîhi ve Halilîhi Muhammed'in Mustafa, Allahümme Rabbena tekabbel minna fikra eti salâtü alâ ervahî cemîil müminüme ve mülmü-

nat vel Müslümüne ve müslümat alâ niyyetil kabul. Veli şerif Hazreti resul velâ ervahî Ehlibeythil tayyibiyile tahirin ve alâ ervahî, Ashabil müttehedine badihi ecmein. **Veli kabulî dua ve redil kaza necail umur ve islâhi kulup.** Dikkat: Kulüp okunduktan sonra 19 kelimeî tevhit 12 ismi Celâl 12 Hü Allahümme salî ve sellim ve barik alâ eşrefi es adi nuri cemîil enbiyayı ve Evliyayı ve Şüedayı ve Fukarayı ve salîhin ve selâmun al el mürselin ve Ali'him vehamdülillâhi rabbil alemin. El Fatîha.

Ziyaret Ehli Kubur

Ehli tarikat olan bir canın bir haceti olduğu vakit şu suretle mukabil evliya'ya müracaat edebilir.

Evvelâ sahibi hacet aynı tarikat can kardaşlarından daha iki yoldaş üç kişilik bir cemiyet teşkil ederler. Çünkü cemiyet üçten az olamaz. Bade gene aynı tarikattan bir Şeyh'e varıp arzu niyaz ve ifadei ihtiyaç ederler. Mesela bir hastamız var, şifa niyaz ederiz. derler. Sahibi hacet 40 tane çırağ yani mum tedarik etmiş olur. Bu üç kardeş Şeyh beraber dört kişi olup gene aynı tarikattan bir türbeî şerife giderler, Türbe kapısına niyaz ettikten sonra Kuburun huzuruna dail dururlar. Kapri şerife niyaz ederek Şeyh ayakta durur, diğer üçü ellerini omuzlarına al el usul mühürleyip niyaz halinde dururlar. Şeyh esselamü aleyküm ya Evliyauallah ya ehlel kubur, (Ente mü'l ahyâ hü indallâhi hayyü gayyum ellezi Lâ yeanamu velâ ya Mutu) der. Bade gene kendisi iradeyi selam eder. Ve aleyküm selam ve rahmetullahi ve berekâtühü, der. Sonra (Fehamenlehü) deyüp canlarla beraber on ikiser defa Lâ ilâhe illallah Allah, Hü diye zikir ederler. Şeyh illâhi el fatîha der. Hep beraber cehren Allahümme salîli alâ seyyidina Muhammed'in hafiyen fatihai şerife oku-

nup eller yüzlere sürülür. Bade Şeyh metfun zatın sandukasının baş taraf hizasında ayak üzeri durup cehren bunu okur. (İzale tehartım fil umur, festeinu min ehi kubur. Kerameti evliya hak) Canlar cırağları lâzım gelen yerlere yerleştirirler, bu bitince Şeyh'e bir cırağ getirirler, Şeyh cırağı alıp bir kipriple yandırttıktan sonra kipriti söndürüp atar. Ve uyanmış cırağla sandukanın baş cırağını destur deyip yandırır. Sonra elindeki cırağı bir cana verip diğer cırağları yandırtmasını emreder. Sandukanın yandırılmış cırağından diğer bir cırağ yandırıp aynı hitmeti diğer bir cana emreder, kezalık üçüncü canda bu hitmetle sevk edilir. Canlar cırağları yandırmakla meşkul olurlarken Şeyh cırağ tercümanını okur. (Allah allah eyvallah cırağı nurşen fahri Derviş'an Kuvveti abdalın kanunı Evliya demli Ali Aba Üçler, Yediler, Kırklar Hazerin, Gaybın gerçek erenler Pir'imiz Sultan Seyyit Ahmet Rufai demine hü diyelim ya Allah Hü Hü Hü) Şeyh bu tercümanı çeklikten sonra Sandukanın sağ tarafında diz üzeri ve Kapre mütevecihen oturup gönlünden sahibi Kapre arzu hacet ve Ruhaniyetinden istindat eder. Canlar cırağları yandırttıcaza kadar Şeyh bu hal ile meşkul olur. Cırağlar tamamın yandırıldıktan sonra canlar Şeyh'in yanında bir saf halinde otururlar. Şeyh yahut kıraatı Kur'an'a muktedir canlardan birisi çerh ile bu ayeti kerimeyi okur. (Eğüzi besmeleden sonra Allahü nuru semavat vel erdi, misli nuru kemışluhu fiha mesaba fil zul caçeti el zul caçetu keennaha kelkep deri yukattımı mil secereti. Mubareketi zeytuneti lâ şarkiye velâ garbiyetu ye katı zeytuha yedi velevilen temsesnar nuran. Alâ nur. Yedilâhi li nurihî men yeşau vallahü bi külli şeyin Ali. sadakallahül azim.) Sonra Şeyh böylece bir nutuk edip so-rar, Azizler bu can böyle bir hacet için meselâ, Hastanın şifa bulması için geçmiş erenlerimizden bu zatı şe-

rifin ruhaniyetinden istindat için bu Fakiri şekil etmiş-tir. Gönül birliğiyle sizde bu niyaza iştirak edermisiniz.? Canlar eyvallah derler. Sonra Şeyh söyler. Alem cemale geçmiş erenlerimizden bu kabırda metyum olan bu zatı şerifin ruhaniyesine niyaz ederiz. Bu kardaşımızın ha-ceti Hakkın dergahı kutretinden niyaz edip hasil eyle-sin. Rubi revanı şat ola. Hak rızası için Lillâhi el fatiha, alel usul selavat cehren ve fatiha hafiyen okunup, eller yüzlere sürülür. Sonra Şeyh tekabbel minna ya. Allah der. Bade Şeyh ve cümle İhvan hep birden Hü Hü Hü deyip seçteye varır. Ve niyaz ederler. Bir hafıza bir hati-mi şerif başlatırlar. Yoğniye bir cüz okumak şartıyla Yasin suresine geldiği vakit bu surei şerifei üç defa tek-rar olunur. Ve otuz günde bir hatimi şerif ettirirler. Bu merasime Derviş'anenin iştirak etmesi lâzımdır. Fazla olarak canlardan ne kadar ziyade iştirak olursa daha makbuldur. Merasim bittikten sonra mevcut olan can-lara bir şey yedirmek veya içirmek kabuli niyaz için ve-silei Hasenedir. Çay veya şekerli Kahve, mümkün ise Helva yemek verirler. Ruhaniyetinden istindat demek olan bu merasim Derviş'aneye hangi hacetler için yapı-lır..?

Zirde beyan ediyoruz:

- 1 — Hastaya şifa için
 - 2 — Borçların halas olması için
 - 3 — Nafaka için
 - 4 — Evlât için
 - 5 — Esir ve hapis selameti için
 - 6 — Müstibete uğramışların tesellisi için
 - 7 — Sefere gidenlerin selameti için
 - 8 — Düşman seririnden emin olmak için ve saire.
- Aşk ve alaka kaar ve kahır ıda meseleleri için bu istindat ruhanîyenin igrası caiz değildir. Yapılırsa sey-

yesi çekilir. Ehli tarik olmayan bir kimseindel icap arz ederse bir ehli tarik tevessüt ile bu istimdadı yapılabılır.

Derviş şairlerinden bir zat era manidar yazmış. Ve elhak nutkunda isabet göstermiştir.

İki Alemdede tasarruf ehlidir ruhi veli
Deme Kim bu mürededir. Bundan nice derman ola
Ruhi şimşir Hüdâdur ten gullaf olmuş ona.
Daha ala kar ider bırık kim urgan ola.

Bu bahse ait bir hikâye,

Düccarın biri uzak bir sefere gidiyor. imiş Seyyid Abdulgadir Hazretlerine sormuş..? Hazret deveccühe demiş, Sonra demişki bu sefer meşmudur. Yolda felaket var. Bade Seyyit Rufai hazretlerine müracaat etmiş o hazrette deveccühe varmış, ve gözlerini açıp demişki var git gi aman Allah, herif azimet etmiş, Ticaretini yapmış, fakat avdet ederken yolda uyunmuş. Bir rüya görmüş,, Hırsızlar bütün paralarını almış ve kendisini öldürmüşler. Bu ara dehşetle uyanmış, dehşetle bağırmağa başlamış. Anlanmışki rüya gördüm rahatlanmış. Gene yola revan olarak vatanına salınan gelmiş. Abdalgadır Hazretleriyle görüşmüş, Gittim geldim ve bana bir şey olmadı, demiş, Hazret şu cevabı vermiş. Senin başına gelecek olan felaketleri rüyada geçirdin, Seyyit Rufai himmet vakayı rüyaya teptil etti. İşte Pir sultanın himmetine mashaer olunca iş böyle olur.

Tembiye

Hakiki ehli tarik bu gibi işlerde arayıp bulmalı. Bir takım sahtekâr soygunculara kapılmamalı. Ehli tarikin

nişanı budur. Gövülleri faker olur. Fakat gözleri gani olur. Menafiye şahsiye cebriine tenezzül etmezler. Fahfe hem.

Mifret

Cenabı Hak açtı doğru bir yol
Doğru yola gitti öyle hakta bul.

Pir'i celil müşarrın ileyh efendimiz Hazretlerinin serte mail zuhur olup matbut olan havarik celileyi hadideleri haric az imkân tahrir denecek kadar kesir ve gir olduğundan bu muhtesar cümlesinin derecesine kifayet etmez. Fakat zaikayı muhabetimiz hesabıyla cifttil kalem gecemeyiz. Es cümle bunu diyebilirizki deshirin, teshiri hadit, Teshiri hibe, Teshire esat, Teçhir Akrep, Teshir yim ve kile ala zalike hayız oldukları kuvveyi maneviyeleri ile meydanı igraya konulan berekât bahiül berekâtındandırki yoğunel hasere kadar. Bunu bırakılma ile münazaha bendeganının kenteri bile bu kuvveye varis olarak Seyyit celiemizin henem annemeyime Aliyelerine istinaden baş kaba kızkın saçlar efsiri sür ediyor. Alet günhaya hatiyeyi çıplak bedenine vuruyor, Yılan, Akrep, Sem yiyorda ne saçlarının bir teli yanıyor, ne de vücudunun haricen, dahilen bir tarafı bir keder görmüyor. Mülazayı hakiki buyrulsun bunları yapan Adem, adeta insandır. Acaba nasıl böyle adat beşeriyenin fevkaladesi olan işlere ictisar ediyor. Düşünülsün, mutlaka müeyyidi Muhammed'iden bila vasita ahs biat ile şeref yap olan yeddi sayı Ahmed'iye nisbet sahyeyi olan bir zati bulunuşta el almış. Destur almış. Demekten başka bir veche yoktur. Degilmi? evet. öyledir.

M ü f r i t

**Diseler idel kasemle söyle Allah aşkına
Sende di söyle kasemle öyle Allah aşkına.**

Piri celil kadar müşarı iley Hazretlerinin kerameti
celiye ve havariki Ali'yesi musat tesir Ali'lerinden afakir
suret ve şuyu olduğu gibi şimdide asarı atika matbuat
cedidenin kısmı küllüsünde metbusat beyan bulunduğu
meşhur bir erbabı ırfandır. Nice Müritleri ihya, nice
ama'ları bina etmiş, Nice ateşgünları gülistan, Nice Per-
vane'leri yakan, Nice Viraneleri Abadan eylemiştir. De-
recei maneviyelerini taktır için Evliyaullah çok uğraştı-
lar, Seyyit Rufai Hazretlerinin vasil olduğu mertbe-i
Ali'yyül alâye nihader vusul bulamadılar. Alel ıktıfak
Reis'imizdir dediler.

**Aman ya Seyyit Ahmet Rufai
Medet ya Nuri Mevlanın şıayı
Tarikatta mekâne rehber oldum
Sanadır Evliyanın iltibarı
Ne teshiri kavir Allah Allah
Misal siphî destinde fai**

Aşlı afai olup zaruret vezin için elif mazurufundur.
Kezâlık nefahat meskiyede isnat sahîbi üzerine muadîr-
diki Şeyh Mensur Hazretleri serveri alem Hazreti Resul
Ekrem ve Nebiyi Muhterem sallallahü aleyhi ve sel-
lem efendimizi miratı murakabesinde gördüğü zaman
Cenabı Risaletihap efendimiz Hazretleri buyurmuşlar,
Ya Mensur sana tepşir ederimki Cenabı Hak acz ve cel-
le Hazretleri kırk gün sonra senin henşirenki bir veleti
mükerrerem ihsan edecektir. Ve ismi Ahmet el Rufai'dir.
Ben Reisi Enbiya olduğum gibi Seyyit Ahmet Rufai'de

Reisi Evliyadır. Büyüdüğü vakit Lâ cel terbiye Şeyh Ali
Elkarî'ye teslim edesin. Ve anın katr ve kıymet ve fatlı
meziyetinden gafil olmayasın. Zira aziz ve mükerrerem-
dir. Şeyh Mensur Es selatı ve Selamı aleyke ve Resul-
allah el emir Emir kim? Cevap ve mütevevat icabını ve-
rip dilerki Hazreti Resullullah aleyhi selâtu ve selâvatul-
lah efendimizin nutku Risalet benayileri gibi oldu.

**Feyz ihsanına kim mashardır?
Naleyi mesrebe keferdir.
Söz olmaz bu zemînde beyan
Bize ihlâstır ancak şayan.**

Velâtedi Hazreti Seyyit Ahmet Rufai'ye dair

— D e v a r i —

Müteadedeyi mahsubeki her biri bir hikmeti mah-
suseye mübeyysindedir.

**Cae yet sırtıl Rap
512
Kutbul kevneyn ebek Alemeyn
512
Beseri leküm veleti Es Seyyit Ahmet
İbnî Nebî Tehaheme
512
Tıpkı bereketi bi sırrı cediti Muhammed
El yoğın mül kıyame
512
Hüvel Aşk
512
Caina Ahmet Hü Er Rufai**

512

Beşirîlî

512

Ceset Ahmet Rufai

512

Calmet Seyyit Ahmet mın nesli Muhammed

512

Cal ceddına Seyyit Ahmet mın nesli

Muhammed

512

Kaccana Seyyit Ahmet mın Ali Muhammed

512

Kat İhya Allah bîhi eddin bi cahî cedde

Lâ el emîn

512

Nurîl Nur

512

512 sene misvül evvel mın şehrî Recep mül mücrip asari islâfe nazaren Hazreti Seyyit mûşarın ileyhın velâdet mahiri seati Ali'yeleri şerri ecebin misfil evvelinde şeref vaki olmuştur.

Bederi Ali Gevherleri ihtihali dari beka etiklerinden Davısı Şeyh Mensur Rabbani Hazretlerinin bazul eşhep lâkabıyla maruftur. Zira darei yet türbelerinde bulundular. Mensur Hazretlerinin halleyi muhteremeler Alemi manasında derhun hanede olur. Aksanı Şark'tan garba kadar besit vezil zilli bar ve beri muhit bir zeytin ağacı görüp avamı zevci Mensur'a nakil etti. Mensur Hazretleri bu şecerei mubarekei azimeyi Seyyit Ahmet Rufai Hazretleriyle tabir edip ol vucüdu bakın ne hal zat seadet semati bir duayı azımına el aksan olaki nice meşai ekmelin ve nice ürefai vasılın sahiyeyi keramet

barikatıl adadında istizal ede, burunuyorlardı. Ve bu mana Abdül Müttalibin rüyai salihası gibi ki zuhurundan bir gecere hasıl olup Şarman ve Garbanameyi alemyan sayesinde müstezil ve sayeban olmuş gördü. Ve alâ es sayır künney Kureyşe taktir edince onlarda senin neslinden bir Peygamber geleki sahi secerei zat rahmeti sematında kâfi Nebi Adem ve umum alem istihzal ve istirahat edeler, deyü tabir ettiler. Ve fil hakika tabirleri muvafık oldu. dediler. Şeyh Mensur Ashabından Şeyh İbrahim'ül havariziminden manguldurki bir gün Mensur Hazretlerine Hazreti Seyyit Ahmet Rufai için sual olundu..? Şeyh Mensur anın evsafı celilesi beyanından müsteğnadır dedi. Elbette bu vaptaki izahat için elha ve ısrar etiklerinden Mensur Hazretleri buyurdular, Hazreti Ahmet Rufai öyle bir Adem'dirki evsaf adimül nihayiyi şerfesinin ekil kalpli budurki cismi Ali'lerinde ne kadar kıl var ise her kılın gözleri olup ci-hatı seddede Mevucudada nazar eder. Ve her meşhudadında nice hakayık ve dekayık keyf hal eder.

Mensur Hazretlerinin marazi mevdiinde hayatından katti ümüt edip Şeyh mûşarın ileyhın badet ifthal Kaymakamı kim olacağını müzakere etmek üzere bir yere cem oldular. Her fert o makamı mubarekeyi ihraza cari bulunacağı tabir ettiğinden herkes kendi için müşerref ve ümüt bab bulunurdu. Bu babta aralarından haylice söz söylendi. O cemiyet içinde bir fakir kimse olup ismine İpni Meryem deniyordu. Bu ipni Meryem cari olan muhavereyi bir müttet hamuşane istima etikten sonra başını kaldırıp, Ehli Meclise hitaben çok söz söylediniz, emma hiç biriniz sevaba isabet edemediniz. Zira Mensurun halifi Seyyit Ahmet Rufai İbni Ebul Hasan Ali olsa gerektir. Seyyit Ahmet Rufai'nin Sahibül zaman ferdi Cihan Kutbul Aktopı sırrı makıban Dergah

rap Rabbül erbab olması melhus ve mükerremdir. Dedikte ehli meclis bu mükerrem hakikatın kelimatı hikmet ayatını terk ve izan edememelerinden temşih etmeye başladılar. Fakir muamayı ileyh beyanı hakayık ispatında devam ile ben cihat sette Alemler çark güşe Dünya'yı ve bütün burç ve tabakat ers ve semai devir ettim. Kaimi Makam Kutup olacak Seyyit Ahmet İbni Rufai'yi gördüm. İrz ve Cin, Melek ve Semk Mahlukat ve Mevudat gevniye bir dairede dair olup Merkez Kutup Ümmü Ubeyde'de Seyyit Ahmet Rufai Hazretlerinin Makamı Kutbiyetil hamilleri olduğundan, Kutbiyet mukamı hakkak berehi adı muhakaneleri olacağına yakın hasil ettim. Ve şu meşrudagından tenviri metayı vakame ishar delil lâzım gelse müşahit adilim Mensur Hazretlerindeki bu mankulatını müşarın ileyden istifsar edebilirsiniz, dedi. Ashap deran hali arz keyfiyet ahval etmek üzere huzuri Mensur Hazretlerini bir kaş aleminde bulduklarından intıba ve iafa katına kadar meseleyi tehir edip yanından çekilmediler. Mensur Hazretleri giriftar olduğu havap methuşinden didai güşai bi dari olunca beine hikaeti naklettiklerinde İbni Meryem'in sözü Hak-tır cevabını aldılar. Mensur Hazretleri Alemler ulvileden Alemler Sulfisine nuzü Hazret vehebut berekât anın üstüne tavaf ve cemi tayyur himmetine iniaf eder. gördüğünden anı Sultan mutlak ve sahibül zaman muhakkak bilip teslim ettim. diye işareti Ali'ye ve besereti samiyeye buyurdular.

Şeyh Mensur aleyh rahmeti Rabbul makfur Hazretleri 540 tarihi hicriyesinde tarik hanka fena ve mashari kutbi zat Kipriya olmuşlardır. Rahmetullahi aleyh ve kaddes allahü sürre muvıydiki Şeyh Ahmet İbni Hamis kaddesallahü sürreül neferi Hazretleri ki celileyi Evliyaullahıdır. Meclisinde otururken kendisine bir hal

mesduli olup üç defa yerinden kalkıp oturmuşlar, ve kemali keremi şıtap ile bu hareketi igradan sonra Mehdi Aleyhi selam hıurş etti buyurmuşlar. Muritleri bu vasacibun badi sudurımı istikışaf ettiklerinden Şeyh hala veçhi ezde bir velet keramet eser ve vilayet sır doğduğuna kıptakâh güvreyi mesai kiram mehalisin. Evliyayı izam olsa sezadır. dedikte müridan mekadından işibar ettiler. Ve Şeyh Ahmet Hemiz Alemler ezbağa hatve inzar zuhur olan Seyyit Ahmet Rufai kaddese sürre sürürl bari Hazretlerini tarif ve ibar etmekle müridan ol haniscedet asiladeye revan olup Ahmet el Rufai'nin bederleri Seyyit Ali ile mülakat ve müşahebetten sonra kast ziyaret tıfzı nuzat edip Ahmet el Rufai Hazretlerini gördüler. Ve Şeyhlerinin selâm ve ihtiram ile ser agas kıriftar olduğunun işittiler. Kutreti Hak tıfzı nuzatı besikte söyler.

«Mısrı evvel» Zail Mevlâyâ gelince her ne dırsen öyledir. Kuranı kerimde bu Ayet'ler hilkata hikâyeye ediyor., (Elen necal erda minhaden vel cibale eftaden ve halek-na küm evvacen ve cealna. Nev meküim sübaten ve ceal nelleye li basen. Ve cealna ennahare meaşen ve beyne fef kaküm sepan şitaten ve ceanna siracen ve hacen ve elzena minel musirati maen. Neccacen linuğrice bilihabben ve nebaten ve cennetel fafen.)

Tercümesi

Yer yüzünü döşek gibi yaptık mı? Dağları direk gibi yaptık mı? sizi çift olarak yarattık... Uygunuzu kıvamında yaptık. Geceyi örtü gibi yaptık. Gününüzü meşsinize tahsis ettik. Üstünüzde yedi kat metin gök koyduk. Göklere parlak bir kandil yerleştirdik. Bulutlardan şar-

latan su akıttık. Ki o sebeble yer yüzünde otlar ve taneler binlerce Cennet'ler çıksın

**Derviş olan kışının sözleri umman olur.
Salıkı hak olann ruhuna burhan olur.**

**İlmî letun dersini Arif olandan ıstı.
Gönüli hasta olann derdine derman olur.**

**Şemî cemalî döner pervasızdır aşka.
Bu devranı cahiller zan eder isyan olur.**

**Sanma Niyazi senin Derviş oluptur öziin
Derviş olan kışiller aleme sultan olur.**

ALLAH BU MEVCUDATI NASIL YARATTI?

Zatı bari gibi sırrı hilkat meseleyi mihümmesi hakkında ta devri iptidadan beri beşer bir çok farziyeler düşünmüştür. Fakat en yenileri en eskilerinden bir hatbe bile ileri geçememiş, hepsi bir takım itibarat ile yalnız zandan ibaret kalmıştır. Daha eski insanların bu sebebleki zanniyatını Tarih söyleyemiyor. Ancak hiç şüphe yoktur ki en iptidai insanlarda bu bahs meçhule ait bazı farziyat ile bir şeyler düşünmüşlerdir. Matteileri meşhûr olan ve fakat sırrı hilkatları tamamiyle meçhûl kalan bunca esyayı bu kâinatı görüpte düşünmemek bir insan için mümkün olamaz. Yerler, Gökler, Yıldız'lar, Deniz'ler, Kurt, Kuş hatırı hesabı bilinmeyen bunca mahlukat ve insanlar ne vakit nasıl yaratıldı.? İşte hal olunmamış bir mesele. Tarih'in söyledigine göre Hilkat hakkındaki serayırı ilk düşünen Yunanlılar imiş, Ve nazariyeleri öyle imiş, Evvelâ «Adm» sonra vucûd. Fakat

«Adm» ne olduğu malum değil. Yokluk manasına gelen «Adm» kelimesinde bazıları «Feza» demişler. Boşluk, bazılarıda bu boşluğun içinde Rekik bir madde olduğunu söyleyerek bütün mevcudatın bu maddeyi reki-kadan vucûda geldiğini itîaa etmişler. Bunlardan her hangi birini alsak ortada bir mephimet mutlakadan başka bir şey göremeyiz.

Bu boşluğu kim Yarattı?

İçine o maddeyi rekiyayı ve o mahiyet kevnîyeyi kim koydu.? Bu madde mütirik idi. Gayri mütirikmi idi, Mütirik ise kutreti külliye olduğu anlaşılır ki Hakır. Külliyei mutlakır. Gayri mütirik idiyse gayri mütirik olan bir kuvvet Mütirik olan bu Mahlukatı bilhassa insanı nasıl yaratabilirdi. Yeni Avrupa alimlerinin bazı cahilleri bu kuvvete kör kuvveti demek istediler. Bunlar kendilerinde ikişer göz olduğunu kaliba unuttuysalardı. Vastayı ruhiyetleri olan bu gözleri acaba onlara bu kör kuvvetimi verdi.? Bu kâinatın heyeti mecnuasını eğer öyle bir kör kuvvet vucûta getirmiş olsa idi bu gün ve mekânda hiç bir intizam hiç bir tenasüp bulunmaması lâzım gelirdi. Her şey çarbuk çarbuk, eğri, büküğü ve istinale yaramaz bir halde olması icap ederdi. Bir mârangoz çocuğa oyuncak bir topaç yaparken bunun ucnunun sıvrı olmasını bilmesi lâzımdır. Zira aksi halde topaç dönmmez Ya bu Kürreleri ya bu alemi yapan Halik hakiki bir kör kuvvetten ibaret olsaydı bunlarda intizam hasıl olurmu idi.? Hepsî mihverlerinde dönüyorlar-da hiç birisi yolunu şaşırmıyor.

Ey İnsan ön tarafına takılan bu bir çift gözün arkatarafına aksına takılma idi nasıl ileri doğru yürüyebile-

cekin.? Yoluna desataf eden bir çukuru nasıl görüpte kendini tehlikeden koruyacağını.? Hey ad her nereye her hangi bir şeye baksan müttik bir kuvvetin yaratığını görürüz. Ve eşyadan her birine birer vazife verildiğini hiç bir şeyin abes Hâlk olunmadığını anlardık. Rüzgar boşunamı esiyor.? Havai nesini olmasaydı nasıl nefes edecektik. Ayaklarımız topuz gibi olsaydı nasıl yürütecektir.? Ellerimizde parmaklar olmasaydı nasıl tutacaktık.? Aklımız olmasaydı nasıl çalışacaktık.? Okuyup yazması olmayan birini kâtip tayin edebilmisin.? Eder sen ondan ne beklediğin kayeyi istisal edebilmisin.? Bu düşünce ispat etmiyormu ki Hâlikte bu mevcudatı bilerek icabına göre tertip ve tanzim ederek yapmıştır. Yapılan şeyler bu tertip ve intizam üzere yapılmassa idi gölt hilkat bize gösteriyorki ne kadar ters ve fena olacaktı. Kalem kutret her ne ise sanattullah ile nakş etmiş ise bir badei sanat olmuştur. Öyle sanattı sanailer hayran temaşekerler serkerden oluyor. Aza yek diğerleri ile nispet ve alakası en ince bir hesap endeseyle düştü. nülmiş ve ona göre yerli yerine yerleştirilmiştir. Makul gayri makul milyonlarca farziyat daima insanlar arasında cereyan ettiği halde esrar hilkat keşf olunamamıştır. En küçük bir zerrenin bile mahiyeti hakikiyesi tahlil edememiştir. Yumurta tavuktan çıkar, Tavuk yumurtadan çıkar fakat hangisi peşin..?

Devratin Beyenatı

Cenabı Allah mevcudatı altı günde yarattı.? Birinci gün Nur yaratıldı, İkinci gün Gök ve Yer yüzü ile nebat ve Ağaçlar yaratıldı. Üçüncü gün Karalar ve Denizler bir birinden ayrılıp kuru ve yaş yaratıldı. Dördüncü gün Güneş ve sair hayali cisimler ile Sene'ler, Aylar ve

Mevsim'ler yaratıldı. Beşinci gün Bahklar ve Kuşlar yaratıldı. Altıncı gün Hayvanat ileKur'anı kerimde buyruluyor, Cenabı Allah Mevcudatı ve Mahlukatı altı günde yarattı. Sonra Aşk üzerinde durdu.

Hadisi Kutside böyle beyan olunuyor. Cenabı Allah buyurur, Ben gizli bir hazine idim bilmemek istedim bu Halkı ve Mevcudatı yarattım.

Ulemai Zahirenin Nazariyesi

Alemeler ilim ilâhîde mevcut idi, Emir ilâhî talik edince sahiyeyi zuhura geldi. Adem toprak ile sudan yoğrulan bir çamurdan yaratıldı. Ve Halik hakiki tarafından Adem'e Ruh nefi olundu. Sonra Adem Dünya'ya hûbut etti. Nesir beşer ondan tesesil etti. Cümle Mevcudat cenabı hakkın mahlikaatıdır. İki insan Adem Peygamber'dir Havva Adem'in sol böğründen hâlk olundu. Cenabı Hakkın zatı (Ehattır.) birdir. Sıfatı sekizdir. Sıfatı ilâhiyesinden biride tekindir. Yaratmak demektir. Bütün kâinat zat balinin kutreyle yaratılmıştır. Ondaki başka kaadir yoktur. Hiç kimse yaratmağa kaadir değildir.

Mutassaffinin Nazariyesi

Ezelde yalnız Hak vardı, Onunla beraber başka hiç bir şey yok idi. Cenabı Hak bilmek istedi, Kün dedi bütün Mevcudat ve Mahlukat zuhura geldi. Her şey emir Hakkı karşı amade durdu. Sonra Allah emir etti, İrci bana gel. Bade bütün Mahlukat ve mevcudet ve kâffe eşya şikâr ve mevcudiyesini iktisap ederek harekete geldi. Şimdi her şey meydana meadine doğru akıp gider. Mep-

tei Haktır. Mercii gene Haktır. Her şey aslına rucu etmektedir. Hiç bir şey tevekküf edemez. Buceryan ille ebet devam edecektir. Aracı gelmez arkası gelmez küm emriyle her ne zuhura ebet devam edecektir. Arası gelmez arkası gelmez küm emriyle her ne zuhura geldiyse İrcii emrine imtisalen aslına rucuat etmeğe mecburdur. Mekân ve ekvan rabbin bir emridir. Haktan gayinin vücudu yoktur olamaz. Görünen her eşya bir gölgedir. Haktan başka hiç bir mevcut yoktur. Lâ ilâhe illâhü

Deriştirin Nazariyesi

Hak Haktır, Vucüt mutlakdır. Ezelde, Elbette ve beyne hümadan başka hiç bir vucüt yoktur. Yalnız Hak vardır. Fail oldu Hâlk odur. Cenabı Hak bilmek istedi Kutret gandilinden bir Nur ayırdı, bu Nur Muhammed'in Nurudur. dedi. Bir aynayı şeklinde idi, Allah bu aynayı kendi cemalullahına karşı tuttu. Tecelli cemalinden bu ayna terledi. Dökülen tanelerinden Mekûnat vucûta geldi. Bütün kâinat bir sel gibidir. Mepteden meaduna doğru akıp gider. Hiç bir şey bir an durmaz. Aslından gelen her şey gene aslına doğru rucut etmektedir. Görünen şeyler bir emir itibarıdır. Bütün eşya bir zili zaildir. Evvel ve Ahır Haktır, Batıl ve zahir gene Haktır. Haktan gelen Hakka gider.)

Vecihu masuktan tecelli eyleyip hüsnüle sen Çesmi aşık'tan gene sensin temaşa eyleyen.

İnsan esrefi mahluktur. Allahın insana verdiği emane-tullah Akıl ve İrfandır. İnsanın vazifesi Allahı bilmektir. Vazifesi asliyesini bilmeyen insan değil hayvandır. Bu Dünyada gözünü açmayan insan kördür. Öbür alemde

kör olarak kalacaktır. İnsanın Allahı bilmesi gene insan yüzünden hasıl olur. Newsini bilmeyen insan Allahı bilmez. Her insana mutlaka bir mürit lâzımdır. İnsanın müriti gene insandır. Muhammed'in zatı Allahın Nur'udur. Her şeyde zat olan gene zatı Allahdır. Ruh ile cesetten görünen sıfat müzmehebidir. Beden topraktır. Ruh Rabbin emridir. Dünya bir sudur, Hayat ince bir köprüdür. Oradan geçmeye her insan mecburdur. Mizan İrfan ile hareket edenler insanlığı kazanır. Marifetullah ile ilim taallik etmez, Hal ister.

Bu kılû kaldan hakikat çıkmaz
Marifet halinden haberin varmı?
Hilkatın esrarı bir Hü'dur ancak
Hü mehalinden haberin varmı?

Devriye Mezhebinin Nazariyesi

Hilkatın esrarı ruh'tur. Ervanın iyisi ve kötüsü vardır. Ruh vucuttan vücûda kalıptan kalıba devreder. İyi Ruh'lar devrini itıman ederek aslına rucu olur. Kötü ruh-lar kesp sufut edinceye kadar devrinde devam eder. Maadına Nebat'a, Hayvanı uğrar. İnsan olunca devir eder. Olamazsa gene devre başlar. Eç sat içinde böyle bir devir ittia edenler vardır. Ölen bir vucuttu toprak emiyor, sonra Nebat ve mahsulatı vasıtası ile diğer bir vucuta veriyor. Gene o vucuttu emiyor. Tekrar diğer bir vucûta veriyor. Bu iki türlü devir daimdir. Binanaleyh bu Alem bir devirden ibarettir. Hürefai Mütessafufeden Niyazi Misri'de böyle diyor.)

Devir edip geldim cihane gene bir devran ola.
Ben gldem bu ten sarayı yıkılıp vıran ola.

Bürhanlerin Nazariyesi

Münacaat

Ey mabut vucüt ve vahdetinde bütün zi hayatı görüyorum. Nazarlarımı sana müşkilat ile varabılıyor. Namihanahî olan Feste hissarai vahitaniyetinde Güneş gibi parlıyorsun. Vucütün enfasım kabul etmez. Ulviyetin ıtrakın fevkindedir. Bi nihaye kadar malıksın. Mebtei vesatî ve imthası olmayan bu kâinatın bir cevherisin.

Nazariye

(Ervah bir vucuttan diğerine intikal eder. İnsan olunca Rubî imtihan ederler. İyi ise mabudun semasına pervas ederek şehadet ebediye kavuşur. Fena ise yirmi sekiz cehennemden birine düşer. Burada kendisine zorla kızgın çirekler yedirilir derler. tarafına azap olunur. Karkalara parçalandırılır, Ruh'lar gerek semada gerek cehennemde «İ» Hint'ilerin berehman Mezheb'iki Berehmanın mabut olduğuna itikat ederler. Eryani'lerin Mezheb'inden hades olmuştur. Pek eski olan Erya mezhebi mabutlerendirler. Vermekten başka düşünmezlerdi. Berham'lar ise hakayık hayat ve eşyayı düşündüler. «Ahmet Refik'in tarîhinden»)

Daimî surette kalmazlar başka bir cisme intikal ile yeni bir hayat yaşamak için tekrar çıkarlar. İyi Ruh'lar gene yükselir, fena Ruh sükût eder. Bir adamın, Köpeğin, bir eşeğin ve hatta bir nebatın cismine intikal eder. İs çıkar nihayet ulviyet kesp edinceye kadar bu hal devam eder. Bir müttedi lâ akıl yirmi dört milyon senedir.

Maddiyyun Nazariyesi

Maddeden başka hiç bir şey yoktur. İnsanın seadetine felakette hayatı ile kairindir. Öldükten sonra gideceği bir başka Aleml, yasayacağı başka bir hayat yoktur. Dünya bütün eşya yoklukla varlık arasında mevcuttur. Dünya Gelin Muhsin bir çift insanın birleşmesinden desatüfî bir şeydir. Öldükten sonra insanın tekrar hayata devam etmesine imkân olamaz. Maneviyata itikat vahidir. Din insanların maddiyesine bir kanundur.

Berham'a Mezhebi seadet maddiyei bir mezhep idi. Hayat beşer bir devreyi imtihan demektir. (Kapila) namında biri bu mezhebi islah e çalışarak matî seadetin vucubunu ispat için uğraşmıştır. Ve muvaffak olmuştur. Akşam mütebakiyesi zait ve hurafattır. Dünya'dan başka insan için seadet ve felaket mükafat ve mücazat biri yoktur. Hayat doğup ölmekten ibaret bir bitayette bir nihayettir. Ruh hayatı teşkil ve idame eden azaptır. İnsanın vazifesi nesli beşeri idame etmektir. Ömür tabiatını yaşadığını evlat ve ühsatın olduğunu seadetin gayesi ihras etmiş olursun. Ve müsterihan olursun.

Dünya nimetlerini yemek için mutlaka çalışmak ve esbab maddiye tevesşil etmek lazımdır. Allahın Rezak olduğunun düşünmek ve gayiyeden mayide bilmek budalalıktır. Dünya'ya geliş yalnız bir defadır. Ve yaşamak müttedi bir nöbetir. Ruh'da cesette dünyada Ahiret'te hepsi budur. Ölümle hepsi biter. Ve artık nöbeti hayat ele gelmez. İnsan için yapılacak şey hayatını boş geçirmek ve bunun esbabı husulunu aramaktan ibaretir.

Mukayese

Hep bir sür zamanlardan ibaret olan nazariyeler yek

diğerleriyle mukayese edilecek olursa görülyorki beşeriyat ta iptidai devrelerden 20 asır olan bu devir terakki ve ihtiraiye kadar rahat durmamış hilkatın esrarını keşf etmeye çalışmış, Bu'lar icat etmiş vahitaniyet ilâhiyyeye kail olmuş büsbütün inkâra sapsmış, ve çeşit çeşit nazariyeler sert eylemiştir.

Cenabı Peygamber efendimiz bir hadisi şerifinde (İstefdi nefseke muftun) buyurmuşlardır. Yani fetvayı kendi nefsinden al. Müftüler hilafına fetva verseler bile, evet insanda bir his vıçtâmı vardırki insan o hissi mağlup ve maklata ile mehyüp etmemiş olsa kendisi için bir destürtl amel olacak mahiyettedir. Bu itibar ile herkes birer türlü düşünmeye fikreten mecburdur. Karaya beyaz demek tiynet eseridir. Yoksa bir zadeyi his beşer değildir. Sen var beyaza kara de, mümkün mehal bil batılı Hak gör hissen azıcık muhakeme edersen vıçtânın seni itap eder. İtap ile ve kaltale mahkûm eder. Sekin olduğunu söyler. Maneviyende mattiyate bil zil zail bir hüvela nazariye bakıyor. Her ikisinde doğrudur. Çünkü yalnız bir cihet görüyor, öteki cihetleri detkik etmiyor. Halbuki meslek Muhammedî camii cihetindir. Zahiri-de batında cem etmiştir. Mesela Risaleti meab efendimiz bir hadisi şerifte böyle buyuruyor (Meşkuliyetinizden evvel istirahati Hastalığınızdan mukaddem sihhati ve ölümlünüzden evvel de hayatı biliniz. Ve bunların kat-ri kıymetini taktir ediniz. Diğer bir hadisi şerifte de Allahın mühürleridir. Bu mühürlere malik olan her işi görür. ve her ihtiyacı temin eder. buyurmuştur. Maneviyata gelince Hazreti Muhammed'in bütün ahmal ve eflalı niyyet esasına müstenit göstermiştir. Ve bir hadisi şerifte İnnemel amalu bil niyat) buyurmuştur.

Niyet ise manevidir. El ayak ve göz gibi görünen bir

arzu değildir. Demek ki niyetsiz iş olmaz. Evvela niyet sonra amel Niyet amelin husuluna bir saik manevidir. Zahir'le Batın'dan madde ile manadan ibaret olan bu kârgah hilkat terakip anasriyeden başka birde mahiyet hayata mashaırdırki asıl bilinmeyen noktatıl sır (de bu mahiyettir. Hayat, harekettir. Desturi iyi söylenmiş bir sözden acaba hayat zi Ruha nereden geldi.? Ve nereden gelmektedir.? Mürekkkebat anasriye hayatın cihazı isede asıl hayat elbetteki başka bir şeydir.? Bu şey nedir? Ruh ise cihaz anasriyeden mücrid olan Ruh niçin eser, Hayat göstermiyor..? Niçin bir muhteri çıkpıta Ruhun terkibat müstemiasını bir tahlil yeniden Ruh ebadahına muvafık olamıyor..? Niçin bir Doktor pek sevdiğiniz şu hayadın elimizden gitmemesine çare bulamıyor.? Yahut ölmüş bir cisme şirinka ile yeniden Hayat telki edemiyor..? Bir sürü niçenlere yalnız bir söz var. Allahu alen cenabı Peygamber kuşun ucnasında bir kutretir. buyurmuşlardır. Demek hayatta bir kutretir. kutreleri mukaddiri de Haktır. O halde Hayat mazlumdur. Cır kutrette müb-herendir. Bunlar mazlûm ve mübhem olunca Sır hilkat keşf olunamayacak bir mahiyette kalıyor. Artık bu müb-hinat içinde yürütülen nazariyeler hep bir farizattan ibaret olmak zaruridir. Zarurat ise mahturatı mübah kılar. Herkes bir türlü düşünmeğe ve herkes bir şey söylemeğe müstardır. Cahil, cahil gibi Alim, Alim gibi düşünür. Ve söyler. İkiside farziyattan ileri geçtiğini iddia edemez. Geçmek mümkün olsa idi Peygamber'ler elbette bize Cır'reşte verirdi. Esrarengiz olan hilkat bilinirdi. Hay hat...

Alemi cahili hayret zede zat Hak'tır.

Unut bildiğini Arif isen nadan ol

Bezmi vahitte ne ilim ve ne alim isterler.

olan basaklar nasıl vucûda geliyor..? Toprağa bu kuvveti kim veriyor.? Toprağın hassası böyle., O kuvvet onda kendi kendine nasıl oluyor..? Hayır oğlum kendi kendine hiç bir şey hasıl olamamıştır. Ve olamaz. Sen tohumu ekmeseydin Mahsul olacaktıydı? hayır olamazdı. Gördün ya sen ekiyorsun toprak husule getiriyor. Hem sana so-
rayım Senin vucüdünü işleten acaba nedir.? Canındır ta-
mam. can sana nereden geliyor.? Can boğazdan gelir. de-
mişlerdir. Hay Hay amma canın nerededir.? biliyormu-
sun. Her yerinde Allah'ı da can farz etsen oda bu kâina-
tın her yerindedir. Sen meyyit olsan hiç gülebilmisin?..
Hayır. ölü kıpırtanamaz. Kâinatta cansız hareket ede-
mez. İşte o can senin nasıl her yerinde gizlenmiş ve na-
sıki seni oynattırıyorsa Kâinatı da hareket ettiren kuv-
veyi kullıye Allah'tır.

Fakat ben onu görmüyorum. Evet göremezsin. Yal-
nız bilmek icap ediyor. Nasıl cismin içinde canı biliyor-
san Allah'ı da öyle bilmeye çalışacaksın. Tam bir kanaat-
la bunu bilmekten sonra onun yaptığı şeyleri görür. tet-
kik ile iman edersin. Canım bu kuvvete tabiat diyorlar-
da, varsın olsun, Allah'ın bin bir ismi var, biriside Ta-
biat olursun. Şu kadar varki Tabiat demek desatîf de-
mektir. Desatîf ile olan işlerde intizam olmaz. Hiç dik-
kat ettiğin varmı? bu alemden ne kadar şaşmaz bir inti-
zam var. Dikkat ediyorum, Ekmek, Piçmek zamanları
gece ile gündüz hiç bir vakitini şaşırıyor. Ah ne vakit
arifane bu işleri yapan kör bir kuvvet olsa idi, Dünyada
her şey karma karışık alt üst olurdu. Bak evlat sen bu
gün sapa sağlam bir kişisin, çok şükürevet sağlığın katr
kıymetini bilmeli ve daima şükür etmelisin. Muhakkak
bir gün gelecekti hasta olacağını ve sonunda öleceksin.
Buna iyice iman edebiliyormusun.? Tabi benim gibi in-
sanlar her gün ölüyorlar, o halde ölümü iktiza eden şey
nedir acaba? Malumya pervane aza harap oluyor, in-

san ölüyor, iyi amma beş yaşında körpe bir çocukta ölü-
yor, Onun demi azası yıpratıp harap olmuş, hayır o hal-
de sağlam bir cevap düşün Ecel geliyorda, öldürüyor.
Biraz kayret edersen ona da Allahın bir emridir dersin.
Vesselâm diyeceğim geliyor, tam bir kanaatla buna ak-
hın yatıyorsa artık seninle başka bir suretle görüşmek,
anlaşmak lâzım. gelir. Aşıklardan biri böyle bir beyit ile
münacaat ediyor.

**Müsteat kıl yoksa lütfuna istidatın
Sana güçlüğü var ey Şahrı kerem mühtadım.**

Müessirin vucüdu asarından istiklâl olunur. Meşhut
olan asarın müessiri olmamak mütehammil değildir.
Mademki asarı görüldür elbette müessirde mevcuttur.
Her eser bir sanayinin eseridir. Her müessir sanat ile
isbatı vucüt eder. Binanaleyh sana hakikinin vucüduna
delalet edecek bunca eşya ve mahlukatı ve onlarda ki
sanatı bediayı görüp dururken bir Halik olduğunu dü-
şünmemek nevsül emirde bir cehalettir. Nakısı nakş eden
Nakkaş Nakşinden olur meşhut.

**Odur Aşık odur maşuk
Nazar kıl sırrı süphane.**

**İlahi
Lailahe illallah zikrimsin allah
Coşkunum zikrederim hep derim allah
Deminde gönülümde bu zikrim allah
Aşığım bütünüüm varlığım allah**

**Hayyu gayyüm zikrimle coşarım allah
Nihat'ım devran et dönerim allah**

Pervane olayında yanayım allah
Aşığım bütünlüm varlığım allah

F. NİHAZ

PIRANILARIN TARİK YOLU ve İSİMLERİ

1 — Pirani üzzam kaddes allahu esraruhum

Ünvanı — Seyyit Ahmet Rufai bin seyyit Ali

2 — Ebel alemeyn Aktap erbedan Seyyit Abdulga-
dır Ceylani

Ünvanı — Gavzı azam aktabı erbaa Ceylani tarihi
velatedi 470 senai hicriyesi Müdeffini Bağdat tarihi irti-
hali 561 senai hicriyesi, Kerameti Servet saman kendisi-
ne tamamen müsehhip iken dünyaya asla rağbet göster-
mezdi? Tarikatı celileyi Katiri'ye Zikri Devrani, velate-
di Aşk 470 ebceci hesabı?

3 — Seyyit Ahmet Bedevi

Ünvanı — Aktap ve ervadan nali velatedi 596 seneyi
hicriyesi meftuni Basra tanta tarihi irtihali 675 senai
hicriyesi Tarikatı celileyi Bedeviye Zikri Gıyami kalk
ayarak.

4 — Seyyit İbrahim Dussuki

Ünvanı — Aktap ve ervadan nali velatedi yok. Ta-
rihi velatedi, 633 senai hicriyesi meftun tarihi, irtihali,
676 senai hicriye Kerameti tarikatı Celili'ye Dussukiye
Zikri Gıyami.

5 — Şeyh Muhammed Beyaheti

Ünvanı — Naksibenti, Şah Naksibent nali velatedi,
Buhara kasrı arifan tarihi velatedi 718 senai hicriyesi
meftuni kasır arifan tarihi irtihali 791 senai hicriyesi ke-

rameti Esnai zikirde Zakirinin münhali sıfatı oldukları
sıfatı batyenelerini zahire çıkarırdı. Tarikatı hafiye
Nakşi'ye Zikri hatmi hocakan.

6 — Şeyh Ali Şazeli

Ünvanı — Ebül Hasan, Nehal velatedi, Afrika septe
divari Ummara tarili velayeti, 593 senai hicriyesi me-
ftuni, İskenderiye tarihi irtihali 634 senai hicriyesi, ke-
rameti, eliyle işaret ederek etruptak duvarları şek eder-
di. Tarikatı celileyi Şazeli'ye Zikri, Gıyami.

7 — Hacı Bektaş

Ünvanı — Veli nali velatedi. Nişabur tarihi velatedi
yok meftuni Türkmen vilayeti, tarihi irtihali 738 senesi
hicriyesi, Kerameti cansız duvara binip at gibi yürütmüş-
tür. Tarikatı hafiye Bektası'ye Zikri sohbet.

8 — Muhammed Celaletini Rumi

Ünvanı — Mevlana, Nehali velatedi, Belı tarihi vela-
tedi 604 senai hicriye Meftuni, Konya tarihi irtihali 672
senai hicriyesi, Kerameti, Sema ederken toprak üzerin-
den fevk irtibat edip semalara doğru suut ederdı. Tari-
katı Mevlevi'ye, Zikri Sema.

9 — Hacı Bayram

Ünvanı — Veli, Meali velatedi, Ankara Salfasıl tari-
hi irtihali, 833 senai hicriyesi Kerameti, İlim ve irşatta
yet tavli sahibi olup halifei muridan yetistirmekte sahi-
bi keramet idi. Tarikatı celileyi Melami'yeyi Bayrami-
ye, Zikri, Devrani.

10 — Sadettin Cibavi

Ünvanı — Şibali Nali velatedi Küdus, Cibali karı-
yesi tarihi irtihali 700 senai hicriye kerameti, Esnai zi-
kirde hallenir ve hayli vakit meyyit durarak yine agah
olurdu. Tarikatı, Celili'yi Sadiye, Zikri Gıyami.

N A Z İ R E S İ

Mert hakkın hak erenler
Rahmın ferraşlın
Şazeliyim bu deyu dil şah
Daru şart olmuşum.

Naksibendi'yim Nakusun masharı Nakasıyım.
Mevlevi'yim Nay Mevla nalei ruhumdadır.
Nazeni'yim, Alemin Hünkaryım, Bektası'yım.
Halveti'yim, Halvet batında buldum vuslatı
Celveti'yim, Cilveyi zahır tecelli başıyım.
Kadiri'yim, Kadiri mutlakdan aldım kuvveti.
Ben Dussuki'yim, O Şahn naleyi şa başıyım.
Tantavi'yim tan ideden tehaşi ilimin.
Kari cihale, Melamiyim, Melamet taşıyım.

Hazreti Rıfai'den meyyittir yedim Sırrı Sadiyim Sırrı
seadet elinin sırdaşım.

İSTANBUL'DA RUFÂİ TEKKELERİ

- 1 — Raşit efendi, Fatih civarında kadı Çeşmesi
- 2 — Sultan Osman, Otlakçılarda,
- 3 — Ahmet efendi, Tekkesi sıra selvilerde,
- 4 — Şerbeddar Molla gürani garibinde Süleyman,
- 5 — Tarsusi Kerim efendi, Mevlana kapusunda,
- 6 — Hilmi efendi Fatih civarında, yeni hanamda,
- 7 — Mustafa Hilmi efendi, Tekkesi Unkapanı Yeşil tu-
lumba,
- 8 — Ali Kuzu Tekkesi, Kasımpaşa, Çürüklükte.

- 9 — Sandıkça Şeyh Ethem efendi, Üsküdar'da tabucu-
lar içinde abit.
- 10 — Şeyh Sırrı efendi, Karataş Sofular mahallesinde
esrar efendi.
- 11 — Saçlı Galip efendi, Küçük Mustafa paşa çırakçı
çeşme,
- 12 — Üryanı başı Sultanahmet civarı dökümlü dede
Tekkesi.
- 13 — Kalaycı Mehmet efendi, Mevlana kapı dahilinde
Süleyman.
- 14 — Salih efendi, Kara kemerinde tahta minarede Ri-
za efendi.
- 15 — Hüseyin Sühut, Kara sarıklı Küçük mustafapaşa-
da.
- 16 — Maruf efendi, Kasımpaşada.
- 17 — Şehzade Yahya Eyyüp'de Cami kebir mahallesinde.
- 18 — Hultvi efendi, Şehrem'ininde Arpa camii garibin-
de Arif.
- 19 — Kara Baba Çemberlitaş'da Aşık Ali paşa Muham-
med Hilmi.
- 20 — Paşa Baba, Tophane Fırüzaga mahallesi resmi ha-
vaca zade tekkesi.
- 21 — Şeyh Arif efendi, Hazer paşa Arif efendi.
- 22 — Ahmet efendi, Kara nohut halıcılar köşkünde.
- 23 — Şeyh Ahmet efendi, Üsküdar'da Ahmeti'ye ca-
miinde.
- 24 — Şeyh Nuri efendi, Üsküdar'da tabaklar mahalle-
sinde Teyfik.
- 25 — Al yanak Ali efendi, Lalezade camii civarında kat-
rı.

26 — Seyh Hafız efendi. Üsküdar'da mezbahane yakasında Seyh Sadık efendi.

27 — Sait Çavuş, Küçük Mustafa paşa'da.

28 — Hasip efendi, tekkesi Şeyhül İslam Eyüpte Baba Haydar civarında.

DİVANI KERİDEN NATI ALİ

Mevlana Hazretlerinin Hazreti Ali hakkındaki hakikati Herkese acıyan merhametli tanrının ismi ile başlarım.

Kaside (1)

O açıklayıcı İmam. O tanrı velisi safa ehlinin vücut güneşidir. Yerde, Gökte, mekanda, zamanda. Hakla dıran o İmanın zatı iç ve dış temizliğiyle vasıflanmak vaciptir. Çünkü küfürden iki yüzölçülden kurtulmuş temizdir.

Onun konağı birlik alemidir. Dünyevi ve beşeri sıfatlardan dışarıdır. O insanın hakikatı ve canı gibidir. Her şey fanidir. Fakat can yaşar. Ölmez. Onun hareketi kendinden diri olan ezeli varlıktandır. Beka çevresinde döner dolasır. Yaratıkları yaratının zatı gibi o bakidir. Hakkın yüksek sıfatları Ali'nin vasfıdır. Hakkın sıfatları zaten ayrı değildir. O tanrının zatine yapışmış o olmuştur. Hani duyduğun Lahutun o gizli hazinesi yokmu? işte o odur. Çünkü o haktan hakla görünmüştür. O hazinenin nakti tikemmez. ilimdi. İşte o ilimden maksut yüce Ali'dir. Hakkın hikmetini ondan başka kimse bilemez. Zira o hakimdir. Her şeyin bilginidir.

İbtidasız evvel o idi. Sonsuz ahir de o olur. Peygam-

ber'lere yardım eden o idi. Veli'lerin gören gözüde hakikaten odur. Yüzünün nurlu parlansı kendi ziyasından bir güneş yarattı, O hak ilodir. Hak ondan görünür. Hak'ka ki o hak ile ebedidir.

Adem'in toprağı onun nurundan idi. O sebeple meleklerin tacı oldu. Allahın isimleri ondan belirdi. O temiz ve yüce İmam'ın ilmi sayesinde Adem her şeyi anladı. O nur tek olan yaratının nuru olduğucindirki meleküt onun huzurunda seçte ettiler. Evet muhakkakki Adem O İmam'ın nuriyle bütün ilahi isimleri bildi.

Şit kendinden Ali'nin nurunu gördü. Ve yüksek alemi öğrendi. Nuh kendini yüksek menzile ulaştırıncaya kadar istediğini hep ondan buldu. Gene ondandır. Ki kurtuluşu eren Nuh dehirde gayret tufanını buldu da beladan kurtulmuş oldu. Halî Peygamber dostlukla onu andıda ateş ona al lale oldu. Nemrut'un ateşi O Allahın dostuna hep gül, nesrin, lale oldu. Gene o idiki keyfiyle kendi koyununu İsmail'e kurban etti. Yusuf kuyuda onu andıda o saltanat mülkünü süsleyen tahtı buldu. Yakup onun önünde bir çok inledi de Yusuf'un kokusunu alıp gözleri açıldı. İmrâ'nın oğlu Musa onun nurunu gözüde uzun geceler hayran kaldı. Kırk gece kendinden geçti. Kavuşma ve görüşme zevkine daldı. Sonra dediki Yarabbi bana bu lutfundan bir alamet ver.

Hak ona işte sana (Yedi beyza = Nurlu eli) verdim dedi. Gene Ali'nin vergisidirki Meryem'e arkadaş olduda İsa vucüda geldi.

O Şeriatte ilim şehrinin kapısıdır. Hakikatte ise iki cihannın beyidir. İki cihannın sultanı Muhammed hakka yakınlık gecesinde Allaha kavuşmanın harem yerinde onun sırtını gördü. Ali'nin nutkunu Ali'den dinledi. Ali ile birleşen o yerde Ali'den başka bulunmaz. (1)

Allah yolunda gidenler isteyicilerdir. Ali istenilen-
dir. Söyleyenler susarlar. O susmaz. Söyler. Ebedi ilim
onun göğsünde parlayıp göründü. Vahyolunanların sır-
rını o hakikat olarak bildi. Ve bildirdi. Ümmetlere hay-
kırdı.

Allah yolunda Ali sizin kılavuzunuzdur. Allaha içi
doğru olanlar yüzlerini ona çevirmişlerdir. Zira o şaktır.
Doğru yolu gösterendir Efendidir.

O bütün Peygamber'lerin sırrında idi. Cenabı Musta-
fa :

Benimle açıkca beraber bulundu. dedi, (2) Dinde evvel
ahir o idi. Allah ile içli dışlı o idi. İşte bunları söyledim
ki bu yükssek mananın nüktesini öğrensinde yükssek ve-
layete eresin. Sence apacık bilinsinki, hakıyla yüce olan
odur. Ey efendi, benimle boşuna kavka etme bu böyle-
dir. Hakikat budurki biz zerreyiz, Güneş odur. Biz hep-
miz damlayız, Deniz odur.

(1) Çünkü tanrı Kuranda kendini (Ali) diye vasfe-
diyor. (2) Tanrı (Ali'yi her Peygamber'le gizli gönderdi,
benimle ise açık gönderdi.) Hadisi şerifden alınmıştır.

Divanı kebirden seçme şiirler cilt (1) geviren Mihat
Bahari Beytur.

S I R R E T U L A L İ

Dağlar taşlar lisanıym ben
Yel oldum eserim zikreylerim ben
B.rın altındaki esas noktayım ben
Gelmiş Nebi'lerin sırdaşıym ben
İlim'ler dağıldı rıza görüldü
Muhammed'in halî orda görüldü
Şehri kapusunda Ali görüldü
Sırrı surretul Haydarıym ben
Ali'dir erenler yolun aynası
Aynayı halinde esas görüldü
Nihat sanada rıza görüldü
O latif pak olan şehir içinde

Fakir NİHAAT

N E F E S

Biz Rufai Evladınız
Hem akıllı hem deliyiz
Cümlece biz hep veliyiz
Sahi merdan bendeleri
Ali Aba kenterleri
Rufainin yavrları
Yavrusunun yavrları
Allah Allah Suphan Allah
Ya Rufai şey'en lillâh
Tevhit eden deli olmaz
Allah diyen mahrum kalmaz
Münkirler sırtını bilmez
Sahi merdan bendeleri
Ali aba kenterleri
Rufainin yavrları
Yavrusunun yavrları
Allah Allah Suphan Allah
Ya Rufai şey'en lillâh
Ana insu melek bende
En enta bendesi bende
Haki Rahi Ali ya bende
Sahi merdan bendeleri
Ali aba kenterleri
Rufainin yavrları
Yavrusunun yavrları
Allah Allah Süphan Allah
Ya Rufai şey'en lillâh

Hu

N E F E S

Hü deyüp girdik Bu Aşk meydanına
Mürşidın El bağladık Divanına

Baş koyduk Pir'inde mu devranına
Mürşit'in el bağladık Divanına

Anladık neymiş cenal'ü lâ yezî vecîhî
Bakıdır ol yüz bulmaz zeval

İtmeyiz bu yüzden gayri ihtizâr
Mürşit'in el bağladık Divanına

Babu Teslimden girip gördük Huzur
Vuslatı Hakka ırıp bulduk surur

Surı Hakkittî huzurunda zuhur
Mürşidın El bağladık Divanına

— S I R R I —

N E F E S

Gönlünde kaynadı Şahının Aşkı
İkramın imanın Ali'dir Ali
Muhabbet olmuştur gönlüne meşki
Ad ile Peymanın Ali'dir Ali

Muhammed Ali'dir Ezelde kanım
Fatıma'ür zehrâdır lâhımle kanım
Hasan Hüseyindir cismimle canım
Ad ile Peymanın Ali'dir Ali

On iki imame uyar katarım
Arif olanlara cevher satarım
Mürşit eteğini elde tutarım
Her demde Sultanım Ali'dir Ali

Cümle Evliyadan gelen Ali'dir
Divin kalkamı delen Ali'dir
Bu surı bildiren bilen Ali'dir
Lâhımle Kuran'ım Ali'dir Ali

— S I R R I —